

Josip Pečarić: Prof. emeritus dr. sc. Zvonimir Janović

Josip Pečarić

**PROF. EMERITUS DR. SC.
ZVONIMIR JANOVIĆ**

Zagreb, 2021.

© Josip Pečarić, 2021.

Urednica:
Anđela Hodžić

*Uspomeni na dragog prijatelja i velikog
hrvatskog domoljuba prof. dr. sc.
Zvonimira Janovića*

Akademik Josip Pečarić

Obavijest o smrti prof. dr. sc. Zvonimira Janovića

Tanja Miškić Rogić 21/06/2024

Poštovane članice i članovi HATZ-a,
s velikom tugom i žalošću vas obavještavamo da je jučer, 20. lipnja
2024., u 91. godini života preminuo **prof. dr. sc. Zvonimir Janović**.
Prof. dr. sc. Zvonimir Janović pristupio je Akademiji 1994. godine
kao član suradnik u Odjelu kemijskog inženjerstva. 2000. godine
postao je redoviti član a 2009. godine član emeritus Akademije.
Obnašao je niz dužnosti u Akademiji (tajnik Odjela kemijskog
inženjerstva, 2005.-2009.; član Odbora za etiku, 2001.-2009.; član
Odbora za međunarodnu suradnju, 2005.-2009.) te kroz aktivnosti
Odjela i Odbora sudjelovao u njenom razvoju.

Njegovim odlaskom izgubili smo dragog kolegu i prijatelja,
mentora, istaknutog profesora, stručnjaka i znanstvenika kojem su
posvećenost nastavi i studenti zaista bili na prvome mjestu.

Ispraćaj profesora Janovića održat će se u utorak, 25.6.2024. u 13:30
sati na krematoriju Mirogoj u Zagrebu (Velika dvorana).

U ime Akademije tehničkih znanosti Hrvatske izražavamo najdublju
sućut njegovoj obitelji, prijateljima, kolegama i suradnicima.

Uprava HATZ-a

ŽIVOTOPIS:

Zvonimir Janović rođen je 29. listopada 1933. u Bogdašićima, Kotor. Na Tehnološkome fakultetu (danas Sveučilište u Zagrebu Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije) diplomirao je 1958. godine a doktorirao 1966. godine.

Od 1963. godine zaposlen je u Institutu Organske kemijske industrije (OKI) u Zagrebu, a od 1967. – 1989. godine radi u INA Industriji nafte u Zagrebu u odjelu za Razvoj i istraživanje. Usavršavao se je na poslijedoktorskim studijima na University of Arizona i Illinois State University, SAD (1969.–1971.), a kao gostujući znanstvenik boravio je 1981. godine na University of Massachusetts u Amherstu, SAD. Nekoliko kraćih studijskih boravaka proveo je na sveučilištima u Freiburgu, Dresdenu, Wroclawu i Lilleu. 1989. godine izabran je u zvanje redovitoga profesora Tehnološkoga fakulteta na kojem je zaposlen od 1. lipnja, kada preuzima i predstojništvo Zavoda za tehnologiju nafte i petrokemiju.

Bio je član više znanstvenih i stručnih društava: Akademije tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ) od 1993. godine, Hrvatskoga društva kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI), predsjednik (1993. – 1995.), Znanstvenoga vijeća za naftu i plin HAZU od 1972. godine, pročelnik Sekcije za petrokemiju (1990. – 1994.); Znanstvenoga vijeća za tehnološki razvoj HAZU od 2003. godine; Hrvatskog kemijskog društva i drugih. Bio je i istaknuti član društva Hrvata podrijetlom iz Boke kotorske, Hrvatska bratovština Bokeljska mornarica 809, Zagreb, te njegov predsjednik (1991. – 2001.).

Za svoj je rad Zvonimir Janović dobio više nagrada i priznanja među kojima se ističu Nagrada za životno djelo "Moć znanja", HATZ (2006.); Zahvalnica za osobit doprinos razvoju DIOKI-a i ukupnom razvoju Hrvatske organske petrokemije, DIOKI (2009.); Priznanje za inventivni rad (1980.), INA.

<https://www.hatz.hr/en/obavijest-o-smrti-prof-dr-sc-zvonimira-janovica/>

KAZALO

UVOD	13
ZVONIMIR JANOVIĆ U MOJIM KNJIGAMA	19
BORBA ZA BOKU KOTORSKU / U BOKI KOTORSKOJ	
SVAKI KAMEN GOVORI – HRVATSKI, ZAGREB, 1999.	19
DOKLE VELIKOSRPSKA KRAĐA HRVATSKE	
KULTURNE BAŠTINE?	19
PORUKA ZNANSTVENOG SKUPA "HRVATI U BOKI	
KOTORSKOJ": BOKELJSKI HRVATI - "NAJHRVATSKI	
HRVATI"	23
HRVATI BOKE KOTORSKE	29
TKO SU BILI STAROSJEDIOCI BOKE KOTORSKE?	34
NA EXPOU NIJE SPOMENUTO HRVATSTVO	
BOKELJSKIH HRVATA, A TO NE SMETA S. P. NOVAKU .	38
BOKA KOTORSKA NE SMIJE BITI ZABORAVLJENA	41
PRONAĐENA POLOVICA DUŠE / DESET GODINA S	
AUSTRALSKIM HRVATIMA, ZAGREB, 2002.	43
BOKA JOŠ ČUVA HRVATSKE USPOMENE	43
TRIJUMF TUĐMANIZMA, ZAGREB, 2003.	48
GOSTOVANJE NA MREŽI: FORUM CROATICUM	48
U BOKI KOTORSKOJ SVAKI KAMEN GOVORI	
HRVATSKI / BORBA ZA BOKU KOTORSKU 2,	
ZAGREB, 2004.	51
RAČAN ANGAŽIRAO SLUGE ZA NEHRVATSKU	
BRATOVŠTINU	51
KAKO JE HRVATIMA U "ZALJEVU SVETACA"	57

ISKONSKA HRVATSKA PRIPADNOST BOKE	64
ZALJEV HRVATSKIH SVETACA	71
BOKA JE ZALJEV HRVATSKIH SVETACA	76
HRVATSKA BOKA	83
JAKA HRVATSKA UVJET JE OPSTANKA BOKELJSKIH HRVATA	88
D. JELČIĆ I J. PEČARIĆ, KNJIŽEVNIK MILE BUDAK SADA I OVDJE, ZAGREB, 2005.	94
O MILI BUDAKU, OPET / DESET ČINJENICA I DESET PITANJA S JEDNIM APELOM U ZAKLJUČKU	94
D. JELČIĆ I J. PEČARIĆ, POVIJESNI PRIJEPORI, ZAGREB, 2006.	111
BOKELOJI SU DIO JEDINSTVENOGA KORPUSA HRVATSKOG NARODA	111
PREDSTAVLJANJA KNJIGE <i>U BOKI KOTORSKOJ SVAKI KAMEN GOVORI HRVATSKI</i>	117
M. KOVAČEVIĆ I J. PEČARIĆ, THOMPSON U OČIMA HRVATSKIH INTELEKTUALACA – BILO JE I TO JEDNOM U HRVATSKOJ, ZAGREB, 2008.	122
PISMO THOMPSONU	122
HRVATSKOJ JAVNOSTI O ZABRANI KONCERATA MARKA PERKOVIĆA THOMPSONA	127
ZA PONOSNU HRVATSKU, E-KNJIGA. PORTAL HKV-A, 2009.	142
OTVORENO PISMO PROGRAMSKOM VIJEĆU HRT-A	142
PROSVJEDNO PISMO	154
RASIZAM SVJETSKIH MOĆNIKA, ZAGREB, 2012.	175
PISMO VIJEĆU SIGURNOSTI UJEDINJENIH NARODA	175
PROSVJED ZBOG NAPADA NA PRAVNI SUVERENITET REPUBLIKE HRVATSKE	178
RASIZAM DOMAĆIH SLUGU, ZAGREB, 2013.	186
REFERENDUM POSLIJE PRESUDE HRVATSKIM GENERALIMA!	186
APEL HRVATSKOJ JAVNOSTI: SUPROTSTAVIMO SE MEDIJSKIM MANIPULACIJAMA!	194
VIJEĆU SIGURNOSTI UJEDINJENIH NARODA O HRVATIMA BIH	201
‘AKO VOLIŠ HRVATSKU SVOJU’, ZAGREB, 2014.	214

VJEROVALI ILI NE: BRIŠU PRIDJEV "HRVATSKA" U NAZIVU!	214
OTVORENO PISMO	216
DVA PISMA KOJA SU SKINULA MASKE / NA HRVATSKU ŠUTNJI NISMO SPREMNI!, ZAGREB, 2015.	218
PISMO HAZU	218
M. MEĐIMOREC, J. PEČARIĆ, GENERAL PRALJAK, ZAGREB, 2017.	232
OTVORENO PISMO: PREDLOŽITE GENERALA PRALJKA ZA NOBELOVU NAGRADU ZA MIR	232
MATEMATIKA, PJESME I NOGOMET. ZAGREB, 2018. 244	
DR. JURE BURIĆ, NOGOMET I THOMPSON, 2.	244
M. PAVKOVIĆ, RAZGOVORI S JOSIPOM PEČARIĆEM, DRUGO PROŠIRENO IZDANJE, KOPRIVNICA, 2021.	250
ĐURO VIDMAROVIĆ, PORTAL DRAGOVOLJAC.COM, 2021.	259
UVOD	259
ZALJEV HRVATSKIH SVETACA, DRAGOVOLJAC.COM, 2022.	263
MOJ PRIJATELJ CRVENI HRVAT KRSTO PAPIĆ	263
AKADEMIK JOSIP PEČARIĆ – ŽIVOTOPIS	270

UVOD

U nizu mojih knjiga posvećenim našim ljudima koji su izuzetni u svom radu za hrvatski narod i hrvatsku državu, a o kojima se puno toga može naći u mojim knjigama, posebno mi je draga kada među njima ima i mojih Hrvata iz Boke Kotorske. A među takvima je i prof. dr. sc. u miru Zvonimir Janović Janović.

Prof. dr. sc. Zvonimir Janović je bio predsjednik Hrvatske bratovštine „Bokeljska mornarica 809“. Zapravo bio je prvi predsjednik od kada su udruge u Hrvatskoj usvojile takvo ime, I danas mnogima smeta to da se radi o hrvatskoj bratovštini.

A koliko smo bili u pravu ponajbolje je mnogo kasnije pokazala Kotorska biskupija:

Priopćenje Kotorske biskupije: Bokeljsku mornaricu očuvali i baštine je Katolici i Hrvati

Polemika koja se od kraja 2017. i početka 2018. godine počela voditi u sredstvima javnog priopćavanja, pa i u Skupštini Crne Gore i u Saboru Republike Hrvatske, nije mogla zaobići pažnju Kotorske biskupije koja je izvorni duhovni baštinik ove, danas u biti memorijalne i uz kult Sv. Tripuna vezane, institucije. Povod svemu jest prijedlog da se ista nađe na UNESCO-voj listi kao crnogorsko nematerijalno kulturno dobro. Svjesni smo sadašnjeg povijesnog trenutka u kojem naslućujemo iz materijala kojega imamo, namjernu nepreciznost u prepoznavanju njene ključne kršćanske

katoličke komponente, jasno istaknute kako u Statutu Bokeljske mornarice Kotor u članu 33, tako i u Pravilniku o odori, činovima i nastupima aktivnog sastava Bokeljske mornarice Kotor, osobito u članu 51. Prepoznaje se to i u nekonzultiranju Biskupije u pisanju prijedloga za nominaciju Bokeljske mornarice za UNESCO-vu listu svjetske nematerijalne kulturne baštine, kao i ne traženju potpore za njenu nominaciju. Radi se na neki način i o nama, ali bez nas.

Zato ovo priopćenje započinjemo invokacijom iz najstarijeg sačuvanog Statuta Bokeljske mornarice koji se čuva u našem arhivu: *Adsit nobis gratia Spiritus Sancti – Neka s nama bude milost Duha Svetoga, s željom da nikoga ne uvrijedimo, blago i s poštovanjem iznoseći činjenice koje kao institucija zastupamo.*

Čija je Bokeljska mornarica??

Identitet Bokeljske mornarice karakterizira višeslojnost. U njenoj više nego tisućljetnoj opstojnosti nije moglo biti drugačije. Ako izostavimo stalnu, već od srednjega vijeka prisutnu tradiciju, kao povijesni ali ne primarni i sigurni izvor, Bokeljska mornarica svoje početke vezuje za epigrafski sigurne izvore iz godine 809. ili zavisno od čitanja 805, odnosno za prijenos relikvija Sv. Tripuna iz Carigrada u Kotor. Njen prvi dokumentovani pisani spomen se javlja godine 1353. Tada se spominje kao *Pia sodalitas naviculatorum Catharensium* – Pobožno udruženje kotorskih pomoraca. Prefiks *pia* (pobožna) u bitnome određuje njen karakter kao vjerske bratovštine – institucije koja je poznata samo Crkvi na Zapadu. Ta njena duhovna konstanta je prisutna do danas. U središtu te duhovnosti je proslava gradskog zaštitnika Sv. Tripuna, u formi koja se kroz povijest sasvim sigurno mijenjala, ali u svojoj najdubljoj matrici ostajala sačuvana u plesanju *Kola Sv. Tripuna* ili *Kola Bokeljske mornarice*, u biskupovom blagoslovu i njegovom ulasku u kolo i izgovaranju *Pohvala (Loda)* u čast Bogu, Bogorodici i Sv. Tripunu. Bez ovih komponenti Bokeljska mornarica bi ostala samo folklorna udruga koja se ni u čemu ne razlikuje od ostalih folklornih udrug diljem svijeta. Potrebno je naglasiti da *Kolo Sv. Tripuna* nosi u sebi karakteristike arhaičnog obrednog plesa. To je prvi uočio dr. Urban Raffaelli u brošuri *Il ballo di san Trifone* (Zadar, 1844.), a potvrdila u svojim istraživanjima u novije vrijeme etnokoreolog Milica Ilijin, stalni suradnik Muzikološkog instituta

Srpske akademije nauka i umetnosti u Beogradu. Ona o Kolu Sv. Tripuna piše u Spomeniku, SANU CIII (Beograd, 1953., str. 249). Dakle, Bokeljska mornarica je dio katoličke kulture. Njen prvi poznati Statut *Liber fraternitatis divi Nicolai marinariorum de Catharo* koji datira iz 1463. godine, stavlja je pod zaštitu Sv. Nikole sa željom da ime Boga Svemogućega uvijek bude slavljeno. Slavljeno i obrednim plesom, koji predstavlja gestovnu simboliku i neverbalnu komunikaciju s Bogom i svećem zaštitnikom. Kolo karakteriziraju i slike – figure koje ga vezuju uz more i oluje na njemu. Ono je svojevrsna priča o dolasku relikvija Sv. Tripuna koja se ponavlja iz godine u godinu, a protagonisti te priče su mornari, danas ne obvezno i u strukovnom smislu.

Na upit koji se ovih dana, s pravom, u brojnim sredstvima javnog priopćavanja može čuti čija je Bokeljska mornarica, odgovaramo: Bokeljska mornarica je dio katoličke tradicije koju u Boki predstavlja Kotorska biskupija. Ona je duhovno dobro koje kroz povijest nitko i nikada nije pokušao negirati osim ateističke ideologije od 1947. do 1989. godine. Istina, kroz povijest ona je bila povremeno zabranjivana i ukidana od strane raznih država, ali nikada radi povezanosti s kultom i proslavom Sv. Tripuna, kao što su to učinili komunisti 1947. godine odvajajući je od Crkve i tako pretvarajući je u folklornu udrugu. Imajući to u vidu, tadašnji admiral Rudolf Gjunio pečat Mornarice daje na čuvanje Kotorskoj biskupiji i više nikada ne oblači admiralsku uniformu. Nije htio biti, bez obzira koliko ga je članova mornarice podržalo u tom trenutku, a podržao ga je samo adžutant Mirko Homen, dio institucije koja gubi svoju osnovnu svrhu. Pečat je sačuvan do danas, kao svjedočanstvo o vremenu za koje nismo sigurni da je ostalo samo dio prošlosti.

Razjasnili smo vjerski karakter mornarice. Za razumijevanje etničkog identiteta njenih članova potrebno je poznavanje uzroka i posljedica revolucionarne 1848. godine u Europi i buđenja moderne nacionalne svijesti.

U Boki se ona prvo javlja među pravoslavnim žiteljima koji se identificiraju sa Srbima, a podstiču je Vuk Karadžić i njegovi suradnici na ovim prostorima. Pa tako, 1860. godine oni najprije napuštaju Bokeljsku mornaricu (njih oko 40) i formiraju Srpsku gardu. U to vrijeme, Bokeljska mornarica je brojila 300 članova. U

proslavi Tripundana, u narodnim nošnjama sudjelovalo je oko 150 članova (Jar. Parall, Bokeljska mornarica i Tripundan, Kotor, 1899., str. 27). On navodi da su članovi Bokeljske mornarice bili iz sljedećih mjesta: Kotor, Špiljari, Škaljari, Dobrota, Muo, Prčanj, Stoliv, Lastva, Tivat i Krašići. Perast je imao svoj neovisni odred. Gore navedena mjesta su bila većinski katolička što se vidi iz popisa od 17. VII. 1850. godine. Upravo je to bilo vrijeme nacionalne diferencijacije, te se katolici većinski izjašnavaju kao Hrvati. A svi zajedno 1848. za ujedinjenje Dalmacije i Boke Kotorske s Hrvatskom što biva potvrđeno 12. VI. 1848. velikom skupštinom na Prčanju a osnaženo dolaskom i sjajnim dočekom hrvatskog bana Josipa Jelacića 1849. godine u Boku (Anton Milošević, Boka i ustavni pokret, Narodni list, Zadar, 1912., str. 69).

Statistika vjerske pripadnosti ovih mjesta iz 1850. godine glasi:

Mjesto	Katolika:	Pravoslavnih:
Kotor s Špiljarama	1430	1171 (vojnika 1050)
Škaljari	489	13
Dobrota	1196	0
Muo	498	65
Prčanj	1080	123
Gornji Stoliv	284	0
Donji Stoliv	358	65
Lastva	838	23
Tivat	718	30
Krašići	197	0
Perast	659	173

U dnevnom listu „Pobjeda“ od 25. XII. 2017. godine, Admiralat i Upravni odbor Bokeljske mornarice pišu da je Boka krajem XVII. stoljeća obuhvaćala prostor od Sutomora do Sutorine, te da su katolici činili trećinu stanovništva. Što se tiče Bokeljske mornarice ovaj podatak ne predstavlja nikakav pokazatelj jer iznesena statistika potvrđuje da se članstvo Bokeljske mornarice regutiralo iz većinski katoličkih mjesta.

Upravo zbog izlaska pravoslavnih iz Mornarice 1860. godine, koji je uslijedio zbog neprihvatanja sudjelovanja Bokeljske mornarice u

proslavi Trojičinog dana u Kotoru, kapetan Pavao Kamenarović 1866. godine piše pjesmu *Dan odvjetnika Kotorskog i poziva pravoslavne da se vrate u Mornaricu ovim riječima: ...svi zajedno, svi u kolo, rukama ruke pružimo, potvrdimo svim okolo da bratsku slogu vriježimo. Srpska garda nikada nije plesala Kolo Sv. Tripuna jer ga nije smatrala svojim. Hrvati Bokelji nisu nikada promijenili naziv Bokeljske mornarice u Hrvatska mornarica, nego su i dalje ostali otvoreni za sve druge koji žele prihvati Statut Bokeljske mornarice i tradicionalne vrijednosti koje ona baštini. U sklopu ovih dešavanja je i izgovaranje Loda od 1871. godine na hrvatskom jeziku, a ne kao do tada na talijanskom (Prof. G. Zarbarini, *La festa di San Trifone, Spalato, 1888.*, str. 34). Prisutnost hrvatskog jezika u Boki u arhivskim izvorima i historiografiji može se pratiti od XV. stoljeća. Mi iznosimo samo jedan primjer. Godine 1740. nailazimo na Antuna Paskvaliju, pripadnika kotorskog plemstva koji se cirilicom, jednim od tri hrvatska pisma, potpisuje kao istomačitelj od jezika hrvatskoga (IAK, UP LXI, 1144). Godine 1878. pjevačko društvo Jedinstvo u Kotoru dobiva prefiks srpsko, a deset godina kasnije počinje u Boki osnivanje kulturnih društava s hrvatskim prefiksom.*

Nakon ovoga izlaganja dužni smo još jedan odgovor na upit čija je Bokeljska mornarica. U najvećoj mjeri, od godine 1860. Bokeljsku mornaricu su sačuvali i baštinili kao nematerijalno kulturno i duhovno nasljeđe, pripadnici Katoličke crkve i Hrvatskoga naroda, ne umanjujući značaj i doprinos svih ostalih koji su se u nju ugradili i s njom identificirali. Ona zasigurno danas jeste nematerijalno kulturno i duhovno nasljeđe Crne Gore, ali ne i crnogorsko nematerijalno kulturno i duhovno nasljeđe. Tu razliku pravi i sama gramatika. *Bene docet qui bene distinguit – dobro uči, tko dobro razlikuje.* Time se ne osiromašuje već obogaćuje kulturna baština u Crnoj Gori. U suprotnome, sintagme poput multikulturalnost, multikonfesionalnost i multietničnost gube svoj smisao i nemaju uporište, jer ako je sve crnogorsko čemu se pozivati na njih. One onda predstavljaju samo predmet političke igre, za prikrivanje drugih ciljeva.

Nastojali smo biti kratki, ne želeći u ovom slučaju duga i jednoobrazna historijska izlaganja. Zaključujemo: Bokeljska

mornarica danas pripada onima koji njen Statut prihvaćaju, onima koji je cijene i poštjuju, onima koji se s njom žele upoznati, onima koji Kolo Sv. Tripuna osjećaju kao dio duhovnog identiteta, onima koji žele bratsku slogu vriježiti (širiti), koji žele Boga, Bogorodicu i Svetoga Tripuna častiti (Lode). Kada bi takvih bilo više, u Kotoru i Boki ne bi bilo pjace ni trga koji bi nas sve mogao primiti i zagrliti. Svjedoci smo – nije tako.

Kotor, naLode, 2018.

Biskupski Ordinarijat Kotor

<http://bokeljska-mornarica.hr/kotorska-biskupija-izdala-priopcenje-bokeljsku-mornaricu-ocuvali-i-bastine-je-katolici-i-hrvati/>

Sa Zvonimiroom na Bleiburgu

Profesor Zvonimir Janović, dr. Dejan Škanata, ja i drugi Bokeljki Hrvati nastanjeni u Hrvatskoj smo vodili pravi mali rat da bi Hrvatska bratovština imala to ime u vrijeme kada zbog memoricida koji je izvršen nad Hrvatima u bivšoj državi malo tko u Hrvatskoj je uopće znao za Hrvate u Boki kotorskoj.

Josip Pečarić

ZVONIMIR JANOVIĆ U MOJIM KNJIGAMA

**BORBA ZA BOKU KOTORSKU / U BOKI
KOTORSKOJ SVAKI KAMEN GOVORI –
HRVATSKI, ZAGREB, 1999.**

**DOKLE VELIKOSRPSKA KRAĐA
HRVATSKE KULTURNE BAŠTINE?**

Kulturni Obzor, Večernji list, 5. VII. 1998.

Velikosrpski kompleks **hrvatske kulturne baštine** zaista je golem. Otvarajući znanstveni skup "Hrvati Boke kotorske", održan u Zagrebu 22. i 23. svibnja ove godine, predsjednik Hrvatske bratovštine "Bokeljska mornarica 809" prof. dr. Zvonimir Janović s ironijom se osvrnuo na činjenicu da će Jugoslavija svoj nastup na Svjetskoj izložbi EXPO'98 u Lisabonu otvoriti i zatvoriti kolom Bokeljske mornarice, najstarije hrvatske bratovštine. Bilo je odmah jasno da će ta želja Jugoslavije da se predstavi kao zemlja tisućljetnje pomorske tradicije u stvari proteći u znaku Hrvata iz Boke kotorske. I zaista oni su dominirali jugoslavenskim paviljonom, pa slobodno možemo reći da je Hrvatska imala dva svoja paviljona, pri čemu je

ovaj drugi - jugoslavenski - bio izložba slika iz Boke, slavnih Bokelja, Bokeljske mornarice.

Kapetan Ivo Visin (1806.-1868.) iz Prčanja, opisan je kao prvi Slaven koji je oplovio svijet. Neosporno je da je Ivo Visin izuzetno ime hrvatske povijesti. Na put oko svijeta krenuo je brodom "Splendido" iz Antwerpena 11. 2. 1852., a stigao u Trst 30. 7. 1859. Po dolasku u Trst Visina je odlikovala austrijska vlada bijelom počasnom zastavom "Merito navalí", najvećim odlikovanjem za pomorske zasluge koju nitko drugi nije nikad ni dobio, i "Viteškim križem reda Franje Josipa", a tršćanska općina ga je izabrala za svog počasnog građanina. Uz Visina bili su i Peraštanin Matija Zmajević, admiral baltičke flote (1680.-1735.), koji se proslavio u bitkama protiv Švedske i kapetan Petar Želalić, član reda Malteških vitezova iz 18. stoljeća, koji se proslavio kada je na čelu sedamdesetak kršćanskih robova savladao veliki turski matični brod "Kruna Otomanska". Pjesma je Želalića opjevala kao Kristovog heroja.

Nedavno, 3. lipnja župni ured Budva izvjestio je da je na poticaj Budvanske parohije Srpske pravoslavne crkve, a bez znanja Katoličke crkve, u niši katoličke kapelice kod sjevernih vrata grada postavljen novi mozaik s Bogorodičnim likom! Naime, na tom mjestu se od 1333. do 1949. nalazila zavjetna Bogorodičina ikona. Ikona je bila postavljena daleke 1333. kao zavjetni dar grada Budve u znak zahvalnosti za poštedu od kuge i od tada je bila čašćena, uz sv. Ivana, kao zaštitnica grada. Ikonu je blagoslovio tadašnji katolički biskup, budući je Budva do polovice 17. stoljeća bila nastanjena katoličkim pučanstvom. Kada se tijekom morejskih ratova u Budvu doselio određeni broj pravoslavnog pučanstva, mjesna Katolička Crkva im je ustupila kapelu sv. Sabe Opata, koja im je služila za molitvu sve do gradnje današnje parohijske crkve, izgrađene početkom proteklog stoljeća na nekadašnjem benediktinskom imanju. Komunističke vlasti su 1949. ikonu bacile u more, no ona je tijekom noći oplovila zidine grada i doplovila do vrata Pisani, na istočnoj strani grada, te je tako spašena i nedavno ju je obnovio Republički zavod.

A kako se vrhunski bizantinizam Srpske pravoslavne crkve ogledao u ovom slučaju govori činjenica da je ova "Crkva" postavila

svoj mozaik u trenutku kada je u posjetu budvanskom župniku don Filipu Janjiću bio njihov jeromonah Arsenije Radović, koji je sa župnikom razgovarao o postavljanju vjerskog obilježja na tome povijesnom mjestu. Kotorski biskupski ordinarijat oglasio se 8. lipnja prosvjedujući i nazivajući taj čin “aktom svojevrsnog nasilja i vrijedanja vjerničkih osjećaja vjernika”.

Bokelji su još u prošlom stoljeću objašnjavali taj srpski poriv za svojatanjem tuđega. Tako je u časopisu Vjenac iz 1891. godine objavljen tekst: *Tko su bili starosjedioci Boke kotorske* gdje nalazimo slijedeće: "Cielomu je svietu poznato, da je svojatanje jedna od glavnih mana srbskog plemena; to mu je u krvi. Srbin hoće da svojata jezik, običaj, pjesme, vjeru. On ne obire sredstava, ne traži dokaza, uljudno ga pozdravi dva tri puta, budi mu gdjekad uslužan iz građanske snošljivosti, sjutra će te proglašiti Srbinom..." Autor je u ovom tekstu pokazao kako su starosjedioci Boke bili Hrvati, ali njegov tekst je značajan i stoga što objašnjava i uzroke ovakve sudbine bokeljskih Hrvata, a i Hrvata općenito:

“Da smo mi, da su naši župnici, naši učitelji, a nada sve naše matere, onom žilavošću i uztrajnošću izticali hrvatstvo, kako su hrišćani nakon one Vukove “Srbi svi i svuda” izticali srpstvo, druge bi nam danas ptice pjevale. Hrišćani posrbiše sve, pa i Bože prosti samoga Boga na nebu i anđele oko njega pak jel se čuditi posljedicama? A kako smo mi u obče postupali? Poradi umišljene, a nemoguće bratske sloge, mi smo imali stotinu obzira prema braći, a braća prema nama ni cigloga. Da se ne pomuti ta blažena sloga, strah nas je bilo izustiti rieč Hrvat. Mijenjali smo na svaki način svoje ime, eda bismo došli do prave sloge, pak naša popustljivost što je stvorila? Ništa. Sjećam se u Kotoru kad se radilo da se talijansko društvo "casino" preokrene u naše društvo, malo da ga ne okrstise "Srbski dom", premda veći dio kotorskih Srba niesu bili s nama, a samo poradi svakdašnjeg obzira nadjenuše mu ime Slavjanski dom... Pogubno je u ovom obziru djelovao i taj uzrok, što ono malo naših književnika podje kako i u svemu, tako i u nazivu jezika za Dubrovčanima, nazivajući naš jezik slovinskим. A da pomutnja ostane veća, u 16. 17. i 18. stoljeću naši spisatelji, kao i Dubrovčani

i uobće hrvatski, pod imenom slovinski nisu razumjevali samo jugoslavenske jezike nego i sve slavenske”.

Ovakvo postupanje nastavljeno je sve do današnjeg dana. Tako će bokeljski Hrvati tijekom Domovinskog rata tražiti od dr. Hrvoja Kačića da ih hrvatska vlada uopće i ne spominje, da bi u isto vrijeme kritizirali tu istu vlast kako ih je zaboravila. A da i ne govorimo o činjenici kako je ideja “jugoslovenstva” itekako prodrla u Boki, pa se čak spominju i neki katolički svećenici kojima nije bila strana.

Velikosrpsko posezanje za hrvatskom baštinom Boke je stalno. Tome su doprinisili hrvatski autori, koji nisu smjeli isticati činjenicu da se radi o hrvatskim književnicima (sjetimo se da se ni povijest Dubrovačke republike nije tretirala kao dio hrvatske povijesti), a ni danas nisu svjesni koliko treba inzistirati na tom hrvatskom identitetu bokeljske književnosti. Sjetimo se objavlјivanja antologije “Stara književnost Boke” autora Ive Banca, Slobodana Prosperova Novaka i Branka Sbutege, kada je u svom prikazu pod naslovom: *Zašto je “hrvatska” izbačena iz naslova?* hrvatski književnik Stjepo Mijović Kočan konstatirao: “Genitiv koji prešućuje hrvatski identitet bokeške književnosti još jedanput pokazuje koliko je dubok “opštejugoslovenski sindrom” i kako ga je teško isčupati iz svijesti i postupaka!” Srećom, to nije uvijek slučaj. Tako je mr. sc. Vanda Babić, na simpoziju “Hrvati Boke kotorske” koji je održan u Zagrebu 22. i 23. svibnja ove godine, održala predavanje “Starija hrvatska književnost Boke kotorske”, u kome se posebno osvrnula na spomenuti tekst iz prošlog stoljeća. Uskoro će izaći iz tiska i knjiga s istovjetnim naslovom.

Vjerojatno je, ipak, da dolazi vrijeme kada SPC neće moći više u Crnoj Gori činiti ovakve stvari. Autokefalna Crnogorska pravoslavna crkva pokrenut će pitanje svoga vlasništva, ako već i nije. Okretanjem Crne Gore zapadnom svijetu kroz oslobođanje od balasta velikosrpske politike, trebalo bi, konačno, prestati i velikosrpska krađa hrvatske kulturne baštine u Boki kotorskoj!

PORUKA ZNANSTVENOG SKUPA "HRVATI U BOKI KOTORSKOJ": BOKELJSKI HRVATI - "NAJHRVATSKI HRVATI"

*Dom i Svijet, Informativni tjedni prilog za iseljenike, br. 136
Večernji list (inozemno izdanje), 7. siječnja 1997.*

O jednom mom gostovanju na hrvatskom radiju u Melbourneu kada sam odgovarao na pitanja slušatelja pisao sam već u svom članku "Borba za Boku" (*Dom i Svijet, br. 101*). Tada sam, govoreći o hrvatskoj kulturnoj baštini u Boki kotorskoj ponovio činjenicu da je po službenim crnogorskim izvorima oko 40% nepokretne i 66% pokretne spomeničke baštine te republike u Boki kotorskoj. Poznato je da su bokokotorska priobalna naselja, stoljećima s uglavnom hrvatskim pučanstvom, bila žarišta pomorstva, koje je kroz svo to vrijeme bilo pokretač razvoja cijelog tog područja, pa je pučanstvo tih naselja bilo i nosiocem kulture, koja je dosegla zaista zavidnu razinu. Jasno je stoga da ogromna većina tog blaga pripada hrvatskom narodu. Javio se jedan Srbin (što znamo, jer je uslijedilo nacionalno izjašnjavanje u vidu psovke na račun profesora - srećom nije išlo izravno u eter). Inzistirao sam na njegovom pitanju pa ga je voditelj i postavio: "Javio se jedan naš slušatelj, očito iznenaden Vašom tvrdnjom da je 50% spomeničnog blaga današnje Crne Gore hrvatsko, pa Vas pita ima li tamo što srpsko." Moj odgovor je bio: "Očito me naš slušatelj nije dobro razumio. Ja sam rekao da 50% ispada po službenim crnogorskim izvorima. A ne daj Bože da me je neki moj Hrvat iz Boke čuo da sam ja rekao da je samo toliko! A da je to zaista tako vidljivo je iz sljedeće priče. Hrvatska bratovština "Bokeljska mornarica 809" organizirala je predavanje u Zagrebu "Hrvatska kulturna baština Boke kotorske". Predavač je počeo svoje predavanje konstatirajući kako je teško, u jednom predavanju, govoriti o hrvatskoj kulturnoj baštini Boke kotorske jer je ona ogromna. Zato će on govoriti o srpskoj kulturnoj baštini u Boki. Zatim je konstatirao da postoji pet zaista značajnih spomenika za koje se smatra da su srpski, a da će on pokazati kako niti jedan od njih nije srpski." A da nisam pretjerao tom prigodom potvrđeno je i

ovih dana. Naime, Filozofski fakultet u Zadru i Hrvatska bratovština "Bokeljska mornarica 809", a pod pokroviteljstvom Hrvatske Akademije Znanosti i Umjetnosti, organizirali su znanstveni skup **HRVATI U BOKI KOTORSKOJ**. Prvi dio skupa je održan u Zadru, od 12. do 14. prosinca 1996. Nastavak se planira za travanj ili svibanj 1997. u Zagrebu. Naime, prijavljeno je toliko referata da je pripremni odbor (prof. dr. Šime Batović, prof. dr. Zvonko Janović, prof. dr. Nikica Kolumbić, prof. dr. Stijepo Obad, prof. dr. Josip Pečarić, akademik Ivo Petricioli, prof. Anton Simović) odlučio podijeliti skup u dva dijela. A već s najavom ovog prvog dijela počele su stizati nove prijave. Očito je kako hrvatski znanstvenici znaju kolika je važnost Boke kotorske za hrvatski narod. Ali, odgovarajuća medijska reakcija je izostala, po tko zna koji put kada je riječ o Boki kotorskoj!

Izloženo je 37 referata

Skup je otvorio **prof. dr. Stijepo Obad** konstatirajući da je Boka kotorska hrvatska kulturna sastavnica i integralni dio hrvatskog kulturnog prostora, a zatim su uslijedili pozdravni govor nadbiskupa zadarskog **mnsr. Ivana Prende**, provincijala franjevačke provincije "sv. Jeronima" **dr. fra Maria Šikića**, prodekana Filozofskog fakulteta, predsjednika Hrvatske bratovštine "Bokeljska mornarica 809", predstavnika pokrovitelja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Sve nazočne je posebno razveselila činjenica da su tijekom cijelog skupa bili nazočni dva časnika Bokeljske Mornarice: **Vijeko Pezzenti**, koji je također pozdravi skup i **Anton Seifert**. Tijekom sva tri dana održavanja znanstvenog skupa stizali su pozdravni brzojavi. Tijekom sesije kojom sam predsjedavao stigao je i brzojav gosp. Ante Belje, ravnatelja Hrvatske matice iseljenika. S velikim zadovoljstvom sam ga pročitao.

Beljino pismo potpore

"Dragi prijatelji, iskreno mi je žao što, zbog ranije preuzetih obveza, nisam nazočan na vašem cijenjenom skupu, ali vam svakako moram reći da Hrvatska matica iseljenika od srca pozdravlja

organizaciju vašeg znanstvenog skupa o Hrvatima u Boki kotorskoj. Sada, kad Hrvati imaju svoju samostalnu državu, daleko više i lakše će moći skrbiti o svojoj braći izvan hrvatskih granica, jer su se povećale i mogućnosti institucionalnih oblika zaštite koju pružaju razne međunarodne institucije. Hrvatskoj matici iseljenika jasni su problemi oko 11 tisuća Hrvata u Boki kotorskoj. Poznata su nam kršenja ljudskih prava. Ponajprije raseljavanje pod prisilom, nemogućnost pohađanja nastave na hrvatskom, nepostojanje bilo kakvih drugih hrvatskih kulturnih ustanova, nepostojanje tiska na hrvatskom jeziku itd... U Hrvatskoj matici iseljenika, kao i u ostalim institucijama hrvatske države, Hrvati Boke kotorske uvijek će imati uporište u borbi za svoja legalna i legitimna prava. Želeći da vaš skup pridoneće dobrobiti Hrvata Boke kotorske i opstanku Hrvata na njihovim vjekovnim ognjištima u Boki, najsrdačnije vas pozdravljam i želim vam mnogo uspjeha u radu. Nadam se da će radovi sa znanstvenog skupa biti tiskani u posebnom zborniku.

Ravnatelj HMI-a i upravitelj HIC-a Ante Beljo “

Izloženo je sljedećih 37 referata: Damir Magaš (Zadar): O osnovnim zemljopisnim značajkama prostora Boke kotorske; Šime Batović (Zadar): Boka kotorska u prapovijesti; Stjepan Antoljak (Zagreb): Boka kotorska u srednjem vijeku; Zdenko Žeravica (Dubrovnik): Srednji vijek u Boki kotorskoj u svjetlu arheoloških ostataka; Ivo Rendić Miočević (Zadar): Od popa Dukljanina do Baje Pivljanina (Etnopsihološka objašnjenja katoličke defanzive u Duklji); Stjepan Čosić (Dubrovnik): Boka kotorska za francurske uprave; Frano Ivković (Zadar): Ustroj druge austrijske uprave u Boki kotorskoj; Ivan Pederin (Zadar): Ustanak u Boki kotorskoj 1848.-1851.; Ankica i Josip Pečarić (Zagreb): Hrvati u Boki kotorskoj u Kraljevini Jugoslaviji; Luko Brailo (Dubrovnik): Položaj Hrvata u Boki kotorskoj od godine 1991. do 1996.; Ante Marinović (Dubrovnik): Državnopravni status s izmjenom vlasti u Boki kotorskoj od najstarijih dana do 1918. godine; Eduard Peričić (Zadar): Katoličke biskupije Gornje Dalmacije; Jozo Milanović (Tkon): Monasi benediktinci u Boki kotorskoj; Stjepan Krasić (Rim): Dominikanci u Boki kotorskoj; Josip Sopta (Dubrovnik):

Franjevci u Boki kotorskoj; Stanko Piplović (Split): Katoličke bogoštovne gradnje u Boki kotorskoj tijekom 19. stoljeća; Slavko Kovačić (Split): Studenti kotorske biskupije na visokom bogoslovnom učilištu dalmatinskih biskupija u Zadru (1826.-1921.) i Splitu (1906.-1996.); Midhat Kozličić (Zadar): Granice Boke kotorske na zemljovidima od 17-20. st.; Josip Stošić (Zagreb): Prisutnost bizantijske umjetnosti u Boki kotorskoj; Nikola Jakšić (Zadar): Skulptura devetoga stoljeća u Boki kotorskoj; Anica Kisić (Dubrovnik): Likovno blago pomorskoga sadržaja u Boki kotorskoj; Ivna Anzulović (Zadar): Veze Zadra i Boke kotorske u 14. i 15. stoljeću; Franko Mirošević (Zagreb): Veze Boke kotorske s južnom Dalmacijom od 1918. do 1929.; Ivan Mustać (Dubrovnik): Enklava Sutorina u svjetlu dubrovačke diplomacije; Milko Brković (Zadar): Povelja kralja Tvrtka I. mletačkim trgovcima u Kotoru godine 1385.; Šime Županović (Split): Ribarstvo i ribarska terminologija Boke kotorske; Josip Lisac (Zadar): Bokeljski govori u kontekstu cjeline dijasistema; Miljenko Foretić (Dubrovnik): Veze bokeljskih i južnohrvatskih pisaca od 16. do 18. stoljeća; Vanda Babić (Zadar): Hrvatska književna tradicija kod starijih bokeljskih pisaca; Divna Mrdeža - Antonina (Zadar): Lirika Stjepana Zanovića; Stjepo Mijović Kočan (Zagreb): Boka kotorska u suvremenom hrvatskom pjesništvu; Ljerka Šimunović (Zadar): Vicko Drago, povjesnik i književnik; Marijan Diklić (Zadar): Pravaštvo Boke do Prvog svjetskog rata; Tonći Štitin (Zadar): Administrativna podjela i stranačke borbe u međuratnom razdoblju; Miho Demović (Zagreb): Dalmatinske pjesme iz Boke prema zbirci Ludviga Kube; Ivan Ivaničan (Zagreb): Kolo Bokeljske mornarice; Stjepo Obad (Zadar): Hrvatska društva u Boki kotorskoj do Drugoga svjetskog rata; Franko Orebić (Split): Devedeseta obljetnica Bokeljskoga starinarskog društva (1906.-1996.).

Sličnosti Domovinskog rata i prošlog stoljeća u Boki

U radu skupa aktivno je sudjelovao i dr. fra Mario Šikić. On je izložio predavanja Stjepana Krasića i Josipa Sopte, koji nisu mogli biti nazočni. Na određen način to možemo reći i za zadarskog nadbiskupa mons. Ivana Prendžu. Naime, on je, pozdravljajući skup,

izrazio žaljenje što u njegovom programu nije vidio i predavanje o njegovom predčasniku nadbiskupu barskom i zadarskom Vicku Zmajeviću. Brzo se pokazalo da se radi o hrvatskom znanstvenom skupu o hrvatskom kraju. Pripremni odbor je brzo reagirao, pa je na skupu prikazan i rad dr. Eduarda Peričića o ovom velikaru hrvatskog naroda rodom iz Perasta, koji će se uskoro pojaviti u najnovijem broju časopisa Zadarska smotra. Dugotrajni aplauz za svoja predavanja dobili su mnogi autori, kao na primjer Stjepan Antoljak, Ivo Rendić Miočević ili pak dugogodišnji profesor kotorskog Pomorskog fakultete Ante Marinović, koji je prije početka svog predavanja prišao nazočnim časnicima Bokeljske mornarice i najsrdačnije ih pozdravio. Da je nečeg sličnog onom što smo doživjeli u Domovinskom ratu bilo i u prošlom stoljeću u Boki vidjelo se iz referata Stjepana Čosića, Frana Ivkovića i Ivana Pederina. Kako je Boka odvajana od Dalmacije i matice zemlje Hrvatske objasnili su Ankica i Josip Pečarić, Franko Mirošević i Tonči Šitin. Hrvatska kulturna baština je veliki srpski kompleks. Petsto godina pod turskom vladavinom učinili su da se Srbi i Crnogorci nemaju čime pohvaliti. Zato to pokušavaju nadoknaditi otimanjem, a od koga bi drugo nego od Hrvata. To je istaklo više predavača kao što su, prije svih Josip Stošić, kao i Vanda Babić, ili Franko Oreb. Boka kotorska je zaljev hrvatskih svetaca (Sv. Leopold Bogdan Mandić, blž. Ozana Kotorka, blž. Gracija iz Mula, a i hrvatski papa Siksto V. je podrijetlom iz Boke). Zato i ne čudi što je na prvom hrvatskom znanstvenom skupu o Boki kotorskoj bilo toliko referata o Katoličkoj crkvi u Boki (Eduard Peričić, Jozo Milanović, Stjepan Krasić, Josip Sopta, Slavko Kovačić). Luko Brailo je dokumentirano pokazao koliko je težak položaj Hrvata u Boki kotorskoj danas. Tom prigodom je pročitao prijeteće pismo koje su prošle godine dobivale ugledne hrvatske obitelji u Tivtu u kojem stoji i sljedeće: "Ne odete li sami na vrijeme, noć će gutati vašu djecu i vaše obitelji"! Naravno, u ostalim predavanjima bile su zastupljene ljepše teme - hrvatska baština u Boki. Posebno treba istaknuti trenutak kada je Šime Županović govorio o Hrvatima Boke kao o najhrvatskijim Hrvatima. Ovo je izazvalo sveopće odobravanje nazočnih, što je još više istaklo kontrast između onog što o Hrvatima Boke kotorske misle hrvatski znanstvenici u odnosu na ono kolika

im se pažnja posvećuje u medijima, što itekako doprinosi da se memoricid koji je sprovodila velikosrpska politika kroz svo vrijeme postojanja bivše države itekako osjeća i danas.

Samo djelić onoga što Boka jest i što znači hrvatskom narodu

Naravno, i Pripremnom odboru, kao i svim sudionicima ovoga skupa bilo je jasno da je s predavanjima s ovog skupa, uključujući i ona koja će biti održana u Zagrebu sljedeće godine, pokazan samo djelić onoga što Boka kotorska jest i što znači hrvatskom narodu. Zato je, uz ostalo zaključeno da se ubuduće svake dvije godine održi ovakav skup o Boki kotorskoj. Prvi znanstveni skup na kome su hrvatski znanstvenici raspravljali o "sastavnici hrvatskog nacionalnog bića" - Boki kotorskog je događaj od izuzetne važnosti za Hrvate Boke kotorske, ali i za hrvatski narod u cijelini. On pokazuje da Hrvati nikad neće prestati voditi brigu o svojim vrijednostima, i da će tako eventualni nestanak baštinika te ogromne baštine u Boki kotorskoj, najbolje pokazati kakva je sredina u kojoj su naši pređi stvarali izuzetna djela. Hrvatska je ovim skupom (kao i planiranim budućim skupovima) pokazala da će sve učiniti da svi saznaju kako **u Boki kotorskoj svaki kamen govori Hrvatski.**¹

¹ Izvješće sa znanstvenog skupa u Zadru objavljeno je i u Hrvatskom Slovu, 20. prosinca 1996. pod naslovom :"Bokeljski Hrvati - najhrvatskiji Hrvati".

HRVATI BOKE KOTORSKE

Hrvatsko Slovo, 5. lipnja 1998.

U Zagrebu, u Starogradskoj vijećnici, održan je 22. i 23. svibnja ove godine znanstveni skup "Hrvati Boke kotorske" čiji je organizator Filozofski fakultet iz Zadra i Hrvatska bratovština "Bokeljska mornarica 809" iz Zagreba, a pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i tehnologije RH, HAZU i Hrvatske matice iseljenika. U stvari, to je nastavak skupa održanog u Zadru od 12. do 14. prosinca 1996. Skup su otvorili dr. **Stijepo Obad**, profesor zadarskog Filozofskog fakulteta i prof. dr. **Zvonimir Janović**, predsjednik zagrebačke "Bokeljske mornarice". Prof. Janović se s ironijom osvrnuo na činjenicu da će Jugoslavija svoj nastup na svjetskoj izložbi EXPO '98. u Lisabonu otvoriti i zatvoriti s kolom Bokeljske mornarice. Jugoslavija se želi na taj način predstaviti kao zemlja tisućljetne pomorske tradicije, a zapravo ponovo će se manifestirati dva velika velikosrpska kompleksa. Prvi kompleks **more**, očituje se već samom činjenicom da se oni žele predstaviti tako, a drugi **hrvatska kulturna baština** proizilazi iz činjenice da se oni predstavljaju hrvatskom baštinom - Bokeljskom mornaricom, prikazujući je kao svoju baštinu. S druge strane, čime bi se današnja Jugoslavija i mogla predstaviti zapadnom svijetu nego Bokom kotorskom, koja kao hrvatska zemlja i pripada Zapadu? Čime bi se, zaista, mogli predstaviti ako ne hrvatskom kulturnom baštinom? Kada govorimo o kotorskoj bratovštini, treba stalno imati na umu, da je samo u prvoj Jugoslaviji ona mogla imati katolički karakter. A u Boki to je uvijek značilo očuvanje hrvatskog identiteta! Da nije tako, ne bi odred Mornarice bio na pogrebu Stjepanu Radiću. A bio je! Međutim, u drugoj Jugoslaviji, Mornarica je prvo bila zabranjena, a potom je obnovljena ali kao jugoslavenska organizacija. Tek, neposredno pred rat, uz veliko zalaganje zagrebačkog dijela organizacije, promijenjen joj je statut, tako da od tada ona ponovno sudjeluje na proslavama sv. Tripuna, zaštitnika Kotora, Boke kotorske i same Bokeljske mornarice. A preostali Hrvati u Boki, kroz cijelo ovo stoljeće, uglavnom prepušteni sami sebi, morali su čuvati

svoje golemo naslijede kako su znali i umjeli. Gosp. **Kondanari** je i mogao poslati svoj pozdrav zagrebačkom skupu samo zbog promjena koje su se desile u Crnoj Gori. Ne treba nikada smetnuti s uma da ni njemu, ni predstavnicima “Napredka”, to neće biti zaboravljen, ako se situacija u Crnoj Gori promjeni na gore!

Na Skupu je izloženo 33 referata, a zbog velikog interesa najavljen je za slijedeću godinu i njegov treći dio najvjerojatnije u Dubrovniku. O Boki kotorskoj u prapovijesti govorio je **Šime Batović**, a u antičko doba **Marin Zaninović**. Kao i u Zadru veliko zanimanje izazvao je referat **Iva Rendića Miočevića**: “Crvena Hrvatska kao simbolika katoličkog prostora”, pogotovo teorija o “sindromu Kraljevića Marka”, tj. projiciranju vlastitih nedostataka na druge. To se može iščitati iz srpskih narodnih pjesama, a bili smo tome svjedoci i u Domovinskom ratu. **Frane Ivković** je govorio o ustroju uprave u Boki kotorskoj od ilirskih pokrajina do 1918. godine. **Ankica Pečarić** je razmatrala položaj Hrvata Boke kotorske u prvoj Jugoslaviji s posebnim osvrtom na načine na koje je velikosrpska politika radila na odvajanju Boke kotorske od Hrvatske. Opisuje perfidnu igru kako je Vidovdanskim ustavom osigurano odvajanje Boke kotorske od Dalmacije. Tome je pridonijelo ujedinjenje partijskih organizacija Boke i Crne Gore prihvaćeno na Vukovarskom kongresu Socijaldemokratske stranke, ali je realizirano tek 1922. Tijekom Drugog svjetskog rata u NOP-u govorio o Crnoj Gori i Boki kotorskoj, da bi se na kraju rata ono “i Boka kotorska” jednostavno eliminiralo.

U vrlo zapaženom referatu, **Luko Brailo** se osvrnuo na razdoblje između 1991. i 1998. godine: “Kulminacija hajke na Hrvate Boke dosegnuta je uoči i tijekom srbočernogorske agresije na Hrvatsku.” Brailo navodi kako su samo iz Tivta od 1991. do 1993. otišla 224 Hrvata, a od 1993. do 1996. još 126, kao i mnoge druge podatke koje svjedoče o zaista izuzetno teškom položaju Hrvata u Boki kotorskoj tijekom Domovinskog rata. I Luko Brailo je, kao i Ankica Pečarić, pokazao koliko su smiješne tvrdnje velikosrpskih krugova da su katolici u Boki zapravo pokatoličeni Srbi. Poseban je gost bio don **Branko Sbutega** iz Kotorske biskupije s predavanjem “Hrvatska umjetnost XX. stoljeća u bokeljskim crkvama”. Sbutega je, u svom predavanju, pokazao kako je, bez obzira na velike udare koje je

Hrvatstvo pretrpilo u Boki u ovom stoljeću, Katolička crkva imala značajnu suradnju s hrvatskim umjetnicima, pa bokeljske crkve krasiti niz iznimnih ostvarenja **Rendića, Medovića, Meštrovića, Rosandića, Augustinčića, Lipovca, Murtića** i drugih.

“Osobitost demografskog kretanja Hrvata Boke kotorske u 19. i 20. stoljeću” bio je referat **Antuna Schallera** u kome je on argumentirano ukazao na “proces polaganog, manje - više pritajenog, ali stalnog pritiska beogradskog dvora da Boku rashrvati i “uklopi” u srbohrvatsko okružje”. **Šime Županović** je proučavajući podrijetlo ribarskih nazivlja Hrvata Boke kotorske s temeljem na mjestu Muo, došao do zaključka da su Hrvati Boke kotorske - iskonski Hrvati! A o bokeljskim brodarima na prijelazu XVII. i XIX. stoljeća govorio je **Berislav Visković**. Na činjenicu da su Kotorani i Bokelji najbrojniji i najelitniji sloj Hrvata u Mlecima ukazala je **Lovorka Čoralić**. Tema predavanja **Anta Gulina** bio je srednjevjekovni kaptol sv. Tripuna u Kotoru, a o velikom prijatelju brojnih papa i papinskom legatu na dvorovima raznih kraljeva biskupu modruškom **Nikoli Kotoraninu** izlagao je **Miroslav Kurelac**. On je istakao kako je jedan tiskan govor Nikole Kotoranina zapravo prvi tiskan tekst nekog hrvatskog autora. **Josip Stošić** je govorio o prisutnosti bizanske umjetnosti u Boki i ukazao na činjenicu da ta umjetnost nema nikakve veze sa srpskom umjetnošću. Predavanje **Stanka Piplovića** bilo je “Katastar okružja Kotor iz prve polovice 19. stoljeća”, a **Zorana Ladića** “O srednjovjekovnim hodočašćima iz Kotora”. Boku kotorsku u XVIII. i XIX. stoljeću slušateljima je približio **Mijo Korade** kroz opise pučkih misionara. **Agneza Szabo** je govorila o Hrvatima Boke kotorske i središnjim nacionalnim institucijama u Zagrebu u XIX. stoljeću. “Hrvatska kultura Boke kotorske u rukama barbara” je predavanje **Vitomira Dessantola**. **Josip Lisac** je razmatrao bokeljske govore u kontekstima cjeline dijasistema, a zaista zapaženo predavanje o starijoj hrvatskoj književnosti Boke kotorske imala je **Vanda Babić**. Ona posebice obrađuje jedan tekst iz XIX. stoljeća u kojem pisac svome prijatelju Bokelju daleko u Argentini odgovara na pitanja hrvatstva Boke i njezina pučanstva. Odgovara i na pitanja kako se srpstvo ukorijenilo na tlu Boke kotorske po njihovu naseljavanju koncem XVII. stoljeća.

Jerko Pandžić prikazao je stvaralaštvo nekih hrvatskih književnika - Bokelja u hrvatskoj književnosti XX. stoljeća. Među njima i jednog od najvećih hrvatskih pjesnika - **Viktora Vida**, te **Frana Alfirevića**. Pandžić se osvrnuo i na **Augustina Stipčevića**, **Luku Brajnovića**, **Vjenceslava Čižeka** i **Mira Glavurtića**. Viktor Vida je bio tema predavanja i **Branimira Donata**, dok je **Stijepo Mijović Kočan** govorio o skoro pronađenoj, neprihvaćenoj doktorskoj disertaciji još jednog pjesnika - **Jeronima Kornera** ("Cithara octohorda u transliteraciji i valorizaciji Jeronima Kornera"). Knjigu u kojoj je uključena ova disertacija objavio je **Miho Demović**, o svom trošku. **Vladimir Vratović** je počeo svoj referat "Hrvatski latinisti Kotora - pjesničke vrste i teme" ukazujući na činjenicu kako je gramatikalna škola koja postoji u Kotoru 1429., imala sve naznake klasične gimnazije. **Žarko Dadić** je dao "Prilog poznavanju Hrvata Boke kotorske u prirodnim znanostima". Jednog od najvećih bokeljskih pjesnika **Ivana Bolicu Kokoljića** obradio je **Rafo Bogišić**, pustolova i pjesnika **Stjepana Zanovića - Boris Nikšić**, a kotorskog skladatelja **Jeronima Fiorelija - Željko Brkanović**. Na kraju predavanja prof. Brkanovića slušateljstvo je imalo zadovoljstvo i odslušati neka djela ovog vrsnog kompozitora. Tema rada **Tihomira Lukovića** bila je "Gospodarstvo Boke kroz vjekove". Potomak stare plemenite bokeljske obitelji koja je dala i glasovitog **Antuna Lukovića**, glavnog inženjera u projektu izgradnje Suetskog kanala, na primjeru je svoje obitelji opisao kako su propadale slavne obitelji Boke.

Marijan Diklić je nazočne upoznao s pravaštvom u Boki kotorskoj. Ono je nastalo tek krajem devedesetih godina XIX. stoljeća, kada viđeniji Hrvati iz Boke pristupaju pravašima Dalmacije, budući da je srpska velikodržavna ideja javno prijetila nasiljem. Bokelji, naročito mladež, svoju potporu ideji pravaštva iskazuju i čestitkama **Anti Starčeviću** u vrijeme polaganja kamena temeljca za njegov Dom u Zagrebu. Predavanje **Stijepa Obada** o Hrvatskim društvima u Boki kotorskoj ukazalo je kako hrvatski povjesnici trebaju veliku pažnju ukazati na daljnja istraživanja ovih društava, a počasni admirал "Bokeljske Mornarice", prof. **Anton Simović** je dao povijesni pregled ove najstarije hrvatske bratovštine sve do današnjih dana.. Pročitan je i kratki prilog **Silvija Markovića**

i Nede Sindik o Hrvatskom kulturnom društvu "Napredak" u Boki koje je nedavno obnovljeno u Donjoj Lastvi, pa je ono danas jedino društvo s hrvatskim imenom u Crnoj Gori. Podsjetimo još jednom da do obnavljanja tog društva Hrvati jedino u Boki kotorskoj nisu imali svoje društvo, što pokazuje kako je njihov položaj bio itekako težak - najteži! To je potvrdio i u svom izlaganju **Hrvoje Kačić**, predsjednik Državne komisije za granice. Kada je tijekom rata bio u Boki pitao je tamošnje Hrvate što Hrvatska može učiniti za njih. Prestrašeni metodama o kojima je govorio Luko Brailo, rekli su mu: "Najbolje je da nas uopće ne spominjete". Naravno, to se odnosilo na hrvatsku vlast, jer Hrvatska bratovština "Bokeljska Mornarica 809" bila je suočena s negativnim učinkom koji je u Hrvatskoj učinio sustavni memoricid tijekom postojanja druge Jugoslavije, a koji se ogledao u tome da mnogi nisu uopće znali ili su malo znali o Hrvatima Boke kotorske. Članovi ove najstarije hrvatske bratovštine tijekom 1991./92. obilazili su mnoge kulturne ustanove i čelnike političkih stranaka, koji po pravilu nisu znali da je Boka "Zaljev hrvatskih svetaca". To govori o tome koliko je veliki bio učinak tog memoricida nad Hrvatima, a možda još više što i mnogi bokeljski Hrvati to isto nisu znali. Ne čudi onda zašto je izaslanik predsjednika Republike viceadmiral **Davorin Kaić** na ovogodišnjoj Bokeljskoj večeri naglasio da je Hrvatska bratovština "Bokeljska mornarica 809" najzaslužnija za donošenje odluke o otvaranju Hrvatskog konzulata u Kotoru. Usljedila je diskusija iz koje posebno izdvajamo prilog ing. **Antona Nikolića** koji je razjasnio pogreške koje hrvatski povjesnici prave kada analiziraju odnos Boke kotorske i Mletačke Albanije. U svojoj završnoj riječi dr. **Šime Batović**, profesor na Filozofskom fakultetu u Zadru, istakao je visoke znanstvene domete ovog skupa. On je upozorio na veliko zanimanje za sudjelovanjem na ovom skupu, tako da ni ovom prigodom nisu mogli biti svi zainteresirani uvršteni u program Skupa. Zato je najavio još jedan nastavak, dogodine u Dubrovniku, kao i tiskanje knjiga s ovog i sa skupa održanog u Zadru.²

² Izvješće sa znanstvenog skupa u Zagrebu objavljeno je i u Domu i Svirjetu, Informativnom tjednom prilogu za iseljenike, br. 205, Večernji list (inozemno izdanje), 1. lipnja 1998 pod naslovom: "Srbi ponovo prispajaju hrvatsku nacionalnu baštinu".

TKO SU BILI STAROSJEDIOCI BOKE KOTORSKE?³

*Dom i Svijet, Informativni tjedni prilog za iseljenike,
br. 208 Vecernji list (inozemno izdanje), 23. lipnja 1998.*

Velikosrpski kompleks hrvatske kulturne baštine zaista je ogroman. O tome smo već, u Domu i Svijetu, pisali. Tako je na otvaranju Jugoslavenskog paviljona na 47. Venecijanskom bijenalu Milo Đukanović, tadašnji crnogorski premijer, govoreći o vezama Crne Gore i Italije najviše spominjao Hrvate iz Boke kotorske (Dom i Svijet, br. 189, 12. siječnja 1998.), a Jugoslavija je svoj dan na Svjetskoj izložbi EXPO'98 u Lisabonu trebala otvoriti i zatvoriti kolom Bokeljske mornarice, najstarije hrvatske bratovštine (Dom i svijet, br. 205, 1. lipnja 1998.). Također smo svjedoci njihova svojatanja hrvatskog književnika Luke Brajnovića (Dom i Svijet, br. 177, 17. studenoga 1997.). Ali ne samo njega. Poznata je činjenica kako je literatura bokokotorskoga kruga, nastajala tijekom stoljeća, bila više predmet političkih nego književno-znanstvenih intrepretacija bez obzira na to radilo se o djelima hrvatskoga ili pak latinskog i talijanskog jezičnog izraza. Tome su, u vrijeme kada je Hrvatska bila u Jugoslaviji, doprinosili hrvatski autori bilo tako što nisu smjeli isticati svoju nacionalnu pripadnost, bilo tako što ni danas nisu svjesni toga koliko treba inzistirati na hrvatskom identitetu bokeljske književnosti, jednako kao i pripadnosti povijesti Dubrovačke Republike hrvatskoj povijesti. Sjetimo se tako, misleći pritom na djela koja u naslovu izostavljaju taj nepočudni pridjev, objavljivanja antologije "Stara književnost Boke" autora Ive Banca, Slobodana Prosperova Novaka i Branka Sbutege, za koju je, u svom prikazu pod naslovom: *Zašto je "hrvatska" izbačena iz naslova?* (Vjesnik, 9. travnja 1993.), hrvatski književnik Stjepo Mijović Kočan konstatirao: "Genitiv koji prešućuje hrvatski identitet bokeške književnosti još jedanput pokazuje koliko je dubok

³ Tekst J. Pečarića.

“opštejugoslovenski sindrom” i kako ga je teško iščupati iz svijesti i postupaka!” Srećom, to nije uvijek slučaj.

Tako je mr. sc. Vanda Babić, na simpoziju “Hrvati Boke kotorske” koji je održan u Zagrebu 22. i 23. svibnja ove godine, održala predavanje “Starija hrvatska književnost Boke kotorske”. Tom temom, ujedno i budućom knjigom, istakla je potrebu da se u bilo kakvoj obradi književnih dijela bokokotorskih pisaca, pogotovu onih koji su pisali na hrvatskom jeziku, ne smije mimoći temeljno i neoborivo stajalište da je bokokotorska literatura, bez obzira na neke posebnosti, jer te posebnosti ima i svaki hrvatski kulturni krug, sastavni, odnosno integralni dio hrvatske književnosti i kulture. To se posebno odnosi na starije razdoblje bokokotorske književnosti. Nakon kronološkog slijeda bokokotorskih pisaca i njihovih djela mr. Babić posebice obrađuje jedan tekst iz 19. stoljeća. Naime, najbolju sliku tog zanimljivog i burnog stoljeća posebice u Boki kotorskoj nalazimo u tekstu don Srećka Vulovića pod nazivom *Tko su bili starosjedioci Boke kotorske* (časopis Vjenac iz 1891. godine).⁴

O čemu se zapravo radi u tom tekstu? Pisac svome prijatelju Bokelju daleko u Argentini odgovara na pitanja hrvatstva Boke i

⁴ Vidjeti knjigu: **V. Babić**, *Don Srećko Vulović o starosjediocima Boke kotorske*, Zagreb, 2001. Na promociji knjige u Tivtu, 6. listopada 2001. Vanda Babić je rekla da je neophodno javnosti dati nepristrasnu i jasnu sliku na osnovu argumentiranih činjenica i materijalnih dokaza koji govore o Hrvatima kao autohtonom narodu na tim prostorima što se često negira u knjigama srpskih historičara poput dr. Jovana Erdeljanovića ili popa Sava Nakićenovića:

Dr Erdeljanović je u svojoj knjizi “Stara Crna Gora i Bokelji” 1912. napisao: ‘Poznato je da su Bokelji, i pravoslavni i katolici, vrlo svjesni Srbi... Nacionalno središte srpstva u Boki jest Novi, u kojem su većina Srba katolici... Od srpskih zemalja Boka se najvećom dužinom graniči sa starom Crnom Gorom... Prema svemu ovome, jasno je, da su današnji Bokelji, kad ih uzmemo u celini, nova etnička tvorevina, koja sa Crno-gorcima čini nerazdvojnu zajednicu, tako da i jedni i drugi spadaju u istu etničku grupu srpskoga naroda’.

Takva mišljenja ne bi nikome zasmetala da su jednostavno točna i istinita, no kako su ona proizvod vremena koja su u bokeljskoj povijesti i otimanja cijele jedne baštine koju je hrvatski narod izgradio, njegovao i sačuvao, kako su ona pokušala izbrisati cijeli jedan narod i njegovu kulturu na bokokotorskem prostoru, drago mi je da javnost ponovo može pročitati i ovu knjigu o don Srećku Vuloviću i reprint njegovog djela “Tko su bili starosjedioci Boke” – rekla je mr. Vanda Babić

njezina pučanstva, i dodirujući čak i jezična pitanja. Nakon što je proučio "pomnivo sve razprave, što su o tome bile tiskane", dolazi do zaključka da su "starosjedioci našeg rodnog mesta, kao i ciele Boke, bili čisto Hrvati". Nakon toga citira razne putnike od Tolstoja do Kurelca koji kaže da se "živo uvjerio da u Dalmaciji, Dubrovniku i Kotoru Srbina starosjedioca nigdje ne ima, oliš onog što se za turskog progona tuj naseliti moglo. Ja Dubrovnika, Boke ni Crnogore za Srbije priznati ne mogu". Odgovara i na pitanja kako se srpstvo tako ukorijenilo na tlu Boke kotorske kad se oni naseljavaju tek krajem 17. stoljeća i kaže: "Tome se ja, dragi moj, ne čudim ni najmanje. Da smo mi, da su naši župnici, naši učitelji, a nada sve naše matere, onom žilavošću i utrajnošću izticali hrvatstvo, kako su hrišćani nakon one Vukove "Srbi svi i svuda" izticali srpstvo, druge bi nam danas ptice pjevale. Hrišćani posrbiše sve, pa i Bože prosti samoga Boga na nebu i anđele oko njega pak jel se čuditi posljedicama? A kako smo mi u obće postupali? Poradi umišljene, a nemoguće bratske sloge, mi smo imali stotinu obzira prema braći, a braća prema nama ni cigloga. Da se ne pomuti ta blažena sloga, strah nas je bilo izustiti rieč Hrvat. Mijenjali smo na svaki način svoje ime, eda bismo došli do prave slike, pak naša popustljivost što je stvorila? Ništa. Sjećam se u Kotoru kad se radilo da se talijansko društvo "casino" preokrene u naše društvo, malo da ga ne okrstise "Srbski dom", premda veći dio kotorskih Srba nisu bili s nama, a samo poradi svakdašnjeg obzira nadjenuše mu ime Slavjanski dom... Pogubno je u ovom obziru djelovao i taj uzrok, što ono malo naših književnika podje kako i u svemu, tako i u nazivu jezika za Dubrovčanima, nazivajući naš jezik slovinskим. A da pomutnja ostane veća, u 16. 17. i 18. stoljeću naši spisatelji, kao i Dubrovčani i uobće hrvatski, pod imenom slovinski nisu razumievali samo jugoslavenske jezike nego i sve slavenske".

Autor na ovaj način objašnjava srpski poriv za svojatanjem tuđega: "Cielomu je svjetu poznato, da je svojatanje jedna od glavnih mana srbskog plemena; to mu je u krvi. Srbin hoće da svojata jezik, običaj, pjesme, vjeru. On ne obire sredstava, ne traži dokaza, uljudno ga pozdravi dva tri puta, budi mu gdjekad uslužan iz gradjanske snošljivosti, sjutra će te proglašiti Srbinom..."

Zaključak njegova rada možemo uzeti i za opći zaključak o vremenima u kojem su Bokelji unatoč lukavoj i snažnoj srpskoj agitaciji ostali nedjeljiv dio Dalmacije odnosno Hrvatske, i unatoč neostvarenim težnjama za sjedinjenjem održali "hrvatski osjećaj i dičili se slavnim hrvatskim imenom". Proučavajući stariju bokokotorsku književnost dolazimo do uvjerenja da su Bokeljski Hrvati zdušno radili "za boljitet i napredak zajedničke nam domovine s vjerom i nadom u bolju budućnost".

NA EXPOU NIJE SPOMENUTO HRVATSTVO BOKELJSKIH HRVATA, A TO NE SMETA S. P. NOVAKU

Vjesnik, 2. srpnja 1998.

U "Globusu" od 12. lipnja 1998. Slobodanu Prosperovu Novaku između ostalog postavljeno je i pitanje o protestima u Hrvatskoj zato što je u Portugalu, na Expou, kolo Bokeljske mornarice predstavljalo Jugoslaviju. U biti, to pitanje je neizravno povezano sa znanstvenim skupom "Hrvati Boke kotorske" koji je održan 22. i 23. svibnja ove godine u Zagrebu. Sudjelovanje kola Bokeljske mornarice na Expou spomenuo je, na tom skupu, predsjednik Hrvatske bratovštine "Bokeljska mornarica 809" iz Zagreba. Evo kako je to dano u mom članku u "Hrvatskom Slovu" od 5. lipnja 1998.: "Prof. Janović se s ironijom osvrnuo na činjenicu da će Jugoslavija svoj nastup na svjetskoj izložbi EXPO '98. u Lisabonu otvoriti i zatvoriti s kolom Bokeljske mornarice". Istakao sam ovdje ovo "s ironijom" da bi čitatelji to usporedili s odgovorom prof. Prosperova Novaka. Samo prva rečenica njegovog odgovora odnosi se na postavljeno pitanje: "A tko bi to, molim vas lijepo, trebao u Portugal odvesti bokeljsko kolo ako ne država u čijim granicama ti ljudi i ta tradicija živi?"

Zašto je prof. Janović govorio s ironijom? Iz jednostavnog razloga što ogromnu baštinu hrvatskog naroda Boke u toj državi pripisuju sebi. Očito to Prosperovu Novaku ne smeta, ali zato u nastavku svog odgovora kaže: "Kad smo 1992. objavili knjigu o Boki, mi smo ponudili slogan kako bi trebalo Boku mijenjati za Prevlaku. Izrečen u književnom okruženju, taj prijedlog je zazvučao duhovito, ali više nije bio duhovit kad ga je četiri godine kasnije ponovio, kao svoj, Miomir Žužul, veleposlanik u Washingtonu." Dakle, Prosperovu Novaku ne smeta što Jugoslavija prikazuje hrvatsku baštinu kao svoju, ali mu smeta što je netko njegov slogan koristio kao svoj. (Primijetimo da on kao znanstvenik mora znati da do istih stvari, pa dakle i slogana, mogu doći različiti ljudi neovisno jedni od drugih.) Dvije rečenice u svom odgovoru posvetio je obrani

autorstva svog slogana, a jednu negiranju našeg prava da protestiramo, makar s ironijom, što netko ogromnu baštinu Hrvata Boke kotorske uporno prikazuje kao svoju! A pitanje se odnosilo na baštinu, a ne autorstvo spomenutog slogana! I uopće jel' moguće jedan slogan pretpostaviti kulturnoj hrvatskoj baštinini Boke. Podsjetiti će čitatelje da dopresdsjednica Hrvatske bratovštine "Bokeljska mornarica 809" Jasna Petrović ("Nacional" od 27. svibnja 1998.) naziva takvo sudjelovanje kola Bokeljske mornarice "teškom krivotvorinom kojom će se Jugoslavija pokušati pred svijetom predstaviti kao zemlja tisućljetne pomorske tradicije". Recimo, i Hrvatska se ponosi Nikolom Teslom. Ali nikada ne krije njegovo srpsko podrijetlo! Pa Srbima opet to smeta. A ne smeta im što je u njihovom paviljonu bilo niz Hrvata iz Boke, bez da se i spomene njihovo hrvatstvo. Na primjer, kapetan Ivo Visin koji je kao prvi Hrvat i uopće Slaven oplovio svijet brodom "Splendido", ili pak Peraštanin Matija Zmajević, admirал ruske baltičke flote. Zato se Prosperov Novak ne bi trebao čuditi zašto netko reagira onako kako je to, svojedobno, učinio književnik Stjepo Mijović Kočan, a u svezi s publiciranjem spomenute knjige o Boki. Naime, u Vjesniku od 9. travnja 1993. u članku "Zašto je 'hrvatska' izbačena iz naslova?!" Kočan kaže: "Genitiv koji prešuće hrvatski identitet bokeške književnosti još jedanput pokazuje koliko je dubok 'opštejugoslovenski sindrom' i kako ga je teško iščupati iz svijesti i postupaka!" Upravo je taj nedostatak riječi "hrvatska" u naslovu knjige "Stara književnost Boke" dala pečat izlasku te knjige, i veleposlanik Žužul se vjerojatno toga i sjeća, a ne slogana autora. U svezi s tim izostavljanjem riječi "hrvatska" u naslovu knjige, postavljeno je Prosperovu Novaku pitanje na književnoj tribini posvećenoj toj knjizi. On je tada odgovorio da se **hrvatstvo bokeljke književnosti** podrazumijeva, kao što se podrazumijeva i hrvatstvo dubrovačke književnosti. Međutim, suautori spomenute knjige bili su i Ivo Banac i Branko Sbutega. A nedavno će don Branko Sbutega ("Vijenac" od 4. lipnja 1998.) napisati: "U Zagrebu reći *hrvatska Boka* nije nimalo hrabro, ma kako **netočno bilo** (istakao J.P.)." Očito, te dvije izjave dvaju suautora spomenute knjige međusobno su proturječne. Dapače, činjenica da u Globusu gosp. Prosperovu Novaku smeta navodno prisvajanje njegovog slogana, a ne smeta mu

velikosrpsko svojatanje hrvatske kulturne baštine Boke kotorske, navodi na pomisao da možda on misli da ta baština nije naša.⁵

Prof. dr. Josip Pečarić
Član Velikog vijeće Hrvatske bratovštine
“Bokeljska mornarica 809”

⁵ U stvari “Bokeljska mornarica” i nije nastupila u Lisabonu. Članovi ove udruge nisu željeli nastupati. Jasno je i zašto.

**Priopćenje Hrvatske bratovštine “Bokeljska mornarica
809”**

**BOKA KOTORSKA NE SMIJE BITI
ZABORAVLJENA**

Slobodna Dalmacija, 1. veljače 1997.

ZAGREB - Veliko vijeće Hrvatske bratovštine Bokeljska mornarica 809. najstarije vjerske, cehovske i kulturne udruge u Hrvata, osnovane početkom 809. godine u Kotoru, u drevnom hrvatskom gradu u Boki kotorskoj, obraća se hrvatskoj javnosti u povodu 3. veljače - Tripundana - kad se slavi sv. Tripuna, sveca zaštitnika ove bratovštine i svih Hrvata katolika u Boki i iz Boke, priopćeno je iz bratovštine.

Boka kotorska kao zemljovidna cjelina, kao kraj koji Hrvati nastanjuju od svog dolaska na obale Jadranu, ali i kao izvorište neupitnog povijesnog i civilizacijskog prinosa hrvatskom narodu, prepustena je zaboravu, podjednako kao i sve malobrojniji Hrvati koji tamo ostaju živjeti - unatoč tome što su obespravljeni i zapostavljeni ne samo kao starosjedioci već i bez temeljnih manjinskih prava.

Hrvati u Boki i iz Boke ne znaju hoće li Prevlaka u nekom od političkih pregovora biti prepustena ili zamijenjena; Hrvati u Boki i iz Boke ne znaju hoće li preostalim Hrvatima u Boki biti omogućeno uživanje punih manjinskih sloboda i prava, pa i prava na vlastiti jezik i pismo, pravo na školovanje prema dodatnim posebnim programima, pravo na organiziranje kulturnih udruga, ali i pravo na gospodarski i socijalni opstanak. Hrvati u Boki ne znaju hoće li konačno u svojoj matičnoj domovini, Republici Hrvatskoj, imati stvarnog zagovornika svih svojih prava, te hoće li im prava biti i međunarodno zajamčena.

Hrvati iz Boke, pak, ne znaju hoće li povijest konačno revalorizirati prinos Bokelja, hoće li se izbrisati falsifikati pisani od

srpsko - crnogorskih "akademika" i nadopuniti prešućena poglavlja u hrvatskim školskim udžbenicima. Na žalost, ni danas ne znaju hoće li časna i vjerna istina tog hrvatskog kraja biti prepustena memoricidu u ime nekih dnevnih političkih ciljeva ili će Republika Hrvatska jasno iskazati svoj interes za taj dio svog povijesnog prostora, za svoje povijesno rubno područje s raskrižja dviju civilizacija, vjera i tradicija. Mediteransko obilježje koje su Boki dali njezini starosjedioci Hrvati, zajedno sa zasadima katolicizma pretočenima u imena svetog Leopolda Mandića, te blažene Ozane i blaženoga Gracije iz Mula, nešto je čega se u ime hrvatskog naroda nitko nema pravo odreći.

Veliko vijeće Hrvatske bratovštine "Bokeljska mornarica 809" poziva sve političke snage u Republici Hrvatskoj da u svojim programima i aktivnostima jasno odrede svoj interes za povijesne prinose Hrvata iz Boke te za njihov današnji položaj u toj istoj Boki, premda u drugoj državi, stoji u priopćenju koje su potpisali dr. Zvonimir Janović i Jasna A. Petrović.

**PRONAĐENA POLOVICA DUŠE / DESET
GODINA S AUSTRALSKIM HRVATIMA,
ZAGREB, 2002.**

**U POTRAZI, Hrvati u Boki i srpsko-muslimanski izlaz na
more**

BOKA JOŠ ČUVA HRVATSKE USPOMENE

Hrvatski list, 9. ožujka 1994.

Zaljev hrvatskih svetaca, staro ime za Boku kotorsku, postaje sve manje hrvatski, što se tiče Hrvata u njemu. Premda pripada Crnoj Gori, Boka kotorska ima staru hrvatsku tradiciju i što je malo poznato, ima veze s današnjim nastojanjima Srba i Muslimana za izlazom na hrvatsko more, u BiH ili u Hrvatskoj. O tome nam priča **Josip Pečarić** iz "Bokeljske mornarice 809", najstarije hrvatske pomorske bratovštine. Dr. Pečarić je ispred Svjetskog kongresa zadužen za Boku. Inače je znanstveni matematički djelatnik, redoviti profesor Zagrebačkog Sveučilišta i član-suradnik HAZU, autor 13 knjiga i oko 280 znanstvenih radova.

- "Bokeljska mornarica 809" je najstarija hrvatska pomorska bratovština, a ovaj broj je godina njezina utemeljenja. Odavno su bokeljski pomorci bili samo Hrvati. Naša "Bokeljska mornarica 809" u Zagrebu ima nešto manje od tisuću članova, - kazuje dr. Josip Pečarić, koji se rado odazvao razgovoru za naš list.

Hrvatsko spomeničko blago

- O Boki se često govori u Hrvatskoj, ali o bokeljskim Hrvatima?

- Vjerojatno nema bliskijih gradova od Kotora i Dubrovnika. Oni su još od Nemanjića bili ciljevi velikosrpskih pretenzija. Tako je Boka nekad izrazito hrvatska danas očišćena od Hrvata. Zato Hrvatska mora posvetiti pozornost našem Zaljevu hrvatskih svetaca zbog svog Ustava, mora voditi računa o velikoj kulturnoj baštini Hrvata Boke i onemogućiti da se ostvari srpski san zvan Dubrovnik. Etničko čišćenje tu je sprovedeno stoljećima, a osobito u ovom. Najgore je prošla Boka. Prema popisima 1910. i 1991. broj pučanstva se udvostručio, a broj Hrvata se tri puta smanjio .Po zadnjim podatcima isпадa, da imamo više "Jugoslavena katolika" od Hrvata-katolika.

● Boraveći u Australiji daleko prije hrvatskih medija upozoravali ste javnost na etnička čišćenja i na pojavu muslimanskog fundamentalizma?

- Da se radi o nečemu pripremanom mnogo ranije shvatio sam boraveći u Melbourneu 1992. godine. Tjednima sam slušao na muslimanskom radiju kako uvjeravaju Hrvate iz BiH da su oni Bošnjaci-katolici, da ne govore hrvatskim jezikom nego bosanskim. To je bilo još prije sukoba Hrvata i Muslimana u BiH, početkom srpske agresije. Stječe se dojam da u svijetu ima čimbenika koji vjeruju, da je moguć opstanak Jugoslavena-katolika u Boki i Bošnjaka-katolika u BiH. To je velika grijeska, katoličanstvo se ovdje može održati samo putem hrvatstva. U mojoj Boki etničko čišćenje je dobrom dijelom završeno. Ali treba naglasiti da je crnogorska opozicija europski opredijeljena i da je veći dio naroda svjestan, da je taj srpski zagrljaj ustvari zagrljaj smrti, kojeg treba izbjegći.

● Kulturna baština i opstanak Hrvata u Boki?

- Dobivanjem Boke, Crna Gora je svoje spomeničko blago za nekoliko puta povećala. Oni sami priznaju da se više od 40 posto nepokretnog i dvije trećine pokretnog spomeničkog blaga Crne Gore nalazi u Boki, a tamo svaki kamen govori hrvatski. Ipak u proglašu

Matice Crne Gore koju je utemeljila opozicija, to hrvatsko blago se ne spominje. Hrvatska treba reći svima da se nikad neće odreći svoje kulturne baštine u Boki. Hrvate mogu iseliti, ali ne i našu kulturnu baštinu. Time se ne brane samo Boka već i Dubrovnik. Da se Dubrovnik brani Bokom svjesni su i Dubrovčani. Prema tадnjem popisu Hrvata, u Boki ih je oko šest tisuća, ali je Jugoslavena oko 15 tisuća što znači da je broj Hrvata i dvostruko veći. U samom Kotoru ima 38 katoličkih crkava, znatan broj u ruševinama. Imamo Program za Boku, ali je potrebno sačiniti politički program, koji će Bokeljima osigurati opstanak, jer Hrvata je u Crnoj Gori oko jedan posto, a u Boki oko osam posto. Tražit ćemo kulturnu autonomiju ili europske standarde ili državne ugovore.

Crna Gora gurnuta u rat

• Srpsko-muslimanski izlaz na more

- Svijetu treba objasniti da nam je oteta Boka, a želi nam se i Dubrovnik oteti. Srbi od tog cilja neće odustati. Upravo je lord Owen prvi govorio o izlazu Muslimana na more kod Neuma. Time bi Dubrovnik odvojili od Hrvatske i olakšali Srbima ostvarivanje njihova nauma. Što se Muslimana tiče, treba znati da je fundamentalistima bliža Srbija nego Hrvatska ili Europa. Isto tako je ponuđeni izlaz na more za Muslimane i Srbe kod Prevlake Crne Gore trebao odvojiti od Hrvatske. Dakle, zatvoriti crnogorski prozor u svijet, a olakšati potpuno srpsko osvajanje Crne Gore i Boke. Naravno, to ne želi ni Hrvatska, pa mnogima nije jasno zašto je upravo sada Hrvatska ukazala svijetu na činjenicu da je do 1947. godine postojao izlaz BiH na more u Boki kotorskoj. A radi se o doista osjetljivom potezu hrvatske politike. Crna Gora je pravdala agresiju na Hrvatsku navodnim pravom na Prevlaku, a do 1947. nisu imale zajedničke granice. Očito je da se odmah nameće pitanje vraćanja tog teritorija, a na to Crna Gora ne može pristati, jer kako će objasniti svom narodu, zašto su njihovi sinovi ginuli? Dakle, Crna Gora se stavљa u poziciju da se bori za nepromjenjivost tih granica. I oni su danas svjesni da ih je u rat gurnula velikosrpska politika upravo da bi se obrukali pred svijetom i da bi se srušio taj jedini most

Crne Gore s Europom, Dubrovnik. Vjerujem da oni i danas pokušavaju uspostaviti kontakte s Hrvatskom. Jasno im treba staviti do znanja da će iskrenost svojih namjera dokazati svojim odnosom prema Hrvatima i hrvatskoj kulturnoj baštini u Boki. A što se tiče Srba i Muslimana iz BiH, time se pokazuje svijetu da su imali svoj izlaz na more, pa su ga se dragovoljno odrekli. Pa što sada hoće i to od Hrvata? Možda je trebalo govoriti o ovom izlazu BiH na more u vrijeme same agresije na Dubrovnik? Ali što činjenice znače svjetskim moćnicima? Hrvatsku državu smo stvorili mimo volje tih moćnika, jedinstvom Hrvata, a tako je i održali.

• O vašem boravku u inozemstvu?

- Skoro devet mjeseci sam boravio u Australiji mjesec dana u Švedskoj, gdje sam ponovo pozvan. U Melbourneu ћу biti gost La Trobe University, a dva mjeseca gost The University of Adelaide. Ja sam još u listopadu 1992. na hrvatskom radiju "Zemun" u Melbourneu ukazivao na opciju islamskog fundamentalizma u BiH. Tada u hrvatskoj javnosti to nije spominjano. Također sam na hrvatskom radiju "Matija Gubec" ukazivao na cilj stvaranja muslimanske države, kao i na istovjetnost ponašanja Muslimana u BiH i Srba u bivšoj Jugoslaviji. Miloševići Izetbegović su inzistirali na nekoj građanskoj državi. Od Muslimanije do Srbislavije. Mnogi to nisu uočili pa vjeruju da bi bila moguća unitarna Bosna, kao i bivša Jugoslavija. Kao u mojoj Boki uskoro bi među Hrvatima u BiH bilo više Bošnjaka nego Hrvata. U svojim nastupima uvijek sam ukazivao da Muslimani u Bosni jesu europski narod, ali da ih vodstvo uvlači u fundamentalizam. Prije par dana javila mi se jedna Muslimanka iz Švedske, kojoj sam pomogao da s četvoro djece ode tamo. Rekla mi je: "Meni i mojoj djeci Hrvatska i Hrvati su spasili život. Ja to ne mogu zaboraviti." Hrvatska se još nada da je moguće muslimansko odustajanje od fundamentalizma i da se rat u BiH završi. Upravo je to i dovelo do najnovijeg sporazuma u Washingtonu.

Pritisak na Tivat

• Ponovo u Boki?

- Svakim danom se novi Hrvati doseljuju iz Boke u Hrvatsku. Najveći pritisak je na Tivat, jer se taj grad najviše održao kao hrvatski. Iz njega je odselilo oko 300 obitelji. Doselilo je sedam liječnika specijalista, a svi Hrvati s Radio-Tivta su smijenjeni. Hrvatski interes je da se i Crna Gora oslobođi velikosrpskog zagrljaja smrti, da ona, kao negdašnji dio Crvene Hrvatske bude dio Europe. Tako bi se Srbiji podrezao san o izlasku na more, što je njezina imperijalna bolest, a bio bi otvoren put trajnom miru na ovim prostorima.

• **Kako žive Hrvati u Boki? Što je s njihovim crkvama?**

- U Boki još nekako rade župnici u Risnu, Tivtu, Perastu, inače svi Hercegovci. Biskup **Ivo Gugić** je u Kotoru, a nadbiskup **Petar Perkolić** u Baru. Sam msgr. **Ratko Perić** nakon obilaska katoličkih župa Crne Gore i Boke izjavio je da je herojstvo ovdje Hrvatom biti. Čelnici Socialdemokratske partije Crne Gore uočavaju i pojavu fašizma. Na osnovi podataka Foruma za ljudska prava i međunacionalne odnose, najugroženija grupacija u Crnoj Gori su Crnogorci pravoslavne vjere. O Hrvatima ništa.

U poslijednje dvije godine u Herceg-Novi doselilo se 1500, a u Tivat 5000 Srba, vojnika i izbjeglica, te se etnička slika mijenja. **Zvonimir Janović**, predsjednik udruge "Bokeljska mornarica 809" s ovom bratovštinom nastoji očuvati tradiciju iz Zaljeva hrvatskih svetaca.

Zaštitnik Kotora je sv. Tripun, a njegovo ime nose, crkva iz devetog i katedrala iz 12. stoljeća u Boki. One jasno govore čija je bila Boka.

Boris ĆAVAR

TRIJUMF TUĐMANIZMA, ZAGREB, 2003.

GOSTOVANJE NA MREŽI: FORUM CROATICUM⁶

Ovaj put čast mi je najaviti Vam svog profesora dr. Josipa Pečarića, čovjeka koji me kao studenta zadužio mnogim spoznajama o Hrvatstvu, čovjeka kojeg sam slijedila kao vlastitog oca ratnih zagrebačkih (hrvatskih) godina.

Sjećam se i nikada neću zaboraviti jedan događaj. Na Trgu se postavljao spomenik Banu Jelačiću. Imali smo redovna predavanja iz matematike. Oko 200 studenata iščekivalo je u dvorani predavanje prof. Pečarića. Ušetao je u dvoranu, pogledao nas čudno i rekao: «Što vi radite ovdje?» Začuđeno smo ga promatrali i netko je progovorio: «Došli smo na predavanja!» Odgovorio je oštrim glasom: «Zar je moje predavanje danas bitnije od čina koji se događa na Trgu? Razočarali ste me. Izvolite svi napustiti ovu dvoranu, studenti su uvijek bili u prvim redovima kad se branila Hrvatska!» Napustio je dvoranu, a mi smo odšetali na Trg.

Akademik Josip Pečarić bit će gostom nekoliko dana na FORUMU CROATICUMU. Bez vremenskih ograničenja će se uključivati i nastojati svima odgovoriti na postavljena pitanja. Ovakav način gostovanja želja je gospodina Pečarića koji se nuda da će nam pokušati dati odgovore na mnoga pitanja koja nas progone.

Dragi profesore, ovom zgodom želim Vam se za sve zahvaliti. Iako ovo gostovanje najavljujem kao jedan od urednika FORUMA CROATICUMA morala sam si dopustiti malo subjektivnosti. Hvala

⁶ U knjizi je dano skraćeno gostovanje na Forumu Croaticumu

Vam i za Vaš posljednji govor koji ste održali u Imotskom povodom predstavljanja knjige «Kalvarija moga sela», Ljube Medvidovića, knjige svjedočanstva o Blajburgu, o stradanju i mučeništvu žitelja ovog zaseoka.

Vaša Suzana

O GOSTU FORUMA CROATICUMA: Akademik i sveučilišni profesor Josip Pečarić

(...)

man on the moon, Možete li nam konkretnije opisati trenutno stanje u Zaljevu Hrvatskih svetaca glede statusa Hrvata?

Koga možete navesti od Hrvata Boke uz vas i Don Branka koji se ističe u svom djelovanju na planu očuvanja Hrvatske prepoznatljivosti Hrvatke Boke Kotorske? Po vašim saznanjima da li je realno očekivati da najnovija istraživanja u svemiru konačno uspiju u nakani empirijskog dokazivanja teorije relativnosti i pratite li taj projekt znanstvenika?

"Konkretnije"? Ja sam ipak u Zagrebu. Ali sigurno je danas mnogo bolja situacija od one tijekom rata, ili od one koja bi nastala da pobijede prosrpski orientirani Crnogorci (Crno-Srbi :)).

Recimo u Tivtu je promovirana knjiga mr. Vande Babić koja govori o don Srećku Vuloviću i donosi pretisak njegovog dijela "Tko su starosjedioci Boke kotorske". Jasno je da su to Hrvati. Dakle radi se o knjizi jake hrvatske orientacije. Prepuna dvorana u Tivtu. Pozitivne recenzije iz crnogorskog tiska, napadi iz prosrpskog tiska u C.G.

U Hrvatskoj - recimo - o takvim knjigama čete rijetko što naći u tisku.

Na primjer, o promociji moje knjige "Pronađena polovica duše" - par redaka u Večernjaku, ali veliki prikaz sa slikom u Večernjaku - izdanju za BiH :)))) U drugim novinama ništa.

Vjerojatno don Branko i ja najviše radimo po tom pitanju. Ali to je vezano i za mogućnosti - on je svećenik, a ja sam puno uradio u

svojoj struci pa si sebi mogu dopustiti da danas radim ono što je bitnije, a da ne osjetim previše na ovom svom stručnom planu. Drugih ima. Baš jučer su me na promociji mojih knjiga u Trnovčici pitali za Radeta Perkovića iz Splita koji je Hrvat iz Boke i jedna izuzetna državotvorna pojava kod nas. Tu su bivši predsjednik Hrvatske bratovštine Bokeljska mornarica 809, prof. dr. Zvonimir Janović, njegov brat Stanko Janović (bivši saborski zastupnik iz iseljeništva; on živi u Njemačkoj pa se njegovo djelovanje i ne osjeća dovoljno). Ima i drugih iz Bratovštine koji djeluju manje ili više. Naravno, danas imamo i dva hrvatska društva u samoj Boki... Sve u svemu sve pokazuje da smo tipični Hrvati. Recimo, don Branku je milija ova vlast, a meni ona Franjova :))) Jedan moj veliki prijatelj je doktorirao na teorijskim istraživanjima u tom području. Vjerljivo bi vam on na to pitanje mogao više odgovoriti, ali živi u Sežani. Mogu Vam dati njegovu adresu ili tel.

**U BOKI KOTORSKOJ SVAKI KAMEN
GOVORI HRVATSKI / BORBA ZA BOKU
KOTORSKU 2, ZAGREB, 2004.**

Udar na Hrvatsku bratovštinu Bokeljska mornarica 809 (1)

**RAČAN ANGAŽIRAO SLUGE ZA
NEHRVATSKU BRATOVŠTINU**

Fokus, 20. prosinca 2001.

Josip Jović, kolumnist Slobodne Dalmacije, u tekstu Plan destrukcije piše: "Na posebno perfidnom su udaru određene nacionalne institucije, poglavito one koje imaju težinu nacionalne konstitucije i u koje narod tradicionalno ima najveće povjerenje, kao Hrvatska vojska i Katolička crkva. Vojska je, sudeći prema brojnim napisima, leglo kriminala, privilegija, lažnih generala, lažnih invalida, a Crkva je licemjerna, sebična i politikantska, njezini pripadnici skloni su nemoralu. Loše prolaze čitave (državotvorne) skupine kao što su Hercegovci ili Dalmatinци, naročito one iz brdskih krajeva, prema kojima je stvoren čitav niz stereotipa. O njima se bez uvijanja zna govoriti kao o primitivcima, dinaroidima, zaostalim elementima sklonim korupciji i otimačini. Prema iseljenicima je obnovljeno staro negativno ideoško stajalište, što se ogleda poglavito u njihovu praktičnom isključenju iz političkog života domovine. Pojedinci koji imaju naglašen nacionalni osjećaj ili stav jesu ksenofobi, desničari, konzervativci, nacionalisti, ustaše i fašisti."

Plan destrukcije

Iako ovako opisani plan destrukcije izgleda sveobuhvatan, čini se da

je on mnogo detaljnije razrađen i u postupku provedbe. Jer na udaru su, izgleda, i manje organizacije koje su dale iole značajniji doprinos hrvatskom nacionalnom interesu. Takva je naprimjer udruga Hrvata podrijetlom iz Boke Kotorske u RH, Hrvatska bratovština Bokeljska mornarica 809 sa središtem u Zagrebu. Velikosrpska politika u zemlji kakva je bila Jugoslavija, uspjela je od 1918. do 1991. godine ne samo skoro očistiti Boku Kotorsku od Hrvata nego je uspjela i izvršiti memoricid nad hrvatskim narodom u cjelini, tj. da iz svijesti hrvatskih ljudi gotovo u potpunosti istisne Hrvate Boke Kotorske i njihovu veliku baštinu. I tako je prije Domovinskoga rata malo ljudi u Hrvatskoj uopće znalo da u Boki Kotorskoj postoje i Hrvati. U Hrvatskoj je bilo pravilo da ljudi nekoga tko kaže da je iz Boke vrlo često identificiraju kao Crnogorca. Naravno, nije sve išlo glatko jer je jedna od najstarijih udruga u Europi, a svakako najstarija udruga Hrvata, Bokeljska mornarica Kotor djelovala u Jugoslaviji, u skladu s tadašnjom politikom.

Kada je zagrebačka Mornarica, također sljednica udruge osnovane po predaji 809. godine u Kotoru, došla u državotvorne ruke, postavila je sebi zadaću da se u svijest i savjest hrvatskoga naroda i hrvatske države vrate Hrvati Boke Kotorske i njihova velika kulturna baština. Nije bilo pomoći od onih koji su je ranije vodili. Pače, kako im je smetala ta aktivnost, pa i sama riječ Hrvatska u novom imenu društva: Hrvatska bratovština Bokeljska mornarica 809. A da Bratovština, uz ostalo, nije u tome bila neuspješna svjedoči i Konzulat RH u Kotoru. Naime, izaslanik predsjednika Republike na bokeljskoj večeri, viceadmiral Davorin Kaić, rekao je da je upravo Bratovština najzaslužnija za osnivanje toga konzulata, znajući za veliko zalaganje Bratovštine.

Danas se stvari u Crnoj Gori kreću nabolje. O tome smo nedavno pisali i u Hrvatici, br. 2 (A. i J. Pečarić, O Borbi za Boku Kotorsku): "S promjenama u Crnoj Gori stalno se poboljšavao i položaj tamošnjih Hrvata. Prilikom svog posjeta Zagrebu, predsjednik Crne Gore Mile -ukanović sastao se i s nekim članovima Hrvatske bratovštine Bokeljska mornarica 809. Otvoren je i Konzulat Republike Hrvatske u Kotoru. Obnovljeno je i Hrvatsko kulturno društvo Napredak, a 23. 6. 2001. osnovano je u Kotoru i Hrvatsko građansko društvo Crne Gore. Ovo Društvo tom je

prigodom izdalo i knjižicu u kojoj piše: "Hrvatska nacionalna manjina je po brojnosti jedna od najmanjih u Crnoj Gori, ali po svom kulturnom, civilizacijskom i duhovnom nasljeđu izuzetno bogata, što je i bio razlog raznim grubostima i podmetanjima u godinama raspada bivše zajedničke države. ..."

Račan-Mesićeva vlast našla sluge za svoje ciljeve

Međutim, izgleda da je današnja vlast u Republici Hrvatskoj, upravo u vodećim ljudima Hrvatskog građanskog društva Crne Gore (HGDCG) našla one koji trebaju instrumentalizirati HGDCG da poništi rad i ugled koji u Hrvatskoj ima Hrvatska bratovština Bokeljska mornarica 809. Možda i zato što je predsjednik HGDCG-a u vrijeme komunizma bio direktor, a predstavnik društva u Zagrebu, inače predsjednik Zagrebačke Bokeljske mornarice iz vremena druge Jugoslavije, agilni sindikalni dužnosnik. Bilo kako bilo, predstavnici HGDCG-a posjetili su Hrvatsku. Službeno su posjetili udruge Crnogoraca u Rijeci i Zagrebu, dok nisu željeli na isti način posjetiti hrvatske udruge, već su organizirali susrete s "dijelom Bokelja" u Dubrovniku, Splitu, Rijeci i Zagrebu. To saznajemo iz "Izvještaja sa puta po Hrvatskoj" predstavnika HGDCG-a.

Iz tog se izvješća lako može zaključiti zašto su podružne udruge Bratovštine u Dubrovniku i Splitu dobine pozitivnu ocjenu. Naime, o njima govore kao o Bokeljskim mornaricama, tj. vjeruju da one nemaju naziv istovjetan krovnoj zagrebačkoj organizaciji za koju koriste puni naziv Hrvatska bratovština Bokeljska mornarica 809, uz ogradu "ime ne odgovara autentičnosti". Prijateljski je druge podučavati o njihovim propustima, zar ne? Ne čudi onda što su na Skupštinu HGDCG-a (15. prosinca 2001.) pozvani oni i mnogi drugi iz Hrvatske, ali ne i predstavnici Bratovštine iz Zagreba.

Najzanimljiviji je dio tog izvješća o sastanku s Bokeljima iz Zagreba: "U nedjelju 14. 10. ujutro, imali smo sastanak sa Bokeljima u prostorijama Hrvatske bratovštine Bokeljska mornarica 809. Sastanku su prisustvovali: (...). Pozvani su, a nisu prisustvovali: (...). Opterećeni djelovanjem ove hrvatske bratovštine, u početku su s nedoumicom primali naše informacije o HGĐ-u. U razgovor su ipak shvatili svrhu i smisao stvaranja našeg društva."

Među nazočnim bilo je i onih koju su aktivno sudjelovali u radu Hrvatske bratovštine, ali i onih koji su se držali podalje od nje. Doista je neobično da su i jedni i drugi bili opterećeni njezinim djelovanjem. Vjerojatno su ovi drugi, kojima je smetala riječ Hrvatska u nazivu Bratovštine, doista bili opterećeni njezinim radom, pa su na početku bili u nedoumici zbog riječi "Hrvatska" u nazivu HGDCG-a. Ali, to je teško dokučiti zašto bi oni prvi bili opterećeni. Vjerojatno je gostima smetalo što ima i takvih.

Posebno je zanimljiv dio u kojem se gosti predstavljaju kao vrhunski povjesničari (inače, prvopotpisani je diplomirani tehnolog): "Neki od Bokelja (Joško Pečarić, Željko Brguljan) se bave historiografijom Hrvata u Boki i na taj način ulaze u delikatne projekte bez konzultacije s historičarima i bez korištenja izvorne dokumentarne građe u kotorskim arhivima. Za razliku od njih, Riđanović i Simović brižljivo prikupljaju historijsku građu koristeći arhivske izvore."

Komunistički direktor - "dobri" i "loši" momci

Odmah pada u oči pokušaj podjele među članovima Bratovštine na "loše" i "dobre" momke. Od nekoga tko je ispekao takav zanat kao komunistički direktor to i ne čudi. Paušalne, neprovjerene i sveznajuće ocjene mogu dati samo ljudi bez vlastitoga stajališta.

Međutim, nije riječ samo o tome. Spominju mene, ali ne i da mi je suautor bila Ankica Pečarić, diplomirani povjesničar. Tako diplomirani tehnolog dijeli lekcije iz povijesti diplomiranom povjesničaru. Pri tome nije svjestan da tako dijeli lekcije i hrvatskim znanstvenicima, koji su recenzirali objavljene članke. Čak i akademicima i Ministarstvu znanosti RH, koje je financiralo tiskanje knjige: A. i J. Pečarić, Strossmayerova oporuka koja je u tisku, a čiji su recenzenti bili predsjednik HAZU-a Ivo Padovan, akademik Franjo (c)anjek i dr. Franko Mirošević. Međutim, možda je najsmješnije to što dotični diplomirani tehnolog dijeli lekcije i današnjem pomoćniku ministra vjera RCG za katoličku vjeru gospodinu Vladimиру Marvučiću, koji se i sam bavi povjesnim istraživanjima. Nedavno nas je gospodin Marvučić nazvao telefonom zato što je pronašao jedan naš rad na internetu. Bio je oduševljen našim istraživanjima jer je do istih spoznaja došao i on sam i objavljivao ih je u Crnoj Gori. Bio je iznenaden činjenicom da

smo mi do tih rezultata došli u Zagrebu, svjestan da zbog rata nismo mogli koristili vrela dostupna samo u Crnoj Gori, već ona u Hrvatskoj. Možda predsjednik HGDCG-a nije čuo za Domovinski rat, iako se u citiranoj knjižici HGDCG-a spominje raspad bivše države!?

A vjerojatno je "problem" i moja knjiga Borba za Boku kotorsku. Profesori s Hrvatskih studija daju tu knjigu kao literaturu studentima za seminarske rade, a dosta je čitana i u Boki. Tako diplomirani thenolog upozorava i profesore povijesti s Hrvatskih studija da se baš ne razumiju u hrvatsku povijest. Primjerak knjige poklonio sam crno-gorskom predsjedniku Milu Đukanoviću na spomenutoj večeri u Zagrebu, uz želju da postane prvi predsjednik neovisne države Crne Gore.

"Lične beneficije" stečene za bivše vlasti

Sljedeći dio izvješća pokazuje kako je riječ o komunističkim postupcima ravnim onima iz najmračnijih perioda njihove vladavine, ali i na ono na što nas upozorava Jović:

"Naša opšta ocjena je da su pojedini članovi ove bratovštine (ime ne odgovara autentičnosti) dobro iskoristili članstvo da bi stekli lične beneficije, posebno za vrijeme bivše vlasti."

Kako je to uobičajeno za ljude takvoga mentalnog sklopa, oni i ne pokušavaju reći o kakvim je povlasticama riječ. Kao poklonici, dakle sluge ili čak doušnici komunističkoga, bolje rečeno staljinističkoga režima, imali su znatne privilegije pa sada misle da je to normalno i u svim demokratskim društvima. Istina, aktualni je predsjednik Bratovštine (dr. med. Josip Gjurović) tijekom vladavine bivših vlasti postao redovni član Hrvatske akademije medicinskih znanosti, a bivši dugogodišnji predsjednik, a sadašnji dopredsjednik (prof. dr. sc. Zvonimir Janović) Hrvatske akademije tehničkih znanosti i drugih znanstvenih i stručnih asocijacija diljem svijeta. Ako misle na te "beneficije", očito vrijedaju članstvo akademija koje su ih birale. Ako misli na to što sam ja redoviti član HAZU-a, vrijedaju sve hrvatske akademike. Smiješno je što sam ja izabran za akademika u vrijeme vladavine današnje vlasti. Čak je i TV emisija o meni snimljena u vrijeme vladavine novih vlasti. Još je smješnije ako misli na nekakvu materijalnu dobit jer kuća predsjednika HGDCG-a, izgrađena u vrijeme njegova komunističkog direktorovanja,

vrjednija je od moga stana koji još nisam otplatio. Uz to, on je svoju kći zaposlio kao tajnicu HGDCG-a, a moja supruga, autorica nekoliko objavljenih radova, koje je pohvalio čak i pomoćnik ministra vjera Crne Gore, i knjige u tisku - nije zaposlena. Strašne povlastice, zar ne?

Razgovor s članovima “Bokeljske mornarice”

KAKO JE HRVATIMA U “ZALJEVU SVETACA”

Glas Koncila, 16. veljače 1992.

Bokokotorski zaljev, danas u sastavu Crne Gore, jedno je od područja izvorišta hrvatske povijesti i kulture. Katedrala sv. Tripuna iz 1166., brojne crkve i spomenici neprocjenjive vrijednosti i najstarija hrvatska bratovština “Bokeljska mornarica” dokazi su dvanaeststoljetne opstojnosti hrvatskog i katoličkog življa na tom prostoru. Nekadašnji katolički vitalitet ogleda se i u činjenici da je iz Boke potekao jedan od dva hrvatska sveca (Leopold Bogdan Mandić), dva od pet hrvatskih blaženika (Gracija iz Mula i Ozana Kotorska) te jedini papa s ovih prostora, Siksto V. Zato je Boka dobila i naziv “Zaljev hrvatskih svetaca”.

Na razmeđi dvaju svjetova, dviju kultura i civilizacija, izložena neprekidnom pritisku zaleda koje se željelo dokopati pomorskih putova, Boka je kroz povijest promijenila brojne vladare, uspijevajući uvijek zadržati svoju autonomiju i identitet. U novovjekoj povijesti, ulaskom u jugoslavensku zajednicu 1918., počinje sustavna politika srbizacije Boke, koja svoju kulminaciju doživljava za komunističke vladavine, kada se u Boki skoro potpuno gubi hrvatski živalj.

O prošlosti i sadašnjosti Boke, te o tome hoće li najnovija okupacija od strane jugoarmijskog brodovlja dovesti do potpunog zatiranja svega hrvatskog na tim prostorima, razgovarali smo s prof. Dr. Zvonimirovom Janovićem, mr. Dejanom Škanatom i prof. Dr. Josipom Pečarićem, predsjednikom, dopredsjednikom i članom zagrebačkog društva “Bokeljska mornarica 809”.

GK. Što je to “Bokeljska mornarica” i kako to da se danas njen glas snažnije čuje u Zagrebu negoli u Boki?

Janović: Bratovština bokeljskih mornara osnovana je 809 godine, i od prvih dana to je bilo staleško udruženje mornara, katolika i

Hrvata. U prošlom stoljeću čak je sugestijom jednog biskupa bilo “zabranjeno” drugima, osim katolicima, da budu članovi bratovštine. Bilo je to u nastojanju da se tako očuva nacionalni identitet, ali ipak, članstvo je dozvoljavano i drugima. Zbog rubnog položaja, u stalnom okruženju snažnijih susjeda, suradnja s drugim narodima i snošljivost za Bokelje je bila način života, njihov zahtjev i potreba. Jedno vrijeme nakon II. svj. rata “Bokeljska mornarica” bila je i zabranjena. U nastojanju da sačuvaju svoje društvo, Bokelji su uspjeli, ali brišući dominantni hrvatski pečat. Čak se nije smjelo spominjati sv. Tripuna kao pokrovitelja bratovštine i grada Kotora. Želja komunista bila je da, zahvaljujući prekrasnoj i osobitoj nošnji i oružju kojima se bratovština odlikuje, od “Bokeljske mornarice” naprave obično folklorno društvo. Kako se velik broj Hrvata, osobito intelektualaca, iseljavao iz Boke, u Zagrebu, Splitu, Rijeci, pa i u Beogradu stvorene su podružnice “Bokeljske mornarice”. Društvo Bokelja u Zagrebu broji 500 članova, međutim računa se da Bokelja Hrvata ima u Zagrebu oko 1.500 do 2.000. Prijašnja povezanost s maticom bila je puno snažnija i izravnija, a danas, možda i zbog političke situacije ta udruženja su malo odvojena, tako da se zagrebački ogrank osamostalio kao posebno društvo. Treba shvatiti, Boka je još uvijek u starom režimu, pa je jasno da tamo ne mogu djelovati kao mi ovdje.

GK: Ima li danas u Boki nekih drugih udruženja s hrvatskim nacionalnim predznakom?

Škanata: Između dva rata u Boki je postojalo 17 hrvatskih kulturnih društava. Samo u Tivtu postojalo je Hrvatsko tamburaško društvo “Napredak” osnovano 1919, Hrvatski sokol iz 1919, Hrvatsko kulturno-povjesno društvo “Ljudevit Gaj” iz 1933, Hrvatski dom iz 1919. i Hrvatsko tamburaško društvo “Starčević” iz 1906. Jedno kraće vrijeme uoči II. svjetskog rata djelovao je i nogometni klub “Zrinski”, a osnovan je i Hrvatski stolnoteniski klub. Na izborima 1939. u Boki je pobijedila Hrvatska seljačka stranka. Nakon II. svjetskog rata ne postoji u Boki više niti jedno hrvatsko društvo! Tivat je nakon II. svjetskog rata proglašen ustaškim gradom. Između hrvatstva i ustaštva stavljen je znak jednakosti i bauk ustaštva nadvrio se nad tamošnjim Hrvatima. Bilo je i javnih

suđenja. 4 čovjeka osudili su na smrt, 3 su bila obješena, jedan je počinio samoubojstvo u zatvoru. Ljudi su se prestrašili, velik je pritisak bio da se izjasne kao Crnogorci i pomalo je utihnuo rad svih tih društava.

GK: Koliki je danas postotak Hrvata u stanovništvu Boke?

Škanata: G. 1910., prema popisu Austro-Ugarske, u Boki je stanovalo 40 % Hrvata katolika. U najvećem broju oni su stanovali u samim centrima gradova, koji su bili nosioci kulturnih i civilizacijskih dosega. Pravoslavni živalj i ostali naseljavali su ruralna područja Boke. Danas je sljedeća situacija: 1991. samo je 8 % Hrvata od ukupnog stanovništva, tj. 4900 – 5000 Hrvata. To su službeni podaci. Za objašnjenje te pojave treba promotriti i ostale popise. G. 1948. vrlo je malo onih koji se deklariraju kao Hrvati. Pritisak komunističkih vlasti je u to vrijeme bio izuzetno snažan i velik broj Hrvata se onda izjasnio Crnogorcima. Poslije, negdje do g. 1961., broj Hrvata počinje pomalo rasti, kada ih ima 10.700. Međutim, 1971. označava velik pad Hrvata i velik porast Jugoslavena kojih tada ima 31.000. Danas, uz nevjerojatno mali broj od 5.000 Hrvata, pao je i broj Crnogoraca, broj Jugoslavena se zadržao, međutim broj Srba je porastao. Dakle, prema službenim popisima, u odnosu na 1910. godinu broj stanovnika Boke porastao je gotovo dva puta, a broj Hrvata istodobno je opao 3 puta! Sa 13.500 dočlo se na 5.000! Mi ne vjerujemo tim popisima, zapravo ti se podaci mogu razmotriti i u drugom svjetlu. Točno je da se Hrvati iseljavaju, ali tko je drugi, osim Hrvata, imao je 1991. razloga izjasniti se Jugoslavenima? Ubrajajući i njih došli bismo do 34 % Hrvata.

Pečarić: Činjenica je da se Hrvatima na raznorazne načine davalo do znanja da moraju otići iz Boke. Ima svakojakih primjera i sudbine. Jedan učitelj Hrvat morao se izjasniti kao Crnogorac jer da nije, ostao bi bez posla. Jedan drugi, professor matematike, iako je bio stipendist kotorske općine i iako su svi njegovi sugrađani bili sretni što dolazi u Kotor na slobodno mjesto u gimnaziji, posao nije dobio jer je šef Udbe otkrio da on redovito odlazi u crkvu. Danas je sveučilišni professor u Hrvatskoj. Ili, zna se što sv. Tripun znači za Kotorane. Običaj je bio da na "lode", na blagdan sv. Tripuna, u 12

sati neki viđeniji Kotoranin diže barjak na crkvu. Nakon rata, kako je koji digao zastavu, sutradan je ostajao bez svoga radnog mjesto. Za Božić, pak, često je zatvor u Kotoru bio pun ljudi koji su pjevali “U sve vrijeme godišta”. Komunistički pritisak i srbizacija Boke bili su glavni razlozi iseljavanja. O iseljavanju diktiranom ekonomskim razlozima nema ni govora, jer Boka je bogat pomorski i turistički kraj.

GK: Hoće li najnovijom okupacijom tzv. Jugomornarice biti konačno zapečaćena sudbina Hrvata u Boki?

Škanata: To se ne bi smjelo dogoditi, ali tendencija je katastrofalna. Danas, uz neshvatljivo puno “željeza” u tom malom zaljevu, u samom Tivtu ima 4.000 vojnih doseljenika. Uključujući njih, Hrvati u Boki ispadaju iz statistika. Manje od 2 %, to znači da nas više nema u popisu, postajemo statistički beznačajni. Sada se tek pokazuje koliko je tragična situacija to što su se Hrvati deklarirali kao Jugoslaveni. Statistike su preduvjet da biste mogli tražiti ova ili ona prava. Paradoksalna je to situacija. Postoji jedna dvanaeststoljetna tradicija i kultura koja pripada hrvatskom životu, a s druge strane više praktički nema baštinika te civilizacije. U novije vrijeme pravoslavci su ti koji su pisali povijest Boke, i naročito želete istaknuti povjesni trenutak, doduše dvjestagodišnji, vladavine Srba i nemanjićkog carstva. No i tada, kao i pod vlašću Bizanta, Austro-Ugarske ili Mletaka, Boka je bila slobodna, sa svojim statutom. Srbi su tada bili najmoćniji susjed Boke i Bokelji su im plaćali godišnje kontribucije. I Srbi nisu bili ni prvi ni posljednji kojima su Bokelji to plaćali. To je bio način njihova preživljavanja i očuvanja kulture i civilizacije. Srbi na tome inzistiraju da bi afirmirali načelo: “Čija je zemlja njegova je i vjera”. Već se pojavljuju priče koje želete reći da je to područje oduvijek bilo srpsko, samo što su Srbi pod utjecajem raznih povijesnih prilika prešli na katoličku vjeru. Po njima, dakle, baštinici dvanaeststoljetne tradicije Boke i bokeljskih mornara su “katolici Srbi”.

Pečarić: Pravoslavaca na tom području nije bilo sve do pred 300 godina. U Kotoru i danas ima tridesetak katoličkih crkava i samo dvije pravoslavne. Kada su se pravoslavci u 17. st., bježeći pred Turcima, sklonili u Kotoru, katolici su im na korištenje dali crkvu

sv. Luke iz 12 st. Usprkos postojecem latinskom natpisu na njenom pročelju, da ju je sagradio kotorski građanin 1195. godine, danas je predstavljaju kao srpsku, kako stoji i u njihovoj povjesnici crkve.

Janović: Kad je riječ o crkvama, zanimljiv je i primjer Tivta koji je u staroj Jugoslaviji bio gotovo 100 % hrvatski. Crkva je bila malo izvan grada, na jednom brežuljku i planirala se izgradnja nove crkve u središtu grada. Kad je dobiveno mjesto za gradnju, umjesto katoličke crkve, na tom reprezentativnom mjestu došlo je do gradnje pravoslavne crkve. Usred Tivta! Ipak, ta crkva za vrijeme stare Jugoslavije nije bila izgrađena jer je došlo do rata, a priča se i da su ljudi, neskloni toj gradnji, tijekom noći “razgrađivali” ono što je po danu sagrađeno. Jednostavno, nije bilo pravoslavaca. Međutim, nakon rata završili su je bez problema, što nije bio slučaj s katoličkom crkvom. Sedam-desetih godina moj stric don Luka Janović, koji je bio župnik u Tivtu, želio je sagraditi novu crkvu. Pisao je Bokeljima po svijetu tražeći pomoć za gradnju. Na njega osobno policija je neprekidno vršila pritisak. Došli bi k njemu pa bi tražili nekakve “knjige i materijale”, i to je trajalo satima. Tražili su imena ljudi kojima je pisao, govorili su da su ti ljudi neprijatelji države. Jasno, jedino važno bilo je da odustane od gradnje crkve.

GK: Koliko su zatomljavanju nacionalnog identiteta pridonije-li sami Bokelji?

Pečarić: Boka nakon rata postaje dijelom Crne Gore, ona je druga federalna jedinica. Tu se zbivaju dva istodobna procesa. Boka ostaje napuštena od strane Hrvatske zato što je osnovna karakteristika poslijeratne hrvatske politike, sve do 1971. potpuna anacionalnost. Hrvatska ne vodi nikakve brige o Boki i Bokeljima. Isti takvi anacionalni komunisti na vlasti su i u Boki, i svako društvo koje bi imalo konotaciju nacionalnog, bilo je zabranjivano. Ni danas u Hrvatskoj nema puno ljudi koji znaju da u Boki ima Hrvata, jer je i u Hrvatskoj iz svijesti naroda izbrisano koje je značenje Hrvata u Boki i njihov doprinos cjelokupnoj hrvatskoj kulturi. Čak i političari u svojim govorima sjetit će se Hrvata iz svih krajeva izvan matične države, a Bokelje gotovo redovito zaboravljaju.

GK: Koliko Bokelji danas znaju istinu o ratu nametnutom Hrvatskoj i kako su se postavili prema mobilizaciji u redove tzv. JA?

Janović: Od samih izbora u Hrvatskoj u Boki je velika propaganda da se radi o ustašoidnoj, fašističkoj vlasti. Ipak, ljudi su, vezanošću uz iseljene Bokelje, dosta dobro informirani o pravoj istini. Bokelji su masovno bili mobilizirani u ratu protiv Hrvatske, a postoje podaci o velikom broju zarobljenih u trebinjskim logorima koji su odbili poziv za mobilizaciju, ne prihvaćajući da se bore protiv vlastitog naroda. Bokelji najbolje znaju kakvu su sudbinu doživjeli u "naručju" socijalističkog bratstva i jedinstva koje im je oduzelo tradiciju autonomnog statusa i povezanosti s hrvatskom maticom i zato ih osobito boli da danas neki misle kako su Bokelji ti koji napadaju Dubrovnik.

GK: Kako zamišljate budućnost Boke, što učiniti da se potpuno ne zatre svaki trag hrvatstva i katolištva u "Zaljevu hrvatskih svetaca"?

Škanata: Osnovni uvjet da bi bokeljski Hrvati postavili političke zahtjeve bio bi da imaju političku stranku. Postojalo je jedno vrijeme nastojanje da se osnuje hrvatska politička stranka, međutim to je propalo u sukobu komunista koji su pobijedili na izborima i onih koji su zagovarali nacionalnu stranku. Bokelji u ovom trenutku nisu organizirani tako da bi mogli jasno artikulirati svoje zahtjeve. Tako se mi, kao kulturno društvo, silom prilika moramo baviti i politikom, pa smo odlučili napraviti program za Boku i predložiti ga Vladi Hrvatske. Hrvatska, sada kad je postigla svoju samostalnost i suverenost, postaje odgovornija za budućnost Hrvata u Boki. Jasno nam je da ta inicijativa treba doći od Vlade, međutim ona mora biti prihvaćena u Boki. Radimo na tome da bismo u Boki osigurali prihvat te informacije i tog koncepta, da bi se i u Boki stvorila odgovarajuća inicijativa – govori se o kulturnoj autonomiji i drugim pravima koja idu uz to, a kakva već danas mogu uživati nacionalne zajednice i manjine u Hrvatskoj.

Pečarić: Hrvatska vlada i država ima ne samo pravo nego i obvezu da se brine o Hrvatima izvan granica, a osobitu pozornost treba obratiti na Hrvate u Boki, baš zato što je to najslabiji dio tog dijela

izvan matice i što je pritisak na Boku tijekom cijele povijesti bio najveći. Istina je, uvjek će druga strana naći Bokelja koji će tamo, pod pritiskom, reći da ovo što mi govorimo nije točno, ali obveza nas iseljenih je da ne zaboravimo Boku. Čak i da nema niti jednog Hrvata u Boki, Hrvatska mora brinuti o toj bogatoj kulturnoj baštini koja pripada hrvatskom narodu i povijesti. Jednom mi je netko rekao kako u Boki nije čuo ni jednu riječ na hrvatskom jeziku. Odgovorio sam mu: "Istina, ali vjerojatno niste dobro slušali, jer tamo svaki kamen govori hrvatski".

ISKONSKA HRVATSKA PRIPADNOST BOKE

Glasnik, 3. ožujka 1992.

Vladimir FARKAŠ

Prof. Janoviću, najstarija hrvatska bratovština "Bokeljska mornarica 809." Uplovila je u zagrebačke vode. Da li stalno ili privremeno?

Naša Bratovština utemeljena je u Kotoru i tamo je imala sjedište kroz gotovo punih dvanaest stoljeća, otuda i prepostavljena godina osnutka – 809. prema sačuvanim pisanim statutima, posebno onome iz g. 1463., vidljivo je da je riječ o vrsti pomorsko-staleške zadruge kojoj su temeljna načela bili međusobno pomaganje i čuvanje staleških interesa. primjerice, prema pisanim spomenicima iz toga doba na čelu bratovštine bili su jedan gastaldus, tri prokuratora, dva sindika i jedan admirал. Od g. 1859., u razdoblju kad je bokeljska mornarica bila na vrhuncu svoje moći sa svojih 300 brodova i oko 3000 pomoraca, bratovština prestaje biti samo staleškom organizacijom, pa postaje i kulturno udruženje Bokelja – kaže prof. dr. Zvonimir Janović.

Međutim, ta bratovština čiju su većinu činili Hrvati, katolici, iz Boke kotorske širila je, posebno poslije drugoga svjetskoga rata i AVNOJ-skog dara što je u obliku Boke učinjen Crnoj Gori, svoje ogranke i u drugim dijelovima svijeta. Takav njezin ogrank postoji u Zagrebu od 1965., u gradu koji je udomio, prema našim prosudbama, blizu pet tisuća Hrvata iz Boke kotorske. Na žalost, takva se statutarna povezanost s kotorskom središnjicom pokazala na određen način ograničavajućom, a djelovanje zagrebačkog ogranka svedeno je na godišnji susret uz Dan Svetog Tripuna, bokeljskog vjerskog blagdana, ali i to sa strogim nadzorom da se ne bi previše razaznalo izvorno katoličanstvo Boke i njenih Bokelja. Od 1990. godine zagrebački ogrank, odlukom svoje skupštine, djeluje samostalno, prije svega posvećen zadaći njegovanja i očuvanja navada i kulturne baštine. Međutim, pokazalo se to zadaćom koja nužno zadire u politiku.

U posljednje vrijeme uočeno je više javnih istupa i priopćenja Vaše bratovštine. Jeste li na to mislili, kad spominjete politiku? Da li je i koliko povod tome i sadašnji rat?

Trebate razumjeti da je sve politika, s ratom i bez rata. Bokelji, neovisno o nacionalnosti i vjeroispovijesti, posebice Hrvati iz Boke, osjetili su to mnogo prije.

Za razliku od ciljano proizvedene navodne ugroženosti Srba u Hrvatskoj, Hrvati-katolici u Boki kotorskoj doista su ugroženi već desetljećima plaćajući ceh kako prvoj Jugoslaviji, tako posebno svojoj nasilnoj simbiozi s Crnom Gorom, republikom a prije državom, kojoj u cijeloj povijesti zapravo nikada nisu pripadali. Nad Hrvatima u Boki izvršen je tihi genocid, gotovo su izbrisani s demografske karte. Primjerice, dok je g. 1910. u cijeloj Boki bilo 50 posto katolika/Hrvata, g. 1991. jedva ih je 8 posto. Međutim, činjenica je da se dobar dio Bokelja izjasnio kao Jugoslaveni (26 posto), a za pretpostaviti je da su to uglavnom Hrvati, koji su to učinili pod pritiskom, što nije slučaj kod drugih nacionalnosti.

No, kako je za Boku karakteristično da je katolički/hrvatski živalj nastavao upravo gradove, dok je pravoslavno i ino pučanstvo useljavalo u ruralna područja unutrašnje Boke, daleko će Vam biti jasnije ako sačinimo okvirni uvid u udjel katoličkog življa 1910. u gradovima. Primjerice, Herceg Novi je g. 1910. imao 70 posto katolika, a 1991., analogijom Hrvat-katolik, ima ih samo 2 posto! Kotor je sa 69 posto katolika devastiran na samo 7 posto, dok se Tivat relativno dobro držao sa 23 posto katolika/Hrvata s obzirom na 95-postotni udjel g. 1910.

Monstruozan plan odnarodivanja

Na žalost, i laiku je očigledno da je Boka nekim monstruoznim planom odrođivana od svog temeljnog stanovništva Hrvata. Činjeno je to sustavno i promišljeno, a posljedica je iseljavanje Hrvata iz Boke ili njihovo “prekvalificiranje” u univerzalne Jugoslavene.

Tragično je reći, ali istinito, da je kreatorima toga djelotvornoga plana eliminacije Hrvata i hrvatskoga/katoličkoga iz Boke, pomogao i usud u obliku potresa iz g. 1979. Kako su bokeljski gradovi i otprije bili kulturna i religijska središta koja su nastavali većinom Hrvati, potres je iskoriten da se autohtonii hrvatski živalj raseli u montažne

kućice duž obale zaljeva, tako da mnogi i danas tamo žive ili su umrli očekujući povratak u gradove. Istodobno, u njihove se kuće i stanove useljuju predstavništva srpskih poduzeća ili se nađe kakva druga isprika ili namjena.

I rat je donio posljedice. Prvo, u svijesti prosječnoga hrvatskog pučanina Boka kotorska, taj Zaljev hrvatskih svetaca, postala je sinonim za Vojno-pomorski sector Boka iz kojeg su se obavljali napadaji na Dubrovnik. Perfidno su u pamćenju i svijesti Hrvata u Hrvatskoj zatrli sjećanje na iskonsku hrvatsku pripadnost Boke. No, tome nema kraja, jer je praktično gotovo cijela mornarica bivše JNA preselila u Boku kotorskiju, okupirala je i od nje napravila velik logor. I Tivat, koji smo s nešto ironije spomenuli kao u postotcima najsaučuvaniji hrvatski grad u Boki, više to nije. U Tivtu je sada doseljeno oko 4000 osoba iz srpskih oficirskih obitelji, pa bi temeljem jednoga takvoga poteza lako bilo zaključiti kakva je sada demografska karta Boke. Ne zaboravimo, također, u Boki su zasnovani i pravi logori za hrvatske vojниke, u Morinju, Kumboru, tko zna koliko ih zapravo ima.

Izostala svečana večera

Dozvolite da Vas podsjetim da smo mi Bokelji, sa svojim prijateljima, svečanosti Sv. Tripuna slavili u Zagrebu već desetljećima, osim uz Svetu misu koja se tradicionalno održavala u crkvi Sv. Marije na sam Tripun-dan, 3. veljače. Također, i tradicionalnom svečanom večerom, kojom prigodom smo se bolje upoznavali, družili i veselili. Svečana je večera ove godine izostala iz razloga naše posebne stvarnosti: Hrvatska je u ratu, Hrvatska krvari, pojedini njezini djelovi su izloženi nečuvenim, neljudskim, barbarskim i onkraj svake pameti stradanjima i razaranjima. Ovo se odnosi i dobrim dijelom na naše sunarodnjake u najljepšem zaljevu svijeta – Boki kotorskoj. No, održan je koncert 8. veljače u “Mimari”, a prihod s koncerta namijenjen je Fondu “Sv. Vlaho” i Fondu “Zrinski i Frankopani”.

Hrvati, iako navikli da šapću u vlastitim domovima kroz desetljeća, sada su suočeni s potpunim gubljenjem kako nacionalnog, tako i vjerskog i kulturnog identiteta. Mnogi su prisilno mobilizirani i poslani na trebinjska logorišta sa spremnom puškom za leđima, mnogi su mobilizirani nakon manje nevinoga telefonskoga razgovora sa svojima iz Hrvatske, kad su nastojali saznati točne i istinite informacije o ratu.

Spomenuli ste da se Boka kotorska naziva i Zaljevom hrvatskih svetaca. Otkuda prof. Janoviću taj naziv?

Plašim se da je i to izbrisano iz svijesti prosječnoga Hrvata. Dok ostatak Hrvatske ima jednoga sveca i dva blaženika, i katolička Boka kotorska dala je svijetu jednoga sveca (Leopold Mandić) i dva blaženika (blažena Ozana Kotorska i blaženi Gracija iz Mula, a službenica božja je Ana Marija Marović), te čak jednoga papu (papa Siksto V.). Ili da spomenemo, da je najstarija hrvatska katedrala upravo ona Svetoga Tripuna u Kotoru iz g. 1166. Da kažemo da je u Kotoru bilo 38 katoličkih crkvi, a samo dvije pravoslavne. Nije li ovo dovoljno da se shvati koliko je Boka kotorska hrvatska, koliko je dijelom zapadne civilizacije?!

Dakako, da je već danas teško razaznavati istinu iz povijesnih izvora, pisali su je većinom srpski i crnogorski povjesnici temeljeći svoje nalaze na bezočnim falsifikatima, pretvarajući hrvatske pisce u crnogorske, prisvajajući kulturnu baštinu u prekrojenom obliku. Plašimo se i za ono što je od sačuvanih dokumenata i spomenika i ostalo na području Boke, ali se nadamo da će predani katolički svećenici, poput don Branka Sbutegе, spasiti ono što se može.

Ni avnojski krojači nisu ukinuli Boku

BOKA JE, PROIZILAZI IZ VAŠIH NAVODA, NEDVOJBENO HRVATSKA.

Boka je, bolje reći, predivan i Unescom zaštićen prirodni zaljev koji su od dolaska slavenskih plemena većinski nastavali katolici-Hrvati. I kroz cijelu povijest Boka je uživala punu autonomiju, dijelom nalik

i na slobodnu Dubrovačku Republiku. Iako je u raznim razdobljima bila pod nizovima formalnih zavojevača ili zaštitnika, pa i u razdoblju kad je bila pod fiktivnim teritorijalnim nadzorom srpskog cara Uroša Nemanjića, zadržala je punu autonomiju i samoupravu te sama birala svoje knezove. I dok je Boka pristajala staviti se pod zaštitu mnogih država i vladara (Ugarska, Mleci, Vladislav Napuljski, Austrija, Francuska), susjedna Zeta (Crna Gora) živjela je svoj “turski” život dodirujući se s Bokom kotorskem tek krajem 1813., kad je u Dobroti osnovana prva zajednička crnogorskobokeljska vlada, ali je taj pokušaj trajao samo godinu dana.

Ne donosi li se 1848. na Bokelskoj skupštini zaključak da se traži ujedinjenje Dalmacije kojoj je Boka dijelom, s Hrvatskom i Slavonijom? Nisu li bili glasni predlagачi stvaranja državne zajednice svih Hrvata? Mnogi to danas zaboravljaju iako se čak ni avnojski krojači nisu usudili odmah “ukinuti” Boku, već je u prvim dokumentima ta republika ponijela naziv “Crna Gora i Boka kotorska”. Ipak, kasnije je hrvatska vlast u potpunosti dopustila oduzimanje Boke i prepustila tamošnji hrvatski živalj već spomenutom tihom genocidu.

Najviše Vašu bratovštinu, čini se, tišti spoznaja da nestaju iz svijesti i savjeti Hrvata nove Hrvatske države?

Kako biste se Vi osjećali da Vas ljudi na odgovor da ste iz Boke kotorske, ili Bokelj, automatski identificiraju kao Crnogorca?! Ali, vjerujte mi, manja je tragedija za same Hrvate iz Boke, one u Boki ili raseljene svijetom, ako ih se zaboravi. Bila bi tragedija za sav hrvatski narod te za njegovu nezavisnu i suverenu državu da se odrekne svoje povijesti, njenoga onoga dijela – a koji nije mali – čijim je izvorištem hrvatski katolički živalj iz Boke. Zato naša bratovština među prvim zadaćama ima i djelovanje na aktivnosti koje bi pomogle povratku Boke u, kako kažemo, svijest i savjest Hrvata. To, dakako, ovisi o od hrvatske današnje vlasti.

Pružiti potporu Hrvatima Boke

Zatražili ste od hrvatske vlade da se, u sklopu pregovora u Haagu, založi i za sada manjinska prava Hrvata u Boki kotorskoj.

Nizom razgovora s predstavnicima Vlade i čelnicima hrvatskih političkih stranaka, zatražili smo da se u svim političkim pregovorima o sudbini i razdiobi država na teritoriji bivše Jugoslavije, hrvatska vlada izričito založi i za zaštitu ljudskih prava Hrvata u Boki, jamčeći im – principom reciprociteta – sva ona prava kakva smo hrvatskim zakonodavstvom omogućili manjinama u Republici Hrvatskoj. Dopunski predlažemo i mogući oblik rješenja, kao i povezivanje s matičnicom, a to je “model” zaštite talijanske manjine u Hrvatskoj. Naime, kako smo svjesni da je Hrvata u Boki malo, ali da je njihova kulturna i civilizacijska baština golema, rješavanje njihova statusa moralo bi polaziti od kriterija kvalitete, a ne kvantitete.

Poradi toga pozdravljamo sve demokratske procese koji se momentalno odvijaju u Crnoj Gori, jer vjerujemo da bi samostalna, demokratska vlast Crne Gore znala i htjela razumjeti težnje i vrijednosti Hrvata Boke kotorske. Ujedno, bio bi to most suradnje Crne Gore prema Hrvatskoj, Mediteranu i Europi.

Uz to, držimo da bi uspostava određene kulturne autonomije u Boki bila od interesa i za svjetsku baštinu, a omogućila bi očuvanje običaja, religijske tradicije, jezika i pisma. Naravno, Hrvatska država se obvezala da priznaje postojeće granice, i utoliko joj je veća obveza da pruži potporu Hrvatima u Boki. Također, zalažemo se, očekujući da i hrvatska Vlada potakne takvo pitanje, za demilitarizaciju Boke kotorske, a u tome bi nam mogle pomoći i ugledne svjetske organizacije poput Unesca, koje su zainteresirane za baštinu u Boki kotorskoj. Ne treba naglašavati što znači militarizacija jednoga tako uskoga područja, koje je i prirodni i kulturološki fenomen. Znači, nedvojbeno, njeno uništenje i propast!

Vjerujemo da će država Hrvatska imati interesa i mogućnosti odrediti znanstvenike i stručnjake da izuče, posebice očiste je od falsifikata SANU, povijest Boke u svim dimenzijama. I to je način da je vratimo tamo gdje i pripada, barem na razini spoznaje i svijesti! Kad ne može drugačije... Ipak, ne treba zaboraviti ni potrebu gospodarskog povezivanja s Bokom kotorskom, kao i neposredno

potpomaganje kulturnih inicijativa i ustanovljena kulturnih zajednica u samoj Boki.

Kad će, prof. Janović, “Bokeljska mornarica 809” opet ploviti punim jedrima baveći se pitanjima poradi kojih je i osnovana?

Mi nismo političko udruženje, pa ni ovim svojim zahtjevima ne dajemo političku konotaciju. Naša je bratovština prije svega kulturno društvo i svi ovi zahtjevi imaju uporište u njenoj zadaći očuvanja kulturnih običaja i baštine. Činjenica, da je matičnica svih Hrvata postala suverenom Hrvatskom državom, daje nam nade da će se prekinuti šutnja o sramotnoj prodaji Boke Crnoj Gori, te da će se na nov način kroz političke pregovore utvrditi njen budući položaj, kao i zaštita ljudi i baštine. U tome ćemo i mi pokušati surađivati s kotorskom “Bokeljskom mornaricom”, kaže prof. Dr. Zvonimir Janović.

**Prof. dr. Zvonimir Janović, predsjednik Bokeljske mornarice
809 Zagreb**

ZALJEV HRVATSKIH SVETACA

Večernji list, 2. svibnja 1992.

Vukašin ĐURIČIĆ

Naš je sugovornik sveučilišni professor dr. Zvonimir Janović, predsjednik Bokeljske mornarice 809, Zagreb. Razgovaramo o Boki, zaljevu hrvatskih svetaca, Bokeljskoj mornarici, najstarijoj hrvatskoj bratovštini, Boki nekada i danas, egzodusu Hrvata, kulturocidu, današnjoj "zagađenosti" toga jedinstvenog remek-djela prirode i ljudskih ruku, kršenju ljudskih prava, i o mnogo čemu još.

Što znači broj 809 uz ime bratovštine, čiji ste vi predsjednik u Zagrebu?

To je godina kada je osnovana Bokeljska mornarica. To nije do kraja povjesno istraženo i dokazano, ali se smatra da su te godine kosti Sv. Tripuna bile prenesene u Kotor. To je poznati svetac, on je patron Kotora i Boke. Nakon toga je osnovana Bokeljska mornarica. Za to postoje dokazi kao što su statut i razni pisani dokumenti koji se nalaze u muzeju u Kotoru. Ta bratovština se uspjela održati do danas.

Bokeljska mornarica je najstarija hrvatska bratovština?

Da, po svim tim dokumentima smatra se da je tako. Nigdje nije nađeno da je ranije negdje u Hrvatskoj osnovana neka bratovština. Vjerujem da je dosta godina nakon ove osnovana jedna slična na Korčuli, u Dubrovniku nije nijedna, koliko je poznato.

Što znači biti predsjednik Bokeljske mornarice u Zagrebu?

Mogu reći da se povijest Hrvata iz Boke dosta podudarala s povijesti Dalmacije i Hrvatske. Hrvati iz Boke su se dosta selili kroz

stoljeća zbog ekonomskih prilika, naročito za vrijeme Austro-Ugarske monarhije, najviše u Južnu Ameriku. Zbog sporih komunikacija i daljine mnogi obiteljski kontakti su se vremenom prekinuli. No, egzodus Hrvata se pojačao u prvoj Jugoslaviji i naročito poslije 1945. godine. Veliki dio Hrvata je iselio prema Hrvatskoj, u Dubrovnik, Split, Rijeku i Zagreb. Tako danas imamo društva Bokelja u Splitu, Rijeci i Zagrebu. Društvo Bokelja postoji i u Beogradu!

Biti predsjednik u ovim teškim vremenima znači jednu veliku obvezu i dužnost, posebno s aspekta zaštite našega naroda koji živi u Boki Kotorskoj. Danas nije nimalo lako biti Hrvat u Boki Kotorskoj. Zamislite samo kolika je danas koncentracija tzv. JNA u tome malom i prelijepom zaljevu. To je jedan strašan kulturocid. Kako je uopće moguće zamisliti da se u jedan takav zaljev smjesti ta silna željezarija i svi ti silni ljudi koji imaju drukčije običaje i navike. Pripadnici te soldateske zagadili su Boku!

Bokeljska mornarica ima izuzetno bogatu povijest i tradiciju. Vaša dužnost je da to njegujete i održavate.

To je zapravo osnovna dužnost. Mnogima nije poznato da Bokeljska mornarica ima svoje originalne starinske uniforme, oružje, folklorni dio i svoje poznato i karakteristično kolo. Imamo i admirala Bokeljske mornarice. Od prošloga stoljeća do danas Bokeljska mornarica redovito nastupa na svim značajnijim svečanostima. Nedavno je "Večernji list" objavio jednu fotografiju na kojoj se vidi da je Bokeljska mornarica bila na pogrebu Stjepana Radića. Inače, vrata naše bratovštine su otvorena svakome dobromanjernom čovjeku, bez obzira na vjersku, nacionalnu i druge pripadnosti.

Boka je rubni prostor, prostor gdje se prožimaju dvije kulture, istočna i zapadna. Nikada nije dolazilo do nesporazuma i zapravo je postojala jedna harmonija odnosa dviju kultura. Moglo bi se reći da se stvorio tip Bokelja, vrlo kulturnog i tolerantnog prema susjedima. Međutim, sada su se ti odnosi jako promijenili. Svjedoci smo što se događa u Hrvatskoj, pa se i u Boki događaju slične stvari. Ima slučajeva prisilne mobilizacije, pa se pod prisilom šalju Hrvati iz Boke u agresiju na Hrvatsku. Zamislite, iz Boke se napada

Dubrovnik, napada se Hrvatska. To je nezamislivo, ubija se, pljačka i pali Dubrovnik i njegova okolica, najbliži susjedi.

Vratimo se malo u povijest. Zaleđe Boke, nekadašnja Crna Gora, bilo je nekada katoličko. Pred nadiranjem Barbara katolicizam se zadržao samo na rubnome dijelu, uz more?

Činjenica je da je s Istoka uvijek dolazio jedan vjetar koji je nastojao da zatre sve i da prodre prema moru. Stjecajem raznih okolnosti to im nije uspjevalo. Boka nije nikada bila dio Srbije ili Crne Gore, osim jedno kratko vrijeme. Recimo, Kotor je dugo vremena bio nešto slično poput Dubrovnika, bio je samostalan. Bio je i pod Venecijom, a nakon Napoleona bio je pod Austro-Ugarskom sve do 1918. godi-ne. Bitno je reći da je Boka uvijek bila korpus Dalmacije, odnosno Mediterana. To je bitno, jer je to formiralo cjelokupnu kulturu Boke. Mogu reći da zaista postoji granica, što se tiče kulture, između Boke i Crne Gore.

Kroz stoljeća Boka je bila izlaz Crne Gore u svijet. Danas je uništena Crna Gora, a preko nje i Boka.

Da, to je ono najgore. To je dio jedne prljave politike, koja je već poodavno smišljena. U prvome redu, cilj je uništiti i potpuno potisnuti katoličanstvo. Trebalo je učiniti sve da se iz Boke potisnu katolici, odnosno Hrvati. U Boki se tako u jednom kratkom razdoblju potpuno izmijenila nacionalna struktura i slobodno se može govoriti o etnocidu. To je, kao što sam već rekao, počelo u prvoj Jugoslaviji, a značajno se pojačalo nakon 1945. godine. Aspiracije Srbije su se pojačale preko Crne Gore, za izlazak na more, valjda od onoga dana kada je nakon 1945. godine naziv Crna Gora i Boka promijenjen u samo Crna Gora. Čitavo to vrijeme, pogotovo danas, Hrvati su u Boki izloženi stalnim pritiscima i šikaniranju. To danas dostiže kulminaciju i više zaista nije lako biti Hrvat u Boki.

Da li vam je poznato koliko danas Hrvata živi u Boki, odnosno u Crnoj Gori?

Statistički podaci su porazni. Austrija je još 1910. godine obavljala popise. Tada je u većini gradova Boke bio hrvatski živalj, nešto više od 80 posto. Kasnije je zbog raznih vrsta prisile počeo egzodus Hrvata. Danas je u Boki porazna situacija i prema

posljednjem popisu samo je 8 posto Hrvata. No, ima i 26 posto Jugoslavena, za koje se smatra da su ipak većinom Hrvati. Takvo izjašnjanje je posljedica stalnih presija. Deklarativno je bilo tzv. Bratstvo i jedinstvo, a često se govorilo: "Kako to, ako je to Crna Gora, da se netko izjašnjava Hrvatom!" Zatirao se tako hrvatski živalj, koji je bio nosilac jedne kulture i tradicije. Željelo se zatiranjem te kulture i iseljavanjem Hrvata dokazati da je to dio Crne Gore.

Netko je jednom prilikom rekao da je u Boki svaki kamen hrvatski. Koliko je od toga danas ostalo i što poduzeti da bi se to obnovilo i sačuvalo?

U Kotoru, gdje su nekada bogate obitelji gradile crkve, u jednom malom Kotoru bile su od ukupno 30 crkava samo dvije pravoslavne, a sve ostale katoličke. Jedna od te dvije pravoslavne, crkva Sv. Luke, darovana je. Na drugoj strain postoji malo drukčija priča. Priča se kako je jedna manja skupina pravoslavaca otišla kod jednoga Napoleonovog generala, moleći ga da im on sagradi crkvu. On im je navodno odgovorio: "A što ćete tamo graditi crkvu, kad ih toliko ima. Neka vam oni katolici daju"! To su te priče. Katolici su im i bez Napoleonovog generala darovali crkvu. No, oni su to jako brzo zaboravili, pa čak poslije i negirali.

Svi ti problemi vezani su uz Srpsku pravoslavnu crkvu, koja je okupirala Crnu Goru. Mislite li da Katolička crkva u Crnoj Gori ne bi imala problema da postoji Crnogorska crkva?

Slažem se s tom tvrdnjom, a i sami Crnogorci na taj način to tretiraju. Želim ovom prilikom reći da su sve spomenike u Boki istraživali pripadnici SANU. S obzirom na sve njihove velike "doprinose" koji su znani svima, ja uopće ne vjerujem u njihove znanstvene metode. Znanstvene metode se koriste da bi se nešto dokazalo, a ne falsificiralo. No, ako to dolazi od najveće znanstvene institucije u Srbiji, onda to nije neznanje, nego je to sve smisljeno i tendenciozno.

Boka se često naziva i zaljevom hrvatskih svetaca?

Da, to je slabo poznato široj javnosti. Poznato je da se u Katoličkoj crkvi sveci ne proglašavaju ad hoc, nego je to dugotrajna procedura. To još više daje značenje Boki. Taj zaljev u katoličkim krugovima nazivaju zaljevom hrvatskih svetaca. Iz Boke je više svetaca nego što ih je dao ostali dio hrvatskog naroda. To su blažena Ozana, blažena Ana Marović, blaženi Gracija, sv. L. Mandić. Prema nekim podacima iz Boke je i Papa Siksto V. Boka je, dakle, dala puno, to se ne smije zaboravljati i ne smije se olako prelaziti preko svega što se događa u Boki.

**Prof. dr. Zvonimir Janović, predsjednik Hrvatske
Bokeljske mornarice 809**

BOKA JE ZALJEV HRVATSKIH SVETACA

Nedjeljna Dalmacija, 14. listopada 1994.

Vuk ĐURIČIĆ

Poznati hrvatski pjesnik i putopisac Frano Alfrević, veliki zaljubljenik Boke, u svojim zapisima i pjesmama posvećenim bokeljskim krajevima na jedinstven način nam dočarava taj, po mnogima, najljepši zaljev na svijetu. U jednom od mnogobrojnih svojih zapisa posvećenih Boki on je zapisao: "Ulazeći u taj zaliv, ulazi se kao u neki san. S pučine, na kojoj u nedogled blagih, maglovitih crta plešu pjenaste glave valova, lađa prelazi u vode, koje imaju nešto neuobičajeno svečano u nepomičnosti, zarobljene među brdima. Ostavljamo za sobom bez uspomena krajeve, kojima smo prošli, kao da dođosmo u neki novi svijet. Boka – to je usamljeni kut zemlje i kraj ljepote tajanstvene, čija se prava, mitka slika ne može odraziti ni u kakvom putopisu..."

Ove riječi mogu razumjeti samo oni koji su "osjetili" Boku, oni koji joj znaju dušu, koji je vole i štuju, a takvih je u samoj Boki, nažalost, sve manje i manje. Boka je jedan veliki muzej, remek-djelo prirode i ljudskih ruku. Pečat svemu tome dali su Hrvati koji na tim prostorima žive od stoljeća sedmog! Hrvatska povijest i kultura nezamislive su bez Boke, a u svemu tome svakako značajno mjesto zauzima i najstarija hrvatska bratovština Bokeljska mornarica 809, nastala u Boki, u Kotoru. Ta bratovština danas organizirano djeluje u državi Hrvatskoj, a predsjednik joj je ugledni profesor Zagrebačkog sveučilišta prof. Dr. Zvonimir Janović. S prof. Janovićem razgovaramo o Boki nekada i danas, Bokeljskoj mornarici 809, položaju Hrvata u Boki, Zaljevu hrvatskih svetaca, prisilnom iseljavanju Hrvata iz Boke, Boki bez Hrvata, djelovanju Bokeljske mornarice 809 u Hrvatskoj i u Boki, te o mnogo čemu još što je povezano s Bokom.

Može li se danas reći da je hrvatskoj javnosti poznato da je Bokeljska mornarica 809 najstarija hrvatska bratovština?

Danas se to već može reći. No, do prije nekoliko godina nije bilo lako. Naša Bratovština je zadnjih nekoliko godina bila, možda, najviše aktivna na području promidjbe Hrvata iz Boke, odnosno Boke općenito. Puno se pisalo i govorilo o Boki, mnogi su upoznati s tim pitanjem i čini mi se da je ipak došlo u svijest i savjest hrvatskog naroda da postoji Boka kotorska, neki je još nazivaju i Zaljevom hrvatskih svetaca, da tamo još uvijek žive Hrvati i da Boka ima bratovštinu od 809. godina.

Otežana i riskantna stvarnost

Bokeljska mornarica je osnovana 809.?

Da, to je godina osnutka naše Bratovštine. Moram reći da to povjesno nije jako utemeljeno, temelji se na predaji. Točno se zna da su tada posmrtni ostaci Sv. Tripuna prevoženi brodom iz M. Azije za Veneciju. Taj brod je zbog nevremena bio prisiljen da se skloni u mirnu Boku. Kotorani, odnosno mornari organizirano su dočekali taj brod, pa se misli da od tada organizirano počinje da djeluje Bokeljska mornarica. Nadalje, netko je tada rekao da je "Svetac zaželio da ovdje ostane", tako se i desilo, ostao je. Sv. Tripun je pokrovitelj i zaštitnik grada Kotora i Boke.

Vi ste na čelu Hrvatske bratovštine Bokeljska mornarica 809 koja djeluje na području Hrvatske. Međutim, "srce" Bokeljske mornarice je u Kotoru?

Svi smo mi vezani za Boku, svi se vraćamo, makar u mislima, u taj naš rodni kraj. Hrvati Boke su jako povezani, no rat i agresija na Hrvatsku su nam, mogo toga zakomplicirali, kako nama ovdje tako i Hrvatima koji žive u Boki. Komunikacije i odlasci su vrlo otežani i riskantni te je malo ljudi koji se odlučuju na jedan tako neizvjestan i nesiguran put. Teško je to podnijeti, teško se pomiriti s činjenicom da je izvrsila agresiju na Hrvatsku.

S obzirom na sve to je li danas Bokeljska mornarica dobrodošla u Boki?

Vjerujem da u današnje vrijeme nije dobrodošla. Koliko je nama poznato djelovanje Bokeljske mornarice je gotovo u cijelosti zamrlo. Čitavi rad je sveden samo na jednu paradu u crkvenim svečanostima za vrijeme proslave Sv. Tripuna, dakle jednom godišnje. Nekada je bilo puno više aktivnosti, često su mornari u svojim tradicionalnim nošnjama igrali predvino bokeljsko kolo.

Znači li to da se više u Boki ne igra bokeljsko kolo?

Nažalost, igra se samo zasad, jednom godišnje. Sve druge aktivnosti su zamrle, a jedno ovakvo društvo mora djelovati na očuvanju običaja i kulturne baštine; ono okuplja i povezuje svoje članove, djeluje otvoreno za sve ljude dobre volje. Tamo je danas totalitarni režim, pa je teško i očekivati da se dozvoli rad i djelovanje jedne organizacije koja je hrvatska.

S obzirom na sve to može li se desiti da Boka ostane bez Bokeljske mornarice?

Teško je proricati bilo što, a najteže budućnost, ali pokazatelji su loši i situacija nimalo nije dobra. Posebno nije dobra zbog toga jer se puno ljudi iseljava, a ako nema ljudi onda je teško njihovu tradiciju sačuvati i održati. Danas su, nažalost, mnogi Hrvati prisiljeni da na-puste Boku zbog raznih pritisaka kojima su svakodnevno izloženi. To su šikaniranja i otpuštaja s posla, ugrožena egzistencija, prijetnje i sl., zbog čega trenutačno Hrvati u Boki uopće ne vide svoju perspektivu.

Ako kulturološki promatramo Boku onda je tamo na svakom koraku pečat hrvatske kulture, štoviše mnogi tvrde da je Boka jedan veliki muzej kojega bi trebalo konzervirati. Danas je Boka devastirana i zagadrena. Što bi se moralо poduzeti da bi se ta velika kulturna baština spasila i sačuvala za budućnost?

Ta to, nažalost, danas, na postoje velike mogućnosti. Istina je da je u Boki jedna velika kulturna baština, i to prije svega hrvatska; Boka je oduvijek bila korpus Dalmacije, Mediterana, to je formiralo njezinu cjelokupnu kulturu, bilo da se radi o crkvi, slikarstvu, kiparstvu, raditeljstvu, načinu življenja i svemu ostalom. Kulturna baština danas, još uvijek, stoji tamo, miruje, ali sve se to devastira na

više načina. Prvo, ratno vrijeme i smišljena politika uništavanja svega što je hrvatsko u Boki učinili su svoje. Boka je posebno ugrožena zbog velike koncentracije vojske na jednom tako malom prostoru. Tu mislim na ostatke bivše JRM koji danas zagađuju Boku. Ne postupa se po međunarodnim konvencijama, sve je podređeno dnevnoj politici, a ta velika koncentracija željeza je opasnost za Boku. Uz sve to, u Boku je doselio i veliki broj ljudi, tako da se bitno promjenila struktura stanovništva. Nekada je u Tivtu bilo više od 95 posto Hrvata, a danas ih je samo 40 posto. Ta statistika nije pouzdana i ona se svakim danom mijenja. Tako su danas, odjednom, Hrvati u općini Tivat postali manjina.

“Srpski radio-Tivat”

Tivtom vladaju, što je absurd, srpske četničke stranke?

Da, to je zaista absurd. To se može tumačiti na ovaj i onaj način, ali ko ima silu taj ima i vlast, ima statistiku. Govorilo se da su Hrvati bojkotirali izbore, i desilo se ono najgore što se moglo desiti, četnici vladaju Tivtom.

Jeste li mogli zamisliti da će u Tivtu biti radio-postaja koja će se zvati “srpski radio Tivat”?

Nikada nisam vjerovao da je moguće da se to dogodi. No, kaže se “svaka sila do vijeka”, to nisu radili Talijani za vrijeme okupacije, pa je za vjerovati da se ni današnja sila neće moći dugo održati, iako koriste opasnije metode. Najgore je od svega što se ljudi iseljavaju, i to iz područja gdje je nekada bilo isključivo hrvatsko stanovništvo.

Je li uopće moguće danas reći precizno koliko Hrvata živi u Boki?

Teško. Nedavno je Crkva objavila neke podatke. Prema tim podacima danas u Boki živi oko 11.000 katolika, to su uglavnom sve Hrvati, možda je tu i jedan manji broj Crnogoraca katolika. Uglavnom to je samo 20 posto cjelokupnog stanovništva Boke, uz trend stalnog smanjenja zbog iseljavanja.

Poslije svega ovoga što ste rekli nameće se zaključak da se u Boki radi o jednom sustavnom genocidu i kulturocidu nad Hrvatima i nad hrvatskom kulturom?

Već duže vrijeme u Boki su na djelu organizirani genocid i kulturocid, čiji korijeni, moglo bi se reći, sežu još u vrijeme osnutka Jugoslavije 1918. godine. Iseljavanja je bilo i prije, no, od tada se ono pod pritiskom znatno povećalo. Dobro je poznata vječna želja Srba za izlaskom na more. U ostvarenju toga cilja puno su im pomogli i oni Crnogorci kojima nije bilo stalo do Crne Gore i njezine samostalnosti. Tako je, nažalost, i danas. Unatoč svemu moram istaći da je ipak sretna okolnost da danas jedan dio Crnogoraca ima zajedničke stavove i interes s Hrvatima Boke kotorske, neki kažu da se radi o ozbilnjim spregama ta dva naroda. Tu se svakako radi o pravim i nacionalno svjesnim Crnogorcima. To donekle olakšava život Hrvata u Boki i zaustavlja radikalnije iseljavanje.

Obespravljeni Hrvati

Što ste Vi u Hrvatskoj poduzeli da se zaštite prava Hrvata u Boki?

Danas se sve više spominju prava Hrvata koji žive u tzv. SRJ, pa tako i u Boki kotorskoj. Mi smo u prvim našim akcijama nastojali da upoznamo hrvatsku javnost s položajem Hrvata u Boki. Obišli smo sve od Vlade do predstavnika raznih stranaka, imali smo puno tekstova, intervjuja i nastupa na televiziji. Hrvatska vlast je vrlo sklona da se o tom pitanju povede računa i da se ono riješi na zadovoljavajući način. Međutim, u ovom se trenutku ne može napraviti puno. Mi smo upoznali i naš Ured u Beogradu s tim problemom i oni su već, koliko je bilo moguće, obišli Boku. Kad rat završi morala bi se tražiti stroga poštivanja prava nacionalnih manjina. Onoliko prava koliko daje Hrvatska svojim manjinama, a ona ih već daje, treba tražiti i za Hrvate u tzv. SRJ. Od toga ne smijemo manje tražiti. Kad bi se to dogodilo onda ja ne bih uopće bio zabrinut za Hrvate u Boki, uz uvjet da se to sve ispoštuje. Međutim, to je sve daleko od realizacije, s obzirom na srpsku politiku. Nedavno je netko iz njihove vlasti, mislim da se radi o

izvjesnoj ministrici Margit Savović, izjavio da u njihovoј tvorevini tzv. SRJ ne postoje manjine!?

Boka bez Hrvata više ne bi bila Boka. Kako unatoč svemu raditi na tome da se Hrvati koji su se iselili vrate u Boku?

Teško je tu bilo što napraviti. Mnogi bi se ljudi rado vratili, mnogi žele da tamo budu pokopani, da prožive svoje umirovljeničke dane. Za sada ja ne vidim mogućnost. Pretpostavka za sve to je da se tamo uspostavi nekakva normalna i demokratska država.

Ako bi došlo do uspostave nezavisne države Crne Gore onda bi i pitanje Boke bilo puno lakše riješiti. Mislite li da bi u tom slučaju Boka morala dobiti neki oblik autonomije?

To bi bilo rješenje. Pazite, tako bi se i čitava Crna Gora mogla okrenuti Mediteranu i Europi. Siguran sam da bi se u tom slučaju Hrvati vratili u Boku, te da bi ona opet zasjala punim sjajem.

Bokelj papa Siksto V.

Na početku ste rekli da Boku još nazivaju i Zaljevom hrvatskih svetaca. Otkud to ime?

Ne zove se slučajno tako! Najveći broj hrvatskih blaženika je iz Boke kotorske. Istina je da su crkveni krugovi koji su mjerodavni, bili prvi koji su taj zaljev tako nazvali. Nedavno je prilikom posjete, Papa donio kao dar Hrvatskoj jedan dio ruke, relikviju, Sv. Leopolda Mandića koji je rođen u Herceg Novome. Uz Sv. Leopolda tu je još i blažena Ozana, službenica Božja Ana Marović i blaženi Gracija.

Uz sve ovo, moram istaći da je najstarija katedrala u Hrvata, katedrala sv. Tripuna u Kotoru. Ta katedrala je sagrađena 1166. godine na ruševinama stare crkve.

Govori se da je i papa Siksto V. porijeklom iz Boke?

I to je točno. Izgleda da su njegovi roditelji porijeklom iz Boke, a on je, pretpostavlja se, rođen u Italiji. Tako je izgleda, po svemu sudeći, Vojtila drugi Slaven papa.

Što vaša Bratovština planira dalje?

Čujte, uvijek postoji puno planova i želja, ali sve to ide relativno sporo, a nemamo još ni svoje prostorije u Zagrebu. S obzirom na okolnosti, mi se ne ljutimo previše, nekako se snalazimo. Vjerujemo da ćemo uskoro dobiti i svoje prostorije.

Govorili smo o velikom kulturnom blagu Boke. Da li bi bilo moguće, recimo u Zagrebu organizirati izložbu “Blago Boke kotorske”?

Što se tiče organizacije, to bi bilo moguće i bilo bi predivno, ali što se tiče stvarnosti mi ne možemo doći do toga blaga. Prije ovoga rata, don Branko Sbutega, koji je puno radio na očuvanju te baštine, bio je dogovorio veliku izložbu u Zagrebu, koja bi nakon toga išla u Beč. Sveje bilo pripremljeno, bila je zatvorena finansijska konstrukcija. Nažalost, to se zbog rata nije uspjelo realizirati. U nekim boljim budućim vremenima vjerujemo da ćemo to ostvariti. Što se tiče naših drugih akrtivnosti moram istaći da je u pripremi veliki simpozij “Hrvati Boke kotorske, prošlost i sadašnjost” u organizaciji Filozofskog fakulteta u Zadru i pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Mi smo idejni začetnici i suorganizatori. Odaziv za ovaj simpozij je veliki, sada se radi na pripremi i organizaciji. Ako sve bude kako smo planirali trebao bi se održati na proljeće iduće godine.

Nedavno sam listao monografiju “12 vjekova Bokeljske mornarice”, izdavač te monografije je Beograd. Planirate li Vi izdati monografiju o Boki i Bokeljskoj mornarici?

Na tome se radi. U planu imamo izdavanje nekoliko knjiga, na tome radi više autora. Ove prilike u kojima svi danas živimo donekle nam otežavaju situaciju, ali to nam je sve u planu i to ćemo ostvariti. Moram ovdje istaći još i to da je na Medvedgradu prilikom otvaranja Oltara domovine bio postrojen i odred Bokeljske mornarice u svojoj poznatoj bokeljskoj nošnji.

Profesore, nedostaje li vam Boka?

Nedostaje i to puno, no ja nju nosim uvijek sa sobom, ona je uvijek u mom srcu. Bokelji bez Boke ne mogu i mi ćemo opet “uploviti” u Boku, to neće biti tako daleka budućnost!

HRVATSKA BOKA

Hrvatski Domobran, br. 5 (39), listopada 1996.

Otkako je Hrvatska ponovo uspostavila svoju južnu (avnojevsku) granicu, ne prestaju srpske i crnogorske žalopojke, i ne sa-mo one, za Prevlakom. Pa tako ni sporazum s "Jugoslavijom" nije to mogao izbjegći. Hrvatska strpljivo dokazuje da su i južna granica s Prevlakom kao uostalom i istočna s Podunavljem, hrvatske! Strpljivo, sve zbog "mira u kući". Zbog tog mira i ne spominjemo naše, hrvatske krajeve koji su ostali izvan "avnojevskih granica". A, trebalo bi pa makar i ovakvim putovima.

Kako bismo načeli tu temu, zamolio sam g. dr. Zvonimira Janovića, prof. Na tehnološkom fakultetu, danas predsjednika društva Hrvatska bratovština "Bokeljska mornarica 809", Zagreb, da kaže nešto o Boki kotorskoj što je vrlo susretljivo prihvatio. Razgovor je vodio Milan Sremčević, gl. Urednik glasila HRVATSKI DOMOBRAN.

Profesore Janoviću, kažite za naše čitatelje nešto o hrvatskoj Boki.

Boka kotorska, geografski to je zaljev, fjord, smješten na krajnjem jugu Dalmacije, iz Jadrana prodire kod poluotoka Prevlake i rta Oštro, oko 24 km do krajne točke, grada Kotora, ispod oštih hridi planine Lovčen. Za taj zaljev poznati hrvatski pjesnik iz Kotora, Viktor Vida pripominje: "Ja vjerujem slaviteljima sjevernih fjordova kad tvrde, da su prirodne ljepote Skandinavije jedinstvene, ali ništa ne može pokolebiti moje uvjerenje da je Boka kotorska ostvarenje Božanske priče koja se tu više nego i u jednom kraju svijeta dotakla zemlje i ostavila na tom kamenju svoj vječni trag". U novijoj povijesti to područje se sastoji iz tri općine: Kotor, Tivat i Herceg Novi, a nastanili su ga Hrvati, kao i druge krajeve, dakle u VII. Stoljeću. Kako zaključuje naš poznati povjesničar dr. Mustač, od spomenika Kralja Tomislava i Baščanske ploče pa preko ljetopisa popa Dukljanina, starih povijesnih kronika i suvremenih povjesničara, očito je da su Hrvati po dolasku u ova područja

nastanili krajeve duž Jadrana. Od Istre do Albanije te od Jadrana do Drave na sjeveru i na istok od Sutle do Drine.

Najznačajniji grad Boke Kotorske, svakako je Kotor, po nekim povjesnicima, prethodio mu je rimski grad Catarum, a po njemu je nazvano čitavo područje Boke. Kotor je kroz dugi niz stoljeća bio središte političkoga, ekonomskog i kulturnog života čitavog područja Boke. Taj stoljećima hvaljeni grad posjeduje veliko bogatstvo duhovnih i materijalnih spomenika od grčkih i rimskih natpisa i skulptura do hrvatskih pletera. Grad je opasan jednim od najsacuvanijih bedema i vrijedan je primjer fortifikacijske arhitekture Europe. Čitavo brdo Sv. Ivana, visine 260 m i grad obuhvaćeni su pojasmom bedema visine do 20 m i širine oko 10 m, ukupne duljine 5 km. U Kotoru je 1166. godine na ruševinama istoimene male crkve sagradena i posvećena katedrala Sv. Tripuna, zaštitnika grada i čitave Boke kotorske. Smatra se najstarijom katedralom u Hrvata, a starija je dakle i od pariške Notre Dame. Poznata je po dekorativnoj skulpturi i fragmentima fresaka iz 14. stoljeća i uopće po arhitektonskim rješenjima.

Povijest Boke kotorske kroz stoljeća vrlo je bliska povijesti Dubrovnika, pa iako nije imala svoju Republiku, ipak je uvijek imala svoju određenu samoupravu, komunu, svoj senat i upravu. Dugo vremena, oko 400 godina, bila je vazal Venecije, do pada Mletačke Republike 1797. godine, kratko vrijeme pod Napoleonom a zatim pod Austro-Ugarskom monarhijom. Godine 1918. kao jedna od hrvatskih zemalja ulazi u sastav Jugoslavije, da bi 1945. bila nazvana "Crna Gora i Boka" a kasnije je samo dio Republike Crne Gore. Sve zbog tzv. "bratstva i jedinstva" jer su Hrvati i tako imali previše mora. Raspadom iste Jugoslavije, Hrvatska je iz objektivnih razloga priznala tzv. Avnojevske granice, tako da je stvaranjem Jugoslavije Boka ušla u njezin sustav kao dio Hrvatske, ali eto njezinim raspadom, nije nažalost ponovo postala dio samostalne Hrvatske.

Kakvim bismo obilježjima mogli poduprijeti hrvatstvo Boke?

Boka iskonski pripada Hrvatskoj, međutim, od osnutka Jugoslavije stalno se, svim sredstvima nastojalo smanjiti broj Hrvata. Primjerice, dok je 1910. godine u cijelom području bilo više od 50

posto Hrvata, danas je njihov broj sveden na nekoliko postotaka. Međutim, činjenica je da se u dosadašnjim popisima jedan dio njih izjasnio kao Jugoslaveni, očito pod pritiskom. Za Boku je karakteristično da je katolički/hrvatski život nastanio upravo gradove, dok je pravoslavno i ino pučanstvo boravilo u ruralnim područjima unutrašnjosti, što je vidljivo iz navedenog popisa 1910. g. gdje Herceg Novi ima 70 posto katolika, Kotor 69 posto, a Tivat više od 95 posto. Budući su baš priobalna naselja i gradovi bili zarište pomorstva koje je stoljećima bilo pokretač razvitka područja, te da je isto to stanovništvo bilo nosiocem kulture koja je dosegla zavidnu razinu i zbog koje je u novije vrijeme cijeli zaljev proglašen Svjetskim kulturnim i prirodnim nasljeđem pod skrbni UNESCO-a, za to je povijesno najzaslužnije katoličko, dakle hrvatsko pučanstvo. Na svakom je koraku u Boki pečat hrvatske kulture – to je velika, prije svega kulturna baština i to hrvatska. Boka je oduvijek bila korpus Dalmacije, Mediterana i to je formiralo njezinu cjelokupnu kulturu, bilo da se radi o crkvi, slikarstvu, kiparstvu, graditeljstvu i uopće načinu življenja. Od povijesnih da spomenem samo neke. Na pročelju crkve Sv. Nikole u Perastu urezan je netpis u kamenu koji podsjeća na pobjedu Peraštana nad Turcima 1654. godine. Natpis je na hrvatskom jeziku, napisan latinicom. To je ujedno najstariji vanjski natpis latinicom na hrvatskom jeziku na cijeloj obali od Istre do Bara. Nadbiskup Andrija Zmajević, 1674. g. svoje djelo “Crkovni ljetopis” također je napisao na hrvatskom. O tome svjedoče (obilježja hrvatska!) reljefi s pleternom ornamentikom na ostacima crkava iz IX. i X. stoljeća. Kada je riječ o katoličkim crkvama i kapelicama, čitava je Boka u njihovoј sjeni, najvećim dijelom izgrađena od pomoraca. Tako u Kotoru, gdje su nekada bogate obitelji gradile crkve, u jednom malom Kotoru bilo je preko 30 crkava, od toga samo dvije pravoslavne s tim da je jedna, crkva sv. Luke na poticaj Napoleonova generala, darovana. U franjevačkom samostanu u Kotoru čuva se knjižnica s oko 20.000 knjiga i 50 inkunabula, najstarijih tiskanih knjiga prije 1500 godine. Glas Koncila je Boku kotorsku nazvao i “Zaljevom hrvatskih svetaca” jer ih je ondje razmjerno najviše (Sv. Leopold Mandić iz Herceg Novog, blažena Ozana Kotorska, blaženi Gracija iz Mula i Službenica Božja

Ana Marija Marović iz Kotora). Prema nekim podacima, podrijetlom iz Boke je, kao jedini hrvatski papa, Siksto V.

Vi ste predsjednik društva “Hrvatska bratovština – Bokeljska mornarica 809 – Zagreb”, osnovanog 809. u Boki. Je li ondje bilo i drugih hrvatskih društava?

Hrvati Boke, da bi očuvali svoj identitet, stvarali su i nove kulturne, vjerske i političke udruge, posebno u novijoj povijesti. U staroj Jugoslaviji stvaraju se ogranci Hrvatske seljačke stranke koja je 1938. godine u Boki pobijedila na izborima. Prije Drugoga svjetskog rata u Boki kotorskoj djelovalo je 17 hrvatskih društava. U Herceg Novom “Hrvatska čitaonica” i “Hrvatsko tamburaško društvo”, u Perastu Hrvatsko društvo “Zmajević”, u Kotoru “Hrvatsko društvo Napredak” i Muški pjevački zbor sv. Tripuna, u Mulu “Hrvatski pjevački zbor – Zvonimir”, u Tivtu “Hrvatsko glazbeno društvo – Starčević” i “Prosvjetno društvo – Ljudevit Gaj” u Lastvi, “Hrvatsko pjevačko društvo Tomislav” u Škaljarima i drugo.

Što mislite o današnjem stanju na tom hrvatskom prostoru?

Taj sporazum pozdravljam jer smatram da ne može biti sporan, budući da je to document kojim se poštuje Hrvatska kao neovisna, suverena i ravnopravna država u okviru međunarodnih granica. Taj sporazum pozdravljam jer smatram da ne može biti sporan, budući da je to document kojim se poštuje Hrvatska kao neovisna, suverena i ravnopravna država u okviru međunarodnih granica. To je ujedno i kraj, za sada, velikosrpske agresije i iluzija. Sporazum će nadam se omogućiti i zaštitu prava tamošnje Hrvatske manjine dakle i Hrvata u Boki Kotorskoj, koja bi trebala dobiti sva prava prema europskom civilizacijskom obrascu. Osobno se zalažem da to bude na osnovi reciprociteta, što mi Srbima ovdje, oni moraju osigurati Hrvatima ondje. Međutim, protuslovan je članak 4. Sporazuma, koji nakon priznanja međunarodnih, avnojevskih granica, govori o Prevlaci kao o spornom teritorijalnom pitanju. To je dakle izmišljeno pitanje još uvijek velikih srpskih apetita prema našoj obali, moru, tj. Hrvatskom teritoriju. Naše društvo “Hrvatska bratovština – Bokeljska mornarica 809 – Zagreb”, smatra da se cjelovito, dugoročno mirno rješenje može naći samo obostranom demilitarizacijom područja kako

Prevlake, u državnom prostoru Republike Hrvatske, tako i u čitavom Bokokotorskom Zaljevu, koji je, nakon što je 1945. godine oduzeto Hrvatskoj, pripalo državnom prostoru Crne Gore. Vjerujem da bi takvo rješenje pozdravile i sve demokratske snage Crne Gore a posebice svi stanovnici Boke, kojima je i previše "okupacije" mornarice bivše Jugoslavije, koja se nakon bijega iz Hrvatske smjestila i sada devastira taj prekrasni Zaljev.

Vidite li uopće nekakvu perspektivu za još preostale Hrvate u Boki?

Hrvate Boke Kotorske neće održati broj već želja da sačuvaju prošlost i svjedočanstvo koje su nam ostavili pradjedovi kroz prohujala vremena. To se nameće kao imperativ u ovaj povijesni trenutak. Također, hrvatska politika i diplomacija morale bi što više i što glasnije problematizirati Boku, kao hrvatski etnički i kulturni prostor, ne da bi se diralo u postajeće granice već da to područje bude multikonfesionalno i multinacionalno ali se s hrvatskom kulturnom autonomnošću. Drugim riječima, moramo vratiti Boku u svijest i savjest Hrvatske, kao uostalom sve Hrvate izvan matične zemlje Hrvatske. Naime, kako smo svjesni da je preostalih Hrvata u Boki sada malo, ali da je njihova kulturna i civilizacijska baština golema, rješavanje njihova statusa moralno bi polaziti od kriterija kvalitete, a ne kvantitete. Vjerujemo da će Hrvatska imati interesa i mogućnosti, odrediti znanstvenike i stručnjake da prouče: posebice očiste od falsifikata SANU (Srpske akademije nauke i umetnosti), povijest Boke u svim dimenzijama. U tom smislu i naša bratovština priprema znanstveni skup. Ne treba zaboraviti ni potrebu gospodarskog povezivanja Hrvatske s Bokom Kotorskem, kao i neposredno potpmaganje kulturnih inicijativa i ustanovljenje kulturnih zajednica.

Gospodine profesore Janoviću, zahvaljujem Vam na iscrpnom razgovoru i želim Vam da se Vaša nadanja u potpunosti ostvare.

**Dr. sci. Zvonimir Janović, predsjednik društva Hrvatska
bratovština “Bokeljska mornarica 809”**

JAKA HRVATSKA UVJET JE OPSTANKA BOKELJSKIH HRVATA

Glas Slavonije, 31. listopada 1998.

Vesna KLJAJIĆ

Nedavne izjave crnogorskog predsjednika Mila Đukanovića o tome kako "Hrvatska pokazuje aspiracije prema Boki kotorskoj" alarmantno su odjeknule Hrvatima tog kraja. Naime, vrlo često su slične izjave u ekstremnim srpskocrnogorskim krugovima bile shvaćane kao otvoreni poziv na linč.

Svojedobno je član Đukanovićeve stranke Koprivica, u saveznoj skupštini u Beogradu izjavio kako Hrvati putuju iz SRJ u Hrvatsku da bi тамо ratovali као "vikend ustaše", nakon čega je uslijedilo šikaniranje Hrvata на graničnim prijelazima, a sličnih primjera ima još.

- Tijekom rata se dio ljudi iz Boke morao iseliti. Šešelj je u Herceg Novom osnovao "Društvo za obranu srpstva", pa se mislilo da sprema čistke Hrvata. Srećom, on se više sukobljavao s crnogorskim liberalima i drugim neistomišljenicima. Hrvate su maltretirali verbalno, prijeteći im da su "ustaše" i da se "moraju seliti", ali srećom nije bilo masovnijeg egzodusa. Mi smo nastojali upoznati hrvatsku javnost s tamošnjim problemima i mislim da će se otvaranjem hrvatskog konzulata u Kotoru mnogi problemi normalizirati. I držimo vrlo značajnim gradnju pastoralnog centra i nove crkve u Tivtu. I mi smo se priključili akciji prikupljanja sredstava za tu namjenu – kaže dr. Zvonimir Janović, predsjednik Društva hrvatska bratovština "Bokeljska mornarica 809", na početku našeg razgovora.

Hrvatski radio Tivat

Kako danas žive Hrvati u Boki kotorskoj?

Žive dosta loše. Nema razvoja industrije, turizam je zamro. Kotor je 1979. godine doživio potres, nakon čega je iseljen, pa su lokalne vlasti kuće davale kome su htjele, tako da su Hrvate manje više maknuli u predgrađe i susjedna sela. U Tivtu gdje je bilo najviše Hrvata stalno su naseljavali nehrvate. Gradnjom vikendica masovno su izmjenili etnički sastav kraja, a pogotovo u vrijeme rata, kada su se doselili i Srbi iz Hrvatske. Tivat je imao lokalni radio, s kojeg su, protjerani djelatnici Hrvati. Žalili su se, i od Vrhovnog i Ustavnog suda dobili presudu u svoju korist, ali ih nitko nije vratio na posao. Oni imaju presudu koju nitko ne želi provesti. Situacija je loša, a narod se snalazi kako zna, netko radi na brodovima, netko ima nešto zemlje, netko ima nekoga u inozemstvu, netko prima mirovinu. Međutim, perspektiva, posebno za mlade ljude je sumorna.

Je li se s novom vlasti nešto promijenilo nabolje?

A koja je to nova vlast? Čini se da se nije mnogo promijenilo. Interes Crne Gore je otvaranje prijelaza Debeli Brijeg, jer su i prije zarađivali od turističkih izleta iz Dubrovnika u Kotor, koji je kao i Dubrovnik, grad pod zaštitom UNESCO-a. Novac je novac, a tamo se danas živi od šverca. Osim toga, kontakt s Hrvatskom za njih bi predstavljao kontakt s Europom. Ali, čini se da ih Milošević koči i drži po strani, pa onda prave probleme s Prevlakom, premda problema zapravo nema. Oni traže demilitarizaciju Prevlake, a kad mi zatražimo demilitarizaciju Boke kotorske, šute. Pogotovo što je Boka kotorska katastarski nekada bila 85 posto hrvatska. Druga je stvar što je poslije provedene nacionalizacije i zemljište pravno i bespravno oduzimanu. Ljudi kažu: "Općina je dala moje zemljište za gradnju vikendica – i nikom ništa!"

Blagdan svetog Tripuna je Dan Bokeljske mornarice

Proslava Dana Bokeljske mornarice je 3. veljače. To je blagdan svetog Tripuna, pokrovitelja Boke kotorske. Predsjednik republike ima i povijesnu gardu, u čijoj se postrojbi nalaze i pripadnici Bokeljske mornarice. Kod postrojavanja Povijesne garde, Bokeljska mornarica zauzima prvo mjesto, kao povijesno najstarija.

Žig splitskog suda

Prije nekoliko godina neki je čovjek ugovor o kupnji kuće ovjerio falsificiranim žigom splitskog suda, pa je potom tu kuću preprodao. Vlasnica kuće živi u Zagrebu i ni o čemu nije imala pojma dok je nisu pozvali rođaci i javili joj. Sada joj preostaje dugo hodanje po sudovima i dokazivanje da je riječ o falsifikatu. Ovo je jedan od tipičnih primjera pritiska na naše ljudе. Broj Hrvata u Boki kotorskoj se smanjuje. Srbi su to imali u planu još od 1918. godine. Prvo su planirali dobiti izlaz na more preko sjeverne Albanije, da bi uspostavljanjem Jugoslavije iskoristili priliku i lukavstvom počeli doseljavati svoje ljudе i tako mamo-pomalo mijenjati etnički sastav. K tome treba dodati i represivne mjere koje su provodili protiv nesrpskog pučanstva, kako je to bila opća praksa s Hrvatima u toj tvorevini.

Iseljava se intelektualna elita

Ljudi rođeni poslije Drugog svjetskog rata pitaju se kako se hrvatska Boka kotorska našla u sastavu Crne Gore?

Stvaranjem tzv. Nove Jugoslavije, Boka kotorska je u prvo vrijeme bila ravnopravna jedinica s Crnom Gorom, pod nazivom Crna Gora i Boka, ali su poslije, određivanjem granica republika, komunističke vlasti od toga odustale, zaboravile na Boku kotorskiju, pa je taj dio postao sastavnim dijelom Republike Crne Gore. Nama se dogodio i Neum, ali na žalost na suprotni način, i premdа u cijelosti hrvatski kraj, ostao je u sklopu Republike BiH. Osim Bangladeša i Pakistana, vjerojatno u svijetu ne postoji zemlja koja se sastoji od odvojenih dijelova. To vam je sudbina Boke kotorske, u kojoj danas živi približno 11 tisuća Hrvata. Od stvaranja Jugoslavije, u tom kraju povećao se broj stanovnika tri puta, a broj Hrvata se smanjio dva puta.

Koliko se Hrvata iselilo iz Boke?

Teško je reći, jer još ne postoji precizni popisi. Iselilo se desetak posto Hrvata, i najveći je problem što se iseljavala intelektualna elita – liječnici, znanstvenici, glazbenici, pomorci, profesori, jer su vjerojatno najveće presjece vršene baš nad njima, kao intelektualcima. Poznajem ljudе koji danas žive u Zagrebu, Splitu, Rijeci, veliki se

val doselio u Dubrovnik... Loše je to što su ljudi koji mogu nešto učiniti morali otici.

Crna Gora do Neretve

Kako komentirate paranoičnu izjavu gospodina Mila Đukanovića o tome da Hrvatska ima pretenzije prema teritoriju Boke kotorske?

Pokušavam u životu uvijek biti realist, ali mi je jasno da bi oni htjeli sve do Neretve. Sad im je dobro došlo da mogu ucjenjivati Prevlakom. Đukanović se predstavlja demokratom i davao izjave kao da nikada nije bilo nikakvih nesuglasica između Hrvatske i Crne Gore, a dobro znate da je kao predsjednik Vlade vršio smotru trupa koje su kretale na Dubrovnik. To njegovo sadašnje nastojanje da odvoji Crnu Goru, možda kroz ovu izjavu, pokušaj je davanja signala Beogradu u smislu da oni sami trebaju voditi brigu o tom dijelu granice, a ne Beograd. Političari vjerojatno žele ponekad uzburkati stvar, premda on zna da Boka neće izići iz sustava Crne Gore, jer su tamo promijenili strukturu stanovništva. Osim toga, Đukanović dobro zna da se Hrvatska pridržava potpisanih Sporazuma o normalizaciji odnosa kojim je priznala međusobne granice. "Čudno" je da se oni toga ne pridržavaju. Slično se odnosi i na Zemun i na Srijem. I to im nije dosta, pa bi htjeli i Prevlaku i još štošta.

Optimalno ili realno rješenje

Što bi bilo optimalno rješenje za Hrvate u Boki kotorskoj?

Optimalno bi bilo da pobijedi demokratska struja u Crnoj Gori, ako je ima. Na svakome je koraku u Boki kotorskoj pečat hrvatske kulture, to je velika kulturna baština, i to hrvatska. Boka je oduvijek bila korpus Dalmacije, odnosno Hrvatske, dakle Mediterana, i to je formiralo njezinu kulturu, bilo da je riječ o crkvama, slikarstvu, kiparstvu, graditeljstvu i uopće načinu življjenja. Od povijesti – da spomenem samo neke stvari – na pročelju crkve svetog Nikole u Perastu urezan je napis u kamenu koji podsjeća na pobjedu Peraštana nad Turcima 1654. godine. Natpis je na hrvatskom jeziku, napisan latinicom. To je ujedno najstariji vanjski natpis latinicom na hrvatskom jeziku na cijeloj obali od Istre do Bara. Nadbiskup Andrija Zmajević, 1674. godine svoje djelo "Crkovni ljetopis"

također je napisao na hrvatskom. O tome svjedoče reljefi s pleternom ornamentikom na ostacima crkava iz IX. i X. stoljeća (obilježje hrvatstva!). Kada je riječ o katoličkim crkvama i kapelicama, cijela je Boka u njihovoј sjeni, najvećim dijelom sagrađena od pomoraca. Tako je u jednom malom Kotoru, gdje su nekada bogate obitelji gradile crkve, bilo ukupno 30 crkava i kapelica, od toga samo dvije pravoslavne. U franjevačkom samostanu u Kotoru čuva se knjižica s dvadesetak tisuća knjiga i 50 inkunabula, najstarijih tiskanih knjiga prije 1500. godine. Glas Koncila je Boku kotorsku nazvao i "zaljevom hrvatskih svetaca", jer ih je ondje razmjerno najviše (sv. Leopold Mandić, Blažena Ozana Kotorska, Blažena Anamarija Marović i Blaženi Gracija). Prema nekim izvorima, podrijetlom iz Boke je, kao jedini hrvatski papa, bio i Siksto V.

Blago Boke kotorske čini 40 posto pokretnog i 60 posto nepokretnog blaga u Crnoj Gori! To su crkve, muzeji, palače, to je pomorska tradicija, to su umjetnici ... Tu je 37 kulturnih društava koja su početkom stoljeća nosila hrvatska imena. Boka kotorska predstavlja Crnoj Gori most prema Mediteranu. Crnogorci su uočili da njihovo uključivanje u Europu može ići samo preko Hrvatske, a to bi najbolje mogli ostvariti preko Hrvata Boke kotorske. To bi bilo ono što kažete – "optimalno rješenje" i za Hrvate.

"Drugo oko u glavi"

Gdje je tu onda "drugo oko u glavi"?

Ovo bi bilo optimalno rješenje, a realno je često različito od ovoga. Nezahvalno je biti prorok, ali u jedno sam siguran. Samo jaka Hrvatska garancija je opstanka Hrvata i u Boki kotorskoj, kao i u Vojvodini te u BiH. Hrvate Boke kotorske neće održati broj, nego želja da očuvaju prošlost i svjedočanstvo koje su nam ostavili pradjedovi kroz prohujala vremena. To se nameće kao imperativ u ovom povijesnom trenutku. Također, hrvatska politika i diplomacija morale bi što više i što glasnije problematizirati Boku kao hrvatski kulturni i etnički prostor, ne da bi se diralo u postojeće granice, nego da to područje bude multikonfesionalno u multietničko, ali s hrvatskom kulturnom autonomnošću. Drugim riječima, moramo vratiti Boku u svijest i savjest Hrvatske, kao uostalom sve Hrvate izvan matične zemlje Hrvatske. Naime, kako smo svjesni da je

preostalih Hrvata u Boki sada malo, ali da je njihova kulturna i civilizacijska baština golema, rješavanje njihovog statusa moralo bi polaziti od kriterija kvalitete, a ne kvantitete. Vjerujemo da će Hrvatska imati interesa odrediti znanstvenike i stručnjake da prouče, posebice očiste od falsifikata SANU povijest Boke u svim dimenzijama. Ne treba zaboraviti ni potrebu gospodarstvenog povezivanja Hrvatske s Bokom kotorskom, kao i neposredno potpomaganje kulturnih inicijativa i ustanovljenje kulturnih zajednica.

D. JELČIĆ I J. PEČARIĆ, KNJIŽEVNIK MILE BUDAK SADA I OVDJE, ZAGREB, 2005.

O MILI BUDAKU, OPET DESET ČINJENICA I DESET PITANJA S JEDNIM APELOM U ZAKLJUČKU

U povodu najnovije medijske hajke na Milu Budaka, u kojoj na nedostojan način, osim notornih neznalica, sudjeluju i ostrašćeni njegovi politički mrzitelji, a da bi se dokazala vjerodostojnost načela depolitizacije pravosuđa i afirmacije pravnih kriterija u pravnoj državi, što je po svojim Ustavnim odredbama Republika Hrvatska, iznosimo deset činjenica i postavljamo deset pitanja.

Evo najprije tih činjenica:

1) Mile Budak, zagrebački odvjetnik i član Hrvatske stranke prava, koji je pred kraljevskim sudom u Kraljevini SHS, svibnja 1925., branio komunističkog prvaka Vladimira Ćopića, tada već i autor dviju zapaženih knjiga književne proze, "ličkih priča" *Pod gorom* i "zapisu jednog malog intelektualca" *Raspeće*, tiskanih u nakladi Matice hrvatske, napadnut je 7. lipnja 1932., oko podneva, u kućnoj veži zgrade u Ilici 10, po naredbi beogradske vlade a u organizaciji Uprave policije u Zagrebu. Atentat su izvela trojica policijskih plaćenika zadavši mu nekoliko udaraca željeznom šipkom po glavi. Liječen je u zagrebačkoj bolnici 38 dana.

2) Sedam mjeseci kasnije, zajedno sa suprugom Ivkom, otisao je u emigraciju i pristupio Ustaškom pokretu.

3) U Zagreb se vratio, mimo suglasnosti Ante Pavelića, 6. srpnja 1938.

4) Odmah objavljuje roman u četiri knjige *Ognjište*. O tom romanu napisano je nekoliko desetaka najpohvalnijih prikaza kako u hrvatskoj tako i u srpskoj i u slovenskoj književnoj kritici, a jedan od

njih napisao je i Josip Horvat u "Jutarnjem listu" 31. srpnja 1938. pod naslovom *Lička "Ilijada"*. *Reprezentativno djelo hrvatske književnosti*. Njegovu ocjenu do danas nitko nije osporio relevantnom književno-kritičkom prosudbom.

5) Obnavlja suradnju i prijateljstvo s Vlatkom Mačekom, ali poslije osnutka Banovine Hrvatske uhićen je 15. veljače 1940. i zadržan u zatvoru bez sudskog rješenja do 12. travnja.

6) Toga dana nađena je mrtva u zdencu Budakova vinograda njegova supruga Ivka. Ni do danas nisu rasvijetljene okolnosti njezine tragične smrti, koja ga je psihički utukla. Obolio na žuci i neposredno prije ustrojstva NDH operiran, tako da je 10. travnja 1941. dočekao u bolnici ne sudjelujući u proglašenju NDH.

7) U Vladu NDH zauzimao je položaj ministra bogoštovlja i nastave i nije bio inicijator tzv. "rasnih zakona", njih je donijela Vlada pod pritiskom Nijemaca, ali je na tome mjestu zavlačio koliko god je mogao i odgađao njihovu primjenu, zaštićujući kako Židove tako i Srbe koji su se našli kao profesori zagrebačkoga Sveučilišta, o čemu je svojedobno, još u doba komunističke vlasti, iznio činjenice Jaroslav Šidak. Nije poznat ni jedan jedini slučaj, da je ikome izravno nanio ikakvo zlo. Njegov pomirljivi govor na velikom političkom zboru u Virovitici ocijenilo je i beogradsko (Nedićevo) "Novo vreme" 19. kolovoza 1941. "glasom razbora iz Hrvatske". Dok je obavljao ministarsku službu njegov osobni vozač bio je Židov, a cijelo vrijeme NDH održavao je prijateljske odnose s nekoliko zagrebačkih židovskih obitelji, pa ga je njemački policijski ataše denuncirao zbog toga svojoj vlasti. Kao poslanik u Berlinu nije imao nikakva političkog utjecaja, a kao ministar vanjskih poslova uvjetovao je, dosta grubo i sasvim nediplomatski, uspostavu odnosa s Mussolinijevom Talijanskom Socijalnom Republikom Mussolinijevim odricanjem od Rimskih ugovora, zbog čega je bio prisiljen podnijeti ostavku. Time prestaje njegova politička aktivnost u Hrvatskoj.

8) U svibnju 1945. nije bio zarobljen od partizana, kao što piše "Vjesnikov" novinar, nego su ga engleske vojne vlasti izručile jugoslavenskim partizanima 18. svibnja 1945.

9) Sudski proces vođen je protiv njega i još nekih suoptuženika pred Vojnim sudom II. armije u Zagrebu 6. lipnja 1945. Osuđen je

na smrt vješanjem, a presuda je izvršena već sljedećeg dana, 7. lipnja 1945., na 13. obljetnicu zagrebačkog atentata na nj! Za grob mu se ni danas ne zna.

10) Dokumentacija kako o provedenoj istrazi tako i o procesu pred sudom nije nikada bila predložena javnosti niti je bila dostupna znanstvenim istraživačima, niti je do danas proučena u cjelini.

A evo i pitanja:

1) Jesu li atentatori na Budaka 1932. i njihovi naredbodavci počinili zločin?

2) Je li cijelokupni proces, od istražnog postupka do suđenja pred Vojnim sudom II. armije u Zagrebu mogao biti korektan i pravno valjan s obzirom na činjenicu da je, uz tako tešku optužbu, istraga provedena za jedno popodne, a suđenje trajalo samo nekoliko sati, da su se i istraga i suđenje vodili bez branitelja i bez saslušavanja svjedoka obrane, čak i bez prava na žalbu, pa je tako teška kazna izvršena već sljedećega dana, ni dvanaest sati nakon izricanja presude? Jesu li i danas, u Republici Hrvatskoj, pravno respektabilni i takav proces, i osuda koja je na njemu donesena, a najzad i njeno izvršenje?

3) Je li takvim suđenjem izvršen prema njemu ratni zločin, i to nakon završetka rata?

4) Je li bilo regularno ubojstvo njegove 20-godišnje kćeri Grozde? Nakon što su je rastavili od oca, vojne vlasti Jugoslavenske armije pogubile su je negdje kod Škofje Loke, a prema nekim glasovima i silovali, bez ikakve optužbe, bez ikakve istrage, bez ikakva suđenja. Ubijena je, očito, samo zato jer je njegova kći, a nikakva dokumentacija o tome ni danas nije poznata, kao što je nepoznat i njezin grob. Je li takva likvidacija ratni zločin? I to ratni zločin izvršen poslije rata?

5) Je li uvjerljivo kad dokazani ratni zločinci svoju žrtvu svrstavaju bez ikakvih dokaza u red ratnih zločinaca?

6) Rečenica "Srbe na vrbe", koju je izrekao u Varaždinu, a za koju je i sam priznao prijateljima, kad su mu zbog nje prigovorili, da mu je "izletjela", nije njegova rečenica: nju je prvi izrekao 1914. Slovenac Marko Natlačen, kojemu to nije smetalo da u vrijeme

Kraljevine Jugoslavije bude istaknuti član slovenske Klerikalne stranke Antuna Korošeca, a onda, kao takav, sredinom tridesetih godina postane i ban Dravske banovine! To međutim nije isprika za nj. Budaku se ona ne može oprostiti, ali je li ta krivnja dovoljna da ga se proglaši ratnim zločincem? Ne bi li regularni sud povezao tu rečenicu s onom željeznom šipkom i proveo potrebna vještačenja, koja se nameću sama po себи?

7) Ako je proces Budaku bio politički proces, kao što su to bili i mnogi procesi pred komunističkim sudovima, uključujući i one poslije "hrvatskog proljeća", a teško bi bilo dokazati da oni to nisu bili, po kojoj to logici neki tvrdi zagovornici pravne države i depolitizacije sudstva danas, u Hrvatskoj, istodobno odobravaju političke procese u razdoblju od 1945. do 1990., i prihvataju njihove osude, pa se štoviše osuđenike na njima usuđuju i kvalificirati najtežim izrazima, težim i od onih koji su bili navedeni i u optužnici i u osudi (što bi čak moglo biti i kažnjivo)? Ne otkrivaju li se time oni sami kao filokomunisti jugoslavenske orijentacije? A ako to doista jesu, a teško bi nas mogli uvjeriti da nisu, zašto se otvoreno ne očituju takvima, umjesto što se kukavički kamufliraju demokratskim načelima (koja, kad su bili u prilici, sve do 1990., *in praxi* ni sami ne samo da nisu poštivali nego su ih naprotiv svjesno gazili)? I nije li onda vrijeme da Republika Hrvatska, kao pravna država, koja ne primjenjuje političke kriterije u svome pravosuđu, izjavi, jednom zauvijek, da ne priznaje pravnu valjanost bilo kojeg političkog procesa u prošlosti, kao ni moralne i političke konzekvence koje iz njih proizlaze (uz pridržavanje prava da u pojedinim kaznenim predmetima, kao što je i ovaj, ako je potrebno, provede pravno regularnu obnovu procesa)?

8) Ima li među našim eminentnim pravnim ekspertima i znanstvenim autoritetima ikoga tko bi, danas i ovdje, bio voljan – ne *sposoban* nego upravo *voljan!* – dokazati nevjerodstojnost komunističkog antifašizma zbog raskoraka između komunističke teorije, izražene u zakonima i javnim deklaracijama, i komunističke prakse, ispunjene svakodnevnim i različitim nasiljima i zločinima prema vlastitim građanima, što je potvrđio i sam Josip Broz znamenitom izjavom 1972. u Prištini, da se sudci ne moraju držati zakona "kao pijan plota" (doslovce tako!), čime je i sam priznao ne

samo pravnu nevjerodostojnost nego i nezakonitost komunističkog sudstva, pa nepriznavanje komunističkog antifašizma i njegova pravosuđa ne znači i osporavanje antifašizma kao jednoga od temelja Republike Hrvatske, notificiranoga i u preambuli njezina Ustava, nego upravo obratno, znači priznavanje tih temelja, ali u izvornom, demokratskom značenju tog pojma?

9) Jesu li "Vjesnik", "Novi list" i neke druge tiskovine, odlučivši pisati o Budaku, mogli naći novinare kvalificiraniye za tu temu, novinare koji o Budaku nešto i znaju, novinare koji ne bi ponavljali stare i dubiozne kvalifikacije u pravnom smislu nevjerodostojnih sudova? Tako npr. ne bi novinar "Vjesnika", očito ne razumijevajući pojmove o kojima piše, osporavao ono što nikada nitko nije ni tvrdio, naime da je Budak bio "reformator" hrvatske književnosti?

10) Hrvatska je danas pluralistička a ne jednoumna i nije li "Vjesnik", kad je već želio čuti mišljenje hrvatskih građana o Budaku, mogao u onoj svojoj anketi zapitati nešto i građane koji nikada nisu bili integralni Jugoslaveni, a najmanje u presudnim godinama za hrvatsku slobodu 1989./1990.? Zar u Hrvatskoj danas nema i takvih intelektualaca, i ne samo intelektualaca, koji "u ono vrijeme" nisu bili ni svjedoci optužbe na tadašnjim političkim procesima, ni UJDI-jevci, niti su danas njihovi duhovni trabanti? I, najzad, zašto većina medija u Hrvatskoj danas dopušta čuti samo njihov glas? Skrivajući se iza demokratskih fraza, kriptokomunistička manjina u Hrvatskoj medijski je ovladala gotovo cijelim duhovnim prostorom, krivotvoreći naše javno mišljenje; je li njihova mimikrija "hrabrost" ili podlost? Je li teško razabrati njihov cilj?

Legitimni demokratski zahtjev glasi vrlo jednostavno: *audiatur et altera pars!*

*

Spomenik (ili spomen-ploča) Mili Budaku u Svetom Roku – da ili ne? To je pitanje samo povod ovome tekstu, ali ne i bitno pitanje koje ovoga trenutka traži urgentni odgovor. Štoviše, to pitanje se možda ne bi ni postavljalo, kad bi nam bio poznat grob Mile Budaka. Ali on je nepoznat i danas. A osnovno je ljudsko pravo svakoga

čovjeka, da ima svoj grobni humak, da se za nj zna i da bude obilježen.

Potpisujemo ovaj tekst kao apel. Ne želimo usurpirati ulogu regularnoga nadležnog suda ni prejudicirati njegovu odluku. Očekujemo da Republika Hrvatska, dosljedna u provođenju načela pravne države, pridoneće svoj udio i da nadležna tijela, *i to po službenoj dužnosti, pokrenu obnovu političkih procesa održavanih u doba komunističke i drugih totalitarističkih vlasti*, pa tako i procesa protiv Mile Budaka. Neka se uzmu u obzir svi dokumenti, koje budu podnijeli i optužba i obrana, neka se pravnom nepristranošću, *sine ira et studio*, prosudi njegova objektivna krivnja i neka se izrekne pravomoćna, pravno regularna i na zakonu utemeljena presuda. Svi ćemo je priznati i poštivati.

Ovaj apel je otvoren za svakoga tko ga bude želio naknadno supotpisati.

U Zagrebu, kolovoza 2004.

Mirko Alilović, umirovljenik

Teo Andrić, dipl. ing. pričuvni bojnik HV

Akademik Ivan Aralica, književnik

Jakov Aralica, profesor

Rudolf Arapović, novinar i publicist

Dr. sc. Mato Artuković, znanstveni savjetnik, Slavonski Brod

Stjepan Asić, dizajner, Tajnik HSK-a Australije

Don Miljenko Babaić, katolički svećenik, bivši politički zatvorenik
i ratni vojni kapelan

Branimir Babić

Mr. sc. fra Marko Babić, prof. teologije

Martin Babić

Dr Jozo Badrov, spec. oralni kirurg

Marija Bakota, umirovljenica, Zagreb

Miro P. Bakrač, profesor

Mirsad Bakšić, dipl. iur., brigadir HV i predsjednik Udruge "Dr. Safvet beg Bašagić"

Mile Balen, književnik

Žarko Barać, prof. matematike i fizike

Miljenko Baloković, knjižničar Nacionalne i sveučilišne knjižnice

Josip Baotić, dipl. oec. kib., direktor INTERCON-a, međunarodnog savjetovanja za strateški razvitak društva
Tadija Barun, dožupan Splitsko-dalmatinske županije
Ivan Bastjančić, dipl. ing.
Đurđica Bastjančić, profesorica
Mate Bašić, novinar
Vladimir Bebek, pukovnik u m.
Mr. sc. Ivan Bekavac, publicist
Ante Belas, VŠS ekonomist
Ante Beljo, ravnatelj HIC-a
Josip Berić, hrvatski branitelj
Niko Bete, pjevač
Nada Beuc, profesor, tajnica Ogranka Matice Hrvatske Makarska
Vlatko Bilić, dipl. ing. arh.
Dr. sc. Ivan Biondić, sveučilišni profesor
Goran Ante Blažeković, informaticar
Miroslav Boban, hrvatski branitelj
Akademik Rafo Bogišić
Đina Bonković, službenica
Milan Boras, dipl. ing.
Gojko Borić, novinar
Damir Borovčak, dip. ing. i publicist
Ante Bošnjak, iseljenik
Ivan Bošnjak, poduzetnik
Kruno Bošnjak, akademski kipar i profesor ALU u m.
Fra Frano Botica
Josip Botteri Dini, akademski slikar, predsjednik Ogranka Matice hrvatske u Splitu
Frane Brajko, hrvatski branitelj
Josip Brkljačić, umirovljenik
Nada Brkljačić, činovnica
Damir Brzica, utemeljitelj i predsjednik udruge "Ujedinjeni Hrvati svijeta"
Dr. Ivan Brzović, liječnik u Kupresu
Dinko Budić, dipl. ekonom.
Dr Marijo Budimir, stomatolog
Suzana Budimir, dipl. ing., profesorica

Gordan Bule, gospodarstvenik
Matija Bulić, domaćica
Mr. sc. Jure Burić dr. med., prvi župan Dubrovačko- neretvanski i bivši zastupnik u Hrvatskom Državnom Saboru
Jure Caktas, kapetan duge plovidbe, Savjetnik za pomorski i intermodalni transport
Nevenka Crnko, umirovljenica
Mladen Čataj, zubotehničar
Vladimir Čataj, dr. veterinar
Emil Čić, publicist, muzikolog i glazbenik
Fra Milan (Karlo) Čirko
Dr. sc. Ivan Čizmić, znanstveni savjetnik
Mirko Čondić, pukovnik HV u m.
Željko Čop, hrvatski branitelj
Branka Čorak, službenica
Ivica Čapin, ekonomist
Marko Ćavar, umirovljenik
dr. Ružica Ćavar predsjednica hrvatskog pokreta za život i obitelj
Ivo Ćoza, dipl. ing.
Dr Ante Ćurić, spec. parodontolog, dentalni i oralni patolog
Daniel Dasović, ing. građevinarstva, Podaca
Dr. dr. h. c. Nikola Debelić, sveučilišni profesor
Miodrag Demo, brigadir HV
Julije Derossi, književnik
Zlata Derossi, profesorica
Dr Ferdinand Diklan, stomatolog
Tonka-Marija Dobrinić, umirovljenica
Mira Donadini, socijalna djelatnica u m.
Zvonko Dragić, novinar, Mostar
Tomislav Držić, novinar
Dr. sc. Andrej Dujella, sveučilišni profesor
Mr. sc. Ivan Dujmović, umirovljenik
Dr. sc. Senadin Duraković, sveučilišni profesor
Ante Duvnjak, gospodarstvenik
Dr. Ivo Dužević, psihijatar-psihoterapeut, član Predsjedništva Ogranka Matice Hrvatske Makarska
Lepan Emil

Nela Eržišnik, glumica
Ivan Fičko, pukovnik u m.
Boris Flego, umirovljenik
Vlado Franjević, kulturno-likovni radnik, Lichtenstein
Vladimir Fuček, sudac u m., predsjednik URV "Hrvatski domobran"
Ivan Gabelica, dipl. iur.
Srećko Gabrilovac, dipl. ing.
Nikola Gadže
Marko Gale, obrtnik
Osvin Gaupp, Baden, Švicarska
Dunja Gaupp, Baden, Švicarska
Anka Glavina Kovačić, umirovljenica
Dara Glavina, laborantica
Ivan Glibić, dipl. ing.
Vijana Grgurević, med. sestra
Branimir Grubelić, odvjetnik
Dr. sc. Petar Gugić, sveučilišni profesor
Rajka Gugić, dipl. iur.
Ante Gugo, novinar i publicist
Marijan Horvat-Mileković, književnik
Dr. Ivan Huljev
Mijo Ilić, hrvatski branitelj
Ivan Ivanda, profesor, član predsjedništva Ogranka Matice
Hrvatske Makarska
Dr. Luca Ivanda, specijalist školske medicine
Mr. sc. Nenad Ivanković, novinar, publicist i predsjednik HONOS-a
Ilija Ivezić, filmski i kazališni glumac
Dr. sc. Krešimir Jakić, sveučilišni profesor u m.
Željko Jakić, politolog, Belgija, predstavnik HSK pri Vijeću
Europe
Dr. sc. Zvonimir Janović, sveučilišni profesor
Dr. sc. Jere Jareb, profesor emeritus Saint Francis University,
Loretto, USA
Akademik Dubravko Jelčić, književnik, znanstveni savjetnik u m.
Dr. Milan Jelić, dipl. oekon., ekonomist u m., Argentina
Ivan Jindra, novinar
Darinka Jonjić, politička uznica i nastavnica u m.

Tomislav Jonjić, odvjetnik i publicist
Dinko Jonjić, dugogodišnji politički zatvorenik, danas odvjetnik u Imotskom
Josip Jović, novinar i publicist
Fra Ivan Jukić
Dr. sc. Josip Jurčević, znanstveni savjetnik
Anto Jurendić, predsjednik udruge Uzdanica 90. ATJ Lučko
Marko Jurić, novinar
Dr. Ivan Jurić, novinar, Metković
Zdenko Jurinić, dipl. ing. kemije u m.
Dr. sc. Fra Karlo Jurišić, umirov. profesor teologije i povijesti
Marina Jurišić, članica predsjedništva Ogranka Matice Hrvatske Makarska
Ivan Juroš, dipl. ing.
Damir Kalafatić, dipl. ing. kemije
Marija Kalafatić, dipl. ing. kemije
Vinko Kalinić, književnik
Halili Kamber, službenik
Pajo Kanižaj, književnik
Pavao Slavko Keserović, dip. ing., Melbourne, Australija
Ing. Nikola Kirigin, prvi predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa
Jure Knezović, predsjednik Hrvatskog društva političkih zatvorenika
Marija Knezović, zubni tehničar
Dr. Zlata Knezović
Dr. sc. Ivan Kordić, filozof i teolog, sveučilišni professor i publicist
Mr. sc. Marica Kordić, nakladnik
Zdravko Kordić, prof. i književnik - pred. DHK HB – Mostar
Ivica Korman, djelatnik HNK
Zvonimir Kos, umirovljenik
Dr. Tomo Kovač
Mario Kovaček, student
Stjepan Kovaček, strojovođa
Tomica Kovaček, vet. tehničar
Verica Kovaček, med. sestra, narednik HV u m.
Mate Kovačević, novinar

Željko Kovačević, dipl. ing. el., savjetnik direktora HEP
Elektrodašmacija Split, član MENSE, Zmaj od Radobolje u
DBHZ, bivši predsjednik NK Hajduk
Ivan Krešić, dipl. ing.
Mijo Krešo-Lovrić, dipl. ing., politički zatvorenik
Prof. Kuzma Kovačić, akad. kipar
Barbara Kovačić, prof.
Marko Krilić, ing., Busovača
Ante Krmpotić, profesor
Marijan Krmpotić, profesor
Vjekoslav Krsnik, novinar
Dr.st Petar Kružić - Stuttgart
Ivan Kujundžić, akademski kipar
Dr. sc. Nedjeljko Kujundžić, sveučilišni profesor
Tonči Kunjašić, poduzetnik
Akademik Ivan Kušan, književnik
Vladimir Kürner, dipl. ing.
Ivan Lacković-Croata, slikar
Miro Laco, profesor, pukovnik HV u m.
Josip Laća, književnik
Fra Milan Lapić
Dr. P. Vjekoslav Lasić, dominikanac, politički zatvorenik
Ana Lemić, profesorica, ravnateljica gimnazije
Mate Lendić, ravnatelj Crvenog križa, Makarska
Dr. sc. Hrvoje Lorković, sveučilišni profesor
Ana Luetić, umirovljenica
Dr. sc. Branimir Lukšić, sveučilišni profesor
Zvonko Kajfeš, umirovljenik
Željko Keglević, umirovljenik, Chicago (Ill.), SAD
Dražen Keleminec
Dr. sc. Ivan Kordić, filozof i teolog, sveučilišni professor i publicist
Mr. sc. Marica Kordić, nakladnik
Dr. sc. Jure Krišto, znanstveni savjetnik
Dr. sc. Milan Kruhek, znanstveni savjetnik
Ante Madunić, dipl. iur.
Mirjana Majnarić, umirovljenica, Zagreb
Dragutin Majstorović, ing.

Duško Malešević, akademski slikar i profesor
Ante Mandić, dipl. ing.
Vinko Mandurić, ekonomist
Ivan Maras, invalid Domovinskog rata
Mato Marčinko, dipl. iur, publicist, dugogodišnji politički zatvorenik
Domagoj Margetić, novinar i publicist, predsjednik UNRH
Dr. Radoslav Marić, M. D., ABOG, LMCC, FLEX, ECFMG, Ansonia, SAD
Vlado Marić, odvjetnik
Žarko Marić, profesor i novinar
Ivica Marijačić, novinar
Slobodan Markić, dipl. ing.
Dr. sc. Ante F. Markotić, sveučilišni profesor
Dr. Vlatko Martinić
Frano Marušić, dipl. ing.
Mario Marušić, novinar i publicist
Mile Maslać, književnik
Marija Mataija, učiteljica u m.
Vlatko Mataija, učitelj u m.
Marko Matanović, umirovljenik
Mr. sc. Ivica Matičević, asistent
Jozo Matić, narednik HV-a u m., invalid Domovinskog rata
Marko Matić, dipl. prav. i književnik -Zagreb
Dr. sc. Zlatko Matijević, znanstveni savjetnik
Vedran Meić, hrvatski branitelj
Vlatko Menix, predsjednik udruge povratnika u BiH
Dr. sc. Andelko Mijatović, znanstveni istraživač i publicist
Dr. Martin Mikecin, spec. pedijatar i neuropedijatar
Vanja Mikecin, profesor
Marko Mikulandra, redatelj i dramski pisac
Miroslav Mikuljan, filmski redatelj
Fra Stanko Milanović Litre (Jure)
Mile Milković - Production Operations Manager – Vancouver,
Kanada
Josip Miljak, poduzetnik
Fra Frano Mirković

Bosiljko Mišetić, odvjetnik
Đino Mladineo, prof., Komiža, otok Vis
Ratimir Mocnaj, dipl. ing.
Ana Mocnaj, profesorica, tajnica AMCA-e Kanada
Vladimir Mrkoci, profesor
Tinka Muradori, akademska glazbenica
Dr. sc. Jasmina Mužinić, znanstvena suradnica
Mislav Mužinić, dipl. ing.
Ante Naglić, hrvatski branitelj
Prof. dr. Andrija Nikić, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva
Napredak Mostar
Igor Nikolić, umirovljenik, Clearwater (Florida), SAD
Mr. Boris Nikšić, povjesničar i latinist, Zagreb
Josip Nikšić, dipl. inž. kem. tehnologije, Šibenik
Ivan Nogalo, gospodarstvenik
Javor Novak, publicist
Zvonimir Novosel, str. tehničar
Iva Nuić, nastavnica i književnica - Drinovci
Tomislav Nuernberger, dipl. ing. matematike
Mato Obrul, djelatnik HNK
Željko Olujić, dipl.iur., odvjetnik
Ivan Orešković, profesor, ravnatelj strukovne škole Sebastijan Palić
Ivan Pandža, invalid Hrvatskog domovinskog rata
Marko Pandža
Ile Papić, dipl. ing. prometa
Tone Papić, dipl.ing.arh., akad. slikar
Ivo Paradžik, umirovljenik
Ivica Pavelić, hrvatski branitelj
Jelka Pavičić, knjižničarka
Josip Pavičić, književnik i nakladnik
Tomislav Pavičić, dipl. ing., menadžer, predsjednik Hrvatskog Kulturnog Društva Uzajamne Pomoći sa Dock Sud-a,
Avellaneda, Argentina
Robert Pavičić, dipl. ing.
Dr. sc. Mate Pavković
Mladen Pavković, novinar i publicist
Dr. sc. Dragutin Pavličević, sveučilišni profesor

Pero Pavlović, mr. sci. i književnik - Neum Mostar
Don Pero Pavlović, katolički svećenik, Ravno
Dr. sc. Davor Pavuna, fizičar
Marija Peakić-Mikuljan, književnica
Akademik Josip Pečarić, sveučilišni profesor
Jelena Pečarić, profesorica
Kornelija Pejčinović, javni radnik
Marija Pejić, članica predsjedništva Ogranka Matice Hrvatske
Makarska
Kaja Pereković, umirovljenica
Dragutin Perić, Konjic
Dr. sc. Nedjeljko Perić, sveučilišni profesor
Ratko Perković, umirovljenik
Marija Perković, nastavnica u m.
Rade Perković, glumac
Branimir Petener, dipl. ing. i publicist
Slavko Petračić, dipl. ing.
Petar Petrić, dipl. ing.
Dora Petrić, službenica
Ivica Petrović, profesor na sveučilištu u Mostaru
Nenad Piskač, književnik
Luka Podrug, dipl. iur.
Vlado Polgar, dipl. ing.
Valentin Pozaić, Družba isusova, professor moralne teologije
Vlatko Previšić, profesor
Dr Ana Prolić, stomatologinja
Dr Luka Prolić, spec. oralni kirurg
Božo Protrka, ekonomist
Stipe Puđa, dipl. oec, ratni dopisnik HINE
Dr. sc. Zvonimir Puškaš, znanstveni suradnik u m.
Fra Dominik – Ratko Radić
Dr. sc. Zvonimir Radić, predsjednik Domagojeve zajednice
Tomislav Raguž, dipl. oec.
Juraj Rajčević, ugostitelj
Filip Rajčević, ugostitelj
Milka Rajčević, ugostiteljica

Ankica Ravlić, profesorica, predsjednica Ogranka Matice Hrvatske Makarska
Tomislav Reškovac, poduzetnik
Dr. Milan Ribičić
Kocijan Rigert, bojnik u m. Antiterorističke jedinice – ATJ – Lučko
Dragutin Rotim, odvjetnik
Joso Rukavina, grad. tehničar, hrvatski branitelj, Sveti Rok
Maja Runje, profesorica
Martin Sagner, dramski umjetnik, zastupnik u Hrvatskom državnom saboru od 1990. do 1995.
Mag. iur. Darko Sagrak, predsjednik Udruge "Dr. Milan Šufflay"
Ante Santini, hrvatski branitelj
Ivica Sentić, gospodarstvenik, pričuvni pukovnik HV
Dr.sc. Jadranka Sertić, sveučilišna profesorica
Magdalena Sever, studentica sociologije
Vjekoslav Sironić, HT tehničar
Marko Skejo, pukovnik u m.
Dr. sc. Marina Skrobica
Ružica Soldo, prof. i književnica - Široki Brijeg
Velimir Soldo, pričuvni poručnik HVO
Ekrem Spahić, novinar i publicist
Božidar Spitzer, profesor
Dr. Stjepan Sraka, stomatolog
Ing. Siniša Srzić, zamjenik gradonačelnika grada Makarske
Branko Stančić, dipl. ing.
Zdravko Stanišić, umirovljenik
Ivica Stepinac, umirovljenik
Dragutin Stilinović, dipl. ing. arh.
Dr. sc. Aleksandar Stipčević, sveučilišni profesor
Fra Miljenko Stojić, književnik – Mostar
Ivan Strižić
Matilda Šaban, tajnica u osn. šk.
Milan Šaban, nastavnik u m.
Kata Šamadan
Jurica Šarić, tehničar
Oskar Šarunić, novinar i snimatelj

Dr. sc. Zvonimir Šeparović, profesor emeritus, predsjednik Hrvatskog žrtvoslovnog društva
Stjepan Šešelj, književnik
Ilija Leopold Šikić, Basel
Ivanka Šimundić, med. sestra
Milan Šimunić, autoprijevoznik
Dr. sc. Ante Škegro, viši znanstveni suradnik
Ante Škrabić, nastavnik, dopredsjednik Ogranka Matice Hrvatske Makarska
Mr.sc. Ljubomir Škrinjar, biolog
Dr. sc. Hrvoje Šošić
Adela Šubić, umirovljenica
Roman Šule, hrvatski branitelj
Vlado Tadej, redatelj
Fra Vladimir (Ante) Tadić
Branko Tinodi, dipl. pravnik
Branka Tinodi, profesorica
Marko Tokić, professor
Mijo Tokić, prof. i književnik, Tomislavgrad
Benjamin Tolić, filozof i publicist
Dr. med. Berislav Tomac, Hagen, Njemačka
Zlatko Tomicić, književnik
Augustin Tomić, obrtnik
Dr. iur. Željko Tomašević, pričuvni časnik HV-a
Dr. sc. Luka Tomić, dopredsjednik Ogranka Matice Hrvatske Makarska
Tomislav Tonšić, hrvatski branitelj
Goran Trdin, profesor
Tihomir Trdin, dipl.ing.preh.teh.
Dr. sc. Miroslav Tuđman, sveučilišni profesor
Nenad Uđiljak, dipl. ing.
Fra Jakov Udovičić, Imotski
Dr. sc. Nikica Uglešić, sveučilišni profesor
Dr. sc. Đurdica Vasilj, sveučilišna profesorica
Ivo Vasilj, dipl. ing.
Mr. sc. Mario Vasilj, profesor na sveučilištu u Mostaru
Dr. Vlade Vicić, stomatolog, pjesnik, kantautor i politički uznik.

Duro Vidmarović, književnik
Ivan Viluk, dipl. ing.
Julija Vojković, graf. urednica i dizajnerica
Dr. sc. Rudolf Vouk, sveučilišni profesor
Ivan Vragović, umirovljenik
Dr. sc. Vladimir Vratović, sveučilišni profesor u m.
Duje Vlastelica, ing. teh., pukovnik HV u m.
Zdenka Vratović, dipl. oec.
Mladenka Vrličak, dipl. ing. arh.
Andrija Vučemil, književnik – Rijeka
Dr. sc. Petar Vučić, pravnik i politolog
Rudi Vučić, akademski glazbenik, ravnatelj glazbene škole "I. Lukačića", Šibenik
Ante Vukasović, sveučilišni profesor u m.
Nada Vukasović, profesor u m.
Ive Vukić, gradj. tehničar
Marija Vukić, med. sestra u m.
Ljubo Vukoja, ekonomist
Ante Vuković, Stuttgart
Bože Vukušić, publicist
Marija Vuletić, profesorica
Dr. Nikola Vuletić
Igor Zidić, ravnatelj Moderne galerije, predsjednik Matice hrvatske
Ivan Zlopaša, predsjednik Udruge za očuvanje hrvatskih nacionalnih interesa u BiH "Pogledi"
Dr. Milan Zoretić, dipl. ing., sveučilišni profesor, Argentina
Marin Zrilić, student prava
Emil Kazimir Žeravica, hrvatski pisac i član DHK iz Pule
Dr. sc. fra Pavao Žmire
Dr. sc. Darko Žubrinić, sveučilišni profesor⁷

⁷ Dok je knjiga bila u tisku g. Darko Sagrak nas je obavijestio o pristigla potpisa još 403 osobe većinom iz Kanade. Također je čuo i s drugih strana (npr. iz Rijeke, Slavonskog Broda), da su i тамо neformalne grupe građana provodile akciju i dobile nove potpisnike Apela.

D. JELČIĆ I J. PEČARIĆ, POVIJESNI PRIJEPORI, ZAGREB, 2006.

BOKELJI SU DIO JEDINSTVENOGA KORPUSA HRVATSKOG NARODA

Akademik Josip Pečarić rođen je u Boki kotorskoj. Ugledni je hrvatski i svjetski matematičar koji danas živi u Zagrebu. Pored svoje znanstvene aktivnosti prof. Pečarić poznat je i po svojoj publicističkoj djelatnosti. Autor je ili koautor niza novinskih tekstova i povijesnih članaka, prvenstveno vezanih za položaj Hrvata u Boki kotorskoj.

Kamen koji govori hrvatski

- Akademične Pečarić, nakon svoje knjige "Borba za Boku kotorsku" pripremate, novu knjigu koja će se, također, baviti problematikom Hrvata u Boki? O čemu je riječ?

Upravo je ovih dana ta knjiga tiskana. Njezin je naziv "U Boki kotorskoj svaki kamen govori – hrvatski". Knjiga je posvećena jednom mom prijatelju – generalu Slobodanu Praljku! Uz posvetu je tiskano ono što sam mu napisao onog dana kada je otisao u Haag: "Generale, skupili su hrabrosti suočiti se s Tobom. Doista se ponosim time što mogu reći da si mi prijatelj." (Akademik Josip Pečarić, Zagreb, 5. travnja 2004.)

Podnaslovom knjige "Borba za Boku kotorsku 2" istakao sam činjenicu da i ova knjiga sadrži, kao i prva, sakupljene tekstove o Boki. I dok sam u prvoj sakupio samo vlastite tekstove, ovdje ima i mojih koautorskih tekstova, najviše sa suprugom Ankim, koja je diplomirala povijest. U prilogu knjige "Razgovorima u borbu za Boku kotorsku" dani su razgovori i s drugim Bokeljima iz Hrvatsku,

prvenstveno s dugogodišnjim predsjednikom Hrvatske bratovštine "Bokeljska mornarica 809" iz Zagreba prof. dr. sc. Zvonimirovom Janovićem. Istini za volju, između ove dvije knjige tiskana je i knjiga koju sam napisao sa suprugom "Strossmayerova oporuka", HAZU, Zagreb, 2002., koja također sadrži niz tekstova o Hrvatima Boke, ali i o Hrvatima Bara. A tekstove o Hrvatima Boke kotorske stavljao sam i u drugim mojim knjigama.

- U kojim ste sve časopisima i novinama objavljivali članke o Boki, kakav je bio njihov odjek i tretmana? I, zašto ste se, konačno, odlučili objaviti ih kao knjigu?

Objavljaljivali sam sam ili u koautorstvu u "Časopisu za suvremenu povijest" (Hrvatski institut za povijest), "Zadarskoj smotri", "Mostariensiji" (časopis za humanističke znanosti Sveučilišta u Mostaru), "Dubrovniku" (časopis za književnost i znanost), "Tekstilu", "Hrvatskom iseljeničkom zborniku" i zbornicima sa znanstvenih simpozija. Pisali feljtone u novinama, ali i mnogobrojne članke po raznim novinama. Cilj je bio ispuniti osnovnu zadacu koju je sebi postavila naša Bratovština. Naime, u Hrvatskoj je prije 15-20 godina malo ljudi uopće znalo za Hrvate Boke kotorske, pa je naša osnovna zadaća i bila povratak Hrvata Boke kotorske i njihove velike baštine u svijest i savjest hrvatskog naroda i hrvatske države. To je bila ta naša "borba za Boku kotorskiju". Sa odjekom sam zadovoljan. U Hrvatskoj se danas mnogo više zna o nama, kažu da smo i najzaslužniji što postoji Hrvatski konzulat u Kotoru. Meni su najdraže neke reakcije iz Boke. Tako mi je jedna Bokeljka posvetila svoju lirsku prozu:

"Vaša knjiga me ganula i smatram je velikim i važnim događajem za bokeljske Hrvate, kao i moj lični osjećaj pripadnosti hrvatskom narodu, jer kao što kažete u Proslovu da 'kad svi zašute, kroz kamen govor - hrvatski', tako je kroz Vaše riječi i nastojanja dobilo svoj glas i potvrdu postojanja ono hrvatsko u nama koje smo usisali u djetinjstvu i nosimo u srcima, a koje postoji samo u vremenu iako ga već dugo nema u prostoru (...)".

A jedan student iz Boke mi piše kako moju knjigu "drži na kantunalu umjesto jedne druge".

Uvijek je dobro okupiti sve tekstove vezane uz neku problematiku u jednu knjigu. Brat, koji je sigurno pročitao sve moje članke, kada je video najnoviju knjigu i komentirao: "Nisam znao da si toliko toga napisao o Boki."

- Vi ste po struci matematičar. Otkuda interes za tako marnim bavljenjem publicistikom, osobito hrvatskom poviješću?

Kada ti je domovina izložena agresiji, onda se moraš suprotstaviti ili puškom ili perom. Ili nisi čovjek!

Brani li Goldstein NDH?

Činilo mi se da od mene s puškom u ruci i nebi bilo neke koristi pa sam to radio s perom. Istina, prvo sam javno nastupao i dugo je trebalo da povjerujem onima koji su tvrdili da ja, iako sam matematičar, trebam i napisati to što govorim. Mnogi su govorili i pisali o toj neobičnoj pojavi matematičara u povjesti, publicistici i novinarstvu. Počasni sam član Udruženja novinara Republike Hrvatske. Upravo mi se ovih dana javio moj dragi prijatelj Stjepan Selak iz Sežane, i kaže kako mu se posebno svidio tekst našeg poznatog odyjetnika i publiciste Željka Olujića "Matematičar u povjesnici", ("Hrvatsko slovo", 15. veljače 2002.), koji je umjesto pogovora stavljen u moju knjigu "Brani li Goldstein NDH?". Meni je posebno drago ono što je baš u svezi s tom knjigom napisao akademik Dubravko Jelčić u "Hrvatskom slovu", 19. srpnja 2002. Naime, on je tvrdio da moja knjiga nije povjesna knjiga već matematička, samo je objekt proučavanja jednog matematičara bila knjiga iz povijesti.

- Nakon tolikih promjena na hrvatskoj političkoj sceni, kakvo je danas stanje Hrvata u Boki? Kako se hrvatska Vlada odnosi prema Hrvatima Boke?

Sigurno bi bilo bolje da Vam na ovakva pitanja odgovara netko iz Boke, mada mi je jasno zašto me to pitate. Evo kako o tome piše gore spomenuti student iz Boke, a što je dano u Prosloru knjige:

"Situacija u Boki je naizgled bolja: otvaraju se udruge, političke stranke i kulturna društva s predznakom: hrvatski. Naizgled - jer

treba vidit kako će to biti prihvaćeno ali prvi korak je napravljen (uzgred i to zahvaljujući Vama)."

Sigurno bi Vam izvrstan sugovornik bio g. Dalibor Burić, predsjednik Hrvatske građanske inicijative, koji je nedavno o tome govorio na tribini "Položaj i perspektive Hrvata u Srbiji i Crnoj Gori"., a koju je priredilo Hrvatsko slovo – Hrvatska kulturna zaklada.

Dobar dio mog izlaganja na toj tribini "Bokeljski Hrvati priželjkuju istinsku demokraciju" objavljen je u "Hrvatskom slovu", 16. srpnja 2004. Naime, prošle godine u okviru Jadranskih studija Pomorskog muzeja u Orebici tiskana je knjiga "Hrvati Boke kotorske". U knjizi su objavljeni radovi sa Znanstvenog skupa o Hrvatima Boke kotorske održanog 1996. u Zadru, a koji je organizirao Filozofski fakultet iz Zadra i naša Bratovština. Glavni urednik je bio prof. dr. sc. Stjepo Obad, a u uredništvu pored njega još i prof. dr. sc. Šime Batović i akademici Nikica Kolumbić i Ivo Petricioli. Profesor Obad je na ove godine održanom Tjednu Hrvata Crne Gore predstavio knjigu dr. Miloša Miloševića, admirala Bokeljske mornarice. Tom prigodom je izrazio želju da se knjiga "Hrvati Boke kotorske" predstavi i u Kotoru. Na predstavljanju u Dubrovniku je bila velika delegacija iz Kotora. Međutim, kasnije smo doznali da knjiga neće biti predstavljena jer u njoj postoje neki tekstovi koji nisu "podobni". Mojoj rodbini u Kotoru rečeno je da se radi o tekstu "Hrvati u Boki kotorskoj u Kraljevini Jugoslaviji" koji sam napisao u suradnji sa svojom suprugom – inače profesoricom povijesti. Što je to tako strašno u tom tekstu iz 1996. godine komentirao sam na toj tribini, odnosno u objavljenom tekstu.

Borba za Boku kotorskú

Najsmješnije je to što je sve iz našeg članka ušlo je kroz druge tekstove u knjigu: "Borba za Boku kotorskú". A ona se, kao što smo vidjeli, čita u Boki!

- Koliko ste upoznati s hrvatskom kulturnom djelatnošću u Boki kotorskoj, postoje li hrvatska kulturna društva, manifestacije, izdavačka djelatnost i slično?

Danas na HTV-u imamo, koliko toliko, redovita izvješća iz Boke. Tu treba posebno istaći izvješća g. Bože Vodopije. Postoji Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" iz Tivta i Donje Lastve, a po izdavačkoj djelatnosti treba spomenuti glasilo tamošnjih Hrvata i posebno seriju knjiga pod uredništvom župnika iz Perasta don Srećka Majića.

- Podnaslov Vaše knjige "Borba za Boku kotorsku", odnosno naslov nove knjige, vrlo je simboličan - "U Boki kotorskoj svaki kamen govori - hrvatski". Što bi to trebalo značiti?

U "Glasu Koncila", 16. veljače 1992. godine prvi put je objavljena moja priča: "Jednom mi je netko rekao kako u Boki nije čuo ni jednu riječ na hrvatskom jeziku. Odgovorio sam mu: 'Istina, ali vjerojatno niste dobro slušali, jer tamo svaki kamen govori hrvatski!'" A sadržaj te moje simbolične izreke je ono što je još 1941. g. rekao zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac tijekom posjeta Boki kotorskoj: "Svaki kamen Boke kotorske dovoljno jasno kazuje visoku kulturnu razinu hrvatskog življa, ujedno je najbolji dokaz, tko je zapravo autohton element Boke kotorske."

Ta nadbiskupova rečenica tiskana je u poznatoj antihrvatskoj knjizi Viktora Novaka "Magnum crimen", Zagreb, 1948., str. 503. "Strašan" krimen zagrebačkoga nadbiskupa. Interesantno je da jedan Srbin Vasko Kostić u svom tekstu na internetu "Protiviljenje silovanju nevjeste Jadrana", poistovjećuje ovu izjavu nadbiskupa Stepinca s mojom izrekom: "To, da svaki kamen u Boki govori hrvatski, Stepinčeve su riječi." Smiješno poistovjećivanje moje simbolične izreke sa sadržajem iste. Ali. najvažnije je da je razumio što je pisac htio reći, zar ne?

Srpski mit o Jasenovcu

- Svoju ste prvu knjigu predstavili Zadranima. Planirate li ponovno doći u Zadar?

Još 1998. godine u Zadru sam predstavio svoju knjigu "Srpski mit o Jasenovcu" (Hrvatski povjesni institut, Zagreb, 1998.) Kasnije smo predstavili i "Borbu za Boku kotorsku", ali su uz nju predstavljene i knjige "Srpski mit o Jasenovcu 2" i "Za hrvatsku

Hrvatsku". U Zadru sam predstavio i knjigu Senke Župan "Otok o kome sanjaš". Očekujem da će biti predstavljena i ova moja najnovija knjiga, ili neka druga. Na primjer: "Sramotni sud u Haagu", "Strossmayerova oporuka" (koautor A. Pečarić), "Pronađena polovica duše", "Brani li Goldstein NDH?", "Trijumf tuđmanizma", "Nepoćudne knjige" ili "Hercegovac iz Boke".

- Što poručujete hrvatskim građanima koji žive unutar granica svoje Domovine, a što Bokeljima?

Ove prve bih samo podsjetio na riječi dr. Vande Babić, docentice na Filozofskom fakultetu u Zadru, dane u njezinoj knjizi "Don Srećko Vulović o starosjediocima Boke kotorske" i u tekstu "Kratki pregled starije hrvatske književnosti Boke kotorske", tiskanom u spomenutom zborniku koji nije mogao biti promoviran u Kotoru: "Ne smijemo zaboraviti da unatoč svim previranjima, svim događanjima i događajima, danas u Boki kotorskoj živi još Hrvata koji zajedno s Crkvom i kamenom odolijevaju svim neverama i olujama." A Hrvatima u našoj Boki da nikada ne zaborave da su dio jedinstvenog korpusa hrvatskog naroda. A to često puta iziskuje i žrtve.

"Zadarski regional", 28. srpnja 2004.

PREDSTAVLJANJA KNJIGE U BOKI KOTORSKOJ SVAKI KAMEN GOVORI HRVATSKI

Govor J. Pečarića u Splitu

Prije svega zahvaljujem se svima nazočnima što ste svojim dolaskom uveličali ovo predstavljanje. Dozvolite mi ipak da posebno izdvojam dvojicu. Prvi je nazočan, novoimenovani generalni konzul RH u Kotoru g. Ivica Škarić, a drugi je predsjednik Hrvatske bratovštine "Bokeljska mornarica 809." iz Splita koji je danas u Boki, pa je poslao telegram podrške ovom predstavljanju. Posebnu zahvalnost dugujem organizatoru Matici hrvatskoj iz Splita kao i njihova predsjednika i prvog današnjeg govornika Josipa Botterija. Vidjeli smo koliko je puno svojih slika napravio g. Botteri i sigurno je veoma zaslужan za spoznaju o hrvatstvu Boke. Još ga moram podsjetiti na obećanje da će napraviti i izložbu tih svojih slika koja bi se zvala "Zaljev hrvatskih svetaca". Posebnu zahvalnost dugujem predstavljačima knjige Josipu Joviću i Jošku Čelanu. Kao što vidimo svi smo redom imenjaci, a planirao sam da među nama bude još jedan imenjak dr. don Josip Čorić. Nije jer nije bio u Splitu u vrijeme kada je predstavljanje dogovarano, ali je večeras tu s nama.

Knjiga koju danas predstavljamo jest o Boki, ali je posvećena jednom Hercegovcu: dragom prijatelju generalu Slobodanu Praljku. Kada su u Haagu skupili hrabrosti suočiti se s njim, da ponovim riječi koje sam napisao na dan kada je otišao u Haag, pitao sam ga mogu li mu posvetiti svoju knjigu. Mislio je da hoću pisati o njemu i odbio je. Pristao je tek kada sam mu objasnio da se ne radi o tome, već ču mu – kao prijatelju – posvetiti ovu knjigu. Istina, da nije bilo toga, tko zna kada bih je završio.

Knjiga o Boki je dakle posvećena jednom Hercegovcu. Čini mi se čak i prirodno ako se zna da je moja prethodna knjiga, ona posvećena Dariju Kordiću, bila "Hercegovac iz Boke". A tu paralelu Boka – Hercegovina, znao sam često spominjati. Dobro je Josip Jović uočio tu paralelu sudbine Boke i BiH, o čemu sam pisao u knjizi "Hercegovac iz Boke".

A i u ovoj knjizi vidjet ćete kako ja svoje Hrvate iz Boke volim usporediti s onima iz Hercegovine:

"Kada Hrvatu iz Boke netko kaže da je ustaša, onda prvo od njega pobjegnu svi Hrvati. Kada to netko kaže Hercegovcu, ovaj ima besplatno piće do kraja života."

To ne znači da smo mi najlošiji, već da je pozicija naših ljudi u Boki vrlo, vrlo teška.

Međutim, zar vas i današnja situacija u Hrvatskoj ne podsjeća na to? Ne čini li vam se da će uskoro svi bježati od vas ako netko kaže samo da ste Hrvat?

Slično je danas s našim apelom "O Mili Budaku, opet - Deset činjenica i deset pitanja s jednim apelom u zaključku". Dodatni poticaj našoj inicijativi su očita nastojanja da se od strane jugokomunističkih ideoloških struktura i čitav Domovinski rat i njegovi heroji proglose zločincima, a hrvatska država nastala 1991. poistovjeti s onom iz 1941., bolje reći s onim što su jugokomunisti napisali o NDH. Ta nasilna analogija sama sobom otkriva prave inspiracije i pobude svih onih koji bi zločincem i na vješalamu rado vidjeli Antu Gotovinu jednako kao i Milu Budaka. Nadam se da nam se i danas još ponetko pridružiti i supotpisati taj naš apel.

Meni je, priznajem, teško prihvati logiku tvrdnje da netko može imati spomenike, po njemu se mogu davati imena ulicama, trgovima i sl., uz tvrdnju: "Jest bio zločinac, ali je bio i antifašist." Ako takve rehabilitira antifašizam, zašto druge ne rehabilitira to što su htjeli slobodu svome narodu? Pa zar nam prva poruka zadnjeg posjeta Svetog Oca Hrvatskoj nije bila o vrijednosti slobode?

Što reći o samoj knjizi? U naslovu je moja simbolička izreka: "U Boki kotorskoj svaki kamen govori hrvatski". Sadržaj te simbolične izreke je ono što je još 1941. g. rekao zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac tijekom posjeta Boki kotorskoj: "Svaki kamen Boke kotorske dovoljno jasno kazuje visoku kulturnu razinu hrvatskog življa, ujedno je najbolji dokaz, tko je zapravo autohtoni element Boke kotorske."

Ta nadbiskupova rečenica tiskana je kao "strašan" krimen u poznatoj antihrvatskoj knjizi Viktora Novaka "Magnum crimen", Zagreb, 1948., str. 503. Interesantno je da jedan Srbin Vasko Kostić u svom tekstu na internetu "Protivljenje silovanju nevjeste Jadranu",

poistovjećuje ovu izjavu nadbiskupa Stepinca s tom mojom simboličkom izrekom: "To, da svaki kamen u Boki govori hrvatski, Stepinčeve su riječi." Smiješno poistovjećivanje moje simbolične izreke sa sadržajem iste. Ali, najvažnije je da je razumio što je pisac htio reći, zar ne?

Knjiga je nastavak na moju knjigu "Borba za Boku kotorsku". Proslov te knjige završio sam tvrdnjom kako "izgubljena ognjišta ne podrazumijevaju njihov zaborav, kako su svi osvajači to pokušavali nametnuti Hrvatima. Jer kada naučiš zaboraviti jednu izgubljenu hrvatsku zemlju, naučit ćeš gubiti i druge. Zato je povratak Hrvata Boke kotorske u svijest hrvatskih ljudi i hrvatske države itekako važan i za sve hrvatske ljude i za samu hrvatsku državu i njenu opstojnost."

U istoj knjizi dan je i dio koji je danas veoma aktualan. Naime u "Matici, časopisu Hrvatske matice iseljenika" 1997. tiskao sam tekst koji počinje ovako: "Prije dvije godine posjetio me je jedan Hrvat iz Boke kotorske. Rekao mi je: 'Za Crnogorce su ti Konavle - elementarna nepogoda. Oni s tim nemaju ama baš ništa!' Ispričao sam mu kako sam i ja tih dana imao jedan interview na Hrvatskom radiju u kome sam isto tako ustvrdio kako će se oni i ponašati kao da nije ništa bilo, jer i znaju iz povijesti da su Hrvati štošta olako zaboravljali. A kad Hrvati opet zaborave oni će opet udariti. Slično se događa i u Hrvatskom Podunavlju s onim čuvenim srpskim: 'A ko nas, bre, to zavadi'. Ni oni jadnici nemaju pojma o čemu se radi."

A da doista Hrvati štošta olako zaboravljaju podsjetio nas je nedavno predsjednik države ustvrdivši, prilikom nedavnog posjeta crnogorskog ministra vanjskih poslova Miodraga Vlahovića: "S Crnom Gorom, uostalom, nismo nikad ratovali, a ni sa Srbijom sve do ovog rata koji je izazvao Milošević."

Moj Bokelj i ja rugali smo se crnogorskoj i srpskoj zaboravljivosti, a eto prvi je "zaboravio" predsjednik Hrvatske!

Ali navikli smo na krivotvorene Domovinske rata kada je on u pitanju. Zbog njegova lažnog svjedočenja u procesu Blaškić, Hrvatska je okrivljena kao agresor na BiH, a dilanje i falsificiranje transkriptata je zahvaljujući njemu nešto najuobičajnije kod nas. Sjećamo li se njegove sramotne šale dane francuskom "Le Mondu"

9. veljače 2000. godine: "Znate li (smije se) koja je razlika između Tuđmana i Miloševića? Jedan je u zemlji, a drugi ne može iz zemlje!" Zar to nije bila najava izjednačavanja krivnje agresora i žrtve u tom ratu? HINA je 21. rujna 2000. prenijela Mesićev intervju novosadskom listu "Vojvodina" u kome stoji:

Na pitanje "tko bi se trebao kome i zašto ispričati za sve ono što je učinjeno u proteklih deset godina", Mesić je odgovorio da bi se "svi trebali ispričati svima".

"Hrvatima su bili krivi svi Srbi i Muslimani. Srbima svi Hrvati i Muslimani. Svi su svima bili krivi, a u stvari nitko nikome nije bio kriv, jer je na djelu bila pogrešna politika koja je počivala na ideji kako na ruševinama Jugoslavije treba stvarati veliku Hrvatsku i veliku Srbiju", kazao je Mesić.

Pa ima li neke razlike između ovih izjava i onoga što govori danas?

Ali vratimo se knjizi. U njoj su dane i neke reakcije mojih Hrvata iz Boke povodom tiskanja te moje prve knjige. U Prosloru sam dao i pismo jednog studenta iz Boke:

"Dragi dondo Jozo,

ispričavam se ako sam bio previše intiman s dragi dondo ali to proistiće samo iz osjećanja koje je u meni probudilo čitanje Vaše knjige *Borba za Boku kotorsku*. Prije svega da se predstavim - ja sam Hrvat iz Boke zovem se (...) i student sam (...) u (...) (redoslijed je važan). Pišem Vam ovo pismo prije svega da Vam se zahvalim na svemu što ste uradili i što radite za Boku. Znam da bi lakše bilo: jednostavno zaboraviti, kao što su mnogi - opet hvala što Vi niste. Hvala Vam što ste otrgnuli od zaborava velikane kao što su Vjenceslav Čižek ili Luka Brajnović. U dijelu kako su komunisti prodali... odgovorili ste mi na to kako je bilo zakonski omogućeno odklanjanje opasnosti kakva su bili hrvatski intelektualci za projekat - zaliv nemanjića.

(...)

Situacija u Boki je naizgled bolja: otvaraju se udruge, političke stranke i kulturna društva s predznakom: hrvatski. Naizgled - jer

treba vidit kako će to biti prihvaćeno ali prvi korak je napravljen (uzgred i to zahvaljujući Vama). Na kraju bih Vas želio pozdraviti i reći da bih vas puno želio upoznati i da bi za mnoge u Boki bila čast imati vas barem u posjetu!"

Takve reakcije i motivirale su me da sakupim one tekstove koji nisu ušli u prvu knjigu, uglavnom koautorski, kao i neki najnoviji tekstovi, predavanja, govori i polemike. Kao prilog dani su intervju dugogodišnjeg predsjednika Hrvatske bratovštine "Bokeljska mornarica 809" prof. dr. Zvonimira Janovića i neki od mojih intervjuja.

**M. KOVAČEVIĆ I J. PEČARIĆ, THOMPSON
U OČIMA HRVATSKIH INTELEKTUALACA
– BILO JE I TO JEDNOM U HRVATSKOJ,
ZAGREB, 2008.**

PISMO THOMPSONU

Poštovani gospodine Marko Perkoviću Thompsonu,

Nadamo se da s prijezirom gledate na podmetanja i ovu prljavu kampanju koja se vodi protiv Vas. Zahvalni smo Vam na djelu, koje svojom glazbom, pjesmama i javnim nastupima darujete hrvatskom narodu i svim ljudima dobre volje. Vaši nastupi pobuđuju plemenite osjećaje solidarnosti, a emocije bude optimizam koji iz ravnodušja i rezignacije podiže mnoštvo ljudi.

Zato što cijenimo i poštujemo Vaš rad ovim putem Vam javno izražavamo potporu te želimo da Vas ne obeshrabre sitna, prizemna i priglupa podmetanja koja su se razbuktala poslije Vašeg iznimnoga nastupa na Trgu bana Jelačića u Zagrebu, koji su organizirali hrvatski branitelji.

U Zagrebu, 20. lipnja 2008.

Akademik Ivan Aralica
Akademik Smiljko Ašperger
Akademik Slaven Barišić
Prof. dr. sc. Ivan Biondić
Akademik Rafo Bogišić⁸

⁸ Akademik Rafo Bogišić («Jutarnji list, 23. 06. 2008.»): «Zašto bi netko zabranjivao čovjeku da pjeva? Nekome smeta što pjeva domoljubne pjesme. Napadaju ga

Mons. dr. Mile Bogović, biskup
Josip Botteri Dini, akademski slikar, predsjednik Ogranka Matice hrvatske u Splitu
Prof. dr. sc. don Josip Čorić⁹
General Ljubo Česić Rojs
Dr. fra Šimun Šito Čorić, nacionalni koordinator Hrvatskih kat. misija u Švicarskoj
Dr. dr. h. c. Nikola Debelić¹⁰, dirigent, sveuč. prof. i hrv. veleposlanik u m.
Julije Derossi, književnik
Zlata Derossi, prof.
Prof. dr. sc. Goran Dodig
Admiral Davor Domazet Lošo
Prof. dr. Andrej Dujella
Marko Dumančić, odvjetnik
Zoran Galić, odvjetnik
Tomislav Grahovac, odvjetnik
Hrvoje Hitrec, književnik i predsjednik Hrvatskog kulturnog vijeća

zbog navodne ustaške ikonografije, koju nisam primijetio na koncertima.» Za «Jutarnji list», kada izdvajaju njegovo mišljenje, Bogišić je samo sveučilišni profesor (mada je iz njihova teksta očito da je akademik, dok je Vlatko Silobrčić akademik. Valjda im se sviđa njegova izjava pa je on akademik a Bogišić nije («Ne sviđa mi se što kolege podupiru Thompsona. Potpisnici su konzervativci koji imaju autistični pristup nacionalnom identitetu i ne vjerujem da je motiv demokratska obrana čovjeka.») Navedeno je i mišljenje još jednog protivnika pisma. Ivo Banac predsjednik HHO-a kaže: »Oni imaju pravo istaknuti svoje mišljenje kao i svako drugi, mada svi dobro znaju da se ja s njima nikada ne bih složio. Ja takvo što nikada ne bih potpisao, ali to je moj osobni stav.»

⁹ Prof. dr. sc. don Josip Čorić: «Pitanje za svakog poštenog čovjeka je suvišno ali radi kroatofoba i onih koji ne mogu mirno spavati dok se govori pozitivno o Hrvatskoj, potpisujem stotinu puta.»

Prof. dr. sc. don Josip Čorić («Jutarnji list, 23. 06. 2008., za njih je profesor Čorić samo «svećenik iz Splita»): «Thompson je najnapadanija osoba u Hrvatskoj i naša je dužnost bila da ga obranimo i damo mu podršku. Bio sam na koncertu i nisam primijetio nikakvo ustaško znakovlje.»

¹⁰ Prof. dr. dr. h. c. Nikola Debelić: «Imao sam čast dirigirati u Dubrovniku 24. studenog 1971. god. super svećani i nažalost zadnji koncert Vice Vukova prije njegova odlaska/ spašavanja u inozemstvo i dirigirati nakon 18 god. listopada 1989.g. njegov prvi konc. nakon prisilne šutnje. O tome namjeravam nešto i napisati na paraleli Vukov - Thompson.» (Taj tekst je dan u slijedećem poglavljtu.)

Mons. Ante Ivas, biskup
Ilija Ivezić, glumac
Dr. sc. Borka Jadrijević, docentica
Dr. sc. Zvonimir Janović, sveučilišni profesor u mirovini
Akademik Dubravko Jelčić
Tomislav Jonjić, odvjetnik, publicist, glavni urednik Političkog zatvorenika
Josip Jović¹¹, kolumnist i publicist
Don Andelko Kaćunko, novinar i publicist
Prof. dr. sc. Ivan Karlić¹²
Prof. dr. sc. Ivan Kordić
Fra Ljubo Krasić, ravnatelj Hrvatskog Instituta, Chicago
General Marinko Krešić, predsjednik udruge Hrvatski generalski zbor
Akademik Ivan Kušan
Prof. dr. sc. Slobodan Lang
Prof. Ive Livljanić, hrv. veleposlanik u m.
Prof. dr. sc. Branimir Lukšić
Prof. dr. sc. Mate Ljubičić
Ante Madunić, odvjetnik
dr. sc. Ljubo Marangunić, sveučilišni profesor u mirovini
Slavica Maras, glumica
Prof. dr. Marko Matić
Mate Matić, odvjetnik
Mr. sc. Dražen Matijević, odvjetnik
Mr. sc. Lujo Medvidović, književnik i odvjetnik
Dr. sc. Nedjeljko Mihanović, član suradnik HAZU
Marko Mikulandra, književnik i redatelj
Miroslav Mikuljan, filmski redatelj
Dr. sc. Ljerka Mintas-Hodak
Prof. dr. sc. Božidar Nagy, D.I.

¹¹ J. Jović: "Radi se o političkom progonu bez primjera u suvremenoj Europi."

¹² Prof. dr. sc. Ivan Karlić: «Dakako da svi ovi besmisleni napadi na njega (Thompsona, op. J.P.), na njegove nastupe i na sadržaje njegovih pjesama imaju puno dublju pozadinu, to je jasno svakom mislećem Hrvatu. Stoga radosna srca stavljam na raspolaganje sebe, odnosno u ovom slučaju svoj potpis potpore.»

Dr. sc. Mijo Nikić¹³
Javor Novak, spisatelj
Tihomir Novak, ak. glazbenik
Željko Olujić, odvjetnik
Prof. dr. sc. Mladen Parlov¹⁴
Dr. sc. Davor Pavuna
Marija Peakić-Mikuljan, književnica
Akademik Josip Pečarić
Prof. dr. sc. Nedjeljko Perić
Goran Petrač, ak. slikar
Nenad Piskač, književnik
Mr. sc. Damir Pešorda, kolumnist i profesor
Akademik Stanko Popović
Mons. Dr. Valentin Pozaić, pomoći biskup zagrebački
Prof. dr. sc. Tanja Pušić¹⁵
Domagoj Rešetar, odvjetnik
Fra Nikola Mate Roščić
Prof. dr. sc. Marko Samardžija
Jakov Sedlar, redatelj
Draško Semren, odvjetnik
Prof. em. dr. sc. Ivo Soljačić
Marin Sopta, profesor
Petar Šale, odvjetnik
Branko Serić, odvjetnik
Prof. dr. sc. Zdravko Tomac
Akademik Nenad Trinajstić
Prof. dr. sc. Miroslav Tuđman
Prof. dr. sc. Nikica Uglešić

¹³ Dr. sc. Mijo Nikić: «Pridružujem se popisu osoba koje podržavaju plemenite ideje koje svojim pjesmama promiče pjevač Marko Perković Thompson.»

¹⁴ Prof. dr. sc. Mladen Parlov: «Tek sam danas, 26. lipnja, otvorio e-mail poštu, naime nalazio sam se izvan Splita, pa izražavam svoju potporu gosp. Marku Perkoviću, zahvalan za sve što je učinio i čini na promidžbi i obrani nacionalnog identiteta i ponosa.»

¹⁵ Prof. dr. sc. Tanja Pušić. «Bila sam s obitelji na iznimno mirnom i domoljubnom Thompsonovom koncertu i zbilja je sramotno da se u javnosti domoljublje na ovakav način kažnjava umjesto slavi.»

Đuro Vidmarović, književnik i povjesničar

Mr. sc. Pero Vidović, Rim, Italija

Boris Vinčić, odvjetnik

Prof. dr. sc. Tomislav Živković

Prof. dr. sc. Darko Žubrinić

HRVATSKOJ JAVNOSTI O ZABRANI KONCERATA MARKA PERKOVIĆA THOMPSONA

U Hrvatskoj je počelo zabranjivanje koncerata Marka Perkovića Thompsona.

Prihvaćanje zabrane ovih nastupa značilo bi dopustiti Hrvatsku u kojoj se ne smije pjevati. Hrvatski narod vjekovima iskazuje svoju radost, bol, vjeru i nadu pjesmom. Hrvatska glazba daje ljepotu našem životu i dostojanstvo našem narodu.

Žele zabraniti naše snove i naše pjesme!

Prošli smo bolna iskustva zabrane i suđenja javne riječi. Hrvatsko sjećanje je puno ponosa na one koji nisu prihvatali zabranu slobode misli, riječi, pisma i okupljanja.

Nemojmo dopustiti zabranu pjesme!

Mi smo odgovorno iskazali hrvatskoj javnosti da "nastupi Marka Perkovića Thompsona pobuđuju plemenite osjećaje solidarnosti, a emocije bude optimizam koji iz ravnodušja i rezignacije podiže mnoštvo ljudi". S prezиром gledamo na zabrane njegovih koncerata i pozivamo i cijelu Hrvatsku da,

Ne prihvati i ne dopusti zabranu hrvatske pjesme - zabranom koncerata Marka Perkovića Thompsona.

Zagreb, 18. 07. 2008.

Prof. dr. sc. Nediljko A. Ančić

Akademik Ivan Aralica

Davor Aras, prof.

Dr. sc. Mato Artuković, viši znanstveni suradnik¹⁶

Olga Asić, domaćica

¹⁶ Od svega srca podpisujem podršku Marku Perkoviću Thompsonu. Pravi neprijatelji Hrvatske su hrvatske jugoslavenčine. Valjda će se ovaj narod opametiti i to shvatiti. A jednom mora i to biti. Hvala Ti na obavijesti i trudu jer znam da sigurno Ti ovo uporno vodiš. Ja malo nešto radim na području udžbenika. I to je važan front.

Akademik Smiljko Ašperger
Dipl. ing. Nenad N. Bach, skladatelj
Mile Balen, književnik
Ivan Balić, ekonomist
Katica Balog, politologinja novinarka
Dalibor Barić, konobar
Akademik Slaven Barišić
Prof dr. sc. Borna Bebek
Ante Beljo, Hrvatski Informativni Centar
Vladimir Benić, dirigent
Nikola Bičanić, mr.sc
Dr. Ivanka Bilić, spec. opće medicine
Nikola Bilić, dipl. inž.
Prof. dr. sc. Ivan Biondić
Dr. Boris Blašković, specijalist opće medicine
Akademik Rafo Bogišić
Mons. dr. Mile Bogović, biskup
Damir Borovčak, dipl. ing., publicist
Josip Botteri Dini, akademski slikar, predsjednik Ogranka Matice hrvatske u Splitu
Vinko Brkan, član HVIDR-e Hrvatske i dogradonačelnik Trogira
Joso Brkljačić, trgovac
Nada Brkljačić, službenica
Dr.sc Paško Bubalo, zastupnik Hrvatskog državnog sabora u mirovini
Prof. dr. sc. Nikola Buble
Mr. sc. Vinko Burazer, odvjetnik
Željko Crnolatac, umirovljenik
General Miljenko Crnjac
Zdravko Curkan, umirovljenik
Vinko Cuzzi, županijski sudac
Joško Čelan, novinar i publicist
Emil Čić, glazbeni kritičar i publicist
Jozo Čikeš, predsjednik Pasionske baštine
Tomislav Čolak, prof.
Mirko Čondić, pukovnik HV u m.

Prof. dr. sc. don Josip Čorić¹⁷
 Branko Čulo - dragovoljac i hodočasnik
 Jadranka Čuljak Duvnjak, odvjetnica
 Josip Čuljat, dipl. oec., nosilac Partizanske spomenice 1941.
 Prof. dr. sc. Ante Čuvalo, predsjednik Association for Croatian
 Studies/ACS
 Prof. Ikica Čuvalo
 Mate Ćavar, hrvatski pjesnik i publicist
 Mate Ćavar, umirovljenik
 Ružica Ćavar, dr. stom. i dr. med., predsjednica Hrvatskog pokreta
 za život i obitelj
 Prim.dr.sc Egidio Ćepulić, dr. med.
 General Ljubo Ćesić Rojs
 Prof. dr. sc. fra Šimun Šito Čorić, nacionalni koordinator Hrvatskih
 kat. misija u Švicarskoj¹⁸

¹⁷ I u intervjuu prof. Čorića u «Slobodnoj Dalmaciji» od 27. rujna 2008. bilo je riječi
 o Thompsonu:

BRANITELJ THOMPSONA

- A jeste li čitali komentare da ste vi svećenik desničar jer, citiram, stalno javno zagovarate lik i djelo Marka Perkovića Thompsona i njegov veliki navijač!?
- Nisam navijač nego - Thompsonov branitelj! Branim ga od suludih napada zločestih ljudi, kao što bih branio svakoga drugog nevinoga U svoje vrijeme sam to činio, pod rizikom gubitka slobode, braneći Vicu Vukova Thompsonovu glazbu ne slušam često, ali ne dam na nj, on naprsto nije kriv Zamjeraju mu onaj stih. na ljutu ranu ljutu travu! Da je to ustaški stih!? A meni je čača govorio kako je njegov pradjet znao reći na ljutu ranu ljutu travu! Puno, puno godina prije nego što se Ante Pavelić začeo To su obične budalaštine Sad će malo karikirati, ali zar se ne može reći neću jesti kruh, jer bi me mogao tko optužiti zbog ustaštva. Kruh je, naime, jeo i Ante Pavelić!.
- **Moram priznati: ovu vašu usporedbu baš i ne razumijem! Ali Thompsonu zamjeraju zbog ustaških kapa na njegovim koncertima... •**
- To su još veće budalaštine Onoj maloj što je kupila ustašku kapu i nosila je na Thompsonovu koncertu, ja, don Josip Čorić. dao bih dvije po ušima. skinuo joj je i rekao. "Ajde kući, šta ti imaš s ustašama, šta ti znaš o njima, kome su oni donijeli sreće!? Hrvatskoj sigurno nisu!" Ali, što Thompson ima s njima!!? Zar će on skakati s pozornice i gledati tko u publici ima kakvu kapu!? To je posao nekoga drugoga, policije! Nije on kriv što mu na koncerete dolaze budaletine s ustaškim kapama. I gotovo!

¹⁸ Dragi Josipe,
 eto još jednom odgovaram da i mene staviš u to časno društvo potpisnika...

Prof. dr. sc. Ante Čorušić

Prof. dr. sc. Alojz Ćubelić, svećenik

Josip Čuljat, dipl. oec., nosilac Partizanske spomenice 1941.

Mira Ćurić, novinar

Vlado Dadić, prof.dr.sc

Akademik Žarko Dadić

Dr. dr. h. c. Nikola Debelić, dirigent, sveuč. prof. i hrv.

veleposlanik u m.¹⁹

Ivan Debeljak, dipl. iuris

Zlata Derossi, prof.

Julije Derossi, književnik

Ivan Devčić, mornar

Prof. dr. sc. Goran Dodig

Admiral Davor Domazet Lošo

Željko Dorotić, gospodarstvenik

Dubravka Dragaš, dipl. Arheolog

Tomislav Dragaš, tapetar

Mate Drmić, prof.

Branka Dundović, umirovljenik

Vladimir Dundović, umirovljenik

Dr. sc. Tomislav Dragun²⁰

Andelka Dražić, njegovateljica

Prof. Tomislav Držić, novinar i urednik Hrvatskog lista

Prof. Malkica Dugeč, hrv. pjesnikinja²¹

Prijateljski,
fra Šito

¹⁹ Debelićev tekst o Thompsonu dan je u sljedećem poglavljju.

²⁰ Sa zadovoljstvom potpisujem Vaše pismo tj. potporu Marku Perkoviću Tompsonu. Ispunjava me ponosom da se hrvatski intelektualci hrabro izjašnjavaju i dostojanstveno brane pravo na istinu, ljudsko dostojanstvo i pravo na Hrvatsku ljudskoga lica.

²¹ Za Hrvatsku sam u kojoj nema Straha od riječi ni od djela, Za Hrvatsku u kojoj su sve pjesme prošle i sve ljubavi dobrodošle!!!!"Kroz zvonke pjesme Marka Perkovića Tompsona svi se učimo voljeti svoju Domovinu i opredjeljujemo se samo za Istinu!

Vrlo poštovani gospodine Pečarić!

Sa zadovoljstvom potpisujem Vaše pismo tj. potporu Marku Perkoviću Tompsonu. Ispunjava me ponosom da se hrvatski intelektualci hrabro

Prof. dr. sc. Andrej Dujella
Prim.dr.Josip Dujella, spec.patolog
Stipe Ćipa Dukić kat. Svećenik
Josip Dukovac, dipl.ek
Marko Dumancić, odvjetnik
Radoslav Dumančić, pravnik
Ante Duvnjak, gospodarstvenik
Drago Duvnjak, dipl.ing
Marko Duvnjak, profesor
Dr. Ivo Dužević, psihijatar-psihoterapeut
Josip Elez, službenik
Marija Elez, nastavnik u m.
Petar Elez, nastavnik u m.
Alena Fazinić dr.sc
Mario Filipi, novinar
Ante Filipović, brigadir u m.
Milan Fjaka Lelas, umirovljeni pilot
Ivan Gabelica, odvjetnik
Juraj Galac, umirovljenik
Marija Galac, umirovljenica
Zoran Galić, odvjetnik
Sandra Galiot, umirovljenica
Slavko Galiot, prof, dipl. arheolog, pred. Udruge oboljelih
branitelja
Dunja Gaupp, Baden, Švicarska
Osvin Gaupp, Baden, Švicarska
Milan Glibota, predsjednik Matice hrvatske Imotski
Mate Gogić, umirovljenik
Marija Seka Golac, umirovljenica
Martin Golac, umirovljenik Tomislav Grahovac, odvjetnik
Dr. sc. Mario Grčević
Josip Dodo Grošpić, umirovljenik
Ljuba Grošpić, agronom
Milan Grošpić, dr. veterine

Prof. dr. sc. Vinko Grubišić

Prof. dr. Petar Gugić

Rajka Gugić, pravnica

Ivana Haberle, predsjednica udruge «Žene u Domovinskom ratu – Zadar»

Josip Hećimović Nikšić, dipl. inž.²²

Mate Herman, ugostitelj

Petar Hinić, predsjednik Hrvatske kulturne zajednice u Stuttgartu

Hrvoje Hitrec, književnik i predsjednik Hrvatskog kulturnog vijeća

Prof. dr. sc. Alojzije Hoblaj

Fra Mladen Hrkač

Mr. sc. Dubravko Hunjet

Srećko Ilić, odvjetnik

Mons. Ante Ivas, biskup

Ilija Ivezić, glumac

Lovro Ivin, prof. povijesti

Kornelija Ivos, službenica

Dr. sc. Borka Jadrijević, docentica

Dr. sc. Krešimir Jakić, sveučilišni profesor u m.

Dr. sc. Zvonimir Janović, sveučilišni profesor u m.

Akademik Dubravko Jelčić

Jakov Jelić dr.sc.

Vinka Jelić, prof.

Tomislav Jonjić, odvjetnik, publicist, gl. urednik Političkog zatvorenika

Josip Jović, kolumnist i publicist

Juraj Jug, umirovljenik

Zdenka Jug, umirovljenik

Prof. dr. sc. Vlado Jukić

Marko Jurić, novinar

Ante Jurić, predsjednik Australian Croatian Association Melbourne

²² Pridružujem se svojim potpisom u prosvjedu protiv napada zagrebačkih četokomunista na pjevača Marka Perkovića. Još jednom ponavljam da je sva ta halabuka uvod u likvidaciju, ubojstvo Marka Perkovića. Treba on sam uzeti 24-satno osiguranje. Nije se šaliti s Milanovićima i njegovom handžar divizijom (Jeste li ikada pogledali izraz lica Ranka Ostojića?? - u usporedbi s Ostojićevim lice Ratka Mladića je više nalik na lice Majke Tereze).

Ing. Zrinko Jurić, tajnik Hrvatske kulturne zajednice u Stuttgарту
Fra Karlo Jurišić, prof.dr.sc
Dr. sc. Hrvoje Kačić
Don Andelko Kaćunko, novinar i publicist
Damir Kalafatić, dipl. ing. kemije
Marija Kalafatić, dipl. ing. kemije
Pajo Kanjižaj, književnik
Prof. dr. sc. Ivan Karlić²³
Akademik Andrija Kaštelan
Prof. dr. sc. Vladimir Katović
Pavao Slavko Keserović, dip. ing.²⁴
Dr. Dragan Klarić, liječnik
Jakov Klarić, dipl. oec.
Prof. dr. sc. Stanislav Kliment
Josipa Kliment, ekonomistica
Mate Knezović, odvjetnik
Prof. dr. sc. Pavle Knezović
Zdravko Komšić, predsjednik udruge logoraša Vukovara
Prof. dr. sc. Ivan Kordić²⁵
Ljerka Koren, službenik-lektor

²³ Hvala Vam da ste mi i ovom prigodom poslali ovaj dopis! Sa velikim zadovoljstvom pridružujem se Vama i ostaloj gospodi u izrazu podrške gospodinu Marku Perkoviću – Thompsonu. Radosna srca stavljam na raspolaganje sebe, odnosno u ovom slučaju svoj potpis potpore.

Poštovani gospodine akademiče,

Slažem se s Vama da previše šute i oni koji bi baš morali dizati svoj glas; dakako da bi nam bilo zagurno drugačije da smo glasniji i složniji. Ipak, i noćas sam još jednom razaslao e-poštu na 20-ak adresa svojih kolega, zamolivši da reagiraju što prije. Neki su vjerojatno na godišnjem odmoru, no jedan dio već noćas i jutros mi je odgovorio i podržao inicijativu; vjerujem da su i Vama poslali svoj pristanak da ih se uvrsti na popis ...

²⁴ Molim Te ubaci me u listu Protivnika Zabrane Domoljublja (nisam znao kako da se prijavim). Mislim da me dobro poznaš - tako da me možeš uvijek uvrstiti u liste domoljubnog smisla i za to imaš moju punu punomoć'.

²⁵ Naravno da potpisujem, punim imenom, prezimenom i titulom: prof. dr. sc. Ivan Kordić!

I moram Ti reći da sam pomalo deprimiran. Nevjerojatno je da nam trenutačna, posttuđmanovska politika veleizdajnika i pljačkaša Hrvatske želi određivati i što smijemo, a što ne smijemo pjevati.

Vazmoslav Koren, geometar u mirovini
Zvonimir Kos, profesor
Prof. dr. sc. Manja Kovačević
Prof. Kuzma Kovačić, akad. kipar
Fra Ljubo Krasić, ravnatelj Hrvatskog Instituta, Chicago²⁶
General Marinko Krešić, predsjednik udruge Hrvatski generalski zbor
Prof. dr. sc. Šimun Križanac
Dr. sc. Mario Krnić, docent
Katarina Kronja, viša laborantica u m.
Ankica Krpina, dipl. iur.
Radoslav Krpina, ing. šumarstva
Stanko Krpina, dipl. ing. kemije
Vjekoslav Krsnik, novinar
Dr. Petar Kružić, stomatolog, predsjednik Hrvatskog Kršćanskog pokreta Stuttgart
časna sestra Aurelina Kutleša, Pakoštane²⁷
Dragan Kwiatkowski, akademski kipar
Prof. dr. sc. Slobodan Lang
Pepica Lebar, nastavnica u mirovini
Dr. sc. Damir Letinić, pedijatar
Nevena Letinić, dipl. ing. arh.
Grozdana Leskošek, umirovljenik
Dr. sc. Inga Lisac, sveučilišni nastavnik u m.
Prof. Ive Livljanić, hrv. veleposlanik u m.
Vladimir Loknar, dr.med. i publicist
Dr. Stjepan Lončarević
Jadranka Lučić, tajnica Hrvatskog žrtvoslovnog društva

Ovo je gore nego poslje Hrvatskog proljeća! Samo ne hapse, dakle, ne zlostavljaju tijelo, ali ubijaju dušu. Uvijek sam posjedovao kršćanski optimizam, ali se sada pomalo bojam da ni on nema šanse. Ne znam zašto o Thompsonu šuti službena Crkva. A progon Thompsona progon je Vjere, Ljubavi i Domovine. A to je gore nego "antidiskriminacijski" (zapravo diskriminacijski) zakon.

²⁶ Podupirem umjetničke, dostojanstvene i profesionalne koncerte M.P. Thompsona, kao i njegove pjesme i pjevanje puno vjere i zdrava rodoljublja.

²⁷ Veliki Markane kako ga od milja svi zovemo. Hvala bogu da sa svojom ljubavlju za naše svetinje: Boga, domovinu, obitelj! Rodoljubima dižeš duh a onoma koji ne vrijede i trebaju da su našim redovima!

Prof. dr. sc. Branimir Lukšić²⁸

Prof. dr. sc. Mate Ljubičić

Ante Madunić, odvjetnik

Jadranko Madunić, prof.

Ante Tonko Mađerić, umirovljenik

Nikola Majnarić, prim.dr.

Dr. sc. Ljubo Marangunić, sveučilišni profesor u m.

Dr. Radoslav Marić, M. D.,²⁹

Vladimir Marić, odvjetnik

Ivica Marijačić, novinar, glavni urednik «Hrvatskog lista»

Adalbert Marković, prof. dr.

Željko Maršić

Hrvoje Marušić, gradski vijećnik u Splitu

Prof. dr. sc. Matko Marušić

Marica Matajija, nastavnik u m.

Vlatko Matajija, nastavnik u m.

Prof. dr. Marko Matić

Mate Matić, odvjetnik

Petar Matić, dipl.iur

Akademik Slavko Matić

Mr. sc. Dražen Matijević, odvjetnik

Miroslav Međimorec, redatelj, publicist i umirovljeni diplomat

Dr. sc. Nedjeljko Mihanović, član suradnik HAZU

Vlasta Mihavec, dipl. oec.

Prof. dr. sc. Alka Mihelić-Bogdanić

28 Je li Istra Hrvatska?

Prilikom izglasavanja Zakona o sprječavanju diskriminacije u Hrvatskoj saborski zastupnik Kajin je glasovao za taj zakon. Neposredno nakon toga on traži da se vrši diskriminacija prema Thompsonu i da mu se zabrani koncert u Istri. Je li Istra Hrvatska?

²⁹ Bio sam na putu u Kanadi. Pokopali smo mog brata Ljubu koji je pobjegao preko granice još 1953. godine, i pokazao komunistickim zlocincima da oni nisu gospodari cijelog svijeta.

Molim vas uvrstite i moje ime u vas popis podupiratelja Marka Perkovica Thompsona. Ovom listom podupiratelja treba bombardirati sve novine i tv postaje svaki dan! I oni to moraju objaviti po svojoj službenoj dužnosti informiranja. Siguran sam da se lista otvoriti hrvatskom narodu da bi ju potpisali velika većina, a ne samo jedna četvrtina, koliko ih je glasovalo na predsjednickim izborima!

Dr. Martin Mikecin, neuropedijatar
Vanja Mikecin, prof.
Marko Mikulandra, književnik i redatelj
Slavica Mikulandra, glumica
Miroslav Mikuljan, filmski redatelj
Ivan Milinković, električar
Mirjana Milinković, službenica
Marko Milinković, privatni namještenik
Nada Milinković, učiteljica u mirovini
Nikola Milinković, mehaničar
Josip Miljak, predsjednik Hrvatske Čiste Stranke Prava
Prof. dr. sc. Nikola Mirošević
Ana Močnaj, profesor
Ratimir Močnaj, dipl. ing.
Jadranka Modrić, dipl.iur.
Marija Mrakovčić, prof.
Dragica Mršić – Petričević, prof.
Jozo Mršić, književnik
Tvrko-Andrija Mursalo, diplomat u m.
Prof. dr. sc. Josip Mužić
Nevenka Nekić, književnica
Prof. dr. dr. fra Andrija Nikić, predsjednik Hrvatskog kulturnog
društva Napredak Mostar
Tomislav Nürnberger, dipl. ing. matematike
Željko Olujić, odvjetnik
Ivan Pandža - Hvidra Zagreb
Josip Papković, mr.sci
Marija Papković, dipl.iur
Ivo Paradžik, umirovljenik
Mercedes Paradžik-Robek, prof.
Prof. dr. sc. Mladen Parlov
Ana Pašalić, dipl.iur
August Pavičić, farmer
Ivana Pavičić, domaćica
Josip Pavičić, književnik i nakladnik
Mladen Pavković, novinar i publicist

Ing Berislav Pavlović, Predsjednik Društva M. Hrvatske,
Vancouver, Canada Pero Pavlović, književnik

Prof. dr. sc. Davor Pavuna

Marija Peakić-Mikuljan, književnica

Slavko Pecirep, liječnik³⁰

Akademik Josip Pečarić

Šimun Penava, zamjenik predsjednika Hrvatskog žrtvoslovnog
društva

Zvonimir Penović, književnik

Kaja Pereković, bivša predsjednica Društva hrvatskih političkih
zatvorenika

Prof. dr. sc. Nedjeljko Perić

Stipan Perić, dipl.oec, predsjednik obrtničke komore HBŽ

Marija Perković, nastavnica u m.

Rade Perković, glumac

Mr. sc. Damir Pešorda, kolumnist i profesor

Miro Petry, umirovljeni saborski zastupnik

Domagoj Ante Petrić, novinar

dipl.ing Zlatko Pintarić

Nenad Piskač, književnik

Mr. sc. don Bernardo Pleše

Luka Podrug, dipl. iur.

Prof. Jasenka Polić Biliško³¹

³⁰ Puna potpora Marku Perkoviću Thompsonu, nećemo dozvoliti da niti jedan pjevač ili umjetnik, a pogotovo domoljub završi u ignoranciji jednoumlja kao što se dogodilo vrsnom pjevaču Vici Vukovu. Znamo tko je Kajin, znamo tko je Mesić, živio Thompson.

³¹ Javljam se s molbom da me uvrstite na popis osoba koje prosvjeđuju zbog zabrane održavanja koncerta hrvatskom branitelju i sigurno trenutno najpopularnijem pjevaču, osobito pjevaču hrvatskih domoljubnih i religioznih pjesama - Marku Perkoviću Thomsonu. Vrijednosti o kojima pjeva i koje svojim nastupima promovira su vrijednosti na kojima počiva i na kojima je stvarana stoljećima hrvatska kultura i sreća je što u ovoj kulturnoj pustoši i anarhiji Thomson postoji. Ujedno Vas molim da me redovno obavještavate o akcijama koje poduzimate. Mislim da bi trebali prosvjedovati protiv mnogih poteza hrvatske vlade, a osobito predsjednika, koji to ustvari i nije. Svakako bi trebalo prosvjedovati protiv privatizacije Brijuna osobe koja je podržavala srpsku agresiju na Hrvatsku - Šerbeđija - kao i koncerata svih takvih, npr Lepe Brene.

Nada Pomper, književnica
Stjepan Pomper, slikar
Akademik Stanko Popović
Mons. dr. Valentin Pozaić, pomoći biskup zagrebački
J. Ivan Prcela, urednik i publicist³²
Darko pl. Prebeg mr. stroj. ing.³³
Dr. Antun Predanić, ginekolog
Gordana Primičić, prof. u m.
Zlatko Prtenjača, odvjetnik
Davor Prtenjača, odvjetnik
Dipl.Ing. Franjo Radošević, Predsjednik internacionalnog savjetodavnog poduzeća
Mr. sc. Jakov Radovčić, paleontolog
Ozana Ramljak, profesor
Toni Ramljak, dipl. oec.
Prof. Markica Rebić, general u mirovini
Danijel Rehak, predsjednik Hrvatske udruge logoraša
Ivica Relković, publicist
Domagoj Rešetar, odvjetnik
Boznik Mladen Rogić, dopredsjednik UHDDR-a grada Zagreba i Zagrebačke županije
Miljenko Romić, akademski slikar
Mladen Roth, eur.ing
Marko Roša, dipl.ek
Nedjeljka Roša, dipl.ek
Fra Nikola Mate Roščić

Molim Vas, možda možete saznati koliko stipendista Titovog fonda radi na visokim i odgovornim položajima, na Sveučilištu, u Zagrebu, odnosno u Hrvatskoj?

³² Mnogo cijenjeni akademičke Pečariću,

Uvelike cijeneći i Vaš vjersko-patriotski idealizam i taj isti idealizam Marka Perkovića Thompsona, pridružujem se i ja Vašoj plemenitoj akciji podupiranja toga našega najpopularnijega pjevača. U njemu nam progone i ono malo preživjelih herojskih branitelja naše vječne Hrvatske, dok slave i zaštićuju one koji u vrijeme Titove Strahovlade poklaše skoro cijeli moj naraštaj. Ovome svome POKLANOM naraštaju posvetio sam cijeli svoj život i uvijek mu ostajem vjeran.

J. Ivan Prcela, Urednik-autor OPERATION SLAUGHTERHOUSE i HRVATSKOG HOLOKAUSTA

³³ Dijem svoj glas za Marka Perkovića Thompsona.

Vedran Rožić, gradonačelnik Trogira i saborski zastupnik
 Božidar Ručević, dipl. inž.³⁴
 general-bojnik Željko Sačić
 Martin Sagner, glumac
 Iur. Darko Sagrak, predsjednik udruge «dr. Milan Šuflay»
 Prof. dr. sc. Marko Samardžija
 Jakov Sedlar, redatelj
 Draško Semren, odvjetnik
 Višnja Serdar, umirovljenik
 Vlatko Serdar, umirovljenik
 Dr. sc. Marina Skrobica, dizajner³⁵
 Prof. em. dr. sc. Ivo Soljačić³⁶
 Stjepan Sraka, dr.stom.
 Ivan Stamać, akustičar i skladatelj, izumitelj zvukovnog sustava
 Morskih orgulja u Zadru
 Barbara Stanić, pjevačica
 Stjepan Jummy Stanić, estradni umjetnik
 fra Miljenko Stojić, književnik i novinar

³⁴ Iz ovog u narodu hrvatskom svepodržavajućeg članka, akademika Pečarića, istinitog, pravednog i odlučnog - treba proizaći i pitanje: "Kada će Javno tužilaštvo pokrenuti postupak protiv hrvatskog sabornika Damira Kajina, jer je, mišljenja sam, teško povrijedio regule zakona o izazivanju međunacionalne mržnje povrijedivši sve stanovnike glavnog grada svih Hrvata Zagreba, jer da se u njemu može vikati o ubijanjima nekog etnosa , a u Umagu ne!? Nasuprot tome, ne suprotstaviti se najavama da u Istri mogu pjevati Bajaga i ili Brena, proširuje uvredu i na većinsko hrvatsko istarsko stanovništvo, a što razotkriva lik i djelo tog, izgleda, vrlo pokvarenog čovjeka.

Takvi su se nekada bojali Vice Vukova i pjesme "To je tvoja zemlja... tu sagradi dom...!" - takvi isti se danas u slobodnoj Domovini boje Marka Perkovića i pjesme "Lijepa li si...!" Na taj sramotni i uvredljivi čin šute mnogi novinari i mnogi mediji, a da li će i pravna država u neovisnoj i slobodnoj Republici Hrvatskoj!? Pitanje je sad?

Do tada podpisujmo i dalje!

³⁵ Oprostite, nisam razumijela način na koji se šalje podrpora. To sve nije bitno. Glavno da je moje ime tamo skupa s imenima onih koji još uvijek vjeruju u slobodnu, čvrstu hrvatsku domovinu. Puno Vam hvala na svemu što radite u tom smislu.

³⁶ Čestitam na inicijativi. Potpisujem. Ja bi dodao neka se policija pobrine da pronađe one najvjerojatnije provokatore koji na koncertima izvikuju "Ubij Srbina". I to je izgovor Mesiću da kritizira organizaciju takvih koncerata.

Ivan Strižić, književnik
Jaroslav Stučka, umirovljenik
Ivka Šaban, dipl.ing
Josip Šaban, mr.sc
Matilda Šaban, nastavnik u miru
Milan Šaban, nastavnik u miru
Elizabeta Šajatović, prof. u m.
Petar Šale, odvjetnik
Tamara Šarić, domaćica
Tomislav Šarić, ribar
Petar Šarinić, primarijus dr.med
Ivan Šarolić, književnik
Dr. Danica Šćukanec Predanić, stomatolog
Prof. em. dr. sc. Zvonimir Šeparović, član Europske akademije
znanosti i umjetnosti
Branko Šerić, odvjetnik
Barbara Šešelj, M.A., knjižničarka
Stjepan Šešelj, književnik
Tvrko Šešelj, računovoda
Tomislav Šimičević, dipl. ing. građevinarstva
Jasminka Šimičević, dipl. ing. građevinarstva, prof.
Renato Šintić, profesor u mirovini
Božo Škorić, dipl.ing
Kristina Škorić, umirovljeni prof.
Mr. Ljubomir Škrinjar
Branko Šoštar, ing
Adela Šubić, umirovljenica
Prof. dr. sc. Marijan Šunjić
Dr.sc Dragutin Taboršak
Ante Nadomir Tadić Šutra, pjesnik
Tuga Tarle, prof. filozofije
Benjamin Tolić, filozof i publicist
Prof. dr. sc. Zdravko Tomac
Ana Tomljenović, publicist
Zora Trek-Čižek, upravni pravnik
Akademik Nenad Trinajstić

Zvonimir Trusić, utemeljitelj dragovoljaca Domovinskog rata,
ravnatelj Hrvatskog dokumentacijskog centra
Damir Tučkar, dipl.ing
Prof. dr. sc. Miroslav Tuđman
Prof. dr. sc. Nikica Uglešić
Aron Varga dipl. inž.
Đuro Vidmarović, književnik i povjesničar
Damir Vidović, student
Ljilja Vokić, profesor
Dr. sc. Vladimir Vratović, sv. profesor u m.
Ljubica Vrdoljak, gradska vijećnica u Splitu
Prof. Vera Valčić Belić
Damir Vidović, student
Boris Vinčić, odvjetnik
Zlatko Vitez, glumac
Zdravko Vladanović, dipl. pravnik, brigadir u m.
Mr. sc. Božena Volarić, sveuč. nastavnik u m.
Rudolf Vouk, prof. dr. sc
Stanko Vrnoga, svećenik
Dr. sc. Petar Vučić
Vlč. Tomislav Vučur, upravitelj Župe Crnac
Dr. sc. Ante Vukasović
Grozdana Vukić, domaćica
Ivan Vukić, građevinski tehničar
Marija Vukić, medicinska sestra
Tomislav Vukić, mornar
Antun Vuković, umirovljenik
Petar Vulić, pjesnik, tajnik Udruge umirovljenih branitelja
Miroslav Zemljak, dipl. inž.
Prof. dr. sc. Ivan Zulim
Prof. dr. sc. Tomislav Živković
Fra Pavao Žmire, prof.dr.sc
Prof. dr. sc. Darko Žubrinić

ZA PONOSNU HRVATSKU, E-KNJIGA. PORTAL HKV-A, 2009.

OTVORENO PISMO PROGRAMSKOM VIJEĆU HRT-A

Poštovani,

Danas je deseta obljetnica od smrti Oca hrvatske države akademika Franje Tuđmana.

Šaljem vam Otvoreno pismo vašem Proramskom Vijeću s više od 200 potpisnika - državljana RH najrazličitijih zanimanja (od akademika, sveučilišnih profesora, književnika, umjetnika do radnika i umirovljenika) u znak protesta što se na vašoj televiziji (koja bi trebala biti i naša jer je navodno javna) vrijeđa uspomena na njega, a time se vrijeđaju i svi istinski hrvatski domoljubi!

*S poštovanjem,
akademik Josip Pečarić*

Poštovani gospodo,

iznenađeni smo viješću po kojoj ste raspravljali o pokrenutom postupku razrješenja glavne urednice Informativnog programa HTV-a, Hloverke Novak Srzić. Utvrdili ste da je ravnatelj HTV-a Blago Markota (koga ste inače smijenili) pokrenuo postupak njezina razrješenja te zaključili kako od Ravnateljstva o tom postupku treba tražiti mišljenje u roku od tri dana, a od Hloverke Novak Srzić očitovanje u roku od sedam dana. Ovaj zaključak donijeli ste jednoglasno.

Jasno nam je da niste uopće razmatrali dva pisma koja smo uputili HTV-u. Očito je da ste se time svrstali uz one o kojima pišemo u svom drugom pismu HTV-u:

„Zato je zaista nevjerljivo kako ljudi nasjedaju podvalama toga rigidnoga komunističkog "štaba" instaliranog na HTV-u, a koji čine Denis Latin, Aleksandar Stanković i mnogi pridošli drugovi.“

A da je to tako potvrdila je reakcija voditelja emisije „Nedjeljom u 2“ (27. rujna 2009.) Aleksandra Stankovića na skandaloznu izjavu njegova gosta Igora Mandića da je u 90.-tim godinama prošlog stoljeća, odnosno „nakon što su izbačeni iz ustava **trećina Srba ili ubijena, trećina Srba raseljena, trećina lojalizirana i Pavelić mirno spava**“. Doduše, voditelj Stanković je nakon što je Mandić spomenuo Pavelića konstatirao da je Mandić „upotrijebio teške riječi kad je govorio o položaju Srba u Hrvatskoj nakon 1991. i usporedio to s naumom Ante Pavelića“, ali je nakon Mandićeva novog i odlučnog zaključka da je „**Tuđmanova politika išla za time da riješi srpsko pitanje u Hrvatskoj, isto kao što je Hitler htio riješiti pitanje Židova**“, odnosno da je „**na isti način Tuđman riješio pitanje Srba u Hrvatskoj**“, izostala voditeljeva reakcija na tu izjavu.

Zar takva Stankovićeva reakcija zapravo ne pokazuje koga se može optužiti da „HRT nije katedrala već tamnica hrvatskog duha“ što je glavna optužba protiv gđe Hloverke Novak Srzić? Zato Vas pozivamo, da umjesto zahtjeva za smjenom gđe Hloverke Novak Srzić razmotrite odgovornost g. Stankovića za ovakvo izjednačavanje suvremene Republike Hrvatske s nacističkom Njemačkom! Njegovo nereagiranje je zapravo slaganje s takvom tvrdnjom, a to je kleveta najgore vrste kojom su povrijedjeni svi gledatelji HTV-a, isti oni koji su od države primorani vašoj televiziji plaćati »pristojbu«. A HTV im to vraća ovakvim uvredama!

Već smo konstatirali da je sve to u funkciji predsjedničkih izbora, tj. u funkciji još većeg favoriziranja pojedinih predsjedničkih kandidata. To nam je pokazao i predsjednički kandidat SDP-a Ivo Josipović, kojega otvoreno podržavaju čak i neki članovi Programskega vijeća, a koji je jedan od onih koje vaša kuća favorizira preko svake mjere i ukusa. Naime, i on se uključio u zahtjeve za smjenom gđe Novak Srzić:

"svaki građanin koji je zadnjih mjeseci gledao HTV-ov središnji dnevnik mogao je i bez nekog velikog istraživanja zaključiti koga preferira gospođa Novak-Srzić".

Trebamo li vas podsjetiti da je upravo Josipović onaj kandidat kojeg je HTV postavio kao posljednjega u redoslijedu nastupanja na vašoj televiziji. O tome se oglasilo i Hrvatsko kulturno vijeće:

„Iako smo već predugo svjesni bijede hrvatske demokracije ipak nismo očekivali da će se vladajući u Hrvatskoj usuditi dovesti u pitanje jednakopravnost kandidata u predsjedničkoj kampanji. U tom smislu najteža je situacija na HRT -u gdje se dogada nastavak ideologičkih ratova nezamislivih na javnoj televiziji i na kraju sramotna programska podjela u redoslijedu nastupanja pojedinih predsjedničkih kandidata.

Treba li reći da je SDP-ov kandidat Josipović, inače izvan svake logike prezastupljen u svim medijima, dobio mogućnost da nastupi posljednji što je ozbiljna prednost do koje se dolazi ili sretnim ždrijebom (što ovaj put nije bio slučaj, barem ne javno) ili nepoštenim i zakulisnim favoriziranjem protiv kojega dižemo svoj glas zajedno s većinom hrvatskog naroda koja to isto gleda i osjeća.“

Hrvatskoj javnosti dužni ste objasniti, u najmanju ruku, na koji je način HTV dobio spomenuti redoslijed u predstavljanju kandidata.

S obzirom na ovakvo činjenično stanje očito je da ste predložili smjenu gđe Hloverke Novak Srzić samo zato što smatrate da tzv. javna televizija treba dati potporu predsjedničkom kandidatu SDP-a.

U kontekstu, kako HKV kaže, „ideologičkih ratova“, trebali biste uzeti u obzir i sljedeću vijest:

„Europska pučka stranka, koja ima najviše zastupnika u Europskom parlamentu, osudila je u utorak promicanje komunističkih simbola u nekim zemljama članicama, spominjući kao primjer Sloveniju zbog imenovanja ulica po Josipu Brozu

Titu i odlikovanja jednog dužnosnika bivše jugoslavenske tajne službe.

- *U kontekstu 20. obljetnice demokratskih promjena u Europi, kada se demokratska Europa prisjeća važnosti događaja od prije dvadeset godina, zastupnička skupina EPP-a u Europskom parlamentu odbacuje sustavno ohrabrvanje promidžbe komunističkih simbola i diktatora u nekim zemljama članicama. Primjerice, u Ljubljani, glavnom gradu Slovenije, jedna ulica imenovana je po diktatoru Josipu Brozu Titu ove godine, a slovenski predsjednik Danilo Tuerk prošli je tjedan odlikovao Tomaža Ertla, bivšeg šefa tajne komunističke policije UDBA - kaže se u priopćenju EPP-a.*

- *To nije samo revidiranje povijesti i stvaranje podjela u društvima, nego i postavljanje loših primjera za mlade naraštaje. To usporava ozdravljenje društava što je ključni cilj dovršetka tranzicije prema demokraciji. To šalje posebno negativnu poruku domaćoj i međunarodnoj javnosti kao i mlađim naraštajima - ističe šef zastupničke skupine EPP-a Joseph Daul.*

- *Žalimo zbog odlikovanja bivšeg šefa tajnih službi Slovenije. To je kao da ste odlikovali čelnika STASI-a u istočnoj Njemačkoj - zaključuje Daul.“*

Ponovo ćemo Vas podsjetiti na upozorenje dano u našemu drugom pismu:

„U općoj zbrci koja se ovih dana odvija na HTV-u (da li slučajno upravo sada pred izbore?) to zanimljivo društvene vidi svoju priliku da zauzme Informativni program HTV-a i tako bitno odredi tijek i ton izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, a jednako tako i za nešto kasnije parlamentarne izbore.“

U tom kontekstu prirodno se nameće zaključak da HTV preferira Ivu Josipovića koji je bio član SK još od 1980. godine (prema „Slobodnoj Dalmaciji“ od 31. 10. 2009. u Partiju je ušao **zbog tuge za Titom**) zbog njegova mišljenja kako je Tito pozitivna ličnost

(vidjeti Index.hr, utorak 16. rujna 2008. - prenio Portal Dragovoljaca Domovinskog rata RH 8. prosinca 2009.):

„Ne bih mogao odgovoriti je li on bio heroj ili zločinac, jer to su preopćenite kvalifikacije. Imao je svoje i dobre i loše strane, ali on je za mene u konačnici pozitivac,“

Jeste li se i vi napadima na gđu Hloverku Novak Srzić, zapravo uključili u borbu za HTV koja će isključivo biti dostupna zagovornicima lika i djela jednog od najvećih zločinaca dvadesetoga stoljeća?

Uvjereni smo da naše pismo u sadržajnom smislu ima potporu ne samo nas potpisnika (a potpisali smo i nedavno pismo sličnoga sadržaja) nego i velikog dijela naroda koji sa zaprepaštenjem promatra drsko vrijeđanje najdubljih hrvatskih osjećaja, koje već predugo traje bez ikakvih sankcija odnosno posljedica po one koji to čine. I, umjesto da se postavi pitanje čudne i problematične djelatnosti jednog Stankovića ili Latina na HRT-u, postavlja se problem Hloverke Novak-Srzić, a u tu prozirnu hajku uključuje se javno, ništa manje nego i jedan predsjednički kandidat (Josipović), što je skandal nezabilježen u svijetu demokracije. Ovo je slučaj koji ukazuje da je demokracija u Hrvatskoj ozbiljno ugrožena. Upozoravamo stoga članove Programskog vijeća da stanu u obranu krvlju stečene demokracije koja, nažalost, upravo na HRT-u pokazuje dramatične oblike ugroženosti.

Zagreb, 9. 12. 2009.

Akademik Smiljko Ašperger

Dr. sc. Mato Artuković, viši znanstveni suradnik

Duško Abramović, Mississauga, Canada

Nevena Abramović, Mississauga, Canada

Domagoj Artuković, student

Francika Artuković, dipl. ing.

Hrvoje Artuković

Ivana Artuković

Jozo Artuković, umirovljenik

Mirjana Artuković, službenica
Mirna Artuković, studentica
Stanislav Artuković, student
Don Miljenko Babaić
Marijan Babić, ing.
Aneli Bacelj, dipl. ljudsko pravo, Švedska
Daniel Bacelj, novinar, Švedska
Josip Bacelj, umirovljenik, Švedska
Neda Bacelj, političarka Švedske
Ivan Balić, službenik
Akademik Slaven Barišić
Andrija Baltić, dipl. ing.
Tomislav Beram, Predsjednik Hrvatskog Međudruštvenog odbora
za zajedničku suradnju Sydney Australia
Ante Bevanda, Cleveland, SAD
Marica Bevanda, Cleveland, SAD
Ivan Bičanić, ing.
Marija Bičanić, umirovljenica
Mr. sc. Nikola Bičanić
Franc Bilić, prof.
Vlatko Bilić, dipl. ing. arh.
Pero Blazević, Cleveland, SAD
Dražen Bokor, Montreal, Kanada
Gojko Borić, novinar i publicist
Damir Borovčak, dipl. ing., samostalni publicist
Niko Bosković, dipl. ing.
Mr. sc. Tomislav Bradić
Ante Brčić, novinar
Ivan Brdar, Cleveland, SAD
Andrijana Brekalo, dipl. ing.
Tvrko Brekalo, dipl. iur.
Ivica Brešić, mag. oecc.
Kristijan Brkljačić, dipl. ing.
Anton Bruketa, poduzetnik, Cleveland, SAD
Janko Bučar, dipl. pravnik i književnik
Prof. dr. sc. Marin Cikeš
Joso Cindrić, Cleveland, SAD

Mr.sc. Ferdo Colak, prof. (Njemačka)
Davor Cvitanić, dipl. ing.
Fanika Cvitanić, dipl. ing.
Joško Čelan, novinar i publicist
Srećko Čuljak, dipl. eoc.
Tihomir Čuljak, dipl. eoc.
Prof. dr. sc. Vera Čuljak
Jadranka Čuljak-Duvnjak, odvjetnica
General Ljubo Ćesić Rojs
Prof. dr. sc. Vlado Dadić
Prof dr. dr.h.c. Nikola Debelić
Julije Derossi, književnik
Zlata Derossi, prof.
Davor Dijanović
Admiral Davor Domazet Lošo
Dragi Ante Doljanin
Franjo Dragaš, Hrvatski Institut za Preporod Kulture; Filip-Jakov Tomislav Držić, prof., novinar i urednik "Hrvatskog lista"
Prof. Malkica Dugec, hrvatska pjesnikinja
Ante Duvnjak, ing. građ.
Drago Duvnjak, dipl. ing.
Ivo Dužević, dr. med., psihijatar, psihoterapeut
Matija Filajdić
Nikola Franić, Cleveland, SAD
Dunja Gaupp, menađer prodaje
Osvin Gaupp, dipl. el. ing.
Ivo Gelo, Cleveland, SAD
Stana Gelo, Cleveland, SAD
Danica Glavaš
Vlado Glavaš
Robert Gložinić
Tomo Gložinić, dipl. pravnik
Prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić
Frano Grbavac, poduzetnik
Mate Grbavac, student
Ante Grbić, Zadar
Ante Grbić, student

Antonia Grbić, student
Radojka Grbić
Josip Grgić, mag. oec.
Dr. sc. Branko Hanžek
Petar Hinić, Hrvatska kulturna zajednica, Stuttgart
Andžela Hodžić, ing. informatike
Elamer Hodžić, student
Karolina Hrastović, vjeroučiteljica
Branko Hrkač, sam. lik. Umjetnik
Katarina Iskra, med. sestra, Stuttgart
Kornelija Ivoš, službenica
Gordana Jaksetić, dipl. ing. mat.
Mr. sc. Julije Jakšetić
Dr. sc. Zvonimir Janović, sveučilišni profesor u m.
Ante Rokov Jadrijević, dipl. ing.
Luka Javor
Akademik Dubravko Jelčić
Dr. sc. Milan Jelić, ekonomist u m., Argentina
Tomislav Jurkić, dipl. ing.
Damir Kalafatić, dipl. ing. kemije, u m.
Marija Kalafatić, dipl. ing. kemije, u m.
Ivan Katić, industrijalac, Cleveland, SAD
Ljiljana Katić, dipl. učitelj i teolog
Slavko Katić industrijalac, Cleveland, SAD
Prof. dr sc. Drago Katović
Prof. dr sc. Vladimir Katović
Ivan Klarić, umirovljenik, Zagreb
Alojzije Kokorić, ing.
Nedjeljko Kovacavić, Cleveland, SAD
Stjepan Kovač, prevoditelj
Mate Kovačević, novinar i publicist
General Marinko Krešić, predsjednik udruge Hrvatski generalski
zbor
Mladen Križanić, dipl. ing.
Tomo Kucinić, Cleveland, SAD
Ruža Kutleša prof.
Prof. Ive Livljanić, hrvatski veleposlanik u m.

Ivica Luetić, novinar
Prof. dr. sc. Mate Ljubičić
Mario Mađer, dipl. ing.
Marijan Majstorović, novinar i publicist
Blažena Magdić
Ivan Magdić, umirovljeni časnik HV
Prof. dr. sc. Ljubo Marangunić
Ivan Marić
Marko Marić
Matko Marić
Željka Marić
Ana Marijić
Ivana Marijić
Katarina Marijić
Marija Markić, CTC
Slobodan Markić, P. Eng.
Miško Maslać, Cleveland, SAD
Dr. sci Josip Matjan, dipl. ing.
Andrija Mažić
Mr. sc. Lujo Medvidović, odvjetnik
Jela Medvidović-Grbavac, obrtnik
Josip Miljak, predsjednik HČSP
Luka Mitrović
Vlado Mitrović
Nikola Mulanović, umirovljenik
Ante Madunić, odvjetnik
Andrija Marić, poduzetnik, Cleveland, SAD
Ivo Masina, Cleveland, SAD
Milka Masina, Cleveland, SAD
Dr. sc. Miroslav Medimorec
Marko Milinković, Varaždin
Petar Mladinić, prof.
Ninoslav Mogorović, predsjednik Kluba hrvatskih povratnika iz
iseljeništva 'Krasna zemlja'
Prof. dr. fra Andrija Nikić, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva
Napredak u Mostaru sa 1101 članom
Prof. dr. sc. Milan Nosić

Alfred Obranić, predsjednik HDPZ-a
Michael Pack, za Hrvatski Svjetski Kongres – UK³⁷
Josip Papković
Dr. ing. Marijan Papić
Ivo Paradžik, umirovljenik
Prof. dr. sc. Davor Pavelić
Branislav Pazman, ing elektrostrojarstva
Ljerka Pazman, viši fizioterapeut
Ankica Pečarić, prof.
Akademik Josip Pečarić
Dragutin Perić, Cleveland, SAD
Mr. sc. Marina Periša, prof.
Mr. sc. Damir Pešorda, kolumnist i profesor
Alojzije Petračić, umirovljenik
Prof. dr. sc. Ivan Petrović
Akademik Stanko Popović
Zoran Pranjković dipl. ing. građ.

³⁷ Štovani,

Evo tek sad se javljam u svezi događaja u upravi HTV-a kao i programa na TV-u. Rekoh TV-u jer HTV-u bi značilo Hrvatskoj televiziji, koja iako se tako naziva, nije.

U prvom redu, tko i zašto želi izbaciti gđu Hloverku Novak Sržić, jednu od prvih i sad već posljednjih iskusnih voditelja na našoj hrvatskoj televiziji. Malo Hrvata (ica) danas ima u upravi HTV-a. Kad slušam neke voditelje u Hrvatskoj uživo ili drugim emisijama, ili sapunicama (Sunčana dolina), jezik im vrvi srbizmima ili nepotrebnim engleskim inaćicama. Nasa zvana Hrvatska televizija sad bas pred izbore prikazuje partizanske filmove, promičući na taj način komunizam, koji je Europa osudila, a mi želimo u EU?! Plaćamo skupo TV a dobijamo za uzvrat škart i jugo bljuvotine.

OTVORENO je jedna od najboljih emisija na hrvatskoj emisiji, visokog europskog i demokratskog standarda. Kakve li sramote izbaciti ili izgubiti osobu, koja kakvog god se programa prihvati, stvoriti kvalitetu i interes, kakvu Hrvati mogu samo poželjeti.

Zato, mi Hrvati prosvjedujemo protiv onih, koji sve vise svode HTV program na balkanizam i komunizam, a nisu našli vrijedno da nas izvješćuju o događajima kao KRUG ZA TRG, proces protiv naših heroja u Haagu ili umjesto Neretve, Sutjeske da se prikaze vrijedan hrvatski film novije povijesti CETVERORED.

Hvala na pozornosti

Michael Pack

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES - UK

Damir Primorac, Belgija
Mile Radas, Cleveland, SAD
Jela Radas, Cleveland, SAD
Ivo Radeljak, Cleveland, SAD
Ing. Nijo Radočaj, industrijalac, Cleveland, SAD
Vid Raguž - VIDRA, dragovoljac DR-a, Dubrovnik
Nedjeljko Razov, Cleveland, SAD
Sonja Razov, Cleveland, SAD
Dr. Stjepan Razum
Milan Ribičić, dr. vet. med.
Božidar Ručević, dipl. ing.
Ivan Sarić
Neda Sarić-Rosandić, bivša veleposlanica, Cleveland, SAD
Gordana Smitka, poduzetnica
Marijan Smitka, umirovljenik
Barbara Stanić, pjevačica
Stjepan Jimmy Stanić, estradni umjetnik
Ivan Starčević, dipl. ing. ele. u m,
Miljenko Stojić, teolog, književnik i novinar
Jaroslav Stučka, umirovljenik
Ante Susnjara, Cleveland, SAD
Ante Šare, dipl. ing. el., sveučilišni nastavnik u mirovini i
 Predsjednik HUV-a
Oskar Šarunić, novinar i snimatelj
Dražen Šepi, dipl. soc. rad.
Ivana Šimat, mr. pharm.
Marko Šimat, dipl. ing.
Mijo Šimić, dipl. ing.
Mr.sc. Ljubomir Škrinjar
Mr. sc. Đuro Škvorc
Miran Tadić, Cleveland, SAD
Benjamin Tolić, filozof i publicist
Ivana Tanovitski, prof.
Prof. dr. sc. Zdravko Tomac
Željko Tomašević, dipl. iur, pričuvni časnik HV
Mile Tominac, poduzetnik
Damir Tučkar, dipl. ing.

Prof. dr. sc. Kosta Urumović
Franjo Valentić, Cleveland, SAD
Đuro Vidmarović, veleposlanik u mirovini
Zdravko Vlaić, dipl. ing.
Prof. dr. sc. Zlatko Vrljičak
Marijana Vukadin, tajnica uprave
Petar Vulić, književnik
Daniel M. Zakarija,dia,aia (Chicago)
Mladen Zelić, dipl. ing elektrotehnike, prof. matematike i fizike
Marija Zelic-Artuković, dipl. ing.
Blago Zovko, Cleveland, SAD
Branko Zovko, Cleveland, SAD
Drago Zovko, dipl. iur.
Marko Zovko, Cleveland, SAD
Ante Žanetić, bivši direktor australske banke, po profesiji učitelj i
bivši igrač splitskog Hajduka, olimpijska zlatna medalja Rim
1960, kao i srebrena EURO 1960 Paris

Portal „Hrvati amac“, 10. 12. 2009.

Portal HKV-a, 10. 12. 2009.

ŽELJKO TOMAŠEVIĆ

Lanište 17, 10 020 Zagreb

URED PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

n/r Predsjednika gospodina Stipe Mesića

SABOR REPUBLIKE HRVATSKE

n/r Predsjednika gospodina Luke Bebića

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

n/r Predsjednice gospođe Jadranke Kosor

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE

n/r Državnog odvjetnika gospodina Mladena Bajića

DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

n/r Državne revizorice gospođe Šime Krasić

PUČKI PRAVOBRANITELJ REPUBLIKE HRVATSKE

n/r Pučkog pravobranitelja gospodina Jurice Malčića

MINISTARSTVO KULTURE REPUBLIKE HRVATSKE

n/r Ministra gospodina Bože Biškupića

MINISTARSTVO FINANCIJA REPUBLIKE HRVATSKE

n/r Ministra gospodina Ivana Šukera

HRVATSKI RESTAURATORSKI ZAVOD

n/r Ravnatelja gospodina Ferdinanda Madera

DELEGACIJA EUROPSKE KOMISIJE U RH

n/r Šefa Misije Nj.E. Paula Vandorena

PROSVJEDNO PISMO

zbog protucivilizacijskog čina Vlade Republike Hrvatske počinjenog odobrenjem obnove spomenika četničkom fašističkom zločinu genocidnih razmijera započetom od četničke rulje u Srbu 27. srpnja 1941., i nezakonitosti Rješenja Vlade Republike Hrvatske o izdvajaju novčanih sredstava na teret Proračunske zabine Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. u svrhu financiranja obnove spomenika u Srbu.

OBRAZLOŽENJE:

Potaknut vijestima koje se šire u hrvatskoj i inozemnoj javnosti o obnovi i državnom financiranju obnove spomenika u Srbu, na koju obnovu i financiranje da je Vlada Republike Hrvatske pristala na ultimativni zahtjev potpredsjednika Vlade Slobodana Uzelca koji da

je time uvjetovao ostanak stranke SSDS u vladajućoj koaliciji, a pozivom na odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama, Vladi Republike Hrvatske sam 04. studenog 2009. postavio sljedeći upit:

1. Na kojoj je sjednici Vlade Republike Hrvatske od strane potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske Slobodana Uzelca odnosno SSDS-a podnijet (po našem mišljenju kažnjivi i za svaku javnu moralnu osudu) prijedlog odnosno zahtjev za donošenjem Odluke o obnovi i financiranjem obnove spomenika tobožnjem "antifašističkom ustanku naroda Like" u Srbu 27. srpnja 1941. godine?;
2. Na kojoj Sjednici je Vlada Republike Hrvatske usvojila prijedlog i donijela Odluku o obnovi i financiranju spomenika tom tobožnjem "antifašističkom ustanku" u Srbu?
3. Kolika su finansijska sredstva u ukupnom iznosu i po stavkama odobrena u svrhu obnove i ponovnog otkrivanja spomenika „ustanku“ u Srbu i sa koje stavke Državnog proračuna za 2009. ili 2010. godinu?;

Umjesto konkretnog odgovora Vlade RH o svom aktu kojim je odlučila obnoviti i financirati obnovu spomenika, Vlada Republike Hrvatske svojim me dopisom KLASA:008-02/09-01/387, URBROJ:50402-01-09-02 od 11. studenog 2009. obavijestila, da je zahtjev proslijedila Ministarstvu kulture uz sljedeći tekst:

Poštovani gospodine Biškupić, temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ 172/2003), članak 13., stavak 1., u privitku dopisa ustupamo Vam na mjerodavno postupanje zahtjev g. Željka Tomaševića radi ostvarivanja prava na pristup informacijama. S poštovanjem, Zamjenica predstojnika ureda za odnose s javnošću i službenik za informiranje Vlade RH Martina Banić“. (Dopis Vlade RH dostavlja se i u privitku ovog Prosvjednog pisma).

Dopisom Ministarstva kulture Republike Hrvatske Klasa: 008-01/09-01/0014, Urbroj: 532-02-01/1-09-02 od 17. studenog 2009., a zaprimljenim 25. studenog 2009., obaviješten sam sljedeće:

Poštovani, temeljem Vašeg zahtjeva za ostvarivanjem prava na pristup informacijama, i postavljenih pitanja dajemo sljedeći odgovor: Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 19. prosinca 2008. godine donijela rješenje o odobrenju sredstava na teret Proračunske zalihe Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu. Na teret posebnog dijela Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu (Narodne novine, broj 28/2008 i 82/2008), Razdjela 025 – Ministarstvo financija, Glave 02506 Ministarstvo financija – ostali izdaci države, Aktivnosti 539019 – Proračunska zaliha, računa 3851 – Nepredviđeni rashodi do visine proračunske pričuve, odobrava se Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu, iznos od 1.000.000,00 kuna, za obnovu spomenika u Srbu. S poštovanjem, DRŽAVNI TAJNIK Zoran Šikić. (preslik u privitku).

Iz postupanja Vlade Republike Hrvatske koja je kao prvonadležna o svom aktu izbjegla izravno dati točan odgovor u zakonskom roku od 15 dana (Zakon o pravu na pristup informacijama) te citiranog odgovora Ministarstva kulture RH, očevidno je da je Vlada Republike Hrvatske pri donošenju akta o pristanku na obnovu i financiranju iz Državnog proračuna postupala nezakonito, slijedom čega se u njezinom postupanju ostvaruju sva bitna obilježja kvalificiranog kaznenog djela, zbog čega se ovaj dopis dostavlja na nadležno razmatranje i postupanje i Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, Državnom uredu za reviziju te Pučkom pravobranitelju Republike Hrvatske, budući se ovdje raspolaze sredstvima poreznih obveznika.

Članak 30. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (N.N. broj 101/98, 15/00, 117/01, 199/03, 30/04), određuje da:

„Vlada donosi odluke, rješenja i zaključke o pitanjima koja se ne uređuju uredbama.

Odlukom se uređuju pojedina pitanja iz nadležnosti Vlade ili određuju mjere, daje suglasnost ili potvrđuju akti drugih tijela i pravnih osoba, te odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne donosi propis.

Zaključkom se utvrđuju stajališta Vlade u pitanjima provedbe utvrđene politike te određuju zadaće tijelima državne uprave.

Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima te o drugim pojedinačnim stvarima iz djelokruga Vlade.“

Dakle, Vlada Republike Hrvatske ovim Zakonom nije ovlaštena rješenjem odlučiti o uređenju pojedinog pitanja, kao što je u ovom slučaju bilo uređenje pitanja obnove i financiranja obnove spomenika u Srbu s iznosom od 1.000.000,00 kuna na teret Proračunske zalihe Državnog proračuna RH.

Rješenje je akt niže pravne snage čak i od zaključaka kojim se samo utvrđuju stajališta Vlade, a ne rješavaju pitanja iz nadležnosti Vlade, niti određuju mjere.

Rješenjem je zakonito odlučiti jedino o imenovanjima i razrješenjima odnosno o drugim pojedinačnim pitanjima, dakle pitanjima koja se tiču statusa pojedinca/aca, a takva rješenja imaju pravnu narav upravnog akta protiv kojih je između ostalog dopuštena žalba, a nikako riješiti o raspolaganju sredstvima Državnog proračuna, i to još sa Zakonom namjenski određene osnove Proračunske zalihe. Svaki korisnik Državnog proračuna dobro zna, da mu Vlada RH može odobriti, bilo posebno jednogodišnje, bilo višegodišnje financiranje određenog projekta, jedino posebnom Odlukom Vlade RH!

Nadalje, i odredbom članka 4. Poslovnika Vlade Republike Hrvatske kao provedbenog akta niže pravne snage (N.N. broj 138/99, 16/00, 36/00, 105/00, 107/00-pročišćeni tekst, 24/01, 22/05, 68/07, 10/08), određeno je u kojim je jedino slučajevima Vlada ovlaštena odlučivati rješenjem:

Članak 4.

Vlada, kad je ovlaštena i u granicama svojih ovlasti:

- 1. donosi uredbe i druge propise;*
- 2. donosi upravne akte;*
- 3. donosi akte u vršenju vlasničkih ovlasti koje ima Republika Hrvatska;*
- 4. donosi akte poslovanja;*

5. donosi rješenja o imenovanju i razrješenju dužnosnika i državnih službenika, te članova drugih tijela koje imenuje i razrješava Vlada; ...

Prema citiranom odgovoru Ministarstva kulture Republike Hrvatske, očevidno je i da je Vlada nezakonito odobrila novčana sredstva za obnovu spomenika u Srbu na teret Proračunske zalihe Državnog proračuna RH za 2008, budući je odredbama Zakona o proračunu (N.N. broj 96/03, 87/08) jasno određeno za što se isključivo smiju koristiti sredstva Proračunske zalihe. Odredbe članaka 45. do 48. ovog Zakona tako određuju:

Proračunska zaliha

Članak 45.

- (1) U proračunu se utvrđuju sredstva za proračunsku zalihu.
- (2) Sredstva proračunske zalihe koriste se za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu osigurana sredstva, ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dosta sredstva jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti.
- (3) Sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja koji mogu ugroziti okoliš i ostalih nepredvidivih nesreća, za izvršavanje sudskih odluka i nagodbi za isplatu naknade i rente te za druge nepredviđene rashode u tijeku godine.

(4) Sredstva proračunske zalihe iz stavka 2. i 3. ovoga članka mogu iznositi najviše 0,50 posto proračunskih prihoda bez primitka.

(5) Visina sredstava proračunske zalihe iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje se zakonom, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(6) Sredstva proračunske zalihe ne mogu se koristiti za kreditiranje.

Članak 46.

(1) O korištenju sredstava proračunske zalihe iz članka 45. ovoga Zakona odlučuje Vlada, odnosno poglavarstvo do određenog iznosa, predsjednik Vlade, odnosno predsjednik poglavarstva i ministar financija.

(2) Visina korištenja sredstava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se zakonom, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.

(3) *Ministar financija obvezan je svaki mjesec izvijestiti Vladu, a predsjednik poglavarstva poglavarstvo o korištenju proračunske zalihe iz stavka 1. ovoga članka.*

Članak 47.

Vlada, odnosno poglavarstvo obvezno je polugodišnje izvijestiti Sabor, odnosno predstavničko tijelo o korištenju proračunske zalihe iz članka 46. ovoga Zakona.

Članak 48.

Ako se tijekom godine, na temelju propisa, smanji djelokrug ili nadležnost proračunskog korisnika, zbog čega se smanjuju sredstva, ili ako se ukine proračunski korisnik, neutrošena sredstva za njegove rashode i izdatke prenose se u zalihu proračuna ili na proračunskog korisnika koji preuzme njegove poslove.

Nadalje, Zakonom o izvršavanju državnog proračuna za 2008. godinu (N.N. broj 28/08, 82/08), odredbom članka 8., određen je iznos planiranih sredstava i iznos dopustivog raspolaganja proračunskom zalihom:

U proračunu su planirana sredstava proračunske zalihe u svoti od 467.683,00 kuna.

korištenju sredstava proračunske zalihe odlučuje Vlada.

Predsjednik Vlade može raspolagati sredstvima proračunske zalihe do pojedinačne svote od 500.000,00 kuna.

Ministar financija može raspolagati sredstvima proračunske zalihe do pojedinačne svote od 100.000,00 kuna.

Neutrošena sredstva iz ovog članka korisnik je dužan vratiti u proračunsku zalihu.

Iz citiranih odredbi Zakona o proračunu i Zakona o izvršavanju Državnog proračuna RH za 2008. godinu, očevidno je da je Vlada RH, sredstva Proračunske zalihe nezakonito prenamijenila za svrhu potpuno drugaćiju od Zakonom striktno određene, i još k tome u iznosu koji znatno nadilazi Zakonom dopušteni iznos raspolaganja (Predsjednik Vlade do 500.000,00 kuna, ministar financija do 100.000,00 kuna!).

Međutim, ovim se prosvjednim pismom nadležnim tijelima Republike Hrvatske i drugim primateljima pisma ne ukazuje samo na navedeno nezakonito, proizvoljno te stoga nesporno kažnjivo

odlučivanje Vlade Republike Hrvatske, očevidno usmjerenog u cilju javnog zatajenja odluke o odobrenju obnove i uvjetima i načinu financiranja obnove spomenika u Srbu, a koje zatajenje ne bi u tolikom stupnju moglo biti moguće, u slučaju zakonitog odlučivanja Odlukom Vlade RH koja podliježe javnoj objavi te tako postaje dostupna javnosti. Ova je istinita činjenica na žalost potvrđena i postupanjem Vlade RH povodom postavljenih upita o obnovi spomenika u Srbu o kojima Vlada RH svojim dopisom od 11. studenog 2009., nije željela izravno odgovoriti??!

Ovim se prosvjednim pismom prije svega ukazuje, kako tijelima Republike Hrvatske tako i međunarodnoj zajednici čijim će nadležnim tijelima biti dostavljeno (UN, EU), da je Vlada Republike Hrvatske pristankom na obnovu spomenika ustanku u Srbu 27. srpnja 1941. i dodjeljivanjem novčanih sredstava iz Državnog proračuna u tu namjenu, počinila nedopustivi te od hrvatskog društva i svjetske zajednice civiliziranih naroda neprihvatljiv protucivilizacijskog čin obnove spomenika genocidnom četničkom zločinu započetom u Srbu 27. srpnja 1941. i okončanom potpunim istrebljenjem, potpunim „etničkim čišćenjem“ svega nepravoslavnog puka istočne Like i jugozapadne Bosne i zatiranjem zemljšnjih međa i knjiga njihove privatne imovine!

Budući Vladi RH takva genocidna narav „ustanka“ u Srbu nije i ne smije biti nepoznata, ovakav civilizacijski sramotan i nedopustiv, kažnjiv čin Vlade RH, razlog je i „tajnovitosti“ postupanja Vlade RH.

Nadnevka 27. srpnja 1941. u mjestu Srb u Lici nije došlo do bilo kakvog antifašističkog ustanka ugroženog srpskog (pravoslavnog) puka protiv bilo kojih naoružanih vojnih ili redarstvenih postrojbi Nezavisne Države Hrvatske, niti protiv okupatorskih talijanskih vojnih postrojbi, niti protiv oružanih postrojbi bilo koje druge države članice tzv. „Sila osovine“. Tog je zlosretnog 27. srpnja 1941., započeo pokolj svega nepravoslavnog (nesrpskog) puka istočne Like i jugozapadne Bosne (katolika i muslimana), organiziran od pripadnika četničkog pokreta Draže Mihailovića, a u čijim su redovima u to vrijeme uistinu bili i vodeći srpski komunisti iz tog područja. Citat jednog od sudionika i organizatora pobune Gojka Polovine (Svedočenje, Prva godina ustanka u Lici, Beograd, 1988,

str. 340. I 342.): „*Za nepun sat Boričevac je bio u plamenu...ostaje činjenica da je u masi neboraca tog momenta u pљački i paljenju učestvovao i znatan broj boraca, od kojih su neki poslije toga bili sjajni ne samo partizanski borci nego politički i vojni rukovodioci, komandiri, komandanti. Nikad nisam niti hoću javno pomenuti njihova imena*“.

Tog zlosretnog 27. srpnja 1941., nisu „ustali“ narodi Like, Hrvati, Srbi i drugi narodi Like, gospodo iz Vlade RH, kako se to zločinački podlo pokušava iskazati nazivom spomenika „spomenik ustanku naroda Like“!, već su tog dana, uistinu sotonskom mržnjom prema hrvatskom narodu i svakoj hrvatskoj državi ispunjeni, monstruoznim zločinom „ustali“ jedino srpski četnici, a protiv svekolikog hrvatskog civilnog puka toga kraja, smjerajući istrebljenje hrvatskog naroda u cjelini te protiv postojanja i obstanka bilo kakve hrvatske države!

Pokolj koji se nakon jugosrbske hegemonističke povijesne torture od 1945. do 1995., njoj unatoč i danas ponovno pokušava podvesti pod „antifašistički ustanak“, započeo je gospodo iz Vlade RH, postavljanjem balvana na prugu (jednako dakle kao i 1990.!) i zaustavljanjem vlaka s civilima hodočasnicima muževima, ženama, djecom, starcima, svećenikom, te oružanim napadom na te nenaoružane hodočasnike koji su od svega „oružja“ imali samo krunice i molitvenike, a zajedno su sa svojim župnikom Waldemarom Maximilianom Nestorom, svi pobijeni i bačeni u jamu Golubinjaču i tako postali prve žrtve tog četničkog „antifašističkog“ pokolja (tako svjedoči partizan Stevo Babić u knjizi „Drvar 1941-1945 – Sjećanje učesnika“, Drvar 1972, II svez., str. 207-208: „...grupa Damjana Željkovića je na svoju ruku povela sve putnike ka Golubinjači i sve ih, bez ičijeg odobrenja, postrijeljala.“).

A primjerice tamošnjeg katoličkog župnika Gospodnetića rodom s Brača, „uhitili su 27. srpnja 1941. u 10 sati, sazvali zbor Srba ispred katoličke Crkve Sv. Ilike. Nabili mu na leđa magareći samar i jašili ga i to ispred njegove majke. Naložili su veliku vatrnu. Nabili ga na ražanj i pekli, te između ostaloga uz silnu kriku i viku pjevali...“ (Ante Mile Krvavica, „Svjedok sam četničkih zločina u Grahovu...“ Nedjeljna Dalmacija, 10.08. 1995. Str. 15).

Ovim prosvjetnim pismom nije moguće, ali ni potrebno bilo kome navoditi sve činjenično utvrđene zločine i potvrđene organizatore i sudsionike tog četničkog fašističkog, a ne antifašističkog ustanka u Srbu 27. srpnja 1991., budući za to postoji dovoljno dostupnih povijesnih izvora, a da se ne prigovori bilo čijoj pristranosti, i svjedočenja Titovih generala i „narodnih heroja“ o toj srpskoj pobuni.

Svakako nije samo za napomenuti, već uistinu za iz svega glasa vrisnuti, da jama Golubinjača, pa jama u Dabinu vrhu kod Brotnja kod koje je poklan i u jamu bačen cijeli rod Ivezića (do tada je u tom selu živjelo je oko 70 obitelji Ivezića!), kao niti druge brojne kraške jame tog i drugih područja (do sada je popisano oko 1300 jama i masovnih grobišta!), jame pune nevinih civila mučenika, te duboke jame-grobnice djece, žena, mladića, očeva i staraca, žrtava mučkog četničkog pokolja ili „antifašističkog ustanka“, koji bi se po stranci SDSS, ali na žalost i po sramotnoj, nezakonitoj i kao takvoj, kažnjivoj rješidbi Vlade RH, nečuveno trebao slaviti i častiti monumentalnim spomenikom, još do danas nisu naravno istražene, jer ove su žrtve trenutnim političkim strukturama očevidno nedostojne spomena, a kamoli novčanih sredstava iz Državnog proračuna!. Ne samo da dostojanstvom svakog civiliziranog naroda i čovjeka, Vlada RH ne istražuju takva masovna grobišta te dostojanstveno pokapa posmrtnе ostatke žrtava i žrtvama podiže dostojanstvene spomenike, nego kako vidimo, Vlada RH nečuveno, za civiliziran i demokratski svijet sablažnjivo, odlučuje i financira podizanje spomenika njihovim zločincima!

Ukazujući i uvažavajući nesporne povijesne činjenice potvrđene vjerodostojnim pisanim dokumentima, da je samo s područja istočne Like južno od Udbine, u potpunosti istrijebljeno oko 21. 000 tisuća Hrvata katolika, da su njihova sela i Crkve gotovo do temelja uništeni, zemljisne međe preorane, a zemljisne knjige uništene (spaljene) u cilju zatiranja svakog traga njihova življjenja na tom prostoru i njihova mogućeg kasnijeg povratka, što sve rezultira ne vraćanjem im njihove imovine do današnjeg dana i nemogućnošću povratka potomaka tih sasvim nevinih i izbjeglištvom srećom spašenih žrtava na svoja ognjišta, četnički ustanak u Srbu 27. srpnja 1941. uistinu je zločin genocidnih razmjera, čina i naravi.

Stoga najsnažnije iz dubine duše prosvjedujem, držeći da je s gledišta očuvanja i promicanja sveopće prihvaćenih civilizacijskih vrijednosti koje živi i želi živjeti i promicati današnja svjetska zajednica naroda, a koje nadam se i želim u to vjerovati, jednako tako žele promicati i hrvatske državne strukture u Europskoj zajednici naroda, vrijednosti utedeljenih na jasno usvojenim i snažno čuvanim prirodnim ljudskim pravima poput prava na sam život, slobodu i privatnu imovinu, kao i jasnu zabranu i osudu svakog nedemokratskog sustava ili snaga i veličanja bilo kojeg mirnodopskog ili ratnog zločina protiv čovječnosti, podizanje spomenika tobоžnjem "antifašističkom" ustanku, a uistinu četničkoj agresiji koju su 27. 07. 1941. započele četničke barbarske horde (uz neskrivene prema hrvatskom narodu teritorijalno jasne simpatije i oružničku potporu talijanskih fašista) zvјerskim pokoljem vjernika hodočasnika i njihovih svećenika, a okončale mučkim istrebljenjem svekolikog do tada živućeg nesprskog puka na tom području te pljačkom i otimanjem im njihove imovine do današnjeg dana, duboko antivilizacijski čin Vlade Republike Hrvatske, čin za svaku domaću i inozemnu osudu!

Hrvatsko društvo kao nesporno drevni baštinik najviših europskih i svjetskih uljudbenih vrijednosti i dosega, a posebno i kao skor dionik i baštinik takvih najviših društvenih vrijednosti Europske zajednice naroda, ne može i ne smije biti talac obstanka na vlasti bilo koje političke stranke ili vladajuće koalicije u Republici Hrvatskoj, ako joj se takav obstanak uvjetuje nedopustivim protučovječnim, protucivilizacijskim, kako domaćim tako i međunarodnim pravom kažnjivim, ultimativnim uvjetom bilo kojeg koaličijskog partnera, a u ovom slučaju stranke SDSS.

Stoga se ovo prosvjedno pismo dostavlja i nadležnim tijelima EU i UN-a, a od Vlade Republike Hrvatske se traži, da žurno razmotri povjesne činjenice glede četničke agresije u Srbu 27. srpnja 1941. (osnivanjem nepristranog Povjerenstva povjesničara) te donese Odluku o povlačenju odobrenih novčanih sredstava odobrenih iz Državnog proračuna i zabrani obnovu spomenika u Srbu, kako nakon Republike Srbije i Republika Hrvatska ne bi obnovom ovog spomenika službeno rehabilitirala četništvo i četnički pokret Draže Mihailovića kao antifašistički pokret, a sav svoj prestrašno

mučenički pobijen nevini civilni puk istočne Like i jugozapadne Bosne proglašila fašistima.

Obnovom spomenika u Srbu toliki bi mučenički pobijeni, nevini i nenaoružani pravednici iz ljeta 1941. bili oglašeni fašistima, a njihovi ubojice, mrzitelji sotonskih čudi, nagona i nedjela antifašistima, a hrvatskom bi se narodu i svakoj hrvatskoj državi, slikovito rečeno zabio ne „nož u leđa“ nego „nož u srce“, jer ako se dopusti da hrvatski civil, nenaoružan seljak, žena, dijete, starac, suprug ili mladić iz 1941. postane fašist, onda je svaka dosadašnja ali i buduća agresija na hrvatski narod i hrvatsku državu ili sam spomen njezina postojanja dopuštena. Upravo tako su se takvi „srbski antifašisti“ i ponijeli i odnosili prema samom spomenu i postojanju slobodne hrvatske države sve do 1995. godine! Jednako kao i oni „antifašisti“ iz odreda „Dušan Silni“, koji su u zapadnoslavonskom selu Donji Mosti započeli prve pokolje hrvatskih civila već 08. travnja 1941, dakle i prije proglašenja Nezavisne Države Hrvatske koja im je uvijek služila kao „alibi“ za četničke pokolje, istrijebljene i protjerivanje hrvatskog naroda, dok je istinski razlog njihovih pokolja bila upravo sotonska, iracionalna mržnja prema hrvatskom narodu i uspostavi hrvatske države.

Razmatrajući i podsjećajući sve i na zlokobni upit SDSS-ovog zastupnika Milorada Pupovca: „A što vi to danas slavite?“, koji upit imenovani svake godine upućuje hrvatskoj javnosti povodom obilježavanja Dana pobjede i Domovinske zahvalnosti 05. kolovoza, hrvatski bi narod mogao očekivati, da bi sljedeći čin Vlade Republike Hrvatske u cilju održanja koalicijske Vlade na vlasti pod bilo koju cijenu, mogao biti podizanje spomenika „antifašističkim ustanicima balvan revolucije“ iz kolovoza 1990, odnosno 1991. godine. Koalicijski partner bi ih u takvu nužnost mogao s lakoćom uvjeriti, jer ako im kao antifašizam bude priznata četnička fašistička agresija započeta u Srbu 27. srpnja 1941. kada bili „prisiljeni ustati“ nožem, puškom, ražnjem i ostalim oruđem i alatom protiv svojih nesrpskih susjeda, nenaoružanih seljaka i svećenstva, ali naravno fašista, kako im onda „ustanak“ 1990/91. ne bi mogao priznat i slavljen i čašćen kao antifašistički ustanački, a u tom su „ustanku“ od 1990/91. do 1995. primjerice na Plitvicama i u Borovu Selu, bili „prisiljeni ustati“ snajperima i noževima protiv tijela, grla

i očiju nesporno naoružanih redarstvenika, a ne više civila kao 1941. godine.

Potkrijepi takvog zahtjeva, očekivano će svesrdno doprinijeti i zastupnica Vesna Pusić, koja je također nazočila ovogodišnjem obskurnom okupljanju u Srbu, svojom ničim i nikad kažnjrenom izjavom „da je Republika Hrvatska nastala na zločinu“. Ako je Republika Hrvatska nastala na zločinu, civilizirano je i obvezujuće žrtvama podići dostojni spomenik!

Tako ćemo po Miloradu Pupovcu, Slobodanu Uzelcu, Vesni Pusić i Vladi RH, poučeni o pravim, a ne pogrešnim nadnevcima narodnog i državnog slavlja, moguće uskoro ponovo slaviti 27. srpnja, i novo 17. kolovoza kao dane „antifašističke borbe“, a spomenike umjesto žrtvama, podizati četničkim „antifašističkim“ zločincima u slavnome Zrinu, Gvozdanskom, Španovici i drugim mjestima iz kojih je živući puk pobijen, ili prognan ako je uspio preživjeti pokolj, a mjesta razorena do temelja te naseljena Srbima!

Podsjećajući i na riječi zastupnika koaličijske stranke SDSS Milorada Pupovca izgovorene upravo na tom obskurnom i nekažnjrenom okupljanju u Srbu 27. srpnja 2009. „*da se krik naroda s ovog mesta mora čuti*“, poručujem Vladi RH i drugim primateljima ovog prosvjednog pisma, da se krik pobijenog mučeničkog naroda-pravednika toga kraja, vapijuće čuje i stalno sluša savješću svega čestita svijeta, a doprijet će i do savjesti „gluhih“, doprijet će i do Vaših ušiju, gospodo iz Vlade RH! „Jer kamen će progovoriti ako čovjek ne će! (Sveto Pismo)“

U tom pouzdanju želim vjerovati da Vlada Republike Hrvatske, poštujući zadane i obvezujuće vrijednosti današnjeg civiliziranog svijeta, svoje domaće i međunarodne obveze, ne će dopustiti obnovu i ponovno otkrivanje spomenika četništvu u Srbu pa gradeći time hrvatsko društvo na povijesnoj laži, a ne na povijesnoj istini, i ohrabrujući time očevidno nikad savješću ne pročišćena i ne okajana srca jednog dijela hrvatskih državljana i pothranjujući im nadu u prвoprigodni novi zločin, ponovo posijati i obilato nahraniti sjeme razdora i budućih sukoba, kako među državljanima unutar Republike Hrvatske tako i među državljanima šireg prostora!

Uvažavajući navedene tvrdnje, zahtijevam žuran i pravičan odgovor Vlade Republike Hrvatske, kako na dio neodgovorenih upita od 04.

studenog 2009., tako i o ukupnoj osnovanosti i zakonitosti odlučivanja Vlade RH o pitanju obnove i prenamjene sredstava Državnog proračuna za 2008. u svrhu obnove spomenika zločinu u Srbu.

- Privitak:
1. Dopis Vlade RH od 11.11.2009.
 2. Dopis Ministarstva kulture RH od 17.11.2009.

U Zagrebu, 26. studenog 2009.

Željko Tomašević, dipl.iur.

Dostaviti:

- Naslovjenima (preporučenom poštom)
 - Zavičajnim udrugama Ličana - svima,
 - Udrugama branitelja iz Domovinskog rata - svima
 - EU
 - UN
 - Sredstvima javnog priopćavanja – svima
-

Dostavlja se dopunjeni popis s imenima supotpisnika prosvjednog pisma upućenog 30. 11. 2009. državnim tijelima republike hrvatske i međunarodnim organizacijama zbog odluke o obnovi i financiranju spomenika u srbu, koji su prosvjedno pismo supotpisali do 15. prosinca 2009.!

Do sada je pismo supotpisalo poimenično 225. osoba, skupno 1502. osobe, ukupno 1727. supotpisnika, uz sve pripadnike postrojbe „glavska 11“ iz dubrovnika!

Supotpisivanje prosvjednog pisma se nastavlja!

Dopunjavani popis potpisnika će se nadalje e-mailom TJEDNO dostavljati primateljima pisma te svim sredstvima javnog priopćavanja, unatoč njihovoj dosadašnjoj potpunoj „nezainteresiranosti“ za ukazano nezakonito raspolaganje državnim sredstvima u svrhu veličanja fašizma, a Vladi Republike Hrvatske će

se u pisanom obliku javno dostaviti na dan održavanja prve sjednice Vlade RH u 2010. godini!

U petak 11. prosinca 2009. su gospodin Ante Beljo i gospođa Cika Mikolčić, članovi GI „Krug za TRG“, pred ulazom u Hrvatski sabor, svim saborskim zastupnicima dijelili brošuru (sadržaj: povijesni pisani činjenični dokumenti- 70-ak stranica) gospodina Ante Belje „Četnička pobuna i zločin u istočnoj Lici i jugozapadnoj Bosni 27. srpnja 1941. i Hrvatske žrtve“, predstavljenu na Tiskovnoj konferenciji Građanske inicijative „Krug za Trg“ održanoj 09. Prosinca 2009. U Europskom domu u Zagrebu.

Prema svjedočenju gospođe Cike Mikolčić, jedini saborski zastupnik koji je odbio primiti brošuru bio je Zoran Milanović, koji je kao prethodnik ovogodišnjoj nazočnosti Vesne Pusić, podsjećamo nazočio obskurnom okupljanju u Srbu 27. srpnja 2008. uz riječi: „Ne trebam to, to nisu bili četnici, ja znam!“

Ovo svakom istinoljubivom čovjeku, a ne samo pripadniku hrvatskog ili bilo kojeg drugog narodu, „na znanje i ravnanje“!

Stoga vrlo štovani i dragi prijatelji čovjekoljublja i istinoljublja, kad je već na poticaj štovane gospode ing. Damira Borovčaka i akademika Josipa Pečarića, ovo Prosvjedno pismo upućeno na supotpisivanje, budite prema svojoj savjesti slobodni uputiti ga na supotpisivanje i svim Vašim cijenjenim i poštovanim prijateljima i poznanicima kojima do sada nije dostavljeno.

E-mail adrese za javljanje osobnih podataka su: zeljko.tomasevic@inet.hr, zeljko.tomasevic@gmail.com, a osobno im poznati, mogu svoje podatke i podatke svojih prijatelja, dostaviti i izravno gospodi ing. Damiru Borovčaku i akademiku Josipu Pečariću!

S osobitim štovanjem i najsrdičnjijim pozdravom!

1. Damir Borovčak, dipl.ing, samostalni katolički publicist
2. Josip Pečarić, akademik

3. Ive Livljanić, veleposlanik u m.
4. Josip Pavičić, pisac i nakladnik
5. Marija Perković, dipl.iur.
6. Dr. Stjepan Razum
7. Kornelija Ivoš, službenica
8. Ante Šare, dipl. ing., Predsjednik HUV-a
9. Janko Bučar, dipl. pravnik i književnik
10. Mr. sc. Ljubomir Škrinjar
11. Ivana Marijić
12. Katarina Marijić
13. Petar Marijić
14. Ana Marijić
15. Ante Beljo, Upravitelj Hrvatskog informativnog centra, zastupnik u Hrvatskom saboru od 1993. do 2003. godine.
16. Nina Krznarić, dipl.oec.
17. Zdravko Vlaić
18. Juraj Cigler, dipl. inž. građ., Čakovec
19. Karolina Hrastović, vjeroučiteljica
20. Dr.sc. Mario Mikolić, veleposlanik u m., Pula
21. Vera Čuljak
22. Petar Bezjak, ekonomist, bivši predsjednik Hrvatskog studentskog zbora
23. Gordana Galešić, dipl.oec.
24. Vlado Glavaš
25. Danica Glavaš
26. Jaroslav Stucka, Osijek
27. Franjo Dragaš, Hrvatski Institut za Preporod Kulture, Sv. Filip-Jakov
28. Jadranka Matašin, prof., Predsjednica Udruge Ličana Župe Borićevac i 346. članova "Udruge Ličana župe Borićevac"
29. Don. Andelko Kačunko
30. Radovan Smokvina
31. Branimir Petener, HOR - Hrvatski obranbeni red, Pročelnik
32. Prof. Dr. Fra Andrija Nikić, i 1101 član Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Mostar
33. Prof. Dr. sc. Marin Čikeš, Sveučilište u Zagrebu, Rudarsko-geološko-naftni fakultet

34. Antun Vuković, dipl.građ.teh., Stuttgart
35. Ninoslav Mogorović, predsjednik Kluba hrvatskih povratnika iz iseljeništva "Krasna Zemljo"
36. Jakov Rojnica, Predsjednik Hrvatskog društva političkih zatvorenika Splitsko-Dalmatinske županije
37. Dr. sc. Milan Jelić, ekonomist u m. , Argentina
38. Prof. dr. sc. Josip Jurčević, zaposlen kao viši znanstveni suradnik u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar, predavač suvremene nacionalne i svjetske povijesti na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu i na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Predsjednički kandidat na izborima za Predsjednika Republike Hrvatske
39. Marko Milinković, Varaždin
40. Kristijan Brkljačić, Kastel Stari
41. Tomislav Vuković, novinar, Zagreb
42. Robert Sertić
43. Liljana Katić, dipl. učitelj i teolog
44. Drago Zovko, dipl.iur.
45. Robert Gložinić
46. Milan Zanoški, inž. cestovnog prometa, poduzetnik
47. Cika Mikolčić, Prof., Zagreb
48. Josip Milić, dipl.iur., tajnik Sveučilišta u Zagrebu u m.
49. Ljerka Vukić
50. Dr. Zvonimir Šeparović, profesor emeritus, predsjednik Hrvatskog žrtvoslovnog društva
51. Tomislav Čolak, profesor, Knin
52. Ines Čolak, učiteljica, Knin
53. Mr.sc. Goran Rubić, dipl.oecc.
54. Ivan Bastjančić, dipl.ing
55. Đurđica Bastjančić, prof.
56. Iva Bastjančić, student
57. Damir Kalafatić
58. Tvrko Andrija Mursalo, veleposlanik RH u m., Vinogradi 97, 10000 Zagreb
59. Jasna Polić-Biliško
60. Ružica Ćavar, dr. stom. i dr. med., predsjednica Hrvatskog pokreta za život i obitelj

61. Mate Ćavar, pjesnik i publicist
62. Vinko Ostojić, publicist
63. Ivan Kovač, politički izgnanik do 1991., dragovoljac Domovinskog rata, Zagreb
64. Ante Zanetić, bivši igrač HNK "Hajduk" Split
65. Alojzije Petračić, umirovljenik
66. Mirjana Majnarić, oec. u m.
67. Dunja Gaupp, Baden, Svicarska
68. Osvin Gaupp, Baden, Svicarska
69. Ivica Grgić, urednik portala „Lijepa naša Domovina“
70. Ivan Starčević, dipl.ing.el. u m., Sarajevo
71. Mile Prpa, dipl.iur., slikar, pjesnik i kolumnist
72. Jaroslav Rojnica, politički zatvorenik, Split
73. Misko Maslać, Cleveland, Ohio, SAD
74. Ivanka Eržen, dipl.oec.
75. Tomislav Držić, prof., urednik „Hrvatskog lista“
76. Marko Magdalenić, Prof., Katolički bogoslovni fakultet Zagreb
77. Dr. sc. Josip Matjan
78. Ljerka Pazman, viši fizioterapeut, Samobor
79. Franc Bilić, prof.
80. Marta Malinar
81. Hrvoje Malinar
82. Dr. Ivo Soljačić, profesor emeritus, Zagreb
83. Prof. Dr.sc. Ivan Bioncić, Zagreb
84. Joško Čelan, novinar i publicist, Split
85. Mr. sc. Emil Čić, Zagreb
86. Tomislav Stockinger, dipl.iur., Zagreb
87. Boris Gašpar, Švicarska
88. Dr. ing. Marijan Papić
89. Mr.sc. Zorka Zane, politička zatvorenica
90. Maja Runje, Prof.
91. Vjera Ružević, umirovljenica
92. Rudi Tomic, žurnalist, autor i nakladnik, dopredsjednik Saveza Hrvata BiH u Kanadi
93. Marija Markić, CTC
94. Slobodan Markić, P. Eng.
95. Damir Tučkar, dipl.ing., Zagreb

96. Julije Derossi, književnik
97. Zlata Derossi, Prof.
98. Ante Brčić, novinar, Zagreb
99. Josip Grgić, mag. oec.
100. Ivan Balić
101. Lili Balić
102. Petar Mladinić
103. Ivo Dužević
104. Mr.sc. Wanda Jurišić-Kette, dipl.ing.
105. Mr.sc. Boris Kette, dipl.ing
106. Damir Primorac, Zaventem, Belgija
107. Dr.sc. Zvonimir Janović, sveučilišni profesor u m.
108. Zoran Matulić
109. Manda Matulić
110. Stjepan Lamza
111. Ante Grbić, Zadar
112. Radojka Grbić
113. Ante Grbić, student
114. Antonia Grbić, student
115. Ivica Škiljo, dipl.ing., Split
116. J. Ivan prcela, Hrvatski javni djelatnik i pisac, Cleveland, SAD
117. Darko Kolić, Švicarska
118. Melanie Kolić, Švicarska
119. Nathalie Cerina, Švicarska
120. Veselko Ravlić, Švicarska
121. Ivka Ravlić, Švicarska
122. Ivan Ravlić, Švicarska
123. Ante Drmić, Švicarska
124. Josip Šokac, Švicarska
125. Petar Kružić, dr.st., Stuttgart
126. Petar Hinić, predsjednik Hrvatske kulturne zajednice, Stuttgart
127. Don Miljenko Babaić
128. Mag. Jasmina p. Petter
129. Miljenko Stojić, književnik i novinar
130. Ivica Luetić, novinar
131. Frano Grbavac
132. Mladen Zelić, Prof. dipl.ing.

133. Mato Artuković
134. Tomislav Beram, Predsjednik hrvatskog medudruštvenog odbora za zajedničku suradnju u N.S.W. Australia i tajnik HOP-a Područnog odjela za Australiju i Novi Zeland
135. Tomislav Nürnberger
136. Hrvoje Šaban
137. Blažena Magdić
138. Ivan Magdić, umirovljeni časnik HV-a
139. Krešimir Krišto
140. Andrija Mažić
141. Miroslav Zemljak
142. Ante Matić, ing. el., predsjednik SHP
143. Franjo Talan
144. Željka Znidarčić, dr.sc., dr. med.
145. Tomislav Pavičić, dipl. ing.
146. Jelena (Jeka) Pavičić,
147. Marija Rukavina, poduzetnica
148. Marija Magdalena Matasić, nutr.diet.
149. Dr. Radoslav Marić, auktor i nakladnik
150. Stjepan Kovač, prevoditelj
151. Mile Tominac, poduzetnik
152. Marija Vukić, Gospic
153. Ivan Vukić, Gospic
154. Stela Šikić
155. Josip Papković, dipl.ing.fiz.
156. Mladen Križanić, Karlovac
157. Slaven Perović, muzejski savjetnik, Zagreb
158. Josip Miljak, predsjednik Hrvatske čiste stranke prava
159. Daniel m. Zakarija, dia. aia.
160. Ivica Relković, Hrvatsko odgovorno društvo
161. Prof. dr. sc. Zvonimir Radić
162. Marko Šimat, Zadar
163. akademik Stanko Popović, redoviti profesor fizike
Prirodoslovno matematičkog fakulteta u Zagrebu,
164. Kata Jelovčić, dipl.iur.
165. Dr. sc. Marko Krznarić, dr.vet.med.
165. Boris Prebeg, predsjednik udruge HOZ JAZOVKA

166. Boris Mihaljević, član HOZ-a Jazovka
167. Ivan Šebalj, član HOZ-a Jazovka
168. Andrej Šebalj, član HOZ-a Jazovka
169. Branko Slavić, član HOZ-a Jazovka
170. Anto Jurendić, član HOZ-a Jazovka
171. Dragan Vukelić, član HOZ-a Jazovka
172. Vera Vukelić, član HOZ-a Jazovka
173. Igor Vukelić, član HOZ-a Jazovka
174. Josip Grgić, mag.oec.
175. Mile Pešorda, književnik i urednik
176. Zlatko Jelinić, hrvatski Radio Vancouver-urednik i voditelj programa
177. Dr. sc. Martini Ira Glogar, doc. TTF
178. Đurđa Pavičić
179. Oskar Šarunić
180. Damir Kalafatić, dipling.kem. u m.
181. Marija Kalafatić, dipl.ing.kem. u m.
182. Jadranka Lučić, Tajnica Hrvatskog žrtvoslovnog društva
183. Marija Slišković, Predsjednica udruge Žene u Domovinskom ratu
184. Vera Uglešić, prof., Zadar
185. Željko Soldo, ing.el., Zagreb
186. Igor Ivoš, student
187. Gordana Smitka, poduzetnica
188. Marijan Smitka, umirovljenik
189. Branko Duboković, dipl.ing.
190. Dragutin Šafarić, Velenje, Slovenija
191. Prof. dr. sc. Pater Vladimir Horvat,
192. Prof. dr. sc. Zenun Skenderi, Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet, Zavod za projektiranje i menađment tekstila
193. Prof. dr. fra Šimun Šito Čorić
194. Dr. sc. Nikola Jelovac, psihijatar, Split
195. Anita Blažeković, predsjednica Povjerenstva za popisivanje prešućenih hrvatskih žrtava 2. svjetskog rata i porača s područja Bjelovarsko-bilogorske županije
196. Miroslav Dorešić, fizičar, IRB

197. Fra Zlatko Špehar, OFM
198. Ante Vunić, umirovljenik, Stankovci, bivši Predsjednik Vlaams-Kroatische vriendschap/Belgija
199. Ante Pribudić, dr. stom.
200. Mr. Nikola Bičanić, publicist, Zagreb
201. Marija Bičanić, umirovljenica, Zagreb
202. Ing. Ivan Bičanić, Zagreb
203. Ante Česić
204. Matea Maja Perković
205. Marijana Čorić, doc. dr. sc., dr. med.
206. Mr. sc. Ferdo Čolak, prof., Njemačka
207. Marinko Markić
208. Alojzije Petračić, umirovljenik
209. Duško Abramović, Toronto, Canada
210. Nevena Abramović, Toronto, Canada
211. Nikola Mulanović, umirovljenik, Mokošica
212. Dr. sc. Tanja Pušić, izv. Prof.
213. Andja Lovrić, prof.
214. Niko Bošković, dipl. ing.
215. Zvonimir Pandžić, dipl. ing.
216. dr. med. Jagoda Šarunić-Gulan, spec. epidemiolog
217. ing. Vid Raguž-Vidra, dragovoljac Domovinskog rata sa SVIM pripadnicima postrojbe „Glavska 11“ – Dubrovnik
218. Ivana Haberle, predsjednica Udruge „Žene u Domovinskom ratu – Zadar“ i 55 članica Udruge
219. Dr. sc. Marko Krznarić, London
220. Ivan Ćosić-Bukvin, povjesnik, pučki pisac, Vrbanja
221. Josip Pavičić, Zagreb
222. Đurđa Pavičić, dipl. oeec., Zagreb
223. Hrvoje Pavičić, dipl. ing. naftnog rudarstva, Zagreb
224. Ivona Pavičić Meier, Prof., Zagreb
225. Ivica Pavičić, Zagreb

RASIZAM SVJETSKIH MOĆNIKA, ZAGREB, 2012.

PISMO VIJEĆU SIGURNOSTI UJEDINJENIH NARODA

Ne tražimo od vas da pokapate naše mrtve.

Ne tražimo od vas da nas branite od agresije i od terorizma.

Ne tražimo od vas da zaštitite naše gradove od prekomjernoga granatiranja.

Ne tražimo od vas da spriječite granatiranje glavnoga grada Hrvatske – Zagreba.

Ne tražimo od vas da spriječite barbarsko uništavanje grada Dubrovnika, spomenika svjetske baštine.

Ne tražimo od vas da spriječite granatiranje grada Šibenika i uništavanje katedrale sv. Jakova, spomenika svjetske baštine.

Ne tražimo od vas da spriječite granatiranje gradova Zadra, Slavonskog Broda, Osijeka...

Ne tražimo od vas da spriječite snajperiste da gađaju naše gradane dok se vraćaju s posla.

Ne tražimo od vas da spriječite strojnica i topove iz vojarne „Maršal Tito“ da pucaju po stanovnicima zagrebačkih naselja Utrina, Travno i Dugave.

Ne tražimo od vas da spasite hrvatsko selo Ćelije, spaljeno i zajedno s crkvom sravnjeno sa zemljom.

Ne tražimo od vas da spriječite pokolj dvanaest hrvatskih redarstvenika u Borovu Selu.

Ne tražimo od vas da spriječite prekomjerno barbarsko granatiranje grada Vukovara, Vukovarske bolnice i ranjenika.

Ne tražimo od vas da nama golorukima dozvolite da se naoružamo i branimo.

Ne tražimo od vas da spriječite masovni pokolj tri stotine ranjenika na Ovčari.

Ne tražimo od vas da spriječite organizirani transport više tisuća Hrvata u koncentracijske logore u Srbiji, ni ubijanja, psihološka maltretiranja i silovanja.

Ne tražimo od vas da spriječite pokolj osamdeset i četiri civila i branitelja u Škabrnji.

Ne tražimo od vas da spriječite miniranje brane hidroelektrane 'Peruča' s trideset tona eksploziva.

Ne tražimo od vas da spriječite rušenje hrvatskih mostova, paljenje i rušenje hrvatskih kuća i da vratite stotine tisuća prognanih Hrvata.

Ne tražimo od vas da spriječite rušenje više od tisuću naših katoličkih crkava.

Ne tražimo od vas da čistite minska polja.

Ne tražimo od vas da spriječite genocid, kulturocid i urbocid.

Ne tražimo od vas da spriječite odvoz stoke i žita u Srbiju.

Ne tražimo od vas da spriječite pljačku hrvatskih umjetnina i uništavanje hrvatske kulturne baštine, ni uništavanje naših netaknutih nacionalnih parkova i parkova prirode.

Ne tražimo od vas da vratite u život naše 402 poginule djece u ratu.

Ne tražimo od vas da vratite dijelove ruku, nogu i tijela naša ranjena 1044 djeteta.

Ne tražimo od vas da oživite roditelje za naše 5497 djece, koja su bez njih ostala u ratu.

Mi sve to ne tražimo od vas, jer je za to i onako već odavno kasno, ali i zato jer su sve to već ionako obranili naši Branitelji, koji su umjesto vas konačno donijeli mir, a koje ste vi zatočili u vašemu Den Haagu! Zatočili ste ih i zato što su umjesto vas spasili sto tisuća muslimana u vašoj navodno zaštićenoj zoni Bihać, a poslije pokolja u također vašoj zaštićenoj zoni Srebrenica.

Mi sve to ne tražimo od vas jer znamo da je za vas braniti svoj Dom, svoj Narod i svoju Državu samo PLANIRANI UROTNIČKI ZLOČIN!

Mi ne tražimo od vas da oživite naše mrtve stradale u genocidu jer vi niste bogovi.

Mi čak ne tražimo od vas ni da pronađete naše nestale, jer kod vas se umire lijepo, civilizirano i prirodno.

Mi tražimo od vas: Vratite nam naše žive, naše branitelje, koje ste vi zatočili i osudili bez dokazane krivnje! Tako ćete spasiti svoju čast, zajedničku čast svih vas i svakoga pojedinačno. A po njoj će vas suditi povijest.

Mi Hrvati samo to od vas tražimo ...

Povodom rasističkih Haaških presuda od 15. travnja 2011.

akademik Ivan Aralica

akademik Smiljko Ašperger

akademik Hrvoje Babić

akademik Stjepan Babić

akademik Slaven Barišić

mons. dr. sc. Mile Bogović, biskup gospočko-senjski

akademik Boris Bučan

akademik Marin Hraste

dr. sc. Zvonimir Janko, Prof. Emeritus der Universitaet Heidelberg,
dopisni član HAZU-a (Hrvatske akademije znanosti i
umjetnosti)

akademik Dubravko Jelčić

mons. Ante Jurić, nadbiskup u miru, Split

akademik Andrija Kaštelan

akademik Ivica Kostović

akademik Slavko Matić

akademik Slobodan Novak

akademik Josip Pečarić

akademik Stanko Popović

prof. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački

akademik Franjo Šanjek

akademik Nenad Trinajstić³⁸

Supotpisuju:

(...)

dr. sc. Zvonimir Janović, umirovljeni sveučilišni professor

(...)

³⁸ Ovaj je tekst objavio tjednik Nacija 9. studenoga 2011.

PROSVJED ZBOG NAPADA NA PRAVNI SUVERENITET REPUBLIKE HRVATSKE

Poštovani predsjedniče Hrvatskog sabora, poštovani saborski zastupnici!

U posljednje vrijeme svjedoci smo sve agresivnijeg napada na hrvatski suverenitet, a napose na pravni suverenitet, zbog čega mi potpisnici ovoga prosvjednog pisma iskazujemo odlučan prosvjed i zabrinutost za budućnost Hrvatske.

Napadima na hrvatski pravni suverenitet želi se poništiti i pogaziti Odluka Sabora Republike Hrvatske o raskidu državnopravnih sveza s ostalim republikama i pokrajinama SFRJ i Deklaracija o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske, donesene 8. listopada 1991. Takvu Hrvatsku nekoliko mjeseci kasnije jedinstveno su priznale i sve članice EU-a i čitav svijet.

Odlukom Hrvatskog sabora jasno je utvrđeno da Jugoslavija kao državna zajednica više ne postoji. Republika Hrvatska odrekla je time legitimitet i legalitet svim tijelima dotadašnje federacije – SFRJ i odlučila ne priznati valjanim ni jedan pravni akt bilo kojeg tijela koje nastupa u ime bivše federacije – SFRJ.

Prosljeđivanjem Republici Hrvatskoj optužnica protiv hrvatskih građana koje su proizvela tijela bivše SFRJ, agresorske JNA, Republika Srbija pokazuje želju da bude slijednica bivše federacije kojoj je Hrvatska prije 20 godina otkazala svaki legitimitet i da izjednači krivnju agresora i žrtve. Time se, također, na svojevrstan način pokazuje da se velikosrpska agresija na Hrvatsku nastavlja pravnim i političkim sredstvima.

Dakle, temeljni cilj najnovije velikosrpske agresije na državnopravni suverenitet Republike Hrvatske jest popravljanje za Srbiju vrlo negativnih posljedica, nastalih zbog niza izgubljenih ratova u Miloševićevu vrijeme, što je ujedno i temeljni cilj novoga srbijanskog Memoranduma.

Slanje optužnica iz Srbije gotovo je istovjetno kao da su poratna Njemačka ili Italija poslale optužnice za ratne događaje poratnim vlastima u Poljskoj, Francuskoj, Češkoj, Slovačkoj, Grčkoj, Albaniji, Hrvatskoj itd.

Pomalo zbumnjuje što EU, kad je riječ o tim pravnim aktima, traži pojašnjenje od Hrvatske, kao da ne zna tko je bio agresor na Hrvatsku, kao i komentar državnog odvjetnika Republike Hrvatske koji se upleće u opravdanost donošenja zakona, što nije primjerenog ni demokratskim državama niti državi u kojoj je provedena dioba vlasti.

Možda nam jednostavno na taj način iz EU-a pokazuju da na Hrvatsku gledaju kao na koloniju, otvoreno nam poručujući da ne računamo sa suverenitetom u EU-u. Postavlja se pitanje je li Srbija „sama“ donijela tu odluku. Sjetimo se da je srbjanski predsjednik Tadić tražio da se hrvatski generali osude bez dokazane krivnje, s istovjetnim argumentima na koje se sada pozivaju iz EU-a. Na tim se „argumentima“ temelji i presuda Haškoga suda. Je li takav zahtjev postavio „sam“ Tadić ili mu ga je sugerirao baš EU?

Pozivamo zastupnike Hrvatskog sabora da odlučno stanu u obranu hrvatskog suvereniteta, a napose pravnoga, jer će se građani i po tome opredjeljivati na sljedećim izborima. Istodobno, najodlučnije prosvјedujemo protiv postupanja Republike Srbije koja je hrvatskim pravosudnim vlastima na pilatovski način prosljedila fantomske optužnice protiv hrvatskih građana. To samo svjedoči da još nije izvukla zaključke iz agresivnog rata koji su JNA i Miloševićeva Srbija vodile protiv Republike Hrvatske, prouzročivši najveće žrtve i materijalne štete u Europi nakon Drugoga svjetskog rata, te da nije odustala od projekta Velike Srbije.

Zar tim svojim činom Srbija zapravo nije preuzela izravnu odgovornost za zločine i razaranja što ih je JNA počinila u Hrvatskoj?

Zbog toga Srbiji treba u najkraćem mogućem roku dostaviti račun za ratne štete koje su u Hrvatskoj počinile JNA, Miloševićeva Srbija i njihove paravojne snage.

Iz dosadašnjih slučajeva jasno je da su optužnice (mnoge, ako ne i sve) sastavljene na temelju priznanja iznudjenih od hrvatskih zatočenika u srpskim koncentracijskim logorima pa Srbiji treba postaviti sljedeće zahtjeve/pitanja:

Kako je moguće da uopće razmišljaju o optužnicama koje sadrže bilo kakav dokaz koji je pribavljen na nezakonit način, tj. dobiven pod prililom u srbijanskim koncentracijskim logorima? Kako to da

nakon tragičnih iskustava Drugoga svjetskog rata, Auschwitza, Dachaua..., EU tako olako prolazi preko toga?

Ovim prosvjedom tražimo procesuiranje svih odgovornih za odvođenje, držanje i mučenje hrvatskih građana u srbijanskim koncentracijskim logorima u Srbiji. (Procjena je da je u tim logorima ubijeno ili nestalo oko 300 ljudi).

Tražimo međunarodnu potporu da se zaustave sve optužnice (ne samo iz Srbije nego i iz BiH) koje polaze od dokaza koji su dobivene pod prilicom, odnosno pribavljeni na nezakonit način.

Sve ove naše nevolje proizlaze iz činjenice da se u Hrvatskoj prihvatiло izjednačivanje agresije i obrane. Počelo se pričama o navodnom građanskom ratu, a provedeno je preko izjednačivanja ratnog zločina, koji čine agresori, i zločina u ratu koji se može dogoditi u obrani kao prekoračenje nužne obrane. To je u suprotnosti s međunarodnim pravom!

Tražimo vladavinu prava i hrvatski pravni suverenitet, umjesto dogovora na „visokoj razini“ koji služi skupljanju političkih bodova i uspostavi puzajuće „pravne jugosfere“.

Pozivamo zastupnike da na saborskoj sjednici 14. listopada, u petak, odgovorno štite suverenitet Republike Hrvatske i dostojanstvo narodnih zastupnika Hrvatskoga sabora.

U Zagrebu 8. listopada 2011.

akademik Ivan Aralica

akademik Smiljko Ašperger

dr. sc. Mile Bogović, biskup gospicko-senjski

akademik Dubravko Jelčić

akademik Andrija Kaštelan

akademik Josip Pečarić

akademik Stanko Popović

prof. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački

akademik Nenad Trinajstić

dr. sc. Žarko Domljan, prvi predsjednik Hrvatskoga državnog
sabora

prof. dr. sc. Andrea Aglić Aljinović

dr. sc. Mato Artuković

prof. dr. sc. Ivan Bakran
dr. sc. Mladen Bandić, dipl. ing. građ., Zagreb
doc. dr. sc. Senka Banić, Split
dr. sc. Josipa Barić, doc. FESB, Split
dr. sc. Osor Barišić
dr. sc. Mirko Belak, znanstvenik
dr. sc. Zlatko Begonja, Upravitelj Zavoda za povijesne znanosti
HAZU-a u Zadru
prof. dr. sc. Mihovil Biočić, KBC Split, Medicinski fakultet
Sveučilišta u Splitu
akad. slikar Josip Botteri-Dini
dr. sc. Srećko Botrić, Sveučilište u Splitu
prof. dr. sc. Velimir Božikov, Zagreb
dr. sc. Marijan Brajinovic, ministar-savjetnik, Beč, Austrija
dr. sc. Morana Brkljačić Žagrović, dr. med.
prof. dr. sc. Gojko Buljat, Zagreb
prof. dr. Ante Čuvalo
Marko Curać. novinar
Joško Čelan, novinar i publicist, Split
prof. dr. sc. Marin Čikeš, Rudarsko-geološko-naftni fakultet,
Zagreb
prof. dr. sc. don Josip Čorić
prof. dr. sc. Vera Čuljak
prof. dr. Vladimir Ćepulić, Zagreb
Mirko Čondić, pukovnik HV-a u m.
dr. sc. Alojz Ćubelić, profesor na Katoličkom bogoslovnom
fakultetu u Zagrebu
prof. dr. sc. Vlado Dadić
prof. dr. dr. h. c. Nikola Debelić
prof. dr. sc. Slavica Dodig
admiral Davor Domazet Lošo
prof. don Ilija Drmić
prof. dr. sc. Andrej Dujella
prof. dr. sc. Boris Dželalija, infektolog, Medicinski fakultet Split
prof. dr. sc. Neven Elezović
doc. dr. Srećko Favro
prof. dr. sc. Krešimir Galešić, Zagreb

- prof. dr. sc. Danica Galešić Ljubanović, Medicinski fakultet,
Zagreb
- doc. dr. sc. Martinia Ira Glogar
- prof. dr. sc. Željko Grabarević
- prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić
- prof. dr. Vinko Grubišić, professor emeritus, Sveučilište Waterloo,
Kanada
- Hrvoje Hitrec, književnik, predsjednik HKV-a
- dr. sc. Zdeslav Hrepic, Columbus State University, GA, USA
- doc. dr. Hicela Ivon, Split
- dr. sc. Borka Jadrijević, izv. prof.
- dr. sc. Julije Jakšetić
- dr. sc. Domagoj Jamičić
- dr. sc. Zvonimir Janović, sv. profesor u m.
- dr. sc. Dubravko Jelić, znan. sur., Galapagos istraživački centar,
Zagreb
- dr. Milan Jelić, dipl. ekonomist, R. Argentina
- Andelko Kaćunko, svećenik i publicist
- prof. dr. sc. Duško Kardum, Zagreb
- prof. dr. sc. Ivan Karlić, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u
Zagrebu
- prof. dr. sc. Marijan Kirin, Zagreb
- prof. dr. sc. Milica Klarićić Bakula
- prof. dr. sc. Ivan Kordić
- prof. dr. sc. Srećko Kovač, Institut za filozofiju, Zagreb
- Mate Kovačević, novinar
- dr. sc. Jadranka Kraljević
- general bojnik Marinko Krešić, predsjednik udruge Hrvatski
generalski zbor
- prof. dr. sc. Šimun Križanac, Sesvete
- prof. dr. sc. Mario Krnić
- dr. sc. Nikša Krstulović
- prof. dr. sc. Marija Šiško Kuliš
- prof. dr. sc. Stipe Kutleša
- prof. dr. sc. Ante Lauc
- dr. sc. Inga Lisac, sveuč. nastavnik, Zagreb
- dr. sc. Srećko Listeš, Split, viši savjetnik AZOO-a

prof. Ive Livljanić, veleposlanik u miru
prof. dr. Maja Lukac-Stier, sveučilišni profesor, Buenos Aires,
Argentina
prof. dr. sc. Mate Ljubičić
Marko Magdalenić, prof., Katolički bogoslovni fakultet, Zagreb
prof. dr. Ivan Malčić, predstojnik pedijatrijske Klinike KBC-a
dr. sc. Ljubo Marangunić, sveuč. profesor u mirovini
dr. sc. Ivica Martinjak, Zagreb
prof. dr. sc. Mate Matas, Zagreb
Antun Mateš, akademski slikar
prof. dr. sc. Marko Matić, Split
doc. dr. sc. Anita Matković
dr. sc. Zvonimir Medvedović, ministar u prvoj Vladi RH, Zagreb
dr. sc. Miroslav Međimorec, redatelj, hrvatski branitelj, diplomat
prof. dr. sc. Vine Mihaljević
dr. sc. Mario Mikolić, veleposlanik u m.
prof. dr. sc. Zlatko Miliša, Sveučilište u Zadru
Josip Miljak, predsjednik Hrvatske čiste stranke prava
Pero Mioč, književnik, književni prevodilac i kazališni redatelj,
Šibenik
fra Dušan dr. Moro, docent, KBF Split
dr. sc. Smiljana Narančić Kovač
prof. dr. fra Andrija Nikić i 1238 mostarskih napretkovaca,
predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak u Mostaru
prof. dr. sc. Milan Nosić, Rijeka
Javor Novak, hrvatski publicist
Nikola Obuljen, dipl. ing.; saborski zastupnik u miru
dr. teol. Anto Orlovac, svećenik, Banja Luka
dr. sc. Tado Oršolić, znanstveni suradnik, Zadar
dr. ing. Marijan Papich, Vancouver, Kanada
prof. dr. Mladen Parlov, izvanredni profesor na KBF-u Splitu
prof. dr. sc. Davor Pavelić
dr. sc. Davor Pavuna
Marija Peakić Mikuljan, književnica
prof. dr. sc. Ivan Perić
dr. sc. Damir Pešorda, kolumnist i profesor
prof. dr. sc. Ivan Petričević, sveuč. prof., infektolog

prof. dr. sc. Ivan Petrović
dr. sc. Biserka Pigac, Varaždin
prof. dr. sc. Valdi Pisac, Pešutić, Split
Nenad Piskač, književnik, Zaprešić
dr. Ivanka Pižeta, dipl. ing. elektrotehnike, Zagreb
prof. dr. Franjo Plavšić, toksikolog i književnik
dr. sc. Dora Pokaz
prof. dr. sc. Tanja Pušić
dr. sc. Stjepan Razum, arhivist i povjesničar
prof. dr. Adalbert Rebić, profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta, Zagreb
prim. dr. sc. Darko Richter, dr. med., Zagreb
Mladen Rogina, red. prof., hrvatski branitelj
prof. dr. sc. Dora Sečić
Jakov Sedlar, redatelj
prof. dr. sc. Sven Seiwert, Zagreb
prof. dr. sc. Predrag Sikirić, Zagreb
dr. sc. Ivo Soljačić, prof. emeritus
Stjepan Jimmy Stanić, estradni umjetnik
Miljenko Stojić, književnik, franjevac i novinar
Goran Pavel Šantek, izv. prof.
dr. sc. Zvonimir Šeparović, profesor emeritus, član Europske akademije znanosti i umjetnosti, predsjednik Hrvatskog žrtvoslovnog društva
prim. dr. sc. Tatjana Šimurina, dr. med., anestezijolog, Zadar
prof. dr. Marijan Šunjic, rector emer., veleposlanik u miru
doc. dr. sc. Dražen Švagelj, patolog, Vinkovci
Ante Nadomir Tadić Šutra, prof., pjesnik
prof. dr. sc. Zdravko Tomac
prof. dr. sc. Miroslav Tuđman
dr. sc. Magdalena Ujević Bošnjak, dipl. ing. kem. tehn.
prof. dr. sc. Stanko Uršić, Sveučilište u Zagrebu, FBF
prof. dr. sc. Kosta Urumović, Zagreb
dr. sc. Hrvoje Valpotić, dr. med. vet., Veterinarski fakultet, Zagreb
dr. sc. Mislav Vedriš, dipl. ing. šumarstva
Đuro Vidmarović, književnik i povjesničar
prof. dr. sc. Ivica Veža

prof. dr. sc. Zlatko Vrljičak, dipl. ing.

dr. sc. Petar Vučić, politolog

dr. sc. Zlatko Vučić, zn. savj. fiz., Zagreb

Tomislav Vuković, novinar, Glas Koncila

dr. sc. Željka Znidarčić, dr. med., Zagreb

doc. dr. Marija Žagar Zagreb

prof. dr. sc. Darko Žubrinić,, Zagreb

(...)

RASIZAM DOMAČIH SLUGU, ZAGREB, 2013.

REFERENDUM POSLIJE PRESUDE HRVATSKIM GENERALIMA!

ZAHTJEV VLASTIMA REPUBLIKE HRVATSKE

Zahtijevamo da se referendum o pristupanju Hrvatske Europskoj Uniji održi nakon donošenja konačne presude hrvatskim generalima!

Bivši francuski vojni biskup Michel Dubost, na međunarodnom vojnem hodočašću u Lourdesu, rekao je da se divi Hrvatima, jer imaju nešto što sve više nestaje, imaju vrijednosti koje se u Europi gube, a bez kojih ona ne može živjeti. I doista, moramo se sjetiti samo dviju činjenica koje to zorno pokazuju.

Pravo i obaveza svake države jest vratiti svoj okupirani teritorij. U Ženevskoj konvenciji od 12. kolovoza 1949., koja govori o ratnim zločinima, odredba članka 3. stavak 1. Protokola II. kaže: “*Ne može se pozivati ni na jednu odredbu ovog protokola da bi se ugrozio suverenitet države ili odgovornost vlade da svim zakonitim sredstvima održava ili ponovno uspostavi zakon i red u državi ili da brani nacionalno jedinstvo i teritorijalni integritet države!*”

Nasuprot tome, EU je kaznio Hrvatsku ukidanjem Phare programa već drugog dana oslobođilačke operacije “Oluja”, pozivajući se na lažne tvrdnje o prekomjernom granatiranju Knina. Na tome tragу Tužiteljstvo haaškoga suda optužilo je hrvatske generale i iskonstruiralo pravnu normu o “zajedničkom zločinačkom pothvatu” kako bi moglo optužiti čitave civilne i vojne strukture.

Nakon takvih blasfemičnih optužaba hrvatski je narod javno i otvoreno postavio pitanja, na koja nikada nije dobio odgovor: Je li

bilo prekomjerna granatiranja Vukovara, Dubrovnika, Osijeka, Vinkovaca, Karlovca, Siska, Sl. Broda, Zadra, Šibenika i tolikih drugih gradova i mjesta? Je li “zajednički zločinački pothvat” planirana i provedena agresija od strane JNA i srpskih paravojnih snaga na Hrvatsku, nakon što su se njezini građani plebiscitarno odlučili za samostalnost i samoopredjeljenje, koju je bio još prije Pariške mirovne konferencije usadio kao misao vodilju tolikim potlačenim narodima američki predsjednik Woodrow Wilson? Je li tko odgovarao za prvo spaljeno mjesto, pravi holokaust na početku srpske agresije na Hrvatsku – istočnoslavonsko mjesto Čelije, koje se našlo na putu barbarogenijima? Je li bilo prekomjerno granatirano Sarajevo...? Po sadržaju optužnica i presudama kao da je u tim gradovima 90-tih godina vladao mir, a građani uživali u baroknoj glazbi. Takvo ponašanje Europe može se nazvati povijesnim primjerom beščašća i licemjerja, gaženjem svih kršćanskih vrijednosti na kojima se Europa stoljećima održala. Čini se da su, ipak, naše moralne vrijednosti u korijenima jedne druge Europe, koju su stvarali njezini najbolji umovi, nadasve kršćanski mislioci. Izjednačivanje žrtve i agresora dogodilo se prvi put u povijesti, kao što se dogodilo prvi put da glavni protagonisti rata – agresije na Hrvatsku, nisu osuđeni. Time je u Europi visoko podignuta sramna zastava – zastava rata, a ne zastava mira, koju su donijeli hrvatski branitelji. Nismo mogli ni vjerovati koliko je francuski premijer Georges Clemenceau svojedobno bio u pravu kad je tvrdio da je dobiti mir teže nego rat. U konačnici sve to govori koliko je Europi stalo do slobode i prava naroda koji su stoljećima bili imperijalnim žrtvama.

Poštovanje i prilagođavanje Hrvatske odlukama Haaškoga suda bio je stalан заhtјев EU-a i ostao je do danas, iako se sve vrijeme taj “sud” odnosio rasistički prema pojedinim narodima. To se konstatira i u nedavnom pismu 20 hrvatskih akademika, biskupa i nadbiskupa Vijeću sigurnosti UN-a, koje je supotpisalo 2300 građana (230 sveučilišnih profesora i doktora znanosti). Spomenimo samo jednu konstataciju iz toga pisma: “Zatočili ste ih i zato što su umjesto vas spasili sto tisuća muslimana (nesrba) u vašoj navodno zaštićenoj zoni Bihaću, a poslije pokolja u takoder vašoj zaštićenoj

zoni Srebrenici.” Slično upozorenje dao je i tadašnji američki vojni ataše u Hrvatskoj, tvrdeći da su general Gotovina i Hrvatska vojska tada spriječili *genocid takvih razmjera kakav je bio samo u Drugome svjetskom ratu.*

Haaški su tužitelji prešli preko toljkih zlodjela. Nisu nikoga optužili za tolika silovanja... Žrtve svakodnevno gledaju silovatelje na ulicama hrvatskih gradova, posebice na ulicama Vukovara. To najednom nije zločin, možda zato što je to radio agresor, a njega su od mnogo čega amnestirali.

Sve su hrvatske vlasti od 2000., zbog navodno viših ciljeva, poslušno prihváćale nakaradne poglede na osnovne vrjednote koje su u suprotnosti s civilizacijskim vrjednotama o kojima je tako upečatljivo govorio francuski vojni biskup, i ne samo on. Ako ih koji put i nisu prihváćale, nisu to ničim pokazale.

Ulaskom u EU pod takvim uvjetima Hrvatska ne će moći pomoći EU-u da spozna koje su stvarne vrjednote, bez kojih ona ne može opstati. Zato pozivamo hrvatske vlasti da promijene odluku o nadnevku referendumu i odgode je sve dok se ne objavi konačna presuda Haaškoga suda hrvatskim generalima.

Želimo se još jednom uvjeriti u njihovu vjerodostojnost, želimo vidjeti je li Europa prepoznala žrtvu, razlikuje li vrijednosti slatke i drage slobode od sužanjstva. Zato trebamo izići na referendum o EU-u tek nakon što vidimo konačnu presudu našim generalima.

Time želimo dati priliku članicama EU-a da se izjasne – smatraju li oni i dalje da postoje više i manje vrijedni narodi. I da pokažu je li im i dalje nebitno hoće li netko pobiti i 100 000 pripadnika nekog – po njima – manje vrijednog naroda. Uvjereni smo da bi njihovi generali zaslužni za spašavanje tako velikog broja ljudi dobili Nobelovu nagradu za mir, bili bi slavljeni, a hrvatski su generali u prvostupanjskoj presudi drakonski osuđeni!

Ako hrvatske vlasti ne bi željele odgoditi referendum, time bi bitno umanjile plebiscitarni izlazak na referendum o EU-u i pokazale da nas vode u EU jer ne znaju što s hrvatskom državom, kao što nisu znale ni 1918. pa su, nasuprot jasnim upozorenjima, odveli narod kao guske u maglu. U magli isprepletenom raznim protuhrvatskim

ideologijama ostali smo gotovo jedno stoljeće, plativši neizmjernom žrtvom. I tada se naše pretke uvjeravalo kako nemaju alternative. Slobodan građanin i slobodan narod uvijek imaju alternativu, a to su sloboda i samostalnost, poput Norveške i Švicarske. Ne možete nas stoga zaplašiti ni s eventualnim balkanskim parlamentima, jer jednostavno tamo ne pripadamo.

Ne bude li se odgodio referendum to će biti dokaz da hrvatske vlasti ne žele pomoći članicama EU-a, pa pozivamo hrvatske građane da na referendumu pokažu i jednima i drugima da, slično francuskom vojnom biskupu, puno više cijene hrvatske vrjednote od onih koje nam propagiraju iz EU-a, a slijepo podržavaju hrvatske vlasti od 2000. misleći na svoje fotelje, a ne na dobrobit naroda.

Hrvatski fokus, 26. prosinca 2011.

akademik Smiljko Ašperger

akademik Andrej Dujella

dr. sc. Zvonimir Janko, Prof. Emeritus der Universitaet Heidelberg,
dopisni član HAZU-a

akademik Dubravko Jelčić

mons. Ante Jurić, nadbiskup u miru (+ 20. 03. 2012.)

mons. Vlado Košić, sisački biskup

prof. dr. sc. Stjepan Marčelja, dopisni član HAZU, full member of
Australian Academy of Science, Australia

akademik Josip Pečarić

Ante Glibota, redovni član Europske Akademije Umjetnosti

Znanosti i Literature (EASL), Paris

dr. Zvonimir Šeparović, profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu,
član Europske akademije znanosti i umjetnosti

prof. dr. sc. Ivica Veža, član Europske akademije industrijskog
managementa, FESB, Split

mr. sc. Željko Sačić, general u miru

dr. sc. Maja Andrić

dr. sc. Mato Artuković

prof. dr. sc Vanda Babić, Sveučilište u Zadru

prof. dr. sc. Ivan Bakran, Zagreb
dr. sc. Mladen Bandić, dipl. ing. grad.
doc. dr. sc. Senka Banić
doc. dr. sc. Josipa Barić
doc. dr. sc. Zlatko Begonja
dr. sc. Ivana Benzon
prof. dr. sc. Mihovil Biočić, KBC Split, Medicinski fakultet
Sveučilišta u Splitu
dr. sc. Srećko Botrić, Sveučilište u Splitu
prof. dr. sc. Zdravka Božikov, Split
doc. dr. sc. Snjezana Braić, Prirodoslovno matematički fakultet,
Split
dr. sc. Morana Brkljačić Žagrović, dr. med.
dr. sc. Miljenko Buljac
dr. sc. Krešimir Bušić
prof. dr. sc. Marin Čikeš, Sveučilište u Zagrebu
dr. sc. Ambroz Čivljak, predavač i znanstveni suradnik
doc. dr. sc. Alojzije Čondić, Split
prof. dr. sc. don Josip Čorić
prof. dr. sc. Vera Čuljak
prof. Ante Čuvalo, Ph. D.
prof. dr. sc. Vladimir Ćepulić
prof. dr. sc. Alojz Ćubelić, Katolički bogoslovni fakultet
prof. dr. sc. Borislav Dadić
prof. dr. sc. Vlado Dadić
doc. dr. sc. Antun-Ante Delić, dragovoljac Domovinskog rata,
Grubišno Polje
dr. sc. Ivo Derado, Max-Planck-Institut fuer Physik, Munchen,
Germany
doc. dr. sc. Pero Draganić, dr. med.
prof. dr. sc. Boris Dželalija
prof. dr. sc. Neven Elezović, FER, Zagreb
prof. dr. sc. Rea Fulgosi- Masnjak, redovita profesorica
Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Danica Galešić Ljubanović, patolog, Zagreb
dr. sc. Nikša Glavić
doc. dr. sci. Martinia Ira Glogar

prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić

prof. dr. Vinko Grubišić, professor emeritus, Sveučilište Waterloo,
Germanski i slavenski studiji (Germanic and Slavic Studies),
Kanada

dr. sc. Željko Hanjš

prof. dr. Ivan Ilić, professor emeritus, FER, Sveučilište u Zagrebu,
bivši veleposlanik

prof. dr. sc. Borka Jadrijević

dr. sc. Julije Jakšetić

dr. sc. Domagoj Jamičić, znanstveni savjetnik

dr. sc. Zvonimir Janović, sveučilišni profesor u mirovini

dr. Milan Jelić, dipl. ekonomist, Argentina

prof. dr. sc. Branko Jeren, Sveučilište u Zagrebu

prof. dr. Hrvoje Kačić

dr. sc. Držislav Kalafatić

prof. dr. sc. Damir Kalpić

prof. dr. sc. Ivan Karlić

prof. dr. sc. Vladimir Katović, Wright State University, Dayton,
OH USA

doc. dr. sc. Marijan Kirin

prof. dr. sc. Milica Klarićić Bakula

prof. dr. sc. Srećko Kovač

prof. dr. Slavko Kovačić, Split

dr. sc. fra Smiljan - Dragan Kožul, O. F. M., Duhovni ravnatelj
Pokreta Krunice za obraćenje i mir

dr. sc. Jadranka Kraljević, viša asistentica

prof. dr. sc. Šimun Križanac

prof. dr. sc. Mario Krnić

dr. sc. Nikša Krstulović

prof. dr. sc. Marija Šiško Kuliš, Split

prof. dr. sc. Stipe Kutlesa

prof. dr. sc. Slobodan Lang

prof. dr. sc. Ante Lauc

prof. dr. sc. Velimir Laznibat, redovni prof. Filozofskog fakulteta u
Mostaru u miru

doc. dr. sc. Inga Lisac

Maja Lukac-Stier, doktor filozofije i sveučilišni profesor, Buenos Aires, Argentina
prof. dr. sc. iur. Branimir Lukšić
dr. sc. Mislav E. Lukšić, Zadar
Marko Magdalenić, prof. - dirigent, KBF Zagreb
prof. dr. sci. Ivan Malčić
dr. sc. Ljubo Marangunić, sveuč.profesor u mirovini
dr. sc. Ivica Martinjak
prof. dr. sc. Marko Matić, Split
dr. sc. Tomislav Matić, Canberra, Australia
dr. sc. Josip Matjan, die
dr. sc. Bruno Mayer, dipl. ing. tehnologije
dr.sc. Zvonimir Medvedović
dr. sc. Miroslav Međimorec, redatelj, hrvatski branitelj, diplomat
dr. sc. Zlatko Miliša, red. prof.
prof. dr. fra Andrija Nikić, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak u Mostaru sa 1263 člana
prof. dr. sc. Milan Nosić
prof. dr. sc. Zarko Nozica
prof. dr. Dubravka Oraić Tolić
dr. ing. Marijan Papić, Vancouver, Canada
dr. sc. Đurđica Parac-Osterman, redoviti profesor u trajnom zvanju
prof. dr. sc. Davor Pavuna
prof. dr. sc. Ivan Perić
prof. dr. sc. Nedjeljko Perić
doc. dr. sc. Ante Periša
dr. sc. Damir Pešorda, kolumnist i profesor
prof. dr. sc. Mladen Petravić, Sveučilište u Rijeci
prof. dr. sc. Ivan Petrović
dr.sc. Dora Pokaz
prof. dr. sc. Tanja Pušić
dr. sc. Stjepan Razum, povjesničar i archivist
prim. dr. sc. Darko Richter, Zagreb
prof. dr. sc. Dubravka Sesar, Zagreb
dr. sc. Drago Šimundža
prim. dr. sc. Tatjana Šimurina, dr. med., anesteziloginja
Đuro Tikvica, pijanist, profesor Muzičke akademije u Zagrebu

prof. dr. sc. Kosta Urumović, Zagreb

prof. dr. sc. Zdravko Tomac

dr. sc. Hrvoje Valpotić, dr. med. vet., Veterinarski fakultet, Zagreb

dr. sc. Mislav Vedriš, dipl. ing. šumarstva

dr. Mile Vidović

dr. sc. Petar Vučić

dr. sc. Zlatko Vučić

dr. sc. Vida Vukoja, lingvist

dr. sc. s. Lucila (Anica) Zovak, Švicarska

prof. dr. sc. Tomislav Živković

prof. dr. sc. Darko Žubrinić

dr. Antonio Žuvela, pravnik, Buenos Aires, Argentina

(...)

APEL HRVATSKOJ JAVNOSTI: SUPROTSTAVIMO SE MEDIJSKIM MANIPULACIJAMA!

Mediji su snaga iznad hrvatskog društva. Ne polažu nikomu račune osim profitu i nevidljivim političkim centrima moći. U tu svrhu sve im je dopušteno, od gaženja ljudskog dostojanstva, do raznih oblika manipulacije i potkopavanja hrvatske države. U medijima najmanje prostora ima za argumente. S poluinformacijama i dezinformacijama hrani se publika bez odgovornosti za napisanu riječ. Vještim manipulacijama inficiraju se sve skupine. Ali dok za razne infekcije postoje službe koje o tome skrbe, za psihičke napade putem medija na osobni integritet nema ni posljedica ni sankcija. Sve je dopušteno kad su mediji u pitanju, jer oni su sila i moć, svi ih se boje. Tako nešto je trebalo da bi se lakše upravljalo hrvatskim društvom. Najprije su se okomili na vrijednosti Domovinskog rata, zatim su isključili iseljenike, koji su se bili spremni vraćati u Hrvatsku, hrvatske nacionalne institucije, koje se raznim montiranim aferama podvojilo, a što se nije podvojilo, to se “ocrnilo”, zatim obitelj, a u završnom činu hoće lažima kompromitirati Katoličku crkvu, zapravo kršćanstvo koje je održalo hrvatski narod na ovim prostorima punih trinaest stoljeća.

Preko medija se vlada Hrvatskom. Mediji se izdašno koriste za upravljanje hrvatskim društvom. Skrivenim centrima moći oni su učinkovitiji od demokratskih putova, jer protivnika eliminiraju odmah, a istodobno pridobivaju javnost za svoja stajališta, koja ne trebaju objašnjavati. Društveni pravobranitelj u posljednjih dvadeset godina nije nijednom intervenirao i pokušao zaštитiti pojedince ili društvene skupine od medijskih nasrtaja? Javna stručna analiza medija, koja je napravljena u jednoj znanstvenoj instituciji, nikada nije objavljena. Koji je razlog tomu? Medijski je prostor u Hrvatskoj danas kao jednosmjerna ulica u kojoj publika bezglavo bježi pred “razjarenim bikom”. Što više “krvi i spektakla”, to mediji zadovoljnije trljuju ruke. Na taj način najdirektnije se ugrožavaju demokratski korijeni i potiču najniže strasti. Za nasilje u društvu stoga su u određenoj mjeri odgovorni i mediji. Bez medija i

velikosrpski projekt izgledao bi puno drukčije. Te stvari se ne žele uzeti u obzir.

Medijska pristranost postala opasnost za državu i društvo. U dvadeset godina samostalnosti mediji su bili u funkciji promidžbe, uglavnom neskloni hrvatskoj državi, nagnuti najčešće lijevim dioptrijama. Oni ne mogu shvatiti da za medije nema ni lijeve ni desne strane, nego kritička prosudba i istina. Ali što njima znači istina? Mediji su ti koji su "kadili" bivšem hrvatskom premijeru, pravili s njime izmišljene interviewe, oni su ga pokopali, ne radi toga da kritički upozore na njegove nedostatke i štete za nacionalne interese, nego da instrumentaliziraju borbu za vlast i pokušaju ubiti svaki pluralitet stajališta i razmišljanja u hrvatskom društvu. Eliminiranje intelektualaca iz hrvatskih medija, osim onih koji misle kao i stranački vođe, jasan je znak da se u hrvatskom društvu ne razvijaju zdravi odnosi, nego da se društvo mijesi, po mjeri moćnika, koji se vješto skrivaju iza zavjesa.

Državni odvjetnik i mediji. U spregu s medijima ušao je i državni odvjetnik, koji selektivno pušta predmete u optjecaj, narušavajući demokratske stečevine i pretvarajući se u moć kojoj se treba pokoravati. Stalna stigmatizacija i kriminalizacija koja se događa svakodnevno u medijskom prostoru stvara dojam u običnih ljudi da u hrvatskom društvu ništa ne valja. Ali, ne će biti tako, jer da je tako, ono bi već davno nestalo. U hrvatskom društvu ima pozitivnih događaja, znanstvenih uspjeha i dostignuća, gospodarskih probaja, ali ti sadržaji nemaju mjesta u medijima, budući da su odredili pokazivati domaćoj i inozemnoj javnosti kako je hrvatska država nemoguća. Na tom tragu ima onih koji već javno govore kako "nismo u stanju držati, stvarati, oblikovati i voditi državu". Koja je poruka – treba nas vratiti u balkansku tamnicu ili rastaliti u Europskoj uniji.

Perfidna igra medija uoči izbora. Stalnim napadima na jednu političku opciju, podilaženjem drugima, želi se biraćima sugerirati komu treba vjerovati, tko su nacionalni spasitelji. Ni u jednoj europskoj državi danas nisu posloženi mediji da više manje pušu u jedan rog. Čovjek dobije dojam kao da su još u crvenoj košulji s titovkom na glavi. Ali već je rečeno kako će Hrvatska biti crvena i

kako je to lijepa kapa. Pojedinačni disonatni tonovi samo potvrđuju tezu o uniformiranosti medija, kojima se ravna iz jednog mjesta, pa se i afere, crne kronike prelijevaju kao po zakonu spojenih posuda.

U Hrvatskoj nema slobodnog novinstva. Novine su strogo zatvoren i kontroliran prostor koji ima zadatak stvarati određen tip mišljenja i ponašanja, pohlepan za potrošnjom i ideološki obojen, da stalno mrzi svoje, preferira i divi se tuđem. Ankete kojima pribjegavaju elektronički mediji samo su način provjere kako napreduje određen projekt, kakve rezultate polučuje "pranje mozga". Ono što je početkom prošlog stoljeća jasno uočio njemački znanstvenik K. Buecher, u Hrvatskoj je ostalo na snazi do danas, a on je tada ustvrdio kako su se "novine iz ustanove za objavljivanje vijesti pretvorile u nositelje i vođe javnog mnijenja, u borbeno sredstvo partiskske politike". Hrvatske novine to nikada nisu prestale biti – one su danas najočitije sredstvo partiskske politike kojima su strane nacionalne vrijednosti i nacionalni interesi.

Zbog svega rečenog smatramo:

- **Potreban je jači i kritičniji glas intelektualaca u postojećim oazama slobode.**
- **Dok se ne dosegne medijski prostor za pluralitet mišljenja, potrebno je koristiti se i osnivati alternativne medijske prostore.**
- **Tražiti od javnog pravobranitelja da stane u obranu dostojanstva pojedinaca i skupina koje su izložene nasrtajima medija, da zaštitи djecu i mladež, koja je podvrgnuta perfidnim medijskim manipulacijama.**
- **Budući da se javni mediji financiraju iz proračunskih sredstava, nije dovoljno tražiti da budu servis javnosti, nego da budu pod svakodnevnim nadzorom javnosti.**
- **Privatni mediji moraju jednako služiti općim interesima i vrijednostima. Oni ne mogu biti suprotstavljeni općem i nacionalnom interesu.**
- **Intelektualci i nacionalne institucije trebaju odlučno braniti nacionalne interese i nacionalne stećevine.**
- **Građani, koji svaki dan kupuju razne tiskovine, moraju biti načisto koga sa svojim novcem podupiru - lošom hranom**

čovjek zatruje želudac, a poluinformacijama i dezinformacijama truje svoju dušu i dušu djece i obitelji.

- Gledе parliamentarnih izbora upozoravamo građane da ne nasjedaju manipulacijama, već da se kritički, s obzirom na svoj sustav vrijednosti stečen školovanjem i životom, odluče, ne emocionalno, nego vrlo promišljeno, za kandidate koji će hrvatsku državu, voditi odgovorno i uravnoteženo.
- Naše je temeljno opredjeljenje slobodno i kritičko novinstvo, zasnovano na općeljudskim vrijednostima, koje će otvarati demokratska obzorja, a ne stvarati uvjete za interesne i partijske pobjede.

Zagreb, 27. studenoga 2011.

akademik Ivan Aralica

akademik Slaven Barišić

dr. sc. Zvonimir Janko, Prof. Emeritus der Universitaet Heidelberg,

dopisni član HAZU-a

akademik Dubravko Jelčić

dr. sc. Henrik Heger Juričan, Sveučilište Pariz-Sorbona, dopisni
član HAZU-a

akademik Andrija Kaštelan

akademik Josip Pečarić

akademik Stanko Popovi

dr. sc. Ivana Benzon

prof. dr. sc. Mihovil Biočić, KBC Split, Medicinski fakultet
Sveučilišta u Splitu

dr. sc. Srećko Botrić, Sveučilište u Splitu

prof. dr. sc. Zdravka Božikov, Split

doc. dr. Ivica Čatić, KBF Đakovo

prof. dr. Valentin Pozaić, pomoći biskup zagrebački

akademik Nenad Trinajstić

dr. sc. Mato Artuković

prof. dr. sc. Vanda Babić, izv. prof.

prof. dr. sc. Ivan Bakran

dr. sc. Mladen Bandić, dipl. ing. grad.

doc. dr. sc. Josipa Barić, Split
dr. sc. Osor Barišić
dr. sc. Zlatko Begonja
dr. sc. Mirko Belak, geology
prof. dr. sc. Marin Čikeš
dr. sc. Ambroz Čivljak, predavač i znanstveni suradnik
doc. dr. sc. Alojzije Čondić, KBF Split
prof. dr. sc. don Josip Čorić
prof. dr. sc. Vera Čuljak
prof. dr. Ante Čuvalo
prof. dr. sc. Vladimir Ćepulić
prof. dr. fra Šimun Šito Čorić
prof. dr. dr. h. c. Nikola Debelić
dr. Josip Delić, sveuč. prof. u m., Split
prof. dr. sc. Slavica Dodig, Zagreb
prof. dr. sc. Danica Galešić Ljubanović, patolog, Zagreb
doc. dr. sc. Martinia Ira Glogar,
prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić
doc. dr. sc. Mario Grčević
prof. dr. sc. Damir Grgičević
prof. dr. Vinko Grubišić
prof. dr. sc. Stjepan Hranjec, Čakovec
prof. dr. sc. Vlado Jukić
prof. dr. sc. Ivan Karlić, KBF Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Damir Kalpić
prof. dr. sc. Vladimir Katović, Wright State University, Dayton,
OH, USA
prof. dr. sc. Milica Klarićić Bakula
prof. dr. sc. Ivan Kordić
dr. Slavko Kovačić, sveuč. prof. u m., Split
dr. sc. fra Smiljan - Dragan Kožul, duhovni ravnatelj Pokreta
Krunice za obraćenje i mir
prof. dr. sc. Šimun Križanac
prof. dr. sc. Mario Krnić
dr. sc. Nikša Krstulović, Institute of Physics, Zagreb
prof. dr. sc. Stipe Kutlesa
dr. sc. Ante Lauc, sveuč. profesor u mirovini

dr. sc. Srećko Listeš, Split, viši savjetnik AZOO
prof. dr. Maja Lukac-Stier, sveučilišni professor, Buenos Aires,
Argentina
prof. dr. sc. Serđo Dokozla, Zadar
dr. sc. Žarko Domljan
prof. don Ilija Drmić
prof. dr. sc. Andrej Dujella
prof. dr. sc. Krešimir Galešić, Zagreb
doc. dr. sc. Zdeslav Hrepic
dr. sc. Slavica Ivelić Bradanović
dr. sc. Borka Jadrijević, izv. prof.
dr. sc. Julije Jakšetić
dr. sc. Zvonimir Janović, umirovljeni sveučilišni profesor
dr. sc. Dubravko Jelić, znan. sur., Galapagos istraživački centar,
Zagreb
prof..dr. sc. Mate Ljubičić
prof. mr. Ivanka Madunic-Kuzmanović
prof. dr. sc. Ivan Malčić
dr. sc. Ljubo Marangunić, sveučilišni profesor u mirovini
dr. sc. Zvonimir Marić, sveučilišni profesor, Zagreb
dr. sc. Ivica Martinjak, Zagreb
prof. dr. sc. Marko Matić, Split
dr. sc. Josip Matjan, die
dr. sc. Miroslav Medimorec, redatelj, hrvatski branitelj, diplomat
dr. sc. Stjepo Mijović Kočan, književnik
prof. dr. don Josip Mužić, KBF Split
prof. dr fra Andrija Nikić, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva
Napredak u Mostaru
dr. sc. Tado Oršolić, Zadar
dr. ing. Marijan Papić
prof. dr. sc. Mladen Parlov, KBF, Split
prof. dr. sc. Davor Pavelić
prof. dr. sc. Davor Pavuna
prof. dr. sc. Ivan Perić
prof. dr. sc. Nedjeljko Perić
doc. dr. sc. Ante Periša
prof. dr. sc. Mladen Petravić, Sveučilište u Rijeci

prof. dr. sc. Ivan Petričević, liječnik
prof. dr. sc. Ivan Petrović
dr. sc. Dora Pokaz
prof. dr. sc. Tanja Pušić
dr. sc. Stjepan Razum, povjesničar i archivist
prof. dr. Adalbert Rebić, sveučilišni profesor u mirovini
prim. dr. sc. Darko Richter, Zagreb
prof. dr. sc. Sven Seiwerth, Zagreb
prof. dr. Andjelko Simic, HELP University Kuala Lumpur
dr. sc. Zvonimir Šeparović, profesor emeritus, član Europske akademije znanosti i umjetnosti, predsjednik Hrvatskog žrtvoslovnog društva
dr. sc. Drago Šimundža, Split
prim. dr. sc. Tatjana Šimurina, dr. med., Županijska bolnica Zadar
Đuro Tikvica, pijanist, sveučilišni profesor
prof. dr. sc. Zdravko Tomac
prof. dr. sc. Miroslav Tuđman
prof. dr. sc. Nikica Uglešić
prof. dr. sc. Darko Ujević
prof. dr. sc. Kosta Urumović
prof. dr. sc. Mirko Valentić, znanstvenik emeritus
dr. sc. Hrvoje Valpotić, dr. med. vet.
dr. don Mile Vidović, Split
dr. sc. Petar Vučić
dr. sc. Zlatko Vučić, Zagreb
prof. dr. sc. Tomislav Živković
prof. dr. sc. Darko Žubrinić
(...)

VIJEĆU SIGURNOSTI UJEDINJENIH NARODA O HRVATIMA BIH

U našem pismu povodom rasističkih Haaških presuda od 15. travnja 2011. napisali smo vam kako "znamo da je za vas braniti svoj Dom, svoj Narod i svoju Državu samo PLANIRANI UROTNIČKI ZLOČIN!" To se odnosi i na Hrvate u BiH, a i njima se sudi i sudilo se u vašemu Den Haagu na isti sramotni način.

Ovih dana smo svjedoci kako se i Vatikan pribojava da bi katolici u Bosni i Hercegovini za koje desetljeće mogli posve nestati. Od oko 800 000 katolika u 1991. godini danas ih je ostalo 440 000. Eliminiranje Hrvata iz BiH, što vojnim što nevojnim sredstvima, zapravo je eklatantan primjer genocida.

Za čiji račun želite očistiti BiH od Hrvata? U što namjeravate pretvoriti tu državu?

Hrvatski narod se ponosi i uvijek će se ponositi onima kojima vaš "Sud" određuje drakonske kazne pa čak i zbog spašavanja stotinjak tisuća ljudi – samo zato što su muslimani. Jedan od onih koji će zauvjek biti među ponajboljim sinovima hrvatskog naroda, haaški optuženik, ovako govorí o ratu između žrtava velikosrpske agresije, muslimana i Hrvata BiH:

Završni govor generala Praljka

I.

Obuka policajaca iz BiH u Hrvatskoj, a koje šalje SDA još 1991. god.

Obuka pilota A BiH u Republici Hrvatskoj.

Obuka i opremanje čitavih postrojba A BiH u Hrvatskoj.

Zbrinjavanje stotina tisuća muslimanskih izbjeglica u RH.

Organiziranje eksteritorijalnog školstva za muslimane izbjeglice u RH i to na, tada još nepostojecem, bosanskom jeziku.

Vremenski neprekinuto naoružavanje A BiH.

Municija, nafta, lijekovi, hrana i ostala potrebna logistika A BiH za vođenje rata.

Liječenje više od 10 000 ranjenih boraca A BiH u hrvatskim bolnicama.

Omogućavanje dolaska više tisuća mudžahedina u A BiH.

Regularni logistički centri A BiH u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Samoboru, tijekom cijelog rata.

Itd., itd.

I sve to besplatno.

Nikada u povijesti ratovanja jedan narod – (Hrvati) – nije tako i toliko pomogao drugi narod – (Bošnjaci-Muslimani) – i onda kada su potonji okrenuli svoju vojsku – (A BiH) – protiv Hrvata – (HVO) – u BiH.

Nikada u povijesti ratovanja zapovjednik jedne vojske (HVO-a) nije propuštao konvoje oružja (i ostalog) drugoj vojsci (A BiH) i onda kada je ta vojska (A BiH) to oružje (i ostalo) koristila za napade na one koji su joj to propustili.

- a) A što je s referendumom Hrvata za BiH, koji je preduvjet za postojanje te države?
- b) Priznanje BiH od RH.
- c) Imenovanje veleposlanika RH u BiH.
- d) Potpisivanje svih prijedloga međunarodne zajednice o unutarnjem uređenju BiH a prvi koji su potpisivali bili su predstavnici HZ HB i RH.

To je bila politika dr. Franje Tuđmana, predsjednika RH, to je bila politika Vlade RH i Sabora RH i MORH-a, to je bila politika HVO-a.

To su za tužiteljstvo ovog suda elementi UZP-a.

Takva optužnica služi se logikom koja je uvredljiva i za kognitivni sustav patogenog virusa.

I-1.

Kakvo mišljenje i koji stavovi prethode ovakvoj optužnici?

1. Simon Leach, bivsi kvartovski policajac u Velikoj Britaniji, član tužiteljskog tima koji je istraživao zločine Hrvata u Lašvanskoj dolini, na jednom sastanku u tužiteljstvu 1996. godine izvadio je papir na kojem su pisala imena: Franjo Tuđman, Gojko Šušak, Vice Vukojević. Tumačio je i objašnjavao da su to ciljevi do kojih će dovesti njegova istraga.

2. Citiram iz knjige Williama Montgomeryja *Kad ovacije utihnu.* (Struggling with democratic transition; After the cheering stops, 2010), stranica 114:

A. Specijalni ambasador SAD-a za ratne zločine Pierre Prosper pozvao je trojicu američkih ambasadora iz regionala (iz Srbije, Hrvatske i Bosne) da dođu u Haag kako bi se sastali s predstavnicima MKSJ. Dve uspomene naročito su upečatljive. Prva se odnosi na to da smo direktno od Carle del Ponte čuli da se zvaničan pristup njene kancelarije temelji na stavu da su svi ratni lideri svih strana krivi za ratne zločine, a da zatim razmatra koji su to određeni zločini i kako da dokaže njihovu krivicu. Takvo gledište tada mi se učinilo – i još mi se čini – pogrešnim po mnogim osnovama.

Je li gospodin Montgomery vjerodostojan svjedok?

Kakva je reakcija ostale trojice?

Stavovi Carle del Ponte nisu “pogrešni po mnogim osnovama”, to je imperijalna bahatost, degradacija prava na komunističke čistke i nacističke pogrome.

3. U svojoj knjizi *La Caccia – Io E I Criminali di Guerra*, u 10. poglavljju “Zagabria, dal 1999 al 2001”, na stranici 254. piše:

Jedan od tužitelja Suda, Kanađanin dobro poznat u krugu po svojoj duhovitosti i dosjetkama, služio se aforizmom kojim je dobro isticao razliku između Srba i Hrvata koji su pokušavali ometati rad Suda: *Srbi su kopilad*, govorio je, *dok su Hrvati podmukla kopilad*.

1. Taj tužitelj suda, Kanađanin, služi se govorom mržnje.

1.1. Del Ponte upotrebljava trajni glagol “služiti” (upotrebljavati). To znači da to nije bila “dosjetka” jednom upotrjebljena, već uobičajeni način šovinističkog i rasističkog karakteriziranja HRVATA – *podmukla kopilad*.

1.2. Carla del Ponte prenosi riječi jednog od tužitelja suda bez ikakvih ograda, a to znači da se ona s takvim mišljenjem u cijelosti slaže. I to trajno u skladu sa značenjem glagola “služiti” (upotrebljavati).

2. Potpuno mi je nejasan izostanak bilo kakve reakcije na takav profašistički način govora o jednom narodu. Mene interesira da li je u ozračju takvog mišljenja napisana optužnica protiv mene.

Da sam, kojim slučajem, ja, Slobodan Praljak, napisao ili izrekao takvu kvalifikaciju bilo kada, u bilo kojoj formi prema bilo kom narodu ili skupini u vrijeme rata na prostorima bivše Jugoslavije, dobio bih samo zbog toga 5 godina zatvora. Želim saznati da li na sudu u Haagu vrijedi: *Quid licet Iovi, non licet bovi.* Želim saznati da li međunarodne organizacije koje su osnovale sud i koje se brinu o njegovoj pravičnosti, podržavaju taj stav, izrečen u spomenutoj knjizi.

II.

Tužiteljstvo me uspoređuje s nacistima a moje djelovanje s holokaustom.

Pa da opišem ulogu Goeringa s kojim likom bi, po tužiteljstvu, ja trebao biti sukladan.

- Taj je Goering smjestio svoje Židove (Muslimane) u svoju vikendicu i brinuo se o njima.

- Smjestio je svoje Židove u stan u Zagrebu, hranio ih i lječio.

- Išao je na snajpersku vatru kod vojarne JNA u Grabovini kako bi spasio žene svojih neprijatelja.

- Tijelom zaštitio zarobljene vojnike JNA i brinuo se da sretno stignu svojim kućama.

- Izvukao zarobljene civile Srbe iz logora u Dretelju prijetnjom oružja. Ne sam. Logor su držali pripadnici HOS-a – pretežito Muslimani.

- Izvlačio ranjene Židove – Muslimane iz bolnice u istočnom Mostaru. Ne sam.

- Organizirao izvlačenje, prebacivanje i smještaj 15 000 Židova – Muslimana iz Stoca i Dubravskog Visoravnog splavom preko Neretve

+ 3 000 automobila. Ne sam.

- Prevezao ranjenu Muslimanku – Židovku helikopterom iz istočnog Mostara u Split. Ne sam.

- Židovsku (muslimansku) obitelj s djetetom oboljelim od leukemije preuzeo kod Uskoplja i prebacio u Split na liječenje. Omogućio im stjecanje hrvatskog državljanstva kako bi na teret

hrvatskog proračuna mogli oputovati u Švicarsku na liječenje. Ne sam.

- Organizira gradnju ceste spasa za Židove – Muslimane kako bi mogli otići u drugu domovinu. Goeringovu, u Hrvatsku. Ne sam.
- Vodio ih i borio se sa Židovima – Muslimanima braneći i oslobađajući Mostar, Čapljinu, Travnik i Konjic, itd. Ne sam.
- Pustio na svoju ruku zarobljene Židove – Muslimane, zarobljene poslije sukoba u Rami – Prozoru.
- Spriječio osvetu nakon što su Židovi – Muslimani počinili zločin u Uzdolu. Ne sam.
- Isto to vrijedi i za Doljane i Grabovicu. Ne sam.
- Kad je trebalo i osobno provodio konvoje s hranom za Muslimane – Židove i konvoje s oružjem i onda kada su 3. K A BiH i 4. K A BiH i 6. K A BiH dijelovi K A BiH krenuli protiv Goeringa na zapadne granice BiH i u luku Ploče. Nakon što su potpisali primirje sa Srbima. Ne sam.
- Itd. Itd.
- Goering – Praljkovo ponašanje u Sunji će preskočiti.
- Takvim se ponašanjem postaje ratni zločinac sukladno logici tužiteljstva.

Tužitelj citira Goetheova "Fausta" – o zrcalu u koje se moramo pogledati. Moji su actus reus moje ogledalo, moj smisao i moja bit, jer proizlaze iz mens rea onoga što nazivamo Slobodan Praljak.

Nažalost, suci Prandler i Trechsel odbili su prihvatići mojih 150 svjedočaka, koji svjedoče o činu i aktu i djelu optuženog Praljka, svjedoče istodobno i o općoj situaciji u kojoj su takva djela nužna, nažalost ne uvijek i dovoljna.

A nikako ne razumijem pravnu proceduru koja mi zabranjuje svjedočiti o Mladićevim dnevnicima.

III.

ŽALIM LI ŽRTVE?

Da, žalim sve nevine žrtve svih ratova.

Posebno žalim žrtve onih petstotinjak ratova poslije 1945. a dogodili su se i događaju se usprkos svim moralističkim filipikama koje svakodnevno slušamo.

Posebno žalim za svakim onim djetetom koje umre od gladi svake 4 sekunde ovoga našeg realnog vremena.

Mir u diktaturi je priprema za rat. Što duža i gora diktatura, to je više akumulirane negativne energije, to je više krvi i zla poslije.

Radilo se o Titu ili Sadamu, isto je.

I nisu krivi oni koji sruše diktatora i poslije se trude umanjiti zlo koje se javlja snagom fizičkih zakona, nego oni koji su omogućili i šutnjom produžili trajnost diktatoru.

Isto vrijedi i za Jugoslaviju poslije Tita i za Irak poslije Sadama.

Ono sto tužitelj naziva nacionalizmom, kod Hrvata je bila potreba za slobodom, i nacionalnom i građanskom.

U tom smislu ja sam hrvatski nacionalist.

Ne odričem se nacionalne politike dr. Franje Tuđmana jer je ta politika stvorila RH i omogućila opstanak BiH kao države.

Ne odričem se smisla i pravnog uteviljenja HZ-HB, izraza volje Hrvata u BiH, suverenog i konstitutivnog naroda u toj državi.

HZ HB, krhkog organiziranosti, omogućila je stvaranje HVO-a koji je 1992. obranio BiH i jug Hrvatske, a 1993. sprječio ostvarenje agresivnih planova A BiH.

A) Muslimanska politika i A BiH, nemoćni da vrate od JNA i VRS-a zauzete teritorije (dobrim dijelom i zbog moralnom ljudskom umu neshvatljivog embarga na oružje) krenula je u ofenzivu prema HVO-u. Oslobađajući BiH od Hrvata počinili su zločine – Konjic, Čapljina, Doljani, Bugojno, Grabovica, Uzdol, itd., itd.

Činjenice su na raspolaganju i za ubijene i za protjerane i za zatvorene Hrvate.

Društveni su odnosi uzročno-posljedični a pokrenuta spirala zla ne opravdava zločin, ali bitno smanjuje mogućnost provedbe prava. Ma tko god, na papiru, bio zadužen to raditi.

Svugdje i uvijek je tako.

HVO se branio od agresije i 1992. i 1993. i 1994. a dužnost zapovjednika je ne izgubiti rat.

Moja savjest je čista.

IV.

Sudski je proces tumačenje zakona i interpretacija činjenica.

Sudski proces je retorički i kao takav ne traži apsolutnu istinu, već istinu koja je vrlo vjerojatna (izvan svake razumne sumnje), kojoj se teško ili nikako ne može proturjeciti.

U iznalaženju takve istine nije dovoljno znanje, već je potrebno umovanje, potreban je *logos* – racionalno i logično argumentiranje. Podatci i činjenice, izjave, statistike... u argumentaciji ne znače ništa ako nisu logičnim zaključivanjem dovedeni u vezu s tvrdnjama. Tek povezivanjem različitih znanja možemo se približiti istini.

U ovom procesu potrebna su znanja iz sociologije, sociologije rata, znanja o društвima u kojima je potpuno razorena i državna i društvena struktura, u kojima se pojedinci vraćaju u prirodno stanje, potrebna su znanja iz ratne psihologije, znanja ratnih vještina, oruđa, stvarnog sadržaja pojma vojske, itd., itd.

Moguće pogreške u interpretaciji činjenica su i vjerovatne i kobne.

- a) Pretjerana i kriva redukcija pojmovnog aparata i logične povezanosti.
- b) Zaključivanje na osnovu krivih prepostavki.
- c) Izbjegavanje usporedbe sličnih sustava i fenomena.
- d) Lagodno (intelektualcima tako drago) izjednačavanje pojma "moći" i pojma "htjeti" "željeti", i
- e) Lagodno upiranje prstom u krivce što svijet nije skladan njihovoј volji i predodžbi.

Sve su to polja logičkih mogućih grešaka u konačnoj prosudbi.

Nadati je se da će se časni suci pridržavati strogih znanstvenih metoda i spoznaja.

IV. - 1

U prošlom stoljeću, da ne spominjem daleku prošlost, u sudskeim je procesima osuđeno više desetina milijuna ljudi.

Po zakonima rasnim (SAD, Pretorija), diktatorskim, vjerskim, nacističkim (Njemačka, Srbija, Slovačka, NDH), fašističkim (Italija), komunističkim (SSSR, Jugoslavija, Mađarska, Kina) itd. i tome slično.

Sudska retorika predugo je bila pod utjecajem nerazumnih društvenih i političkih sila i zbog toga je i sama osuđivana.

Nažalost, nedovoljno.

Kako ne bi završila u moralnom beznađu, krajnje je vrijeme da postane ono što mora biti – razuman i uman proces.

Imam li se prava nadati?

IV-2

Kakvi god da jesu zakoni ovog suda, oni ne vrijede za Amerikance. Za ostale narode vrijede zakoni stalnog suda (ICC – Međunarodni krivični sud) a ti se opet zakoni razlikuju od ovih ovdje (ICTY – Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju), po kojima se meni sudi.

Time je ukinut važan uvjet sudske retorike a taj jest “Princip ravноправности судионака у судском процесу”.

Citiram PERELMANA:

“U odnosu u kojem je nejednakost bitno obilježje odnosa među ljudima, nema osnove za razuman i uman proces”.

V.

Nisam kriv!

I ne mislim pritom na osjećaj krivnje.

Hladno, racionalno, logikom koja je kritički provjeravana desetine puta – znam da nisam kriv.

Časni suče Antonetti; ako vaša presuda bude suprotna mom zaključku, ja će, poštujući opće načelo opovrgljivosti svakog mišljenja, zaključka ili stava, otvoreno i hrabro preispitati svoj stav o vlastitoj odgovornosti.

Ako spoznam pogrešku, izdržavat će kaznu jer ste vi pravični.

Znat će što sam mogao bolje, kako sam mogao bolje, gdje sam mogao bolje i kada sam mogao bolje; i to mišlju, riječju, djelom i propustom.

Ako me ne uvjerite, ako vaše tumačenje činjenica bude nedovoljno dobra ili pogrešno primijenjena spoznaja neke od društvenih znanosti:

Pa postane moguće ono što nije bilo moguće,

Pa postane jednostavno ono što nije jednostavno,

Pa moći da se nešto učini postane prosta zamjena za želju ili htijenje,
Onda će ja biti u zatvoru samo zato jer je sud sila.

A to zbilja ne bi bilo ništa novo.

Mojih pola sata je isteklo.

Zato mi ponovno tražimo od vas:

Vratite nam naše branitelje i iz Bosne i Hercegovine, koje ste vi zatočili ili već i osudili bez dokazane krivnje! Oslobodite i generala Praljka i njegove suborce Jadranka Prlića, Brunu Stojića, Milivoja Petkovića, Valentina Čorića i Berislava Pušića, jer njihovom presudom samo pokazujete želju za definitivnim elemiranjem Hrvata iz BiH. Tako ćete spasiti svoju čast i čest svih vas, jer po tome koliko ste bili pravedni i časni sudit će vam povijest.

Mi, Hrvati, samo to od vas tražimo ...

akademik Smiljko Ašperger

akademik Slaven Barišić

akademik Boris Bućan

akademik Andrej Dujella

dr. sc. Zvonimir Janko, Prof. Emeritus der Universitaet Heidelberg,
dopisni član HAZU-a

akademik Dubravko Jelčić

dr. sc. Henrik Heger Juričan, Sveučilište Pariz-Sorbona, dopisni
član HAZU-a

Ante Jurić, nadbiskup (+ 20. 03. 2012.)

akademik Andrija Kaštelan

hrvatski književnik Slobodan Novak, akademik

akademik Josip Pečarić

akademik Stanko Popović

prof. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački

akademik Dario Vretenar

Ante Glibota, redovni član, de l'Académie Européenne des
Sciences, des Arts et des Lettres

dr. sc. Zvonimir Šeparović, profesor emeritus Sveučilišta u

Zagrebu, član Europske akademije znanosti i umjetnosti

prof. Kuzma Kovačić, član suradnik HAZU-a, akademski kipar,
Split

- prof. dr. sc. Ivica Veža, član Europske akademije industrijskog management, FESB, Split
- prof. dr. sc. Miroslav Akmadža, povjesničar
- dr. sc. Maja Andrić
- dr. sc. Mato Artuković
- prof. dr. cc. Vanda Babić
- prof. dr. sc. Ivan Bakran
- doc. dr. sc. Senka Banić
- doc. dr. sc. Josipa Barić, Split
- dr. sc. Osor Barišić
- doc. dr. sc. Zlatko Begonja
- dr. sc. Ivana Benzon
- dr. Charles Billich, umjetnik
- prof. dr. sc. Mihovil Biočić
- dr. sc. Vjekoslav Boban, prof., Zagreb
- dr. sc. Srećko Botrić, Sveučilište u Splitu
- prof. dr. sc. Zdravka Božikov
- dr. sc. Miljenko Buljac, profesor i književnik
- dr. sc. Krešimir Bušić, Vukovar
- prof. dr. sc. Zvonko Čapko, Rijeka
- doc. dr. Ivica Čatić, Katolički Bogoslovni Fakultet, Đakovo
- prof. dr. sc. Marin Čikeš
- dr. sc. Ambroz Čivljak
- prof. dr. sc. don Josip Čorić
- prof. dr. sc. Vera Čuljak
- prof. dr. sc. Ante Čuvalo
- prof. dr. sc. Vladimir Ćepulić, Zagreb
- prof. dr. sc. Vlado Dadić
- prof. dr. dr. h. c. Nikola Debelić
- doc. dr. sc. Antun-Ante Delić, dragovoljac Domovinskog rata, Grubišno Polje
- prof. dr. Josip Delić, umirovljeni profesor KB fakulteta Sveučilišta u Splitu
- prof. dr. sc. Slavica Dodig
- prof. dr. Serđo Dokoza
- dr. sc. Žarko Domljan, prvi predsjednik Hrvatskog sabora
- doc. dr. sc. Pero Draganić, dr. med.

prof. don Ilija Drmić, Vinica
prof. dr. sc. Boris Dželalija, infektolog, Medicinski fakultet Split
prof. dr. sc. Neven Elezović
prof. dr. sc. Danica Galešić Ljubanović
dr. sc. Nikša Glavić
prof. dr. sc. Vinko Grubišić
dr. sc. Željko Hanjš
prof. dr. sc. Andrija Hebrang
dr. sc. Zdeslav Hrepic, izv. prof.
prof. emer. dr. sc. Ivan Ilić, FER, Sveučilište u Zagrebu
prof. dr. sc. Krešimir Jakić
dr. sc. Julije Jakšetić
dr. sc. Domagoj Jamičić, znanstv. savjet.
dr. sc. Zvonimir Janović, redoviti sveučilišni profesor u mirovini
prof. dr. sc. Branko Jeren
prof. dr. sc. Vlado Jukić
dr. sc. Držislav Kalafatić
prof. dr. sc. Damir Kalpić
prof. dr. sc. Duško Kardum
prof. dr. sc. Ivan Karlić, KBF Sveučilišta u Zagrebu
Vladimir Katović, Professor of Chemistry, Wright State University,
Dayton, OH
prof. dr. sc. Milica Klarićić Bakula
prof. dr. sc. Ivan Kordić
dr. sc. Mirna Koscec
prof. dr. sc. Srećko Kovač, Zagreb
prof. dr. Slavko Kovačić, Split
dr. sc. Goran Kozina, Varaždin
dr. sc. fra Smiljan - Dragan Kožul, Duhovni ravnatelj Pokreta
krunice za obraćenje i mir
prof. dr. sc. Šimun Križanac, Sesvete
prof. dr. sc. Mario Krnić
dr. sc. Nikša Krstulović
prof. dr. sc. Stipe Kutleša, Zagreb
prof. dr. sc. Ante Lauc
doc. dr. sc. Inga Lisac
dr. sc. Neda Lovričević

prof. dr. sc. Branimir Lukšić
Marko Magdalenić, prof., dirigent – Katolički bogoslovni fakultet,
Zagreb

prof. dr. sc. Ivan Malčić, predstojnik Klinike za pedijatriju
Medicinskog fakulteta

Zvonimir Marić, profesor u trajnom zvanju na Građevinskom
fakultetu u Osijeku, bivši generalni konzul RH u Pečuhu

dr. sc. Ivan Marcelić, Split

prof. dr. Jozo Marević

dr. sc. Ivica Martinjak, Zagreb

prof. dr. sc. Marko Matić, Sveučilište u Splitu

prof. dr. sc. Božidar Matijević

dr. sc. Miroslav Međimorec, redatelj, hrvatski branitelj, diplomat

prof. dr. sc. Vine Mihaljević

dr. sc. Mario Mikolić, veleposlanik u m.

prof. dr. sc. Vladimir Mikuličić, Fakultet elektrotehnike i
računarstva, Zagreb

prof. dr. fra Andrija Nikić, predsjednik Hrvatskog kulturnog
društva Napredak u Mostaru u ime 1275 mostarskih
Napretkovaca

prof. dr. sc. Milan Nosić

prof. dr. Dubravka Oraić Tolić

doc. dr. sc. Tado Oršolić

dr. ing. Marijan Papich, Vancouver, Canada

prof. dr. Mladen Parlov, redoviti profesor na KBF- u u Splitu

prof. dr. sc. Davor Pavelić

dr. sc. Ivan Perić, red. prof.

prof. dr. sc. Nedjeljko Perić

prof. dr. sc. Marijana Peruzović

prof. dr. sc. Ivan Petrović

prof. dr. sc. Franjo Plavšić

prof. dr. sc. Ružica Pšihistal, Filozofski fakultet u Osijeku

dr. sc. Dragutin Raguž, lingvist, Zagreb

dr. sc. Stjepan Razum, arhivist i povjesničar

prof. dr. Adalbert Rebić, sveučilišni profesor u mirovini

Prim. dr. sc. Darko Richter, Zagreb

dr. sc. Mirko Ruščić, Split

prof. dr. sc. Dubravka Sesar, FFZG

prof. dr. sc. Sven Seiwerth

dr. sc. Ivo Soljačić, prof. emeritus

Mirko Strabić

dr. sc. vlč. Mirko Šimić,, ravnatelj, Caritas Vrhbosanske

Nadbiskupije, Sarajevo

prim. dr. sc. Tatjana Šimurina, dr. med., anesteziolog, Zadar

dr. sc. Igor Šipić, književnik

prof. dr. sc. Marija Šiško Kuliš, dipl. ing. str.

Đuro Tikvica, profesor Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu

prof. dr. sc. Dubravka Tolić

prof. dr. sc. Zdravko Tomac

prof. dr. sc. Miroslav Tuđman, saborski zastupnik

prof. dr. sc. Kosta Urumović

dr. sc. Trpimir Vedriš, viši asist., FFZG

dr. Mile Vidović, svećenik, Split

dr. sc. Zlatko Vučić

prof. dr. sc. Tomislav Živković

dr. sc. Darko Žubrinić, red. prof.

dr. Edward Slavko Yambrušić, Washington, D.C. USA

(...)

‘AKO VOLIŠ HRVATSKU SVOJU’, ZAGREB, 2014.

VJEROVALI ILI NE: BRIŠU PRIDJEV “HRVATSKA” U NAZIVU!

Hrvatska bratovština “Bokeljska mornarica 809” dok joj je predsjednik bio prof. dr. sc. Zvonimir Janović sigurno je najzaslužnija za “povratak Hrvata Boke kotorske u svijest i savjest hrvatskog naroda i hrvatske države”. Naime u bivšoj državi sve je učinjeno da se u RH nije znalo da Hrvati u Boki uopće postoje. Međutim, s promjenom vlasti prepuštena je predsjednička funkciji osobi koja je mogla komunicirati s novim vlastima. Novi predsjednik odmah stavlja na dnevni red zahtjev da se “Hrvatska bratovština” izbaci iz naslova. Nije mu uspjelo. Sjećam se jedne događaja u svezi s tim. U Kotoru ga je intervjuirao novinar s HTV. Poslije me nazvao i napravio razgovor i sa mnom, rekavši mi: Poludio sam kada sam shvatio da on uporno izbjegava reći to “Hrvatska” u naslovu vaše udruge. Doznao sam da mu baš nije drag naslov moje knjige: U Boki kotorskoj svaki kamen govori hrvatski.

I konačno, 14 godina kasnije predsjednik u odlasku uspijeva u svojoj nakani:

Kako sam se udaljio od takve Bratovštine, upitao sam jednog dragog prijatelje iz (još uvijek) Hrvatske bratovštine:

Znaš li da će na Sjednici Bratovštine Gjurović opet ići s onim s čime je počeo: Izbaciti riječ HRVATSKA iz imena?

Prijatelj mi je odgovorio:

Joško, dobro si obaviješten i znam za njegovu rabotu. Nažalost, ja već dugo nisam prisutan na toj pozornici, iz istog razloga zbog kojega ni Ti nisi tamo.

Oko brisanja HRVATSKA iz naslova, ukratko za Tvoju informaciju : Kotor nam nudi da postanemo podružnica (sada su to: Kotor, Tivat,

H.Novi i nedavno Beograd)s tim da bude jedna iz Hrvatske i pod zajedničkim imenom "Bokeljska mornarica 809".

Dodatni je problem što su to sve njegova naklapanja u što ja malo vjerujem ali je uvjeroio većinu članova V. vijeća, kao, to je povijesna mogućnost da Hrvati budu ponovno većina u B.M., Kotor.

Navodno, u što vjerujem, nude mu mjesto počasnog vice-admiral koje je obnašao + A.Simović.

Dobra je vijest da će novi predsjednik biti Tonći (Antun) Brguljan, pa se možda još stvari donekle razbistre i možda poprave.

Samo sam mu prokomentirao:

Stvarno samo budale mogu povjerovati kako im je želja da Hrvati ponovno budu većina u Bokeljskoj mornarici. Valjda zato i žeze samo jednu podružnicu od 5 (Zagreb, Rijeka, Pula, Split i Dubrovnik) iz Hrvatske.

Naravno, kako smo mi na razini Hrvatske ujedinjeni, oni zapravo RH izjednačavaju s jednim gradom u RC i RS.

Sramotno je uopće da nam netko uvjetuje naziv Bratovštine. Umjesto da ove "naše" digne na noge to što se tim zahtjevom iznova pokazuje netrpeljivost prema svemu hrvatskom, njima to ne smeta.

Nevjerojatno mi je da će Hrvatska bratovština "Bokeljska mornarica 809" biti začetnik povratka u nekakvu novu Jugoslaviju, mada je vlasti i glavni mediji uveliko zagovaraju. Možda je to dobra preporka i vlastima da izbace onu nepočudnu riječ "Hrvatska" iz naziva države!

Akademik Josip Pečarić

Glas Brotnja, 18. 05. 2014.

OTVORENO PISMO

Tomislavu Karamarku, predsjedniku HDZ-a
Milanu Kujundžiću, koordinatoru Saveza za Hrvatsku
Željki Markić, čelnici druge U ime obitelji

Približavaju se predsjednički izbori. Po našem mišljenju oni su ključna točka mogućeg preokreta. Predsjednik Ivo Josipović već je mjesecima u žestokoj kampanji na državni račun. On stvara široku koaliciju podrške niza stranaka, a ne samo Kukuriku koalicije. Ima skoro potpunu kontrolu medija u Hrvatskoj. Ukoliko bi sadašnji predsjednik Republike pobijedio na predstojećim predsjedničkim izborima, bile bi vjerojatno zaustavljene moguće promjene vlasti u Hrvatskoj, odnosno oni koji su njega podržali, uz njegovu podršku i ogromnu podršku glavnih medija vjerojatno bi pobijedili i na parlamentarnim izborima. Tako se u Hrvatskoj ne bi ništa promijenilo, nego bi se nastavilo nazadovanje koje vodi u propast, a od nje bi se Hrvatska teško mogla oporaviti.

Dakle, smatramo da je nužno sve učiniti kako bi se pobijedilo sadašnjeg predsjednika Ivu Josipovića na sljedećim predsjedničkim izborima.

Kako sada izgleda, malo je vjerojatno da HDZ-ova koalicija, Savez za Hrvatsku i udruge građana i neovisni intelektualci predlože zajedničkog kandidata za predsjednika (iako bi to bio najsigurniji put do pobjede domoljubne opcije). Stoga Vam predlažemo da održite trojni sastanak i da donesete odgovarajuće odluke bez kojih su male šanse za pobjedu na predsjedničkim i parlamentarnim izborima, tj. bilo bi nužno usvojiti sljedeću strategiju. U prvi krug moglo bi se ići i s tri kandidata: kandidat koalicije HDZ-a, kandidat Saveza za Hrvatsku i neovisni kandidat udruge građana na čelu s udrugom *U ime obitelji*. Ti kandidati trebali bi potpisati sporazum da će u drugom krugu ne samo podržati nego se i uključiti svim snagama u korist onog kandidata koji uđe u drugi krug. Takva strategija bila bi plodonosna jer bi u prvom krugu potaknula mnoge birače koji inače ne bi izašli na izbore (a njih je skoro 50%) da izadu na izbore. Uvjereni smo da bi takav Vaš postupak hrvatski narod

zdušno pozdravio. A u drugom krugu bi s velikom vjerojatnošću glasovali za zajedničkog kandidata i oni koji inače ne bi glasovali. Taj model bi trebalo primijeniti i za parlamentarne izbore s prethodnim potpisivanjem sporazuma o poslijeeizbornoj koaliciji. Na taj način postigla bi se velika izlaznost na izbore i sigurnost građana koji žele promjenu vlasti da njihov glas neće propasti te da je u krajnjoj liniji svejedno za koju grupaciju glasuju ako svi imaju zajednički cilj, a to je promjena sadašnje vlasti.

Poštovani gospodine Karamarko, poštovani gospodine Kujundžiću i poštovana gospođo Željka Markić, po našem mišljenju Vi ste najodgovorniji za sudbinu Hrvatske i zato Vam se obraćamo ovim otvorenim pismom kako biste na predstojećim i predsjedničkim i parlamentarnim izborima predložili građanima Hrvatske realnu opciju promjene vlasti koja će imati velike šanse za pobjedu. Hrvatsku ponovno trebaju voditi ljudi koji vole ovu državu i hrvatski narod! Obraćamo Vam se jer nimalo ne sumnjamo da Vi volite ovu državu i ovaj narod te da Vam je veoma stalo do sudsbine hrvatskog naroda i hrvatske države.

Srdačan pozdrav,

Akademik Josip Pečarić
i prof. dr. sc. Zdravko Tomac

U Zagrebu, 13. svibnja 2014.

Pismo supotpisuju:

(...)

prof. dr.sc. Zvonimir Janović, u mirovini

(,,)

**DVA PISMA KOJA SU SKINULA MASKE / NA
HRVATSKU ŠUTNJU NISMO SPREMNI!,
ZAGREB, 2015.**

PISMO HAZU

Akademik Zvonko Kusić

Predsjednik, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Zrinski trg 11, 10000 Zagreb

Predmet: traženja da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti donese deklaraciju o slobodi istraživanja, peticija

Poštovani akademičče Kusiću,

dostavljamo Vam peticiju kojom tražimo da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti donese deklaraciju o slobodi svih istraživanja i da djeluje kao autoritet, inicijator, organizator i medijator u znanstvenim raspravama o neriješenim pitanjima u odnosu na događaje u Hrvatskoj u vrijeme II. svjetskoga rata i poslije njega.

Briga o slobodi znanstvenoga istraživanja logična je zadaća najviše znanstvene nacionalne ustanove kojoj ste na čelu. Očekujemo da HAZU bude nositelj rasprave koja bi ta pitanja oslobodila politike te organizirala da se sva ona slobodno razmotre u duhu ravnopravnosti, otvorenosti i objektivnosti. To znači da analize i rasprave moraju počivati na znanstvenom pristupu, gdje su podatci iznad svakog svjetonazora, teorije ili uvjerenja. Valjanost i snaga podataka utvrđuju se klasičnim znanstvenim metodama, a odgovori se dosežu suglasjem kompetentnih stručnjaka i samo na osnovi podataka pouzdanih prema znanstvenim kriterijima.

Potpisujući ovu peticiju, bivša saborska zastupnica Gordana Turić je konstatirala:

S osobitim zadovoljstvom supotpisujem Vaše pismo Akademiji, posebice stoga, što sam - kao bivša podpredsjednica ukinute Državne komisije za istraživanje žrtava Drugoga svjetskog rata i porača – svjesna mogućih otpora istraživanjima koja traže istinu o toj tematici.

Tekst sa širim obrazloženjem peticije i s imenima njezinih potpisnika šaljemo Vam u privitku.

S poštovanjem,
prof. dr. sc. Matko Marušić
akademik Josip Pečarić

20. 07. 2015.

PISMO HAZU

Akademik Zvonko Kusić, predsjednik
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Zrinski trg 11, 10000 Zagreb

Predmet: traženje da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti donese deklaraciju o slobodi znanstvenoga istraživanja i da djeluje kao autoritet, inicijator, organizator i medijator u znanstvenim raspravama o neriješenim pitanjima u odnosu na događaje u Hrvatskoj u vrijeme II. svjetskoga rata i poslije njega

Poštovani gospodine akademiče Kusiću,
obraćamo se Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (HAZU),
obraćajući se Vama kao njezinu predsjedniku. Časnoj akademiji
obraćamo se kao najvišem hrvatskom znanstvenom autoritetu,
predlažući i tražeći da Akademija javno istupi u obranu slobode
znanstvenih istraživanja i znanstvenoga raspravljanja. Nadalje
predlažemo i tražimo da Akademija preuzme odgovornost za
znanstvenoistraživačke aspekte neriješenih pitanja događaja u
Hrvatskoj u vrijeme II. svjetskoga rata i poslije njega i da u tom
pogledu djeluje kao autoritet, inicijator, organizator i medijator u
znanstvenim raspravama u odnosu na ta pitanja.

Na taj smo se korak odlučili, zabrinuti nedavnim reakcijama nekih hrvatskih povjesničara, sveučilišnih nastavnika i savjetnika Predsjednika Vlade na tiskanje knjige „Jasenovački logori – istraživanja“, autora Vladimira Horvata, Igora Vukića, Stipe Pilića i Blanke Matković. Izdavač je „Društvo za istraživanje trostrukog logora Jasenovac“. Knjiga je tiskana u Zagrebu ove godine (ISBN 978-953-58565-0-4.).

Kritika, zapravo napad na knjigu došao je odmah nakon njezina predstavljanja u Splitu; „Slobodna Dalmacija“ od 21. lipnja 2015. na str. 24 i 25 donijela je reakcije Slavka Goldsteina, Hrvoja Klasića i Tvrka Jakovine. Nažalost, kritike navedenih osoba nisu bile zasnovane na znanstvenim ili logičkim argumentima, nego na uvredama i prijetnjama (citati u kurzivu).

G. Klasić je izjavio da *to (ta knjiga) pokazuje da ovom društvu ostaje jedno važno sučeljavanje – Katoličke crkve s vlastitom prošlošću*. Nama to zvuči kao poziv na novo „suđenje Alojziju Stepinцу“. G. Jakovina *taj tip izjava i djelovanje tog Društva smatra gadljivim i njega je 70 godina nakon zatvaranja Jasenovca sramota da se te teme otvaraju na ovakav način*.

G. Slavko Goldstein je dao izjavu koja najviše zabrinjava. Ni njega ne zanima znanost ni argumenti, nego se poziva na „negiranje holokausta“ (engl. „holocaust denial“), koje je kažnjivo u Sjedinjenim Američkim Državama. On tuđe argumente naziva neistinama i ocjenjuje da on *za takve stvari više nema tolerancije*.

Zabrinuti smo tako ružnim reagiranjima na knjigu koja ima pretenziju da bude znanstvena, ozbiljna i pristojna, zbog dvaju razloga. Prvi je da uljuđeno i demokratsko društvo ne može dopustiti zabranu znanstvenih istraživanja i raspravu o argumentima koji istraživačima stoje na raspolaganju. Drugo, radi se o vrlo osjetljivoj i nacionalno, povjesno, društveno i politički vrlo važnoj temi, koja je poznata po izobličenjima i političkoj, društvenoj i obrazovnoj zloporabi, pa u odnosu na nju svaka zabrana, nasilje i arogancija, netolerancija i politikanstvo samo otvaraju dodatne rane i produbljuju podjele u društvu.

Znanstveni normativni sustav sastoji se od dvaju dijelova: temeljnih pretpostavki koje jasno prihvataju svi znanstvenici i stvarnih, strogih pravila, koja imaju značaj zapovijedi.

Temeljne su pretpostavke znanstvenoistraživačke etike: a) stvarnost svijeta oko nas, b) mogućnost njegova razumijevanja, barem do neke mjere, c) vrijednost formalne logike u njegovu opisu, d) mogućnost otkrivanja uzroka nekim pojavama.

Ne smatramo se izravno pozvanim ocijeniti je li sve navedeno u rečenoj knjizi točno i potpuno istinito. To ne želimo ni tvrditi, ali i – ne moramo! U ovom se slučaju prije svega radi o slobodi istraživanja i govora, potom o metodologiji istraživanja, a tek na kraju, nakon još mnogo rada i rasprava, o dosezanju konsenzusa kompetentnih stručnjaka o istini koja nam je dostupna. Otvoreno, uljuđeno i znanstveno knjiga poziva svakoga tko zna nešto drugo da joj se suprotstavi, da se usporede podatci i izvori i da se tako približimo istini koliko je ona čovjeku dostupna.

Znanstvena se istraživanja ne mogu provoditi bez *neograničene slobode mišljenja i istraživanja*. To znači da na rezultat znanstvenoga istraživanja ne smije djelovati ni jedan neznanstveni čimbenik, a da je znanstveni rezultat načelno dobar, uvijek bolji od neznanja, i da nema zabranjenoga znanja. Pojedinac, ustanova ili društvo mogu odrediti istraživački prioritet, ali ne mogu se služiti stvarnim ili prikrivenim popisom zabranjenoga znanja. Doduše, može se zabraniti *primjena* nekoga znanja u praksi, ali *stjecanje* znanja ne može se ograničavati.

Jedino ograničenje slobodi istraživanja jest znanstvenoistraživačka etika.

Znanstvenik se podređuje normativnomu sustavu zasnovanome na vrijednostima koje pripadaju znanosti samoj. Znanstvenikovo prihvaćanje normativnoga sustava znanosti proistjeće iz njegove želje za stručnim prihvaćanjem i priznanjem. Nepoštovanje etičkih normi znanstvenoga rada uzrokuje isključenje znanstvenika iz znanstvene zajednice.

Dopustite da podsjetimo na temeljna pravila znanstvenoistraživačke etike, koja proistječe iz prirode i obilježja znanosti:

- Budi pošten!
- Budi objektivan i pravedan! (U davanju prednosti podatcima i zamislima.)
- Nikada ne mijenjaj i ne izmišljaj podatke!
- Ustraj na točnosti!

- Ne budi pristran! (U odnosu prema podatcima i zamislima svojih suparnika.)
- Ne ustukni, nego nastoj riješiti problem!

Nažalost, bojimo se da kolege koji su dali izjave za rečeni broj dnevnika „Slobodna Dalmacija“ nisu to učinili na tragu tih temeljnih pravila znanstvenoistraživačke etike.

Zato tražimo od Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti da svojim autoritetom i poznavanjem prije svega zaštiti slobodu istraživanja i pravo znanstvenika ali i laika na iznošenje argumenata. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti mora se suprotstaviti svakom pokušaju zabrane istraživanja, prijetnjama znanstvenicima i građanima, pa i vrijedjanju osjećaja svih koji u raspravama sudjeluju. Jednako tako, predlažemo Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti da organizira okrugle stolove, simpozije i sučeljavanja svih ljudi koji imaju konkretne argumente i podatke, i da pod zaštitom svojega ugleda i znanstvene ekspertize raspravu drži demokratskom i otvorenom, a istodobno u granicama pristojnosti i tolerancije i u okvirima metodologije koja određuje znanstvenoistraživačku logiku, dokazivanje i zaključivanje.

Rasprava o argumentima knjige „Jasenovački logori – istraživanja“, kao i drugih istraživačkih izvješća o osjetljivim temama, uopće ne bi trebala biti opterećena političkim i svjetonazorskim utezima, nego se samo oslanjati na argumente i našu želju i pravo da doznamo svu istinu koja se iz svih postojećih i budućih dokaza može iščitati.

akademik Josip Pečarić

prof. dr. sc. Matko Marušić

akademik Andrej Dujella

dr. sc. Vlado Košić, biskup sisački

akademik Dubravko Jelčić

akademik Marin Hraste

akademik Andrija Kaštelan

dr. sc. Mile Bogović, biskup gospicko-senjski

prof. dr. sc. Zvonimir Janko, dopisni član HAZU, Sveučilište u Heidelbergu

prof. dr. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački
Ante Ivas, biskup šibenski

akademik Stanko Popović

akademik Žarko Dadić

akademik Ivan Aralica

prof. dr. Ante Sekulić, dopisni član HAZU-a

akademik Frano Kršinić

dr. sc. Marin Barišić, nadbiskup, metropolit splitsko-makarski

mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski

akademik Stjepan Gamulin

prof. dr. sc. Dubravka Sesar, član suradnik HAZU, razred za
filologiju

izv. prof. dr. sc. Mario Grčević, član suradnik HAZU, razred za
filologiju

dr. sc. Henrik Heger Juričan, Sveučilište Pariz-Sorbona, dopisni
član HAZU

Ante Glibota, potpredsjednik Europske akademije znanosti,
umjetnosti i književnosti

prof. em. dr. sc. Zvonimir Šeparović, član Europske akademije
znanosti i umjetnosti

prof. dr. sc. Ivica Veža, član Europske akademije industrijskog
management

prof. dr. sc. fra Andrija Nikić, predsjednika HAZU sa sjedištem u
Mostaru

dr. sc. Josip Stjepandić, Njemačka

prof. dr. sc. Ivan Malčić

doc. dr. sc. Dubravko Jelić

doc. dr. sc. Ivan Bokan

prof. dr. sc. Srećko Kovač

dr. sc. Mato Artuković, znanstveni savjetnik

dr. sc. Hrvoje Kalinić

izv. prof. dr. sc. Milica Klaričić Bakula

izv. prof. dr. sc. Borka Jadrijević

prof. dr. sc. Boris Širola

dr. sc. Stjepan Kožul

dr. sc. Stjepan Razum

prof. dr. sc. Boro Mioč

prof. emer. dr. sc. Ivo Soljačić

mr. sc. Ante Milinović, znanstveni savjetnik

dr. sc .Andelko Mijatović
prof. dr. sc. Božo Goluža, Pročelnik Studija povijesti i voditelj
Poslijediplomskoga studija Sveučilište u Mostaru Filozofski
fakultet
prof. dr. sc. Nikica Uglešić
dr. sc. Zlatko Vučić
doc. dr. sc. Branko Hebrang
prof. dr. sc. Ivan Karlić, KBF Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Milko Brković
doc. dr. sc. Zlatko Begonja
prof. dr. dr. h.c. Nikola Debelić, veleposlanik u m.
dr. sc. Miroslav Banović
prof. dr. sc. Darko Žubrinić
prof. dr. sc. Slavko Kovačić
prof. dr. Stipe Kutleša
Mladen Ibler, dr. med., veleposlanik RH u mirovini
dr. sc. Anto Orlovac, svećenik
dr. sc. Vladimir David, Australija
prof. dr. sc. Jerko Barbić
prof. dr. sc. Mihovil Biočić
prof. dr. sc. Nikola Bradarić
dr. sc. Rok Čivljak
prof. dr. sc. Marija Definis Gojanović
prof. dr. sc. Marinko Erceg
prof. dr. sc. Mladen Kuftinec
prof. dr. sc. Ilija Kuzman
prof. dr. sc. Ana Marušić
prof. dr. sc. Darko Orešković
prof. dr. sc. Davor Pavuna
prof. dr. sc. Stojan Polić
prof. dr. sc. Ivan Poljaković
Branko Salaj, veleposlanik RH u mirovini, bivši direktor HINE
izv. prof. dr. sc. Danica Galešić Ljubanović
dr. sc. Marko Jerčinović
prof. dr. sc. Andrija Hebrang
prof. dr. sc. Ana Jerončić
dr. sc. Krešimir Bušić

dr. sc. Davor Pećnjak

prof. dr. sc. Vladimir Mikuličić

dr. sc. Vine Mihaljević

Marija Peakić-Mikuljan, bivša predsjednica Društva hrvatskih književnika

prof. dr. sc. Marin Čikeš

mr. sci. Gordana Turić, bivša podpredsjednica ukinute Državne komisije za istraživanje žrtava Drugoga svjetskog rata i porača

dr. Tomislav Djurasovic, München

doc. dr. sc. Srećko Botrić

prof. dr. sc. Ante Lauc

mr.art. Eva Kirchmayer Bilić, Muzička akademija, Zagreb

prof. dr. sc. Ivan Perić

prof. dr. sc. Miroslav Tuđman

prof. dr. sc. Neven Elezović

dr. sc. Vladimir Horvat

doc. dr. sc. Mario Puljiz

doc. dr. sc. Julije Jakšetić

doc. dr. sc. Josip Dukić

prof. dr. Sven Seiwerth

prof. dr. sc. Zvonimir Janović, umirovljeni redoviti professor u trajnom zvanju

dr. sc. Vladimir Ćepulić, umir. prof. FER-a

Rozina Palić-Jelavić, Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU

doc. dr. sc. Maja Andrić

izv. prof. dr. sc. Anita Matković

prof. dr. sc. Zoran Vatavuk

prof. dr. sc. Ivan Petrović

dr. sc. Frano Glavina

Nikola Štedul, Master of Arts Honours, žrtva atentata

dr. sc. Pero Vidović SJ, bibličar

Benjamin Tolić, filozof, diplomat, publicist I kolumnist

izv. prof. dr. sc., Ružica Razum

mr. sc. Josip Ungarov, dobitnik državne nagrade za znanost

prof. dr. sc. Tomislav Živković

izv. prof. dr. sc. Mario Krnić

dr. sc. Domagoj Jamičić, znanstv. Savjetnik

prof. dr. sc. Branko Jeren
prof. dr. sc. Šimun Križanac
dr. sc. Niksa Krstulovic
prof. dr. sc. Nedjeljko Perić
prof. dr. sc. Mislav Grgić
prof. dr. sc. Zdravko Tomac
prof. dr. sc. Mladen Parlov
dr. sc. Zvonimir Marić, sveuč. prof. u m., bivši diplomat
prof. dr. sc. Stipe Tadić, znanstveni savjetnik
doc. dr. sc. Ambroz Čiviljak
dr. sc. Miroslav Međimorec
Prof. dr. sc. Vlado Jukić
dr. sc. Stjepan Kušar, red. prof. na Hrvatskom katoličkom
sveučilištu
prof. dr. sc. Marinko Vidović, bibličar
prof. dr. sc. Zlatko Vrljacak
dr. sc. fra Smiljan Dragan Kožul O.F.M. (Duhovni ravnatelj
Pokreta krunice za obraćenje i mir)
prof. dr. sc. Šime Vučkov
prof. dr. sc. Mijo Nikić, SJ
Vjekoslav Krsnik, prvi glavni urednik HINE
doc. dr. sc. Ljiljanka Kvesić, Mostar
dr. sc. Marija Buzov, znanstvena savjetnica
red. prof. art. Đuro Tikvica, pijanist, Muzička akademija
Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Davorin Lovrić
dr. sc. Osor Barišić
dr. sc. Ante Vučković
dr. sc. Irena Zakarija Grković
prof. dr. sc. Stipan Janković
prof. dr. sc. Antonija Balenović
prof. dr. sc. Željko Jeričević
Marko Perković Thompson
Miljenko Stojić, franjevac, književnik i novinar
prof. dr. sc. Ivica Grković
prof. dr. sc. Zoran Vatavuk
prof. dr. sc. Mladen Petracic

prof. dr. sc. Ivan Bodrožić

prof. dr. sc. Luka Tomašević

prof. dr. Ante Čuvalo

dr. sc. Jure Krišto, zasluzni znanstvenik u miru

dr. sc. Žarko Domljan, predsjednik Hrvatskog sabora u miru

izv. prof. dr. Ante Pavlović

prof. emeritus dr. sc. Radoslav Galić

doc. dr. sc. Ante Periša

Đuro Vidmarović, književnik, bivši veleposlanik, predsjednik

HKV-a

Nikola Obuljen, bivši gradonačelnik Dubrovnika i saborski
zastupnik u miru

dr.sc.Ante Matana, dr. med

prof. dr. sc. Milan Nosić

don Andelko Kaćunko

dr. sc. Drago Katović, profesor emeritus

prof.dr. sc. Mile Dželalija

dr. sc. Stjepo Mijović Kočan, književnik

prof. Ive Livljanić, veleposlanik u miru

prof.dr.sc. Vlado Dadić

prof. dr. sc. Ivo Rendić – Miočević

prof. emer. dr. sc. Ivan Ilić

prof. emer. dr. sc. Marija Kaštelan-Macan

Potpore Pismu HAZU:

Đivo Bašić, prof; Dubrovnik

Velimir Čerkez

Ivan Vukić,

Mladen Pavković, novinar i publicist

Stanko Šarić, dipl. Ing. (Najbolji hrvatski tamburaši)

Janko Bučar, dipl. Pravnik, karikaturist

Branko Haubrich iur.

Dijana Bigunac, Vodeći stručnjak za geologiju, INA d.d.

Stipo Pilić, prof.

Dijana Bigunac, MBA, doktorandica na RGNF

Ivo markulin,kap.d.pl.
Slobodan Markic, P. Eng. Toronto
Marija Markic, CTC. Toronto
Ante Nadomir Tadić Šutra, prof., Knin
Juraj Cigler, dipl. inž. Građ., Čakovec
Jasenka Polić Biliško
Branko Prpić, prof. Sociologije
Marija Kramer
Dr. med. Aleksander Kršnjavi, Švicarska
Josip Malović
Pejo Čičak
Mislav Benčević
Miroslav Kušek, dipl. Iur.
Mate Sušac
Vide Blažević
Krunoslav Gliha
Marijan Petek mr. sci.
Domagoj Musa
Milat Gojmir dragovoljac svetog Domovinskog rata
mr. zn. Marica Đureković
Josip Kokić
Ante Kukavica
Krešimir Kraljević, Kamenjar.com
Renato Šelj, umirovljeni bojnik HV
mr. sig. Ivan Lulic
Miljenko Plisic
Viktor Dukić
Vera Primorac, književnica
Ivan Vrdoljak – svećenik
prof. u mirovini Ante Čizmić
Miroslav Papić
Vladimir Mrkoci,prof.povijesti
Ivan Bradvica,dipl.ing.građ.,književnik
Stjepan Tokić dočasnik HV i Google moderator
Oskar Šarunić
Ivana Čuljak, prof.
Vlatko Bilić, dipl.ing., Zagreb

Ivanka Bilić, umirovljenica, Zagreb
Smiljana Šunde, novinarka u publicistkinja
Kata Žarko
Nediljko Žarko
Ana Barišić
Marko Žarko
Marija Senjić
Niko Senjić
Vicko Goluža
Đurđica Bastjančić, prof.;
Ivan Bastjančić, dipl.ing stroj.;
Iva Bastjančić, nastavnica.
mr.sc. Jelenka Vučkov
Krešimir Duvnjak, dipl. ing., mag. phil. et univ. bacc. relig.
Josip Maršić
Danijela Šakota, novinarka
Božidar Ručević, dipl. inž.
Ilija Lukanović, teolog i diplomat
Franislav Stanić, osnivač portala kamenjar
Nikola Mulanović
Ante Stipic ing brodogradnje
Antun Raguž, prof, Švedska
Marija Baković, Stockholm
Robert Majerić dipl.ing.el.
Josip Grilec, mr. sci.
josip vučetić, glavni urednik portala www.dragovoljac.com
Zdravko Vlaić, dipl. ing.
Ljilja Zovko
Don Vjenceslav Kujundžić Split
Miljenko Mustac, Privilaka/Salzburg
Franjo Žgela dipl.ing.arh.
Ankica Markulin, prof.
Prim.mr.sc.Miljenko Raos dr.med.
Ivana Babic, prof. hrvatskoga jezika i knjizevnosti
Tonći Zokić, Orebić
Dusko Abramovic, Toronto – Canada
Nevena Abramovic, Toronto - Canada

Damir Borovčak, dipl. ing., publicist, Zagreb
Vanda Boras Podravac Senj-Canberra (Australija)
Petar Gelo, Melbourne
Don Lazar Čibarić
Dr Josip Divic, SAD
Antun Drndelić, novinar
mr. sc. Đuro Škvorc, Križevci
Željko Antun Milina, Nova Gradiška
Marija Milina, Nova Gradiška
Ivan Budimir
Hrvoje Budimir
Mirjana Budimir
Tomislav Budimir
Siniša Posarić, književnik iz Rijeke
Mario Filipi
Rudi Tomic, Hrv. Akad. hazud/d, Kanada
Tomislav S. Krčmar
Radoslav Maric, M. D., New York
Miroslav Papic, dipl. Ing. Stroj.,
prof. Ikica Čuvalo
prof. Malkica Dugeč, hrvatska pjesnikinja
mr. sc. Zlatko Uvanovic
Zlatko Klarin, ing.
Andro Klarin, ing.
Zrinka Klarin
Dr. Anto Križić, Berlin
Marijan Križić, Zagreb
ing. Stipo Barać
Nikola Bašić, pisac, Vis
Vlado Glavaš
Danica Glavaš
dipl.-ing. Stjepan Poropatić, Štutgart
Branko Hrkač, sam. likovni umjetnik
Daran Bašić, branitelj, Mostar
Zdravko Lozar, slobodni umjetnik .Berlin
Jakov Lozar,ekonomist.Berlin
Ante Tokic, HFDV,Berlin-Livno

Slobodan Vlašić, dipl. oec.

Vesna Plazibat, Split

Edo Pivcevic

Katica Žmire

Ivo Poljak

Jakov Vranjkovic

Marta Čerina, Zagreb

mr. sc. Ivan Mance

Lovro Cindori, kanonik, Zagreb

Matija Grgat

M. MEĐIMOREC, J. PEČARIĆ, GENERAL PRALJAK, ZAGREB, 2017.

OTVORENO PISMO: PREDLOŽITE GENERALA PRALJKA ZA NOBELOVU NAGRADU ZA MIR

Naslov: OTVORENO PISMO: PREDLOŽITE GENERALA PRALJKA
ZA NOBELOVU NAGRADU ZA MIR

Datum: Thu, 25 May 2017 00:40:11 +0200

Šalje: Josip Pecaric <pecaric@element.hr>

Prima: Ured Predsjednica <ured@predsjednica.hr>,
predsjednik@vlada.hr <predsjednik@vlada.hr>,
predsjednik@sabor.hr

CC: hina@hina.hr <hina@hina.hr>, kabinet.ministra@mvep.hr,
apostolska.nuncijatura.rh@inet.hr, irczagreb@state.gov,
vbritish.embassyzagreb@fco.gov.uk, veeposlanstvo-ruske-federacije@zg.htnet.hr, embassy.zagreb@mfa.gov,
alinfo@ambalgzagreb.com, exterioris.gov@andorra.ad,
armenia@armembassy.at, austemb.zagreb@dfat.gov.au, agram-ob@bmeia.gv.at, zagreb_mission@mfa.gov.az,
zagreb@diplobel.fed.be, bel.emb@gmail.com,
info@missionbenin.ch, mail@byembassy.at,
bohico@govbw.com, embolaustria@of-viena.at,
secretaria.zagreb@itamaraty.gov.br, Embassy.Zagreb@mfa.bg,
s.r@abfvienne.at, mvidacek@vartek.com, b.mocan@prizma-foto.hr, croatia@mfa.gov.me, zagreb@embassy.mzv.cz,
embajada@echile.hr, zagamb@um.dk,
ambasadarpdc@yahoo.com, veleposlanstvoegipat@gmail.com,
embajada@ecuador.hu, elsalvador@embasal.at,
odvjetnik.boris.jukic@inet.hr, comm-rep-zag@ec.europa.eu,
EPZagreb@europarl.europa.eu,
philippines.consulate@mail.inet.hr, sanomat.zag@formin.fi,

presse@ambafrance.hr, gambiahighcomuk@btconnect.com,
info@ghanaembassy.it, gremb.zgb@mfa.gr,
budapest.emb@mfa.gov.ge, info@indianembassy.hr,
kbri@indonesia.com.hr, iomzagreb@iom.int,
office@iraqembassy.at, iran.embassy@zg.t-com.hr,
zagreb@dfa.ie, konzulat@island.hr, amb.zagabria@esteri.it,
info@zagreb.mfa.gov.il, economy@zr.mofa.go.jp, jemen@net.hr,
embroma@jordanembassy.it, konzulat.jar@email.ht.hr,
zagreb@mofa.gov.qa, info@kazembassy.hr,
veleposlanstvo.nr.kine1@zg.t-com.hr,
eaustralia@cancilleria.gov.co, embassy.croatia@rks-gov.net,
embajadaaustria costa.rica@chello.at,
secembajador@ecuaustria.at, kuwaiti@volny.cz,
laoembassyinvienna@hotmail.com, info@latvia-consulate.hr,
secretary@lesothoembassyrome.com, embassy.lebanon@inode.at,
libya-embassy.zg@email.t-com.hr, amb.hr@urm.lt,
zagreb.amb@mae.etat.lu, mission.zgb@mfa.gov.hu,
zagreb@mfa.gov.mk, info@malawiembassy.de,
mwzagreb@kln.gov.my, euaffairs.mfa@gov.mt,
Ambassade.zg@maec.gov.ma, mexicokonzulat@gmail.com,
mebrussels@skynet.be, budapest@mfa.md,
ambasciata.in.italia@gouv.mc, mongoliakonzulat@gmail.com,
nam.emb.vienna@speed.at, mission.nepal@bluewin.ch,
embassy@nigerianembassy.hu, zag@minbuza.nl,
Emb.zagreb@mfa.no, newzealandconsulate@email.t-com.hr,
info@zagreb.diplo.de, embassy.oman@chello.at,
parepsarajevo@mofa.gov.pk, panpir5@otenet.gr,
consulat.peru@hanzekovic.hr, hrzagamb@msz.gov.pl,
zagreb@mne.pt, koreaembassy@net.hr, zagreb@mae.ro,
stafano.stolfi@esteri.sm, syrianconsulate@zg.t-com.hr,
emb.zagreb@mzv.sk, vzg@gov.si, info@sudanembassy.it

PREDLOŽITE GENERALA PRALJKA ZA NOBELOVU NAGRADU ZA MIR

Poštovana Predsjednice Republike Hrvatske
Poštovani Predsjedničke Hrvatske vlade
Poštovani Predsjedničke Hrvatskoga sabora

Pozivamo vas da podržite Hrvate iz Bosne i Hercegovine kojima će ove godine biti donijeta presuda u Haagu. Poznato vam je da su u prvostupanjskoj presudi optuženi na drastične kazne zbog izmišljenoga zločinačkog pothvata Republike Hrvatske u izmišljenoj agresiji na Bosnu i Hercegovinu. Zapravo, sudi im se zato što je Republika Hrvatska u više navrata spriječila ostvarenje velikosrpskog osvajanja susjedne države i pobjedu velikosrpskoga fašizma kome je kruna trebao biti genocid u Bihaću.

O tome smo svojedobno u dva navrata pisali Vijeću sigurnosti UN-a, ali bez uspjeha:

<http://www.hkv.hr/10680-novo-pismo-hrvatskih-intelektualaca-vsuna.html>

Vjerujemo da ste svjesni činjenice da će eventualna takva presuda političkoga suda u Haagu itekako utjecati na našu državu. Zato vam predlažemo da svima pokažemo da Hrvatska nikada neće prihvatići kažnjavanje onih koji su spriječili takve zločinačke naume svjetskih moćnika te da pokrenemo postupak kandidature generala Slobodana Praljka za dobivanje Nobelove nagrade za mir. Zapravo prijedlog i obrazloženje možete naći u najnovijoj knjizi prof dr. sc. Zdravka Tomca *Hrvatski patriotizam – što to znači biti Hrvat*.

OBRAZLOŽENJE

Z. Tomac: Slobodan Praljak – junak nad junacima i najveća žrtva protuhrvatske politike

Portal HKV-a: 27. travnja 2017.

Hrvatski general Slobodan Praljak

Zašto tvrdim da je Slobodan Praljak zaslužio biti barem kandidat za Nobelovu nagradu za mir? Zašto tvrdim da je Slobodan Praljak hrvatski Sokrat koji je u sokratovskom govoru potpuno razobličio lažne optužbe Haaškog suda? Zašto tvrdim da je Slobodan Praljak heroj nad herojima? Zašto tvrdim da je Slobodan Praljak najveća žrtva protuhrvatske politike, a osobito tužiteljstva Haaškog suda koje želi uništiti i Praljkovu obitelj, ni krivu ni dužnu.

Kako su moguće monstruozne optužbe tužiteljstva Haaškog suda koje Slobodana Praljka uspoređuju s nacistima, nazivajući ga hrvatskim Goeringom.

Evo argumenata i odgovora na te podvale i na pitanja koja se nameću.

Slobodan Praljak je, da bi spasio žene i majke vojnika JNA, ugrozio vlastiti život kod vojarne JNA u Grahovini. Bio je dogovor da se prekine vatra, napravljen je brisani prostor između Hrvatske vojske i vojarne. Preko tog brisanog prostora majke i supruge opkoljenih vojnika JNA isle su ih posjetiti. Pri povratku majka i supruga netko ja zapucao, a žene su se našle na brisanom prostoru. I tada iz rova prvi iskače Slobodan Praljak. Ljudina, onako visok i korpulentan, trči prema ugroženim ženama i više raširenenih ruku: „*Ne pucajte, ne pucajte!*“ Međutim, i dalje nastavljaju pucati. Praljak i dalje trči, dolazi do grupe žena i baca se na njih i svojim tijelom ih štiti da ih koji metak ne bi pogodio. To je junaštvo nad junaštvima, gesta humanosti kojom Slobodan Praljak, general Hrvatske vojske, žrtvuje vlastiti život da bio spasio supruge i majke od neprijatelja, agresora, koji su napali Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Taj junački čin nije bio jedini. Bilo ih je mnogo. Još jedanput je Slobodan Praljak svojim tijelom štitio zarobljene vojnike JNA i brinuo se da sretno stignu svojim kućama. Slobodan Praljak izvukao je zarobljene civile Srbe iz logora u Dretelju prijeteći oružjem HOS-ovcima, pretežno Muslimanima, koji nisu htjeli pustiti zarobljene Srbe. Slobodan Praljak izvlačio je ranjene Muslimane iz bolnice u istočnom Mostaru. Organizirao je izvlačenje, prebacivanje i smještaj 15 tisuća Muslimana iz Stolca i Dubravskog visoravnog splavom preko Neretve. Prevozio je ranjene Muslimane helikopterom iz istočnoga Mostara u Split.

Muslimansku obitelj iz Uskoplja s djetetom oboljelim od leukemije prebacio je u Split na liječenje. Pomogao im je stjecanje hrvatskoga državljanstva kako bi na teret hrvatskoga proračuna mogli otploviti u Švicarsku na liječenje. Pustio je na svoju ruku zarobljene muslimane poslije sukoba u Rami-Prozor.

Navodimo još dva osobna herojska čina Slobodana Praljka i njegove obitelji. Smjestio je Muslimane u svoj stan u Zagrebu, hranio ih i liječio. Isto je to učinio i u svojoj vikendici u kojoj je također

smjestio Muslimane i brinuo se za njih. To su samo neka junačka djela Slobodana Praljka. Tijekom rata sprječavao je osvetu nakon što su Muslimani počinili zločine u Uzdolju, Doljanima i Grabovici. Osobno je provodio konvoje s hranom za Muslimane, čak i konvoje s oružjem i onda kad su, pokušavajući osvojiti Srednju Bosnu, krenuli u rat protiv Hrvata.

Umjesto odličja grozni napadi

Toliko je tih junačkih i humanih djela da ne znam za sličan primjer u povijesti ratovanja. Za ta humana djela Praljak zaslužio je da ga Muslimani odlikuju najvećim odličjima, a da mu Međunarodna zajednica oda najviše priznanje. Umjesto toga Slobodan Praljak doživljava grozne napade. Tužiteljstvo Haaškoga suda proglašava ga nacistom, uspoređuje ga s Goeringom, a krivotvorinama i lažima optužen je prvostupanjskom presudom na tešku robiju. I danas je u zatvoru već punih 11 godina i čeka konačnu drugostupanjsku presudu. Kad bi bilo imalo pravde i ljudskosti, onda bi već davno Slobodan Praljak trebao biti oslobođen, a ne godinama tamnovati u Haaškim kazamatima.

Do kraja godine očekuje se konačna drugostupanska presuda. Kad bi bilo imalo pravde, onda bi sudski pravorijek morao biti oslobođajući. Slobodan Praljak bi morao biti proglašen nevinom osobom. Očito je da Haaški sud nije pravedan kad nakon navedenih junačkih djela proglašava Slobodana Praljka nacistom i Goeringom. Ne bi bilo moguće da Carla del Ponte, tužiteljica Haaškoga suda, otvoreno promiče svoju antihrvatsku rasističku politiku na temelju koje su Hrvati optuženi i suđeni u Haagu. Carla del Ponte je rekla da su Srbi kopilad, a da su Hrvati podmukla kopilad. Nakon što je Tužiteljstvo Haaškog suda nedavno ostalo pri svojim groznim optužnicama, Slobodan Praljak je u svom sokratovskom govoru između ostalog istaknuo: "Da sam ja, Slobodan Praljak, kojim slučajem napisao ili izrekao takvu kvalifikaciju bilo kada u bilo kojoj formi prema bilo kojem narodu ili skupini u vrijeme rata na prostorima bivše Jugoslavije, dobio bih samo zbog toga pet godina zatvora. Želim doznati vrijedi li na sudu u Haagu „Quod licet Iovi, non licet bovi.“. Želim doznati brine li se Međunarodna organizacija,

koja je osnovala Haški sud, o njegovoj pravičnosti, i podržava li taj stav?"

Prikupljanje dokumenata

Slobodan Praljak izveo je još jedno herojsko djelo. U zatvoru je skupljao dokumente o ratu i argumentima razobličio lažne optužbe, učinio ih je smiješnim. Dokazao je da ono što Tužiteljstvo naziva nacizmom i zločinom da je bila samo borba hrvatskoga naroda za slobodu, nacionalnu i građansku. Praljak je u svojoj sokratovskoj obrani na kraju iznosi dokaze zašto ga se želi uništiti, zašto žele uništiti i njegovu obitelj, zašto samo za njega traže od Hrvatske države da proda njegovu imovinu i da plati milijunske troškove njegove obrane, koju Haški sud plaća za sve osim za Slobodana Praljka. Njemu ne mogu oprostiti što je argumentima pokazao ne samo da nije Goering i nacist nego da je istinski humanist, jedan od najvećih u povijesti ratovanja. Praljka i njegovu obitelj žele uništiti i zato što se nije bio spremam odreći nacionalne politike dr. Franje Tuđmana, nego je tvrdio da je ta politika stvorila Republiku Hrvatsku i omogućila opstanak Bosne i Hercegovine kao države. U svom sokratovskom govoru rekao je sljedeće: „Ne odričem se smisla i pravnog temelja Hrvatske zajednice Herceg Bosne, izraza volje Hrvata u Bosni i Hercegovini, suverenoga i konstitutivnoga naroda u toj državi. Hrvatska zajednica Herceg Bosna omogućila je stvaranje HVO-a koji je 1992. obranio Bosnu i Hercegovinu i jug Hrvatske, a 1993. spriječio ostvarenje agresivnih planova Armije Bosne i Hercegovine.“

Slobodan Praljak rekao je istinu koju ne žele čuti o muslimanskoj politici u BiH-u. Dokazao je da su Armija Bosne i Hercegovine u nemoći da obrani teritorij od velikosrpske agresije krenula u ofenzivu prema HVO-u. Također, dokazao je da je Armija BiH počinila teške zločine nad Hrvatima u Konjicu, Čapljini, Doljanima, Bugonju, Grabovici, Uzdolju i drugdje.

Svoj govor zaključio je rečenicama: „*HVO se branio od agresije i 1992. i 1993 i 1994. Godine, a dužnost je zapovjednika ne izgubiti rat.*“ Na kraju je rekao: „*Moja savjest je čista.*“ On je to i dokazao

neoborivim argumentima i činjenicama u svojim knjigama i u svojoj obrani.

Neshvatljivo je da je Hrvatska država uvela porez na šund, na te njegove knjige. Tražili su da plati 500.000 HRK-a poreza umjesto da mu zahvale. Moramo ovdje istaknuti da je Zoran Milanović, bivši predsjednik Vlade, tada postupio domoljubno i humano, i na našu prozivku poništio odluku o šundu i oslobođio Praljkovu obitelj plaćanja velikoga poreza.

Međutim, i danas Hrvatska država nema čistu savjest. Haški sud traži od Republike Hrvatske da proda Praljkovu imovinu i plati milijunske iznose za Praljkovu obranu. Umjesto da se Republike Hrvatske pobuni, izvršitelji njezine politike mirno primaju taj nalog i time dovode u pitanje sudbinu i Praljkove obitelji. Možemo stoga reći, što se tiče Slobodana Praljka, da mnogima, ne samo u Međunarodnoj zajednici nego i u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, savjest nije čista. Bez obzira na konačnu presudu Haaškoga suda, doznat će se povjesna istina. Već danas može se utvrditi kako Slobodan Praljak nije samo najveća nevina žrtva Haaškoga suda i dijela međunarodne politike, nego i protuhrvatske politike u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

Izmišljena optužba o miniranju mosta u Mostaru

Sjetimo se koliko smo puta pročitali, čuli i vidjeli kako u hrvatskim medijima kruže izmišljene optužbe da je Slobodan Praljak minirao i srušio most u Mostaru. I nakon što je dokazano da je most miniran iznutra i srušen, a ne topničkom paljbom pod zapovjedništvom Slobodana Praljka, i dalje se te optužbe ponavljaju. Brojne humanitarne organizacije i organizacije za ljudska prava, cijelo su vrijeme šutjele, i ne samo što su šutjele i prešućivale istinu o Slobodan Praljku, nego su i sustavno pomagale da se šire laži i klevete kojima su narušavale njegov ljudski dignitet. Na taj način nije Slobodan Praljak jedina žrtva protuhrvatske politike; žrtva je cijeli hrvatski narod. Žrtve su mnogi poput braće Kupreškić, koji su pred vlastitom djecom uhićivani kao najveći teroristi, koji su godinama tamnovali u haškim kazamatima, da bi na kraju bili oslobođeni, a da im se nitko za to nije ispričao i priznao krupnu

pogrješku. Čega li smo se naslušali u ovim godinama, pogotovo nakon prvostupanske presude na teške robije; što li su sve govorili i pisali o Gotovini i Markaču? Koliko je lažnih optužbi izrečeno na račun dr. Franje Tuđmana, prvog hrvatskoga predsjednika, na račun Oluje, na račun Hrvatske? Iako istina postupno dolazi na vidjelo; na nju i dalje traje agresija izvana i iznutra. Nema u našim medijima tekstova koji bi opisali stvarnu ulogu Slobodana Praljka u ovom ratu i pokazali kako je teško shvatiti da jedan takav čovjek, istinski humanist bude proglašen nacistom i hrvatskim Goeringom. Povijesna istina će se doznati bez obzira na konačnu presudu Haaškog suda. Slobodan Praljak bit će heroj nad herojima hrvatskoga naroda i žrtva nad žrtvama protuhrvatske politike.

Trebalo bi na sličan način pisati i o ostalim haaškim optuženicima, herojima i žrtvama. O njima pišemo godinama na našem portalu, a o Gotovini i Markaču sam sam napisao stotine stranica.

Hrvatski narod slavio je kao jedan od najvećih dana u svojoj povijesti, kad je barem što se njih tiče, pobijedila pravda, i kad su proglašeni nevinima. Ali ni ta presuda nije bila dovoljna da bi zaustavila laži i klevete protiv državnoga i vojnoga vodstva na čelu s dr. Franjom Tuđmanom, protiv Hrvata u Bosni i Hercegovini, nego su se nastavile optužbe kao da pravorijeka o nevinosti i nije bilo.

Za hrvatski narod je važno da za sve nas u Hrvatskoj i među našim sunarodnjacima u svijetu utvrđimo istinu i politički se obračunamo s petom protuhrvatskom kolonom. Kao potpredsjednik Hrvatskoga nacionalnog etičkog sudišta s pedesetak istaknutih intelektualaca posljednjih smo godina osudili smo veći broj državnih dužnosnika koji su počinili moralnu veleizdaju hrvatskoga naroda. To nije dovoljno. Morat će Hrvatski sabor, prije ili kasnije, utvrditi istinu i o montruoznim optužnicama Haaškoga suda i djelovanju pete protuhrvatske kolone te i službeno obraniti hrvatski narod od lažnih optužba.

Umjesto zahvale Praljkove knjige proglašene šundom

Slobodan Praljak u svojim je knjigama učinio više nego svi hrvatski povijesni instituti i povjesničari. Zato je '*prestrašno*' što umjesto zahvale Hrvatske države doživio da su se njegove knjige pokušale

proglašiti šundom odnosno što je Država Hrvatska prihvatile da Praljkovoj obitelji oduzmu imovinu i onemoguće njezin normalan život. Dakle, hrvatski patriotizam pokazuje se na djelu, kad se radi o *Haaškom sudu* mnogo je lažnih patriota i domoljuba, a mnogo izdajnika i veleizdajnika. Najteže je što su neki od njih bili u samom državnom vrhu tako da su mogli nanijeti neprocjenjive štete hrvatskom narodu. Svi smo na neki način krivi što smo dopustili postojanje takve politike i što su mnogi, ne samo mirno gledali nego i pomagali takve monstruoze optužbe i presude. Sve ovo što sam napisao pokazuje i dokazuje da Slobodan Praljak zасlužuje biti kandidat za Nobelovu nagradu za mir i humanost, a da svi oni koji su ga lažno optuživali zасlužuju sudbinu Sokratovih tužitelja u Staroj Grčkoj.

U članku *Gotovina, Carla del Ponte i Sokrat* objavljenu u knjizi *Ante Gotovina* u izdanju UBIUDR-a *Podravke*, između ostalog sam napisao:

„Velika je pogreška Hrvatske što je prihvatile nemoralne, nepravedne i neistinite optužnice Haaškog suda koji, htjeli to priznati ili ne, pokušavaju krivotvorinama pretvoriti Hrvatsku iz žrtve u agresora, a Srbe iz agresora u žrtvu. Velika je pogreška što je Hrvatska dozvolila da se nevini ljudi proglašavaju ratnim zločincima i što je prihvatile nemoralnu praksu da hrvatski generali i Hrvatska kao država mora dokazivati svoju nevinost. Vrlo je opasno prihvaćati praksu po kojoj se može optuživati nevine koji su onda dužni dokazivati svoju nevinost. Zato se kaže da je pravednije da deset zločinaca bude na slobodi nego jedan nevin u zatvoru. Zaštita nevinih bitna je tema svake demokracije od Sokrata do danas. U staroj grčkoj demokraciji optuženi je mogao birati vrstu kazne. Smatralo se da na taj način on posredno prihvaća suverenitet suda i svoju krivnju. Sokrat je smatrao da je nevin i nije htio priznati suverenitet suda ni svoju krivnju i zato je izabrao smrt, odbivši birati vrstu kazne. Janko Bobetko, upokojeni general Hrvatske vojske, koji je bio uvjeren u svoju nevinost, postupio je kao i Sokrat, odbivši nadležnost Haaškog suda rekavši: „Živ ne idem u Haag.“ Slično je postupio i general Gotovina koji nije prihvatio lažne optužbe i koji nije htio na sudu dokazivati svoju nevinost. Osam od deset Hrvata iz srednje Bosne koji su prihvatali ići dokazivati nevinost u Haag, prije

nego što su pušteni, odležali su godine robije a da im se nitko nije ispričao. Zato bi bilo pravedno da se i za Tužiteljstvo Haaškog suda uvede starogrčka praksa po kojoj su, ako se dokaže da su osudili nevine, istom kaznom kazne sudci i tužitelji. Poznato je da su i sami Atenjani, kad bi utvrdili da su tužitelji i sudci osudili nevina čovjeka (Sokrata), istom kaznom osudili i njegove tužitelje i sudce. Šteta što je danas međunarodna pravda znatno ispod starogrčke. Kad bi danas vrijedila atenska pravda, Carla del Ponte bila bi već odavno u zatvoru jer bi morala slijediti sudbinu npr. braće Kupreškić. Otpor Bobetka i Gotovine, koji nisu prihvatali lažne optužnice i floskulu da trebaju dokazivati svoju nevinost, kao i u slučaju Sokratovu, djeluje i djelovat će još više. Njihova hrabrost i moralni čin pridonose da iz dana u dan hrvatski narod sve čvršće i odlučnije odbija nemoralnu trgovinu. Sve veći broj ljudi protivi se slanju nevinih u Haag radi dobivanja ulaznice u Europsku uniju. Bobetko i Gotovina protekom vremena postajat će hrvatski Sokrati, a Carladel Ponte barem na moralnoj razini doživjet će sudbinu Sokratovih tužitelja i sudaca. Nepravda koju je doživio Slobodan Praljak vapi do neba i traži od hrvatskoga naroda, a posebno od hrvatskih institucija i hrvatske vlasti, da istakne kandidaturu Slobodana Praljka za Nobelovu nagradu za mir jer se samo takvim radikalnim potezom može pokazati apsurdnost optužbi da je Slobodan Praljak hrvatski Goering, odnosno da je borba za slobodu i pravdu hrvatskoga naroda, kojim je spašena Bosna i Hercegovina, agresija na tu državu.

*

Duboko smo uvjereni da će vaš prijedlog o dodjeli Nobelove nagrade za mir generalu Slobodanu Praljku pomoći ostvarenju našeg zahtjeva iz Pisma VS UN-a:

Zato mi ponovno tražimo od vas:

Vratite nam naše branitelje i iz Bosne i Hercegovine, koje ste vi zatočili ili već i osudili bez dokazane krivnje! Oslobođite i generala Praljka i njegove suborce Jadranka Prlića, Bruna Stojića, Milivoja Petkovića, Valentina Čorića i Berislava Pušića, jer njihovom presudom samo pokazujete želu za definitivnim protjerivanjem Hrvata iz Bosne i Hercegovine. Tako ćete spasiti svoju čast i čast svih vas, jer po tome koliko ste bili pravedni i časni, sudit će vam povijest.

Mi, Hrvati, samo to od vas tražimo...

S poštovanjem,

Akademik Josip Pečarić
Dr. sc. Vlado Košić, biskup
Prof. dr. sc. Valentin Pozaić, biskup
Akademik Dubravko Jelčić

PRILOZI:

HRVATSKE ZAPRJEKE

Slobodanu Praljku, hrvatskom generalu i haaškom uzniku

riječi o miru među ljudima tvoje su starče
koje si u *lisistrati* aristofanovoj
izgovarao glasno među pobunjениm ženama
pamtim tvoje nastupe
u kazalištu eksperimentalnom studentskom
a sada sjećajući se tebe pomislim na
zaprjeke od zalutala metka
mina granata
straha odbijena naguranim ormarom
s knjigama
debelih izdanja i slova masnih
enciklopedija antologija rječnika
gramatika pravopisnih priručnika
knjiga do knjige
zakriljen pogled na sunčanoj strani
moj narod stjeran je u podrumе mračne i vlažne
prikazuje kako druge nadmašiti ljudskošću
knjige mu u ogrlicu nanizane
jačaju snagu odlučnost
barem će ublažiti prostrijeł metku zalatalu
podmuklu šrapnelu
krhotini što u smrt šalje

knjige ne priječe mostove ceste
zračne luke putove dobročinstva
ne priječe ljudskom rodu
da govori da diše
da majčino mlijeko siše
da istinu svijetu piše
Bog je na našoj strani
Hrvatska istinom zbori
Hrvat se knjigama brani

Miljenko Buljac (2017) *Da nebo na nas ne padne i nebesa nestanu*,
zbirka pjesama. Split: Naklada Bošković, str. 61.

*

Potpis dajem

Potpis dajem, razum traži
Od svakoga ljudskog stvora
Da potpisom pravdu snaži
Što pobijedit zločin mora.

Potpis dajem svijesti pune
Da u Hagu Praljak brani
Vrh vrhova ljudske krune
Div što svijet nadom hrani.

Div što svijetu nadu daje
Za slobodu borbom čistom
I djelima koja sjaje
Braniteljskom čašću istom.

Vicko Goluža

SUPOTPISUJU:

(...)

Prof.dr.sc. Zvonimir Janović

(...)

MATEMATIKA, PJESME I NOGOMET. ZAGREB, 2018.

DR. JURE BURIĆ, NOGOMET I THOMPSON, 2.

Dr. Burić se osvrnuo i na Puhovskog:

PUHOVSKI - čovjek bez ljubavi

"Zašto drže ruku na srcu dok se svira Hrvatska himna"

I to Vam gospodine Puhovski smeta !

Zašto ?

Evo zašto : čovjek koji nema u svom srcu LJUBAVI zapravo i nije čovjek- to je živo biće poput svake životinje koje je lišeno nečeg najuzvišenijeg što je BOG dao čovjeku.

I takve ljudi treba žaliti, sažalijevati se nad njima i njihovom sudbinom.

Ali - kad takvom čovjeku smeta TUĐA LJUBAV, e tu se već treba zabrinuti.

Takvog se čovjeka treba čuvati , treba ga se bojati (nemojte se molim Vas gospodine Puhovski samo umisliti da Vas se bojim jer nisam Vas se bojao ni 1971 kad ste bili "za užasa" , a kamo li "mrtvih pasa") treba ga u širokom luku zaobilaziti.

Jer takvi su kadri sve učiniti da bi to što on nema , a vi imate - u vama ubili, a možda i vas ako to "partija" bude tražila - a , tko to zna?

Tako je bilo 1971 (isto smo godište - zar ne ?) - i pamtim gospodine - pamtim - ne zaboravljam ja kao neki drugi . Pamtim Vaše svjedočenje i ostale bratije poput pokojnog Langa koji se je kasnije obratio i postao čestiti zaljubljenik u Hrvatsku državu. Vi to na žalost niste nikad niti čete , a i ne trebate jer nam takva kukavelj i ne treba.

Nego gospodine "kukavelj" - zašto s istim pitanjem ne otidete u Američko veleposlanstvo i tamo se potužite za istu stvar - naime i Amerikanci bez obzira na stranku i političko opredjeljenje uvijek drže ruku na srcu dok se izvodi njihova himna.

Što i njih ne "prosvjetlite" - što i njih na pravi put ne izvedete ? Pa naravno - nije Vam to ni na kraj pameti jer dobro znate da bi mogli završiti ili u "prugastoj odori" ili u "luđačkoj košulji". E sreća će biti i kod nas kad takve odore budu i u Hrvatskoj SPREMNE za takve gnjide poput Vas.

*Dr Jure Burić
Ravno, srpanj 2018.*

Ne dvojim da moj prijatelj isto misli o svim srpskim slugama u RH koji danas užasno pate: Hrvatska i hrvatski narod – koji toliko mrze – je hit u svijetu.

Zapravo o srpskim slugama piše i Josip Vričko, Gordana Zelenika i Marcel Holjevac:

<https://kamenjar.com/ne-vesele-mene-bez-thompsona-utakmice-nedjeljom/>

<https://narod.hr/hrvatska/gordana-zelenika-kako-je-grinch-pokusao-ukrasti-slavlje-hrvatskog-naroda>

<http://www.7dnevno.hr/izdvajanja/top/kao-kad-je-umro-tito-svi-se-vesele-a-ne-smiju-pjevati/>

Holjevac me podsjetio na mene samoga kada je napisao:
Jedini razlog što se Marko, unatoč naporima „hrvatskih“ vlasti da to spriječe, ipak pojavio na Trgu je taj, što su nogometari, prije svega Luka, rekli da ako neće biti njega, neće biti ni njih na Trgu. Nije li krajnje žalosno da nogometari moraju švercati, doslovce švercati, Thompsona u svom autobusu jer znaju da mu neće inače biti dozvoljeno pjevati?

Naime, kada se organizirala konferencija MIA 2018. povodom mog 70-og rođendana u jednom trenutku sam i sam rekao da ako netko od mojih gostiju nekome smeta – neće ni mene vidjeti na toj konferenciji. Ali meni je bilo lakše jer je sve bilo u rukama mojih suradnika, koji su željeli da bude onako kako sam ja tražio. Zato nije ni bilo ni pokrovitelja Konferencije. Nismo ni pokušali da HAZU to

bude, a na otvaranju su bili moji matematičari i prijatelji akademici Andrej Dujella i Goran Muić.

A nisam samo ja zbog dr. Burića povezao moju Boku s velikim hrvatskim uspjehom u nogometu. To je učinio i Blaženko Stričić:
<http://hrvatskonebo.com/hrvatskonebo/2018/07/20/blazenko-stricic-uspomeni-viktora-vide-pjesnika-slavi-domagoja-vide-nogometas/>

A o sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću i svojoj županije dr. Burić mi je napisao i ovo:

Dragi prijatelju,

(...)

A ovo Tvoje pitanje jeste li vi (Bokelji- moji gosti u Dubrovniku) zasluzni što je zaštitnik moje Županije Sveti Leopold Bigdan Mandić. Vi ste bili samo potvrda i tocka na "I "da je moja odluka ispravna, jer Sveti Leopold Svetac je moje obitelji(moja supruga i ja na njegovom grobu zavjetovali smo se kad nam je naš mili anđeo Krinoslav bio u bolnici- i imamo puno milosti od tog našeg dragog Sveca.)

Želio sam da se ta odluka doneše jednoglasno na Županijskoj skupštini i uz svesrdnu pomoć mojih iskrenih prijatelja i suradnika - dožupana pok. Gospodina Luke Šiljega i gospodina Franka Burmasa - to nam je i uspjelo.

A moje mišljenje o " uplenostii" - "dva starca sijede brade " - Sv. Leopolda i Sv Vlaha ima i te kako uporište u činjenici da je osim naše hrabrosti koju je dao Sv Vlaho trebao i " netko" tko će pomutiti pamet zločincima pa da naumljeno i ne ostvare.

Na Otvaranju Konferencije bili su i bivši i sadašnji predsjednik Hrvatske bratovštine Bokeljska mornarica 809 prof. dr. sc. Zvonimir Janović i Ivo Škanata.

Profesor Janović, dr. sc. Dejan Škanata i ja smo se, prije skoro 30 godina, borili i izborili da pet naših udrug u RH imaju takav naziv, dakle naziv koji ističu i hrvatski i katolički identitet Bokeljske mornarice. To nije bilo moguće ni u Jugoslaviji ni u današnjoj Crnoj Gori. Ipak raduje činjenica da je Kotorska biskupija čvrsto stala iza takvog stava:

<https://narod.hr/hrvatska/kotorska-biskupija-bokeljsku-mornaricu-ocuvali-su-i-bastine-ju-katolici-i-hrvati>

Zato me raduje i ta *točka na 'T'* koja je pomogla da je zaštitnik Županije Dubrovačko-neretvanske Sveti Leopold Bigdan Mandić.

Josip Pečarić

P.S. Moja priča o dr. Buriču ne bi bila potpuna da izostavim tekst koji je objavljen u Hrvatskom tjedniku od 19. srpnja 2018. pod naslovom: *Reprezentacija nas je ujedinila kao kad smo se branili 1991. i oslobođali 1995.*

SVE SE SLOŽILO

Očito je kako se u životu neke stvari moraju složiti , silnice se uskladiti, želje objediniti i u toj želji kroz iskrenu vjeru ustrajati.

Tako je bilo 1991. kad smo branili i 1995 kad smo svoju Domovinu oslobođali.

Morali smo dočekati vrijeme dva Franja - Tuđmana i Kuharića i vrijeme Petrovog nasljednika u Rimu

Svetog Ivana Pavla Drugog.

Nikad u povijesti Hrvatskog naroda nije bila veća razlika u vojnoj sili i oružju na strani neprijatelja kao što je to bilo tada.

Bila su vremena kad smo bili vojno brojniji i vojno jači - bile su i želje i molitve na našoj strani, ali države nije bilo.

Nije je bilo jer se nisu - ISPUNILA VREMENA !

A onda ,sve te želje i molitve u jednom trenutku pretvorise se u stvarnost .

Božja providnost dade nam na Pantovčaku jednoga Franju - Tuđmana , a na Kaptolu drogoga Franju - kardinala Kuharića .

Sve to dobi Božji blagoslov iz Vatikana od "Bijelog Hrvata " - našeg iskrenog i pravog prijatelja Sv oca Ivana Pavla Drugog.

Uzalud su svjetski moćnici okretali glavu od Hrvata, skloniji našim neprijateljima nego jednom napačenom Hrvatskom narodu.

Molitve i želje , hrabrost mladosti i mudrost starosti objedinjene u jednom cilju - stvaranja slobodne i nezavisne države Hrvatske urodile su plodom - i mimo volje Sviljeta stvorismo svoju Hrvatsku.

Na krilima vojne pobjede kojoj je trebala još jedna svjetska afirmacija Bog nam podari jedno športsko ime koje posta po cijelom

svijetu poznato - podari nam našeg Ćiru Blaževića - osebujnog, simpatičnog izbornika koji u " crnim hrvatskim danima" svojim "bijelim šalom "oko vrata davaše nadu i poruke s Maksimira.

Ćiro je bio pronicljiv i pametan izbornik- znao je da je uspjeh u zajedništvu i motivaciji , vjeri i silnoj želji .

Ta divna momčad na čelu sa Davorom Šukerom osvoji simpatije Svijeta.

Ćirina dosjetljivost i kapa ranjenog Francuskog policajca na njegovoј glavi prepunog stadiona u Parizu osvoji srca Sviljetu.

Predsjednik Tuđman svojom nazočnosti dade moralnu potporu Hrvatskoj ekipi i - nadosmo se na TREĆEM mjestu na Sviljetu.

"Mala" Hrvatska u ravnopravnom društvu najvećih na Sviljetu.

Kroz taj uspjeh veličahu se i naši državni uspjesi .

Više je donijela popularnosti Hrvatske ona Ćirina kapa francuskog policajca na glavi i Šuker od " mudre" Očenašekove glave u diplomaciji.

I onda - muk !

Dvadeset godina muke i muka!

Što smo sve doživjeli i odtrpjeli u ovih dvadeset godina dok se silnice opet nisu " poklopile"

Očito je da smo izmolili jedno novo ime na čelu naše nogometne reprezentacije - koja je po svojem sastavu i pojedincima što su u samom vrhu Svjetskog nogometa - našeg skromnog, Bogobojaznog, nacionalno svjesnog i mudrog izbornika - ZLATKA DALIĆA.

Stasitog Livnjaka koji sa svojim momcima - Modrićem, Rakitićem, Mandukićemdade nadu i ispuni očekivanja .

A sve to nekako skromno , uljudno,

ponizno- bez bahatosti i s vjerom u Božju providnost.

I njegovi momci po uzoru na svog izbornika ostaše vjerni takvom ponašanju i čvrstoj vjeri da jedino uz Božju pomoć , svoje znanje i neizmjerni trud te vjerne navijače koji " cijeli Sviljet" zamotaše u crveno - bijele kockice - mogu doći do toliko želenog plasmana- u polufinale Svjetskog nogometnog prvenstva.

Možete li zamisliti : " mala " Hrvatska među ČETIRI NAJBOLJE nogometne nacije na svijetu .

A što ako postanemo PRVI što je lako moguće ?

ČETIRI MILIJUNA - bolja od

*SEDAM MIJARDI - koliko li nas već sada na svijetu ima !
Ja u to vjerujem, ja se tome nadam ja zato Boga molim i u našeg
DALIĆA i njegove momke se uzdam.*

Hvala Ti Bože - neizmjerno Ti HVALA i na ovom do sada !

*Hvala Ti što naše Hrvatske zastave izvještene ispred jednog kafića u
Ravnom ostaše - od početka do kraja Svjetskog nogometnog
prvenstva !!!*

*A ona izvješena na mojoj kući - postanemo li PRVACI SVIJETA -
ostat će tamo četiri godine !!! do novog svj. prvenstva !*

A tko to zna ?

Možda su se ipak - ISPUNILA NEKA VREMENA ?!!!

Možda ??

ŽIVJELA HRVATSKA !!!

*Dr Jure Burić
10. srpnja 2018.*

M. PAVKOVIĆ, RAZGOVORI S JOSIPOM PEČARIĆEM, DRUGO PROŠIRENO IZDANJE, KOPRIVNICA, 2021.

(...)

Obično se od akademika, pogotovu onih koji su doktorirali matematičke znanosti, očekuje da se više posvete svojem poslu, a manje – publicistici koja je još k tome daleko od elektronike i te matematičke znanosti...

Ja sam se itekako posvetio svome poslu. Sigurno ne bih bio među onom desetoricom matematičara koji imaju najviše objavljenih znanstvenih radova da to nije tako. Napisao sam i niz monografija, osnovao međunarodni časopis, a ovih dana sam se dogovorio i s izdavačkom kućom *Serials Publications* iz New Delhija (Indija) da osnujem još jedan znanstveni časopis iz moje oblasti. Ali o tome sam Vam već govorio. Međutim, dogodio se rat. I nisam mogao gledati skrštenih ruku sve to što se događa oko mene. I kao što rekoh umjesto puške činilo se pametnije – boriti se perom.

Naravno nisam odmah počeo pisati. Kada se ukazala nada da ćemo napokon dobiti državu išao sam po raznim skupovima. Primijetio sam da se o Hrvatima Boke kotorske uopće ne govori pa sam počeo postavljati pitanja o nama. Ubrzo su me na takvim skupovima znali prepoznati i to bi dovelo to spominjanja Hrvata iz Boke.

Kada su bile velike demonstracije zbog uhićenja Virovitičana znao sam govoriti u masi među ljudima. Tako sam stupio u kontakt s prof. dr. Slobodanom Langom, pa smo nas dvojica bili oni koji su uspjeli doći da samih vrata Suda i tamo zapaliti svijeće

U samoj zagrebačkoj “Bokeljskoj mornarici” prof. dr. sc. Zvonimir Janović, dr. sc. Dejan Škanata, ja i još neki članovi vodili smo “rovovsku” borbu da bi od nje napravili hrvatsku udrugu. Tako

je prof. Janović uskoro postao njenim predsjednikom, a dr. Škanata njegovim zamjenikom.

Krajem 1991. godine na osnivanju Zajednice izbjeglih i prognanih Hrvata iz Vojvodine ispričao sam slijedeću priču:

“Jedan čovjek mi je po povratku iz Boke rekao da tamo nije čuo niti jednu riječ na hrvatskom jeziku. Rekao sam mu da očito nije dobro slušao jer tamo svaki kamen govori Hrvatski!”

Priču sam ponovio i u intervjuu koji smo dali „Glasu Koncila“. Neposredno poslije toga bila je u KIC-u tribina o Hrvatima u Jugoslaviji. I opet je bila zaboravljena Boka. Pozvali su me na sam dan održavanja tribine. I tada sam ispričao tu priču. Jedan slušatelj me poslije upitao jesam li sam ja to rekao i u interviewu u Glasu Koncila od 16. veljače 1992. Potvrdio sam i konstatirao da mu je vjerojatno bilo dosadno to ponovo čuti. Odgovorio je:

“Ne, uvijek kada nastupate ponovite tu priču”.

Poslušao sam ga. Ubrzo se ukazala prva prigoda. Kada smo posjetili tadašnjeg ministra dr. Cesara, došlo je u tisku do polemike između njega i tadašnjeg urednika političkog programa HTV-a. Iskoristili smo to i dobili jednu emisiju “U krupnom planu”.

Bio sam pozvan kod tadašnjeg ministra iseljeništva dr. Sančevića. On je predlagao da odemo nas dvojica kod predsjednika Tuđmana. Ja sam mu sugerirao da je možda bolje da ide delegacija „Bokeljske mornarice“, a da se tog dana imamo još jednu emisiju na HTV-u, što je on prihvatio. Kako sam uskoro otisao u Australiju do toga nije došlo. A meni je i danas žao što nisam otisao kod Predsjednika. Vjerojatno bi takav susret uvećao moje aktivnosti na domoljubnom planu.

Naravno, i u Australiji sam nastavio govoriti. Ali i raditi ono zašto sam bio pozivan. Naime, od 1992. do 2001. godine svake godine sam bio u Australiji. Pozivala su me australska sveučilišta, a 2001. godine bio sam gost australskih Hrvata. Prvi posjet odvijao se u najtežim trenutcima za naš narod. Bilo je to vrijeme rata u BiH. Nije bilo puno informacijama, a od sveučilišnog profesora iz Zagreba naši ljudi su očekivali suvisla objašnjenja, a te 1992. godine sam postao i član suradnik HAZU. S jedne strane smatrao sam da trebam kao znanstvenik ostaviti dojam na one koji su me pozvali, upravo zato što dolazim iz tek priznate države,

a s druge trebalo je puno vremena utrošiti na raščlambi ono malo podataka kako bi se suvislo sve moglo ljudima interpretirati.

Onaj znanstveni dio obavio sam dobro. To pokazuje i sama činjenica da su me potom svake godine ponovo zvali. Ali s takvim mojim radom bili su upoznati i naši ljudi tamo. Naime, g. Tomislav Bošnjak je napravio intervju sa mnom za "Hrvatski Vjesnik" iz Melbournea i tom prigodom tiskao je i svoj razgovor s mojim suradnikom koji me je i pozvao u Melbourne:

"Nazvali smo dr. Monda, dekana Fakulteta na La Trobe sveučilištu i glavnog suradnika dr. Pečarića i razgovarali s njime o znanstvenom radu hrvatskog matematičara.

'Pečarić je nevjerojatan, upravo fenomenalan,' bile su prve riječi dr. Monda. 'Mi smo navikli da naši gostujući znanstvenici napišu tri četiri radnje za vrijeme svog cijelog boravka ovdje. Pečarić je već sada napisao trideset (30) radnji,' rekao je još uvijek u čuđenju dr. Mond.

'Pečarić je doista fantastičan, jedino što je svo osoblje na fakultetu zauzeto cijelo vrijeme. Svi imaju pune ruke posla i ne mogu u korak s njime. Meni, koji radim s njim je teško izdržati tempo. Iznimno je marljiv i savjestan', dalje je objašnjavao dr. Mond. I tako je cijeli razgovor s australskim sveučilišnim profesorom protekao u čuđenju i divljenju znanosti, upornosti i marljivosti dr. Pečarića. Zato smo odlučili predstaviti ovog Hrvata, ambasadora svoga naroda u svijetu, i našoj čitateljskoj publici.

Ali kao što se može vidjeti u ovom razgovoru dr. Pečarić puno rađe razgovara o svojoj domovini nego o svom znanstvenom radu. 'Svima koje to zanima, o mom radu na području matematike, dovoljno govore moji radovi, a nikada se dovoljno ne govori o Hrvatskoj, pa zato rađe koristim ovu prigodu da govorim o njoj' istaknuo je dr. Pečarić."

Tijekom tog mog prvog posjeta nastupio sam i na hrvatskim radio programima: "Hrvatski radio Zemun" (dva puta), "Matija Gubec" (taj intervju iz siječnja 1993. godine kasnije sam u više navrata tiskao) i na državnom radiju SBS. Tokom sljedećeg posjeta 1994. godine bio sam stalno gost na hrvatskim radio programima u Melbourneu. Tijekom jednog od tih gostovanja imali su iznenadenje za mene:

”Štovani profesore Pečarić, U ime svih članova hrvatskog radio sata želja nam je da Vam ponovo ovom prilikom odamo duboku zahvalnost za Vaš rad i Vaše slobodno vrijeme koje ste provodili u suradnji sa svima nama, te Vašem osvrtu na političku analizu situacije, u kojoj se trenutno nalazi Hrvatska. Kao i prošle godine, tako ste i u ovo vrijeme iskazali punu podršku hrvatskoj vladu kao i pravu patriotsku ljubav prema domovini i to bez bilo kakvog političkog opredjeljenja, a što je nesumnjivo prihvaćeno s mnogo simpatija i razumijevanja svih naših slušatelja. U nadi da ćemo Vas opet vidjeti u našoj sredini krajem kolovoza prije Vašeg odlaska u domovinu, mi svi s radija 3ZZZ želimo Vam sretan put, uspješan rad, kao i ugodan boravak u Adelaideu uz pjesmu ”Bokeljska noć”, gdje je rodno mjesto našega profesora.”

Na Hrvatskom radiju u Melbourneu

Međutim, kako su doživjeli moj prvi dolazak u Melbourne opisao je Tomislav Bošnjak³⁹ u predgovoru moje knjige „Pronađena polovina duše“. Evo tog njegovog teksta:

³⁹ Tomislav Bošnjak bio je Glavni tajnik HNV-a, Glasnogovornik hrvatskih zajednica u Australiji (posebno za vrijeme kampanje za

Domovinska i iseljena Hrvatska u "Pronađenoj polovici duše

Nešto prije osam sati navečer zazvonio je telefon.

- Croatian National Congress Information Office, can I help you?

- Da, can we speak Croatian?

- Da, izvolite, ovdje Informativni ured Hrvatskoga narodnog vijeća.

- Trebam Tomislava Bošnjaka.

- Ja sam, izvolite.

- Ja sam Josip Pečarić, danas sam došao u Melbourne iz Zagreba i nalazim se na Sveučilištu LaTrobe. Rekli su mi u Zagrebu da s Vama kontaktiram kad dođem u Australiju. Možemo li se sastati?

To mi je bio prvi kontakt, prije deset godina s prof. dr. sc. Josipom Pečarićem, matematičarom, koji je tada gostovao kao znanstvenik na Sveučilištu LaTrobe. Od tada je Josip Pečarić postao i stalni član HAZU. Međutim, njegova ostvarenja u znanosti nisu razlog što smo od toga prvog telefonskog razgovora do danas ostali u kontaktu, katkad češće, a katkad i s dužim intervalima.

U ovom predgovoru ne namjeravam obrađivati pojedinačne tekstove ili njihov materijalni sadržaj, nego radije ističem ono što knjiga predstavlja i njezino značenje u odnosima između domovinske Hrvatske i raseljene Hrvatske.

Već prilikom našega prvog susreta bio sam ugodno iznenaden Josipom Pečarićem kao sugovornikom. Govorio je vrlo izravno, jednostavnim logičnim slijedom, a uz to je bio i vrlo dobro informiran o događajima, kako iz prošlosti, tako svakodnevnim, iako je to bilo vrijeme kad je svaki dan donosio svu silu novosti. Možda su moji dojmovi bili tako pozitivni jer se pokazalo da Pečarića ne mogu svrstati u okvire nejasnih

priznanje RH, urednik Hrvatskog tjednika iz Melbournea, urednik Hrvatskog vjesnika, također iz Melbournea, itd... Od dolaska u Hrvatsku bio je Pomoćnik ministra vanjskih poslova, Generalni konzul RH u Torontu, Veleposlanik RH u Teheranu...

stereotipiziranih predodžbi koje sam imao u podsvijesti o tome kakav bi "trebao biti" prof. matematike. A možda je to bilo zbog njegova izravnog i jednostavnog načina izlaganja čak i složenijih misli i argumenata, po čemu se razlikovao od načina komuniciranja i diskursa koji smo mi u dijaspori "navikli" slušati od ljudi iz Hrvatske.

Iskustva mnogih nas koji smo iz dijaspore došli u Republiku Hrvatsku, a i mnoga iskustva Hrvata iz domovine u dodirima s Hrvatima u dijaspori govore da smo unatoč istim početcima i velikim sličnostima, stekli i neka različita iskustva, te pod utjecajem okoline počeli stjecati i neke drugačije navike, pa i oblike izražavanja i komuniciranja. Josip Pečarić je u tom smislu bio drugačiji od većine onih koji su tih dana iz domovine posjećivali hrvatske zajednice u Australiji. Jedan mi je naš zajednički prijatelj, nedugo nakon upoznавanja s Pečarićem rekao: "Je li on zaista sada došao iz Hrvatske? Pa, on govori kao emigrant." Možda će netko tko emigraciju općenito doživljava kao sredinu iz koje proizlaze same negativnosti, htjeti izvesti neko pejorativno značenje iz ove ilustracije. Međutim, naš je uzajamni prijatelj na taj način izrazio svoju ocjenu neposrednosti načina i slaganje sa sadržajem onoga što je Pečarić govorio.

Tijekom zadnjih deset godina Josip Pečarić je nekoliko puta posjećivao Australiju, gdje zaista uživa velik ugled u znanstvenim krugovima. Na samom početku našeg poznanstva upoznao sam i neke od Pečarićevih suradnika sa Sveučilišta LaTrobe i bilo mi je vrlo ugodno čuti njihove pohvale na račun znanstvenih i radnih sposobnosti jednog Hrvata. Tako mi je jednom prilikom voditelj projekta na LaTrobeu slikovito rekao da je Pečarić nevjerljiv i da će zbog njega morati unajmiti najmanje još jednu tipkačicu, zato što svaki dan stvara toliko novoga da postojeće pomoćno osoblje nije dovoljno za praćenje svih njegovih radova. Kad sam ga upitao šali li se, odgovorio mi je da je "mrtav ozbiljan" ("dead serious"). Pital sam dalje radi li se o radovima koje je Pečarić pripremio ranije i donio sa sobom, a ugledni mi je gospodin odgovorio da su možda neki radovi djelomično pripremani ranije, ali da su u pitanju radnje

koje su nastajale za vrijeme Pečarićeva boravka na LaTrobe i da zato misli da je Pečarić svojevrstan fenomen na svom području matematike. Takva reputacija jednog Hrvata u australskim znanstvenim krugovima sigurno je godila Hrvatima u Australiji, iako se vjerojatno ni jedan od njih nije razumio u Pečarićevu užu specijalnost.

Međutim, da Pečarić za vrijeme svojih boravaka u Australiji nije razvijao i svoje odnose s Hrvatima koji žive u Australiji i sudjelovao aktivno u njihovu javnom životu, ostao bi samo upamćen od nekih kao zanimljiv znanstvenik iz Hrvatske koji je ostavio iznimne dojmove na svoje australske suradnike.

Pečarić je u Australiji sudjelovao, pa čak i govorio na demonstracijama, javnim zborovima, posjećivao priredbe, domove i župe, pisao u glasilima hrvatske zajednice, nastupao na hrvatskim radioprogramima, sudjelovao u javnim raspravama. Općenito govoreći, provodio je sve svoje slobodno vrijeme družeći se s Hrvatima i sudjelujući u životu i radu tih ljudi. Hrvati koji su s njim dolazili u kontakt, uvijek su imali osjećaj da ih sugovornik cijeni i da im uzvraća na primjeren način. Bilo je jasno da se Pečarić dobro osjeća u hrvatskoj sredini i da se njegovi sugovornici iz te sredine dobro osjećaju u njegovu društvu i to ne samo kad su prihvaćali mišljenja i ocjene koje je on izražavao (što je bilo često), nego i onda kad se nisu slagali i kad su zagovarali različite stavove.

Točno je da su dijelovi onoga što je Pečarić imao reći nekad nailazili na neslaganje i kod nekih njegovih sugovornika iz australske hrvatske zajednice, ali neslaganje nije nikada značilo nekomuniciranje. Naprotiv, predstavljalo je poziv i izazov na daljnju komunikaciju i raspravu. Vjerojatno se u tom načinu, u toj "kemiji" do koje je došlo, dobrim dijelom zaslugom samog Pečarića, krije najveći razlog njegove popularnosti i prihvatanosti kod Hrvata u Australiji. Međutim, ovi aspekti ilustriraju i odnos Hrvata iz Australije (a i drugih dijelova dijaspora) prema hrvatskim temama i pitanjima i njihov živi interes za sve što utječe na življenje Hrvata (ma gdje se nalazili): od vrednovanja povijesnih zbivanja, do današnjice i budućnosti.

Iako boravim u Hrvatskoj već deset godina, održavam česte i bliske veze s velikim brojem prijatelja i suradnika u Australiji i na taj način sam informiran o ugledu koji je Josip Pečarić, radi svoje spremnosti na komunikaciju, dijalog i uvažavanje, stekao u danas najdinamičnijoj hrvatskoj zajednici izvan Republike Hrvatske. Pa kad on piše u ovoj knjizi da je kod Hrvata u Australiji pronašao drugu polovicu sebe, može se bez pretjerivanja kazati da su susreti s Pečarićem pomogli mnogim Hrvatima u Australiji da bolje i aktualnije počnu pronalaziti i upoznavati svoju "drugu polovicu", odnosno onaj dio hrvatstva koji je živio i razvijao se u domovini u onom vremenu kad ona nije bila slobodna i samostalna.

Mnogi procjenjuju da se oko jedne polovice svih živih Hrvata u svijetu danas nalazi na području hrvatske države, a druga polovica da je razasuta kako u susjednim državama tako u raznim bližim ili dalnjim dijelovima svijeta. Do stvaranje hrvatske države, te dvije polovice hrvatskog naroda postojale su odvojene jedna od druge i u toj se činjenici nalaze objašnjenja za mnoga uvjerenja i predrasude koje u domovini postoje o dijaspori i obratno. Pečarićeva knjiga, neovisno o pojedinim tekstovima, živo ilustrira brojne aspekte procesa ponovnog upoznavanja koji je sličan ponovnom upoznavanju braće razdvojene u mladosti kad se ponovno sretnu dugo godina kasnije. Treba se nadati da će taj proces ponovnog upoznavanja kroz sve intenzivnije interakcije uzeti maha i da će se sva razdvojena braća, na svim stranama svijeta sve više zblžavati, ako ne uvijek u fizičkom, onda u duhovnom smislu. Također se treba nadati da će iz tog procesa ponovnog upoznavanja i zblžavanja razdvojeni dijelovi hrvatskog naroda crpiti duhovnu snagu i nadahnuće za suočavanje sa stvarnostima i izazovima svijeta gospodarskih i političkih integracija i da će odlučiti da ih više nikad nitko ne razdvoji, na način na koji su do sada bili razdvojeni.

Preduvjet za ostvarenje tako visokih ideaala svakako je komunikacija, dijalog, uzajamno uvažavanje i uklanjanje predrasuda, a Pečarićeva knjiga pokazuje da je moguće uspostaviti takav odnos uzajamnosti s dijelovima hrvatskog

naroda koji žive u dijaspori. Treba se samo malo potruditi i biti iskren u svojim nastojanjima. Josip Pečarić je svakako uložio trud, a njegova iskrenost je kod Hrvata u Australiji neupitna.

Činjenica je da su upravo australski Hrvati bili prvi koji su me nagovarali da se počnem baviti publicistikom, tj. da počnem pisati o tome o čemu sam im govorio.

(...)

ĐURO VIDMAROVIĆ, PORTAL DRAGOVOLJAC.COM, 2021.

UVOD

Nedavno sam pišući o svom prijatelju velikom hrvatskom redatelju i domoljubu Krsti Papiću napisao:

„Kada smo se sreli na Jelačić placu upitao me: *Zašto me vi iz Bokeljske mornarice ne zovete?*“

I samo učlanjenje bilo je neobično. Kada smo išli na sastanak s kardinalom Kuharićem pozvao sam i njega i učlanili smo ga ispred Katedrale I s Predsjednikom prof. dr. sc. Zvonimirovom Janovićem, podpredsjednikom dr. sc. Deajonom Škanatom otišli smo kod našeg kardinala. Kardinalu je bilo drago što je i Krsto s nama, ali meni je bilo simpatično kada je Krsto odgovorio kako se formalno tek tada učlanio u Bratovštinu.“

A zapravo taj sastanak s našim kardinalom bio je posljedica emisije na HTV-u o Bokeljskim Hrvatima u kojoj su gosti bili prof. Vidmarović, predsjednik Bratovštine prof. dr. sc. Zvonimir Janović, don Branko Sbutega i ja. Od tada je prof. Vidmarović u svom radu posvećivao puno vremena i Bokeljskim Hrvatima mada to nije zabilježeno u njegovoj biografiji na stranicama DHK-a:

Đuro Vidmarović, književni kritičar, pjesnik, prevoditelj, povjesnik i diplomat, rođen je 1. travnja 1947. u Piljenicama, općina Lipovljani, Županija Sisačko-moslavačka. U Kutini završava osnovnu školu i gimnaziju, a studij povijesti i filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na Fakultetu za sociologiju i novinarstvo Univerziteta u Ljubljani stječe magistarsku podobnost.

Od 1970. do 1990. radio kao srednjoškolski profesor.

Godine 1990. izabran za zastupnika u Sabor Republike Hrvatske. Na toj dužnosti ostaje dva mandata.

Od 1995-1999. izvanredni i opunomoćeni veleposlanik RH u Ukrajini.

Godine 1995. Predsjednik Republike dodjeljuje mu Red kneza Branimira i orden Domovinske zahvalnosti.

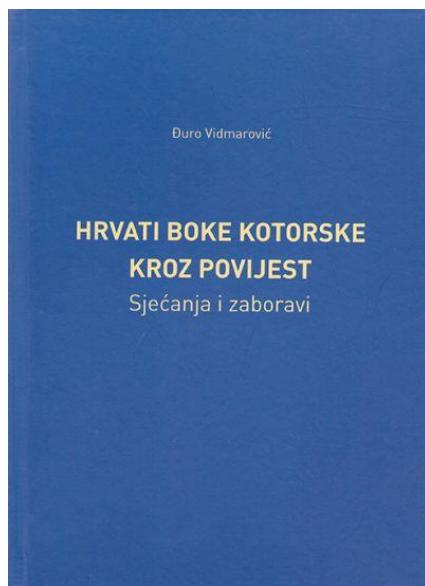
Godine 2002. dragovoljno se povlači iz diplomacije i odlazi u mirovinu. Stanuje u Zagrebu.

Od 1972. bavi se književnim radom, te proučavanjem povijesti i književne baštine hrvatskih narodnih manjina u susjednim zemljama. O tome je objavio više stotina prikaza, članaka i studija u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji, Mađarskoj, Austriji i Izraelu.

Prevodi s ukrajinskog, ruskog i slovenskog jezika.

Stihovi su mu uvršteni u antologiju "Duša duše Hrvatske" (Mostar, 1988), Nevena Jurice i Božidara Petrača, «Hrvatske marijanske pjesme», Zdravka Kordića (Široki Brijeg, 2006.) te ukrajinsko-hrvatsku antologiju hrvatskog pjesništva "Čudo prvoga", Leonida Talalaja (Kijev, 1999). Uvršten u Zavičajnu čitanku «Istine srca», mr. Duška Lončara (Novska, 2005.)

<http://dhk.hr/clanovi-drustva/detaljnije/duro-vidmarovic>

Zato u Prilozima dajemo tekst Davora Dijanovića *Đuro Vidmarović*
**HRVATI BOKE KOTORSKE KROZ POVIJEST
SJEĆANJA I ZABORAVI**

S druge strane bili smo potpisnici i niza otvorenih pisama:
O MILI BUDAKU, OPET / DESET ČINJENICA I DESET
PITANJA S JEDNIM APELOM U ZAKLJUČKU
PISMO THOMPSONU
HRVATSKOJ JAVNOSTI O ZABRANI KONCERTA MARKA
PERKOVIĆA THOMPSONA
NOVO OTVORENO PISMO HRVATSKOJ TELEVIZIJI
NE VJERUJTE ONIMA KOJI OBEĆAVAJU HAŠSKU PRAVDU
PISMO
VIJEĆU SIGURNOSTI UJEDINJENIH NARODA
ZAHTJEV VLASTIMA REPUBLIKE HRVATSKE
NE U EU PRIJE SLOBODE HRVATSKIM GENERALIMA!
POZIV HRVATSKIM GRAĐANIMA
APEL HRVATSKOJ JAVNOSTI: SUPROTSTAVIMO SE
MEDIJSKIM MANIPULACIJAMA!
PROSVJED ZBOG NAPADA NA PRAVNI SUVERENITET
REPUBLIKE HRVATSKE
VIJEĆU SIGURNOSTI UJEDINJENIH NARODA O HRVATIMA
BIH
PISMO HAZU
OTVORENO
PISMO POTPORE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI
BOŽIDARU ALIĆU
OTVORENO PISMO USTAVNOM SUDU RH
REFERENDUM POSLIJE PRESUDE HRVATSKIM
GENERALIMA!
Zajedno smo djelovali i u Hrvatskom nacionalnom sudištu, a jednom
išli i na Bleiburg-

*Dr. sc. Josip Stjepandić, akademik Josip Pečarić i Đuro Vidmarović,
u naselju na ulazu u Bleiburško polje.*

U ovoj knjizi dajem tekstove iz mojih knjiga, a za jednu od njih
JE LI POLITIČARIMA KRIVA MATEMATIKA? Zagreb, 2019. on
je napisao i Predgovor.

Akademik Josip Pečari

ZALJEV HRVATSKIH SVETACA, DRAGOVOLJAC.COM, 2022.

MOJ PRIJATELJ CRVENI HRVAT KRSTO PAPIĆ

U razgovoru na Podcastu Velebit admiral Davor Domazet Lošo daje objašnjenje zašto su crnogorski domoljubi, suočeni s pobjedom velikosrpske koalicije na nedavnim izborima u Crnoj Gori, pjevali Thompsonovu „Bojnu Čavoglave“: *Crnogorci su Crveni Hrvati i zato pjevaju Thompsona*

<https://projektvelebit.com/podcast-velebit-davor-domazet-losos-crnogorci-su-crveni-hrvati-i-zato-pjevaju-thompsona/>

(Podsjetimo da je na izborima pobijedio Mitropolit Amfilohije koji je tijekom 90-tih godina prošlog stoljeća bio jedan od najvećih ratnih huškača u Crnoj Gori, a u cilju obrane srpstva, pa je tako u svojoj rezidenciji u manastiru na Cetinju dočekivao i ratnog zločinca Željka Ražnatovića Arkana. Poznat je i po svojim kletvama, a u jednoj od najcitrirajnjih, uoči ulaska Crne Gore u NATO, rekao je: “Tko ne bio vjeran jednojezičnoj, jednokrvnoj Rusiji, dabogda živo meso od njega otpadalo, bio proklet tri puta i 3000 puta od mene“.

<https://kamenjar.com/mitropolit-spc-u-crnoj-gori-amfilohije-u-bolnici/>)

Bio sam uvjeren da sam spomenuo crvene Hrvate u svom tekstu ODGOVOR TOMISLAVU DRŽIĆ. Ali nisam. A htio sam u dijelu: *Upoznao sam ga na osnivanju Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore "Montenegro" kada sam kao Hrvat iz Boke kotorske i izabran za potpredsjednika. Brat mi je pričao o njemu i njegovim tekstovima u VUŠ-u, pa je bilo prirodno da se od prvog trenutka razvilo veliko prijateljstvo među nama. U mojoj knjizi U Boki kotorskoj svaki kamen govori hrvatski / Borba za Boku kotorskiju 2, Zagreb, 2004.*

Na str. 183-187 imaš dva teksta koja sam objavio u Vjesniku, 3. siječnja 1997. i 24. siječnja 1997. u kojima sam ga branio od napada „njegovih“ Crnogoraca kako sam u tim tekstovima tvrdio „napad na g. Kastratovića je zbog njegova hrvatskoga usmjerena“. Zapravo brat mi je ispričao i kako je jednom u društvu Crnogoraca Drago, koji je bio jedini Crnogorac koji je završio u zatvoru zbog Hrvatskog proljeća, srdačno pozdravljen. Međutim, kad je otišao brat je čuo kako govore podrugljivo o njemu kao Crvenom Hrvatu, iako je Drago uvijek isticao da je Crnogorac.

Ali u pismu g. Držiću spomenuo sam i jednog pravog Crvenog Hrvata velikog hrvatskog redatelja Krstu Papića (godinama smo bili smo zajedno svako nedjeljno prijepodne, najčešće sa Slavicom Maras, njenim suprugom Markom Mikulandrom i drugima iz njihove branše):

Tada sam se družio s velikim hrvatskim redateljem i dragim prijateljem Krstom Papićem koji je komentirao moje tekstove rekvazi kako oni koji napadaju Draga Kastratovića njega – najpoštenijeg čovjeka u Hrvatskoj – prikazuju kao lopova. Zanimljivo je spomenuti da sam vjerojatno ja bio razlog zašto su i Hrvat Krsto Papić i Crnogorac Drago Kastratović postali članovi Hrvatske bratovštine Bokeljska mornarica – 809.

Pravili smo Krsto i ja mojim Bokeljima i probleme jer smo na tradicionalnim Bokeljskim večerima u Zagrebu dolazili sa svojim prijateljima i tražili da budemo za istim stolom. Morali su pripremati veći stol samo za nas. Koliko je tek uspomena s njegovih godišnjica braka. Ili njegov duhoviti komentar sa krštenja njegovih kćeri:

Ja sam jedini čovjek u Hrvatskoj koji može organizirati okupljanje na kojemu će biti ljudi od Vinko Breaana do Josipa Pečarića.

O njegovim bokeljskim korijenima doznao sam kada je na televiziji ispričao svoju priču kako su njegovi predci Bokelji bježeći pred Turcima zakasnili na brod i onda pobegli u brda. Kasnije mu je jedan crnogorski akademik spomenuo da je iz kraja odakle je papa Siksto V. pa je sam počeo istraživati svoje porijeklo.

Kada smo se sreli na Jelačić placu upitao me: *Zašto me vi iz Bokeljske mornarice ne zovete?*

I samo učlanjenje bilo je neobično. Kada smo išli na sastanak s kardinalom Kuharićem pozvao sam i njega i učlanili smo ga ispred

Katedrale I s Predsjednikom prof. dr. sc. Zvonimiroom Janovićem, podpredsjednikom dr. sc. Deajonom Škanatom otišli smo kod našeg kardinala. Kardinalu je bilo drago što je i Krsto s nama, ali meni je bilo simpatično kada je Krsto odgovorio kako se formalno tek tada učlanio u Bratovštinu.

Uvijek je isticao da je rođen na tromedi Hrvatske, BiH i Crne Gore. Zato je kao gost urednik Vjesnika pozvao mene da u jednom od intervjua bude riječi i o Boki i o Crvenoj Hrvatskoj. Taj intervju dajem u Prilogu.

Zapravo nadam se da je Kastratović shvatio da sam se u tom intervjuu našlio kada sam govoreći o podjelama Crnogoraca spomenuo i kako na sjeveru Crne Gore imamo Crnogorce koji ne znaju da su Srbi. Poruga je bila zbog toga što sam ja djetinjstvo proživio u uvjerenju da su pravoslavci u Crnoj Gori - Crnogorci. Tek su s Miloševićem neki od njih postali Srbi. Vidimo i danas da takvih ima svuda po Crnoj Gori. Znamo i da su Sandžak u Jugoslaviji podijelili na dio koji je pripao Srbiji i dio u Crnoj Gori. A Srbi su u toj državi (zapravo Srboslaviji) radili da se eliminira kontakt muslimana u Sandžaku s onima u BiH pa su posrbljivali zapadni dio Sandžaka. Jasno je da nisam mislio da su svi na sjeveru Crne Gore Srbi. Itekako sam smatrao Draga za izuzetnog Crnogorca i bio ponosan na naše prijateljstvo.

A Crvena Hrvatska je nešto što se spominje u naslovu moje knjige PROPADE IM CRVENA HRVATSKA iz 2015. Neki moji prijatelji su pomislili da se doista odnosi na Crvenu Hrvatsku. Šime Đodan nije bio živ jer bi možda pomislio da sam napokon napisao prikaz njegove knjige CRVENA HRVATSKA - DUBROVNIK I BOKA OD KOTORA iz 2003. Nedugo nakon što me je zamolio umro je pa prikaz nisam napisao.

Intervju koji je 15. ožujka 2015. povodom izlaska te moje knjige objavio Portal HKV-a počeo s pričom o kakvoj je Crvenoj Hrvatskoj zapravo riječ (*AKADEMIK PEČARIĆ: Ništa ne može na bolje bez vlasti koja voli hrvatski narod i državu*):

Poštovani gosp. Pečariću, 25. ožujka u dvorani Udruge specijalne policije bit će predstavljena Vaša nova publicistička knjiga "Propade im crvena Hrvatska". O čemu možemo čitati u Vašem novom djelu?

Naslov može zavarati one koji znaju da sam ja Hrvat iz Boke kotorske. Tako mi je dragi prijatelj hrvatski književnik Stjepo Mijović Kočan napisao: KAD SE VEĆ BAVIŠ Crvenom Hrvatskom, pročitaj moj poetsko-oglednički tekst (pjesmu) Svjedoci su... o zajedničkom jeziku nekada u Crvenoj Hrvatskoj (Duklji, Zeti, Crnoj Gori) koji je jednak u Dubrovačkom Primorju i Konavlima i u današnjoj Crnoj Gori kao i u nekim selima u Albaniji, u ostacima starinskih riječi (tzv. arhaizama). U CG ih je Nikčević ozakonio u njihovu jeziku. Ali, ti fonemi su dokaz o jedinstvu narodnoga govora nekadašnje Crvene Hrvatske, od Neretve do Bojane. Osim toga, jezično "crmno" (Crmnica) je isto što i "crveno", isto što i "crljenica" (crvena boja brda gdje ima boksita (?!). Lako je moguće da se "crmno" prometnulo u "crno", a izgubilo značenje "crveno" pa JE GORA POSTALA CRNA, NE VIŠE CRMNA (CRVENA!)?! Tebi poezija ZNAM DA NE LEŽI BAŠ, ALI PROČITAJ KAO ČINJENICU, TO TI LEŽI! Šaljem cio ciklus, a ti pročitaj samo ono "Svjedoci..."! (Kočanove pjesme dao je portal *Glas Brotinja*).

Njegovo reagiranje podsjetilo me je na jednog drugog dragog prijatelja, pokojnog hrvatskog redatelja Krsta Papića, koji je također bio s područja Crvene Hrvatsko koju spominje Kočan. U onim vremenima kada se stvarala Hrvatska znao je reći da je Crveni Hrvat, a ljudi su mislili da kaže da je komunist. Da, moja knjiga govori o takvoj Hrvatskoj na koju su mislili ti o kojima mi je pričao Krsto. Knjiga zapravo predstavlja svojevrsni nastavak na dvije moje knjige: 'Ako voliš Hrvatsku svoju' i Hajka na Thompsonsa.

<http://mail.hakave.org/razgovori/19872-akademik-j-pecaric-nista-ne-moze-na-bolje-bez-na-vlast-ne-dodu-oni-koji-vole-hrvatski-narod.html>

(Zapravo sam se svog prijatelja Krsta Papića sjetio i u knjizi JE LI POLITIČARIMA KRIVA MATEMATIKA? Zagreb, 2019. pišući o Thompsonu:

Jednom mi je Thompson objasnio i zašto mnogi od vas volite moje tekstove: „Vi njima uđete u glavu.“ Zapravo je na svoj pjesnički način ponovio ono što mi je još devedesetih godina govorio veliki hrvatski redatelj Krsto Papić: „Ljudi Tebi vjeruju!“)

Ovih dana izašla je iz tiska moja nova knjiga STIJEPO MIJOVIĆ KOČAN, Zagreb, 2020.. U njoj je dan i ovaj intervju. Ali i u Dubrovniku sam travnja 1995. ispričao jednu Krstovu priču s tih naših druženjima. U stvari, 27. 12. 1994. g. na poticaj i uz potporu Vlade Republike Hrvatske održano je savjetovanje "Interesi Hrvata Boke kotorske". Koordinatori Savjetovanja bili smo dr. Juraj Njavro, ministar u Vladi Republike Hrvatske i ja. Tom prigodom sam nastupio i u emisiji HTV-a "Slikom na sliku". Mislim da je Krsto nagovorio urednika emisije da me pozovu, a bio je i oduševljen mojim nastupom. Kako sam tada bio član suradnik HAZU, akademik Vladimir Paar, na moje čuđenje jer sam ja bio u HAZU kao matematičar, zamolio me je da pripremim odgovarajući tekst za Vjesnik HAZU, čiji je on bio glavni i odgovorni urednik: Nije važno što si matematičar. Ljudi će više zanimati ono što si govorio na HTV-u. I tiskano je to moje uvodno izlaganje sa Savjetovanja: Hrvatska i Zaljev hrvatskih svetaca, Vjesnik HAZU 1 - 3 / 1995, 75 - 87. Taj tekst je poslužio kao osnova za spomenuto predavanje u Dubrovniku, kao i za izlaganje na znanstvenom skupu u Zadru. Dakle pod naslovom BOKA I HRVATI (Dubrovnik, časopis za književnost i znanost, 4, 1995., str. 255 – 262) možete naći i dio u kome spominjem Krsta:

Znajući s kakvim smo neprijateljem suočeni, moramo na tome raditi mnogo više. Moramo znati da je hrvatska kulturna baština strašno oružje, koje nismo u dovoljnoj mjeri iskoristili u ovom ratu. A koliko je ono ubojito, vidjeli smo upravo u reakciji svijeta kad je napadnut Dubrovnik. Ili, da ispričam jednu zgodnu priču koju sam čuo od našega velikog redatelja Krste Papića. Govoreći o ratu u Hrvatskoj, neki njegov američki kolega je govorio o ratu između balkanskih plemena. Krsto ga je upitao: "Razmislite malo, kolega, zar možete o narodu koji je stvorio jedan Dubrovnik govoriti kao o balkanskom plemenu." Čovjek je malo razmislio i sve mu je postalo jasno. Zato upravo Dubrovnik i treba biti ona naša sredina koja će permanentno ukazivati svijetu što je Boka kotorska, koja će svijet upoznati s hrvatstvom Boke kotorske, s velikom hrvatskom kulturnom baštinom Boke. Jer kad Dubrovnik upozorava svijet na veličinu gubitka hrvatskog naroda kroz gubitak Boke kotorske, onda to zaista ima posebnu težinu. Osnivanje pobočne bratovštine

Hrvatske bratovštine “Bokeljska Mornarica 809” u Dubrovniku jest nešto što u meni budi nadu da će to zaista tako i biti. Po meni ona ima biti glavna uzdanica u budućem radu bokeljskih Hrvata u Hrvatskoj jer, kao što znate, ne postoji nikakva organizacija bokeljskih Hrvata u samoj Boki kotorskoj. I na kraju neka mi bude dopušteno da u ovome veličanstvenom gradu kažem o mojoj Boki ovo: Ako se itko igdje u svijetu utrkivao s Bogom u stvaranju ljepote, onda su to Hrvati Boke kotorske. Ne znaš čije je djelo veličanstvenije!

To je itekako dobro znao i župan Dubrovačko-neretvanske županije Jure dr. Burić koji je predložio, a to je i usvojeno, da danas dan te županije bude po hrvatskom svetcu iz Boke kotorske sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću. Radi se o još jednom mom prijatelju kome sam također posvetio jednu knjigu (DR. JURE BURIĆ, Zagreb, 2020). Tijekom naših druženja Krsto me je stalno nagovarao da me odvede kod predsjednika Tuđmana. Nisam mislio da trebam smeta Predsjedniku pa nisam prihvatio, ali sam zabilježio dvije zgodbe iz naših druženja u kojima se spominju Tuđman i on.

Prva je (DNEVNIK U ZNAKU ‘ZA DOM SPREMNI’, Zagreb, 2017.) na str. 217.-218. za 26. 09. 2016.:

Kao što sam nedavno u društvu nekih poznatih državotvornih Hrvata reagirao na tvrdnju da je već dosta priča o ustašama i partizanima rekao da meni nije dosta priča o ustašama jer su Srbi i srpske sluge u Hrvatskoj branitelje nazivali ustašama i RH ustaškom državom. A ja se ponosim i s braniteljima i s činjenicom da imamo svoju državu. Dakle Domovinski rat je samo proširio ono što sam tvrdio 1987 , a što je „Krugoval“ nazvao mojim poučkom. A ako baš hoćete i o napadima i o pričama o zločinima u NDH poučak bi trebao biti i to: Kada imamo tolikih i takvih priča o ustašama u Domovinskom ratu i o Ustaškoj Tuđmanovoj Hrvatskoj zar nije prirodno upitati se, a koliko su nas tek lagali o NDH. Lažu nam o Domovinskom ratu u kome smo pobijedili i u nezavisnoj RH. A koliko su nam onda lagali u ratu u kojem su pobijedili Jugoslaveni i u njihovoј državi za koju su se borili (a bore se i danas)? Političari koji žele biti hrvatski državnici trebaju biti svjesni da to nije lako. Akademik Franjo Tuđman je pokazao da mu je doista Hrvatska bila iznad svega, tj. pokazali su to svjetski moćnici tako što mu nisu došli

na sprovod. Jednom sam u šali mom dragom prijatelju redatelju sada pokojnom Krsti Papiću to prokomentirao: Da ih je Franjo htio slušati i sprovoditi njihove, a ne hrvatske interese, Ti bi već u Hollywoodu snimio film o Franji i za njega bi dobio oskara!

U tekstu TKO JE IZBORNI POBJEDNIK PUPOVAC ILI PLENKOVIĆ?

Očito je kako već skoro trideset godina upozoravam i pišem isto. Izbori su pokazali da danas imamo puno Hrvata koji su ravnodušni prema Hrvatskoj. Koji vjerojatno nisu ZDS. Da je Tuđman imao takvu Hrvatsku nikada ne bi uspio u stvaranju države. Ravnodušna Hrvatska bi shvatila da mnogi ne bi poginuli za domovinu da su spremni slušati i služiti balkanskom krvniku, da je za to Tuđman bio spreman, kao što to danas čini Plenković. S druge strane imamo dvadesetak posto istinskih Tuđmanista. I nije bio u pravu moj dragi prijatelj pokojni Krsto Papić kada mi je prorekao da će ja biti posljednji Tuđmanist.

Ima nas! IMA!

<http://bezczcenzure.hr/izbori/tko-je-izborni-pobjednik-pupovac-ili-plenkovic/>

<http://glasbrotnja.net/akademik-pecaric-tko-izborni-pobjednik-pupovac-plenkovic/>

<http://dragovoljac.com/index.php/razno/22217-tko-je-izborni-pobjednik-pupovac-ili-plenkovic>

Josip Pečarić

<http://dragovoljac.com/index.php/razno/23328-moj-prijatelj-crveni-hrvat-krsto-papic>

<http://bezczcenzure.hr/vlad/moj-prijatelj-crveni-hrvat-krsto-papic/>

AKADEMIK JOSIP PEČARIĆ – ŽIVOTOPIS

Akademik Josip Pečarić rođen je 2. rujna 1948. godine u Kotoru. Tamo je završio osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, a 1972. diplomirao na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu s radom iz područja nuklearne fizike. Na istom fakultetu je i magistrirao 1975. godine, a 1982. obranio doktorsku disertaciju iz područja matematike s naslovom Jensenove i srodne nejednakosti.

Nakon završenog studija radio je u Geomagnetskom institutu u Gročki te od 1977. kao asistent fizike na Građevinskom fakultetu u Beogradu. Godine 1987. se s obitelji preselio u Zagreb te zaposlio na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu kao izvanredni profesor matematike. Od 1990. radi kao redoviti profesor na istom fakultetu, od 1996. kao redoviti profesor u trajnom zvanju. Umirovljen je 2018. Do početka agresije Rusije na Ukrajinu bio je istraživač Matematičkog instituta Sveučilišta RUDN u Moskvi (Rusija).

Od 2000. godine je redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, od 2016. inostrani je član Dukljanske akademije nauka i umjetnosti

Za doprinos u znanosti je 1996. godine dobio Državnu nagradu za znanost (prirodne znanosti), te je 1999. odlikovan ordenom Reda Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića.

Akademik Josip Pečarić je jedan od vodećih svjetskih stručnjaka u području matematičkih nejednakosti. Jedan je od najproduktivnijih svjetskih matematičara s više od 1300 objavljenih ili prihvaćenih za

tisak radova u matematičkim časopisima. Također je i najcitaniji hrvatski matematičar, a ima preko 230 suradnika iz zemlje i svijeta (na svjetskim bazama ima:

Google Scholar: publikacija 1666 citata: 24049, H-index: 54;

MathSciNet: publikacija: 1372, citata: 7021, H-index: 28;

Scopus: publikacija: 834, citata: 8142, H-index: 38;

WoS: publikacija: 835, citata: 7242, H-index: 35..

Prema istraživanjima sa Sveučilišta Stanford u Kaliforniji (SAD) Pečarić je po broju objavljenih radova na 2434. mjestu njihove liste za cijelu karijeru od 204644 svjetskih znanstvenika, a prvi iz RH je 8046. Na njihovoј listi za 2022. godinu koja ima 210199 znanstvenika Pečarić je po broju objavljenih radova na 2331. mjestu, a prvi iz RH je 9412.

Osim velikog broja članaka u međunarodnim matematičkim časopisima, autor je ili koautor 40 monografija. O jednoj monografiji je u poznatom časopisu Amer. Math. Monthly, July-August 1991, poznati matematičar D. Pedoe objavio cijeli članak, a izdavačka kuća Element pokrenula je seriju „Monographs in inequalities“ u kojoj je do sada tiskano 20 monografija.

Osnivač je seminara Matematičke nejednakosti i primjene na Matematičkom odjelu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu, i s tog je seminara do sada izašlo preko četrdeset doktora matematičkih znanosti. Danas ovaj seminar također ima i svoj dio na Sveučilištu u Splitu. Niz godina gostovao je na Abdus Salam school of mathematical sciences in Lahore pa i u Pakistanu ima niz svojih učenika koji rade po tamošnjim sveučilištima. Akademik Pečarić ima preko 230 suradnika iz cijelog svijeta.

Prvi hrvatski matematički časopis koji je uvršten na svjetske liste najboljih znanstvenih časopisa bio je Pečarićev časopis *Mathematical inequalities and Applications* (MIA). Taj časopis je bio i na Q1, a sada je na Q2 listi, kao jedan od dva hrvatska znanstvena časopisa koji su na toj listi Q2 časopisi. Drugi Pečarićev časopis *Journal of Mathematical inequalities* (JMI) je na Q1 listi kao jedan od dva hrvatska znanstvena časopisa na toj listi koji su Q1 časopisi. Ono što je još impozantnije JMI je top 5% matematičkih

časopisa, tj. 15. od 329 matematičkih časopisa koji se tiskaju u svijetu a imaju impact faktor. Pokrenuo je i časopis „Fractional Differential Calculus“ koji je na Scopus listi.

Krajem godine je zatražio da se njegovo ime izbriše iz uredništava tih časopisa:

J. Pečarić, „Pomozi sirotu na svoju sramotu! / Više to nisu moji časopisi“ dragovoljac.com, 2024.:

<https://www.dragovoljac.com/images/minifp/visetonismojicasopisi.pdf>

Glavni urednik je i novog časopisa „Pakistan Journal of Mathematical Sciences“.

Osim toga, član je uredništava ili recenzent brojnih međunarodnih časopisa. Kao pozvani ili plenarni predavač akademik Josip Pečarić je održao mnoga predavanja na međunarodnim konferencijama, a povodom njegovog 60-og rođendana je 2008. godine u Trogiru održana međunarodna konferencija „Mathematical Inequalities and Applications 2008“. Tu konferenciju su slijedile:

Mathematical Inequalities and Applications 2010, Lahore, Pakistan, March 7-13, 2010., Pakistan

Mathematical inequalities and nonlinear functional analysis with applications, July 25-29, 2012, Jinju, South Korea.

U lipnju 2014. godine (22.-26. lipnja) u Trogiru se pod pokroviteljstvom Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU održala konferencija pod nazivom „Mathematical Inequalities and Applications 2014 – One thousand papers conference“ u čast akademika Josipa Pečarića povodom objavljivanja više od 1000 znanstvenih matematičkih radova,

Slijedeće godine je održana konferencija Mathematical Inequalities and Applications 2015, 11-15 November, Mostar, BiH

Tri godine kasnije je u Zagrebu održana međunarodna konferencija MIA 2018 povodom njegovog 70-og rođendana..

Sigma mathematics

IMPACT FACTOR
2.258

CITESCORE
2.2
SCOPUS

The Hölder and the converse Hölder inequality for $p > 1, q = \frac{p}{p-1}$:

$$\begin{aligned} A^{\frac{1}{p}}(wf^p) A^{\frac{1}{q}}(wg^q) &\geq A(wfg) \\ &\geq K(p, m, M) A^{\frac{1}{p}}(wf^p) A^{\frac{1}{q}}(wg^q) \end{aligned}$$

The Minkowski and the converse Minkowski inequality for $p > 1$:

$$\begin{aligned} A^{\frac{1}{p}}(wf^p) + A^{\frac{1}{p}}(wg^p) &\geq A^{\frac{1}{p}}(w(f+g)^p) \\ &\geq K(p, m, M) \cdot \left(A^{\frac{1}{p}}(wf^p) + A^{\frac{1}{p}}(wg^p) \right) \end{aligned}$$

Refinements of the Converse Hölder and Minkowski Inequalities

Volume 10 • Issue 2 | January (II) 2022

MDPI mdpi.com/journal/mathematics
ISSN 2227-7390

Cover Story

Article: [Refinements of the Converse Hölder and Minkowski Inequalities](#)

Josip Pečarić, Jurica Perić and Sanja Varošanec

Mathematics 2022, *10*(2), 202; doi:10.3390/math10020202

<https://www.mdpi.com/2227-7390/10/2>

[Mathematics](#) | January-2 2022 - Browse Articles

Zbog njegovih zasluga u matematici, akademiku Pečariću je posvećen jedan broj časopisa „Banach Journal of Mathematical Analysis“, Vol. 2, No.2 (2008). Riječ je o međunarodnom znanstvenom časopisu koji je na SCIE i CC listi, a u tom posebnom broju članke su objavili i posvetili ih akademiku Pečariću mnogobrojni svjetski matematičari. Intervju koji je tamo objavljen (str. 163-170) objavljen je i na kineskom u časopisu Mathematics 3 (2012), 245-249. Nekim Pečarićevim istraživanjima (inače citiranih i u časopisu “Nature”, a s P.T. Landsbergom objavio je članak u časopisu Phys. Rev., A35 (1987), 4397–4403.) posvećen je i članak "Accentuate the negative", Math. Bohem. 134 (2009), no. 4, 427-446. kojeg je napisao Peter Bullen, profesor emeritus sa Sveučilišta u Vancouveru.

Nedavno je tiskana knjiga Matice Hrvatske PRIJELOMNA VREMENA / Hrvatske zemlje nakon 1918., u kojoj postoji i poglavlje o znanosti. Tako na str. 413. piše: *Djelovali u inozemstvu ili u Hrvatskoj, neki od hrvatskih znanstvenika su tijekom 20. stoljeća dali važan doprinos svjetskoj znanosti, prvenstveno nobelovci Lavoslav Ružička i Vladimir Prelog (kemijski). Značajan ugled stekli su i fizičar Ivan Supek (električna vodljivost materijala na niskim temperaturama), matematičari Vilim (William) Feller (teorija vjerojatnosti) i Josip Pečarić (teorija nejednakosti), molekularni biolozi Miroslav Radman i Ivan Dikić, fizičari Davor Pavuna (supraprovodljivost i nano-inženjerstvo) i Marin Soljačić (bezični prijenos energije i nano-fotonika) i mnogi drugi.*“

Akademik Pečarić poznat je i po svom publicističkom radu. Objavio je više od 190 publicističkih knjiga.